Toate florile Parisului

SARAH JIO

SARAH JIO

TOATE FLORILE PARISULUI

Original: *All the Flowers in Paris* (2019)

Traducere din limba engleză de:
MIHAELA-MAGDALENA DUMITRU

virtual-project.eu

2020

NOTA AUTOAREI

SEATTLE, DECEMBRIE 2017

Dragă cititorule,

Acesta este al nouălea roman al meu publicat în Statele Unite și al zecelea în lume. În timpul acestor ani în care am scris și am călătorit, m-am simțit întotdeauna atrasă de Paris. Cu toate că împrejurările vieții nu mi-au permis să mă mut acolo (un vis al meu din anii studenției), am știut mereu că într-o zi voi scrie o poveste a cărei acțiune se petrece la Paris. Anumite detalii din romanele mele anterioare se găsesc în Orașul Luminilor, dar până acum nu mi-am lăsat niciodată personajele să prindă rădăcini acolo în felul în care am făcut-o în această carte, lucru care pentru mine a fost captivant în sine.

În timp ce aveam grijă de cei trei băieți ai mei în Seattle în fiecare zi, mă plimbam alături de personajele mele prin cele mai șarmante cafenele, vedeam cele mai frumoase balcoane și admiram cele mai îndrăgite peisaje ale Parisului. Călătoria a fost una de neuitat: am urcat scările din Montmartre, am admirat produsele colorate vândute pe rue Cler, am băut espresso în cafenelele ascunse pe străduțe dosnice.

Dar istoria aceasta pătrunde mai adânc, dincolo de croasanții cu ciocolată și imaginea Turnului Eiffel într-o zi de primăvară. Abordează fără ocolișuri suferința și trauma care au lovit Parisul dezbinat de război în anii 1940 și ajunge și în prezent, cu personaje care au abilitatea – sau inabilitatea – de a rezista, de a uita și de a iubi.

Cartea este scrisoarea mea de dragoste pentru Paris și poate într-o zi va exista o alta. Deocamdată, sper că veți îndrăgi istorioara pe care am imaginat-o, personajele sale și întreg Parisul, până la ultima petală.

Xo, Sarah

Capitolul 1

CAROLINE

4 SEPTEMBRIE 2009
Paris, Franța

Cum a putut să facă așa ceva? Obrajii îmi ard când mă urc pe bicicletă și pedalez cu viteză pe rue Cler, pe lângă vânzătorii stradali cu tarabele pline cu vinete purpurii, lucioase și buchete de flori, bujori roz și floarea-soarelui aurie stând în poziție de drepți în găleți ordonate, pe lângă Café du Monde, unde mă duc uneori să beau o cafea, când sunt prea obosită să merg până la Bistro Jeanty, pe lângă o bătrânică ieșită la plimbare cu pudelul ei mic și alb. În ciuda soarelui care strălucește deasupra, femeia strânge în brațe cu pesimism o umbrelă închisă în husa ei, ca și cum cerurile ar putea să se deschidă în orice clipă și stihiile să se dezlănțuie cu furie.

Furie este ceea ce simt. Sunt *furioasă*. Era ultima persoană din lume pe care mă așteptam să o văd sau pe care aș fi vrut să o văd în dimineața aceasta. După tot ce s-a întâmplat, n-are nici măcar decența de a-mi respecta dorințele? I-am spus că nu vreau să îl văd, nici acum, nici… niciodată. Și totuși, apare aici, tocmai la Café du Monde, zâmbindu-mi de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, de parcă…

Încerc să îmi rețin lacrimile, clipind, atentă să îmi recapăt stăpânirea de sine, așa cum nu am reușit aseară, când am aruncat șervetul, am țipat la el și am ieșit nervoasă. O pariziancă, spre deosebire de mine, nu și-ar pierde niciodată cumpătul astfel.

Deși mai am de lucru în această privință, nu mi-ar fi deloc greu să trec drept franțuzoaică, cel puțin de la distanță. Am înfățișarea oarecum potrivită. Eșarfa legată nu foarte strâns în jurul gâtului. Merg pe bicicletă în rochie. Părul blond pieptănat în sus, într-un coc. Fără cască de protecție – *evident.* Mi-a luat trei ani să încep să stăpânesc limba (cu accent pe „să încep”), dar mi-ar lua o viață să vorbesc franceza fluent.

Dar ce mai contează toate acestea acum? În timp, Parisul a devenit ascunzătoarea mea, coconul meu, calea mea de evadare din suferința trecutului. Clipesc ca să-mi opresc lacrimile. Și acum? Chiar crede că se

poate întoarce pur și simplu, așteptându-se ca eu să mă comport ca și cum nimic nu s-a întâmplat? Că totul va reveni la normal ca prin minune?

Mă cutremur, uitându-mă peste umăr ca să mă asigur că nu mă urmărește. După câte văd, nu vine după mine, așa că pedalez mai repede cotind după următorul colț, unde îmi atrage privirile un bărbat îmbrăcat într-o jachetă din piele, care zâmbește ca și cum ne-am mai întâlnit. Nu îl cunosc. Este un eufemism să spui că francezii sunt foarte îndrăzneți. Adevărul este că după ei, lumea întreagă și mai ales femeile trebuie să se considere norocoase și onorate de prezența lor atrăgătoare, de șarmul și inteligența lor.

Abia am încercat cu un deget marea întâlnirilor romantice cu francezi, iar experiența nu a fost grozavă. A fost o cină cu un frizer de lux, care nu se abținea să își tot verifice aspectul în oglinda din spatele meu; un prânz cu artistul care mi-a sugerat să mergem în apartamentul lui pentru a discuta despre ultima lui pictură, care, întâmplarea face, atârna deasupra *patului;* iar apoi profesorul care mi-a dat întâlnire săptămâna trecută… dar nu am găsit puterea de a-l suna înapoi.

Oftez și pedalez mai departe. Nu sunt nici americancă, nici pariziancă. De fapt, zilele acestea nu simt că am vreo identitate. Nu aparțin nici unei țări, nici unei persoane. Liberă de orice atașament, sunt doar o stafie, plutind prin viață.

Trec de rue de Seine, coborând în zigzag un deal flancat de felinare stradale, lăsând în spate grandoarea orașului, cu rochia bleu fluturându-mi în vânt și lacrimile adunându-mi-se în ochi și încețoșând imaginea străzii înguste din josul pantei. Clipesc o dată, ștergându-mi o lacrimă, iar imaginea caldarâmului se limpezește. Ochii mi se fixează pe un cuplu de bătrâni care înaintează pe trotuar, în față. Sunt la fel ca orice alt cuplu de francezi, presupun, adorabili într-un fel caracteristic, pe care ei nu îl percep. El, într-o jachetă sport (în ciuda celor treizeci de grade și a umidității), iar ea cu o rochie cu pătrățele, probabil aflată în dulapul ei din după-amiaza aceea în care a văzut-o în vitrina unui butic cu haine practice de pe Champs-Elysées, în 1953. Femeia duce un coș plin cu comori găsite la piață (remarc dovleceii). El duce o baghetă și nimic altceva, ca pe o pușcă din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, ținută pe umăr cu supunere, dar și cu o abia detectabilă și șarmantă urmă de iritare.

Gândurile îmi revin la schimbul de replici de la cafenea și mă înfurii din nou. Aud în minte vocea lui moale, dulce, rugătoare. Am fost prea dură cu el? Nu. Nu. Poate? Nu! Într-o altă viață, am fi putut petrece această seară cuibăriți la o masă dintr-un colț al unei cafenele, bând un Bordeaux bun, ascultându-l pe Chet Baker, discutând despre călătorii ipotetice pe insulele grecești sau despre construcția unei sere în curtea din spatele casei, unde am analiza beneficiile cultivării unui lămâi (sau avocado?) într-un ghiveci și am sta sub o boltă de bougainvillea, ca aceea plantată de mama mea în anul în care am împlinit unsprezece ani, înainte ca tata să plece. Jazz. Santorini. Lămâi. Detalii frumoase, tandre, care nu mai contează. Cel puțin nu în această viață. Capitolul acela s-a încheiat. Cartea întreagă s-a terminat.

Cum aș putea să îl iert? Cum aș putea să îl iert vreodată…

— Iertarea este un dar, mi-a spus un terapeut la care am mers pentru câteva ședințe, atât pentru cel care o primește, cât și pentru tine însuți.

Dar nimeni nu poate oferi un dar câtă vreme nu este pregătit să o facă.

Închid ochii o clipă, apoi îi deschid, decisă. Nu sunt pregătită acum și mă îndoiesc că voi fi vreodată. Pedalez mai departe, mai repede, cu hotărâre. Suferința trecutului reînvie deodată, ascuțită și amară. Usturătă, ca o felie de lămâie pusă peste o rană.

Îmi șterg o altă lacrimă în timp ce un camion apărut de nici unde gonește spre mine. Mă inundă un val de adrenalină, așa cum se întâmplă atunci când îți pierzi concentrarea la volan și apoi eviți în ultima clipă o mașină care vine din direcție opusă, un stâlp de iluminat sau un om care își plimbă câinele. Virez bicicleta spre dreapta, atentă să evit o mamă și pe fetița ei, care înaintează în direcția mea, pe stânga. Fetița pare că nu are mai mult de doi ani. Simt cum îmi crește inima. Soarele este strălucitor, orbitor și se strecoară prin părul ei blond, de culoarea nisipului.

Mijesc ochii, încercând să îmi croiesc drum pe strădu ța îngustă, iar inima îmi bate din ce în ce mai repede. Șoferul camionului nu pare să mă vadă.

— Stop! îi strig eu. *Arrêtez!*

Încleștez mâinile pe ghidon, pun frână, dar frânele cedează. Strada este abruptă și îngustă, prea îngustă, iar acum gonesc la vale cu o viteză crescândă. Șoferul camionului este atent la o țigară, întorcându-se într-o parte și în cealaltă și în același timp cârmuind camionul pe străduțele acoperite cu piatră cubică. Țip din nou, dar nu pare să mă audă. Mă trece un

val de panică, groasă și copleșitoare. Am două variante: să virez la stânga și să intru cu bicicleta în mamă și fetița ei, sau la dreapta și să mă izbesc de camion.

O iau la dreapta.

Capitolul 2

CÉLINE

4 SEPTEMBRIE 1943
Paris, Franța

— Vine toamna, spune papa, aruncând o privire pe fereastra micii noastre florării de pe rue Cler.

În ciuda cerului albastru de deasupra capetelor noastre, în ochii lui sunt nori de furtună.

— Of, papa, spun eu prin ușa deschisă, netezindu-mi șorțul înainte de a mătura câteva petale de trandafiri rătăcite, căzute pe caldarâmul din fața magazinului.

Întotdeauna îmi este milă de petalele căzute, oricât de năroadă aș părea. Sunt ca niște rățuște pierdute de mămica lor.

— Este abia începutul lui septembrie, papa al meu atât de pesimist.

Îi zâmbesc ștrengărește.

— A fost cea mai frumoasă vară; nu ne putem bucura de ea cât mai durează?

— Frumoasă?

Papa își ridică brațele în aer în felul acela dramatic pe care toți francezii de peste șaizeci de ani îl stăpânesc la perfecție. Mi-am spus întotdeauna că există probabil o veche lege care prevede că, dacă ești un bărbat în vârstă, ai dreptul irevocabil de a fi morocănos, arțăgos și dezagreabil oricând și oriunde dorești. Papa își exersează cu siguranță acest drept și de aceea îl iubesc și mai mult. Morocănos sau nu, are totuși cea mai bună inimă dintre toți francezii pe care îi cunosc.

— Orașul nostru este ocupat de soldați naziști, iar tu numești această vară… *frumoasă*?

Clatină din cap, reîntorcându-și atenția către un aranjament complicat pe lângă care s-a fâțâit toată ziua, un aranjament pentru *Madame* Jeanty, una dintre clientele noastre cele mai pretențioase. Este o femeie care dă tonul în modă, patroana unuia dintre cele mai căutate restaurante din oraș, Bistro Jeanty, și ne recomandă multor clienți, în special noilor intrați în înalta

societate care își doresc ca sufrageriile lor să arate la fel de somptuoase ca ale ei. De aceea, eu și papa știm că nu putem risca să o pierdem de clientă, iar cererile ei trebuie respectate mereu, indiferent cât de ridicole ar fi, sau cât de târziu (sau devreme) sunt plasate comenzile. Nu prea multă verdeață, dar nici prea puțină. Numai trandafiri tăiați în dimineața acelei zile. Niciodată bujori, ci numai floarea miresei. Și pentru numele tuturor sfinților, fără ferigi! Nici urmă de ele. Am făcut această greșeală într-un aranjament în urmă cu trei ani și să zicem doar că *nu se va repeta niciodată.*

Ciudat cât de diferiți pot fi copiii și părinții. Fiul ei, Luc, de pildă, nu seamănă deloc cu ea. Ne știm din școala gimnazială și l-am apreciat mereu. Luăm cina împreună în fiecare săptămână la Bistro Jeanty și am prețuit întotdeauna prietenia noastră, mai ales în timpul acestei ocupații nenorocite. În alte condiții, eu și Luc am fi putut fi iubiți. Dacă lumea nu s-ar afla în război, dacă viețile noastre ar fi luat-o pe alt drum. M-am gândit la asta de multe ori, desigur, și știu că s-a gândit și el. Cartea noastră rămâne o poveste complicată și niciunul dintre noi, se pare, nu îi cunoaște sfârșitul.

Oftez. Cine are vreme să se gândească la asemenea lucruri acum, când sunt atâtea în joc? Unii dintre prietenii noștri și-au pierdut afacerile, alții au fost bătuți la colț de stradă. Și totuși, până acum, mica noastră familie a reușit să evite orice daune personale și financiare majore, iar pentru acest lucru sunt recunoscătoare în fiecare zi. Îmi place să cred (să mă prefac?) că suntem imuni la rău, că acest război ar putea veni și trece, iar noi am rămâne mica familie alcătuită din trei persoane: papa, eu și fetița mea, Cosi. Cât timp urlă vântul, vom reuși să stăm liniștiți în ochiul furtunii.

Dar nu sunt neghioabă. Avem motive de îngrijorare, multe. Dar precauția este altceva decât paranoia și refuz să mă las condusă de teamă. În definitiv, suntem cetățeni francezi și avem actele doveditoare. Chiar dacă mama lui papa era pe jumătate evreică, ea a murit cu mult timp în urmă, într-un sătuc din Normandia, la mulți kilometri de aici. Fără să îi fie rușine de obârșia lui, papa nu s-a lăsat însă definit de ea. Tatăl lui era catolic, iar mama lui s-a convertit. După câte știu eu, nimeni nu cunoaște originea tatălui meu și nu îi poate stabili descendența. În plus, nemților le place magazinul nostru și se opresc la noi pentru a cumpăra buchete speciale pentru soții sau amante, sau vreo franțuzoaică frumușică pe care speră să o cucerească. Nu vom păți nimic. Niciunul dintre noi.

Clopoțeii de la ușă zornăie când apare Luc. Mă sărută pe obraz, apoi îi strânge mâna lui papa.
— Ce faci aici? întreb eu, cu un zâmbet.
El scoate un grepfrut roz, perfect, din buzunarul hainei.
— Uite ce am găsit la piață.
Ochii mi se aprind.
— Luc, vorbești serios?
El confirmă cu o mișcare a capului.
— M-am gândit eu că o să îți placă.
— Nu am mai văzut un grepfrut de când…
Clopoțeii de la intrare zornăie din nou, de data aceasta anunțând sosirea lui *Madame* Bernard, care se apropie de tejghea într-un suflet.
— Am nevoie de patru duzini de crini, îi spune ea lui papa, cu răsuflarea tăiată. Am invitat mâine-seară pe câțiva dintre cei mai importanți oameni din Paris.
Papa se încruntă. Știe la fel de bine ca mine că sunt greu de găsit crinii, dacă nu chiar imposibil.
— *Madame* Bernard, spune el, dregându-și vocea. Crinii sunt o raritate în vremurile acestea. Permiteți-mi să vă sugerez trandafiri, garoafe, poate chiar și…
— Am zis crini, se răstește ea, ridicând o mână, pentru a opri parcă orice alt comentariu pe această temă.
— *Madame* Bernard, rostește Luc deodată. Ce mult mă bucur să vă văd.
— Ei, Luc! exclamă ea. Nu te-am văzut acolo.
El zâmbește.
— Ce mai face soțul dumneavoastră? Am auzit că a fost bolnav în ultima vreme.
— Mulțumesc de întrebare. S-a însănătoșit.
— Mă bucur, zice el.
Madame Bernard se uită la mine, apoi la Luc și înapoi la papa.
— Sunt buni și trandafirii. Nu vreau să fac mare caz din asta.
Se uită înapoi la mine, apoi la Luc.
— Mai ales în timpurile acestea. Trei duzini de trandafiri. În nuanțe diferite de roz.
Luc îmi trimite o bezea, apoi se îndreaptă către ușă. Papa transcrie comanda în carnetul său, așa cum face de obicei.

— Să îi aducem la dumneavoastră la trei? La patru?

— La prânz, zice ea. Ultima dată curierul a întârziat. Vezi să nu întârzie și de data asta.

— Desigur, *Madame*, spune papa. Iar florile au fost un pic ofilite. Femeia clatină din cap. Dacă nu ești atent, o să îți pierzi cei mai buni clienți, inclusiv pe mine.

— Cu respect, *Madame*, intervin eu. Noi nu vindem flori ofilite. Poate memoria dumneavoastră s-a ofilit.

— Memoria mea? pufăie ea ofensată, întorcându-se către papa. Păcat că nu ai reușit să o înveți pe fiică-ta bunele maniere. M-am răzgândit, anulează comanda.

După ce pleacă, mă las într-un scaun din spatele tejghelei cu un oftat. Dar îmi dau seama că lui papa nu i se pare nimic amuzant.

— Céline, nu trebuie să te lași condusă de un acces de furie în felul acesta.

— Și să îi las pe cei ca *Madame* Bernard să ne trateze de sus? zic eu, dând din umeri. Avem destui clienți, papa. Nu avem nevoie de ea.

Oftează.

— Și ce ne facem dacă le spune prietenelor sale și nu mai comandă nici ele?

— Nu o vor face, spun eu. Clientele noastre ne sunt fidele. *Madame* Bernard, pe de altă parte, este o cunoscută simpatizantă nazistă.

Papa pare obosit și sceptic.

— Un motiv în plus să nu o supărăm.

Chiar în acest moment, intră în fugă în magazin Cosi, fetița mea de opt ani, cu inimă de leu și suflet de înger, și uite-așa, prostiile lui *Madame* Bernard dispar în neant.

— Mama, spune ea, îmbrățișându-mă. Uite ce am făcut la școală! Scoate o foaie de hârtie din săculeț, un pastel înfățișând o scenă de la plajă. O recunoști? întreabă, cu ochii mari plini de nerăbdare. Este Normandia! explodează ea entuziasmată, prea înflăcărată ca să mai aștepte un răspuns. Unde te-ai născut tu, mama!

Strălucind de mândrie, îmi arată stâncile pe care le-a pictat de-a lungul plajei și apa rămasă în urma refluxului în dreapta, așa cum îi descrisesem de atâtea ori chiar eu, seara, înainte de a adormi. Căminul copilăriei mele, Normandia, rămâne adânc înrădăcinată în inima mea. Am locuit acolo într-o

căsuță de țară înainte de moartea mamei în anul în care am împlinit doisprezece ani. După aceea, papa ne-a mutat la Paris. A trecut multă vreme, dar dacă închid ochii și îmi las gândurile să se întoarcă în trecut, simt încă mirosul de mare în aer, florile din lămâii pe care îi creștea mama în curtea din spatele casei. Parcă nu am plecat niciodată. Cred că o parte din mine nu a plecat niciodată.

— Îți este dor de ea? întreabă fiica mea, studiindu-mi chipul.

Pentru că mi se umezesc ochii, mă întorc și mă prefac că sunt ocupată cu un buchet de plante verzi care vor sfârși într-unul dintre aranjamentele lui papa, destinate să ajungă la o petrecere mondenă sau alta.

Mă adun, apoi mă întorc către Cosi, dând din cap.

— Da, iubire, spun eu cu un zâmbet.

Oricât mi-ar lipsi Normandia, îmi lipsește și mai mult mama. Oricât de miraculos ar fi fost traiul nostru la malul mării, am fi putut trăi oriunde, în deșert sau în cea mai întunecată pădure – cât timp mama era acolo, am fi fost fericiți.

Dar așa, nimic nu a mai fost la fel după moartea ei. Bucuria din viața noastră s-a stins ca flacăra unei lumânări, mai ales pentru papa. Dulcea noastră viață din Normandia a făcut loc unui trai agitat în Paris, unde oamenii mergeau mai repede și zâmbeau mai puțin. Papa a deschis florăria și ne-am croit o nouă viață, fără mama.

Un stoic, papa a plâns o singură dată, din câte am văzut eu: în dimineața de Crăciun, în anul când am împlinit treisprezece ani. Imediat după micul dejun, i-am dat o fotografie cu mama pe care o găsisem într-o cutie îngropată în cotloanele podului. Nu avea mai mult de optsprezece ani și era atât de frumoasă, cu părul negru ondulat, la fel ca al lui Cosi, căzându-i peste umeri. I-am găsit o ramă perfectă într-un magazin cu lucruri la mâna a doua și l-am împachetat pentru papa. Nici în ziua de astăzi nu sunt sigură dacă văzuse vreodată fotografia până atunci, dar când i-au căzut privirile pe ea, a plâns.

Totuși, în ciuda eforturilor de ani întregi ale lui papa de a-și ține în frâu suferința, ea nu a dispărut. O poartă ca pe o eșarfă, permanent legată în jurul gâtului. Adevărul este că mama a luat cu ea jumătate din inima lui când a plecat. Când pierzi o iubire la fel de mare ca a lor, mai poate fi umplut vreodată golul?

— Mama? întreabă Cosi, smulgându-mă dintre amintiri.

— E frumos, declar eu, întorcându-mi privirile înapoi către micuța capodoperă în acuarelă înainte de a planta un sărut pe obrazul ei trandafiriu și rece. Ai surprins-o ca o adevărată artistă. Este exact așa cum mi-o amintesc.

Își ascunde o buclă de păr negru după ureche și se uită în sus la mine cu un zâmbet încrezător.

— O să mă duci acolo într-o zi?

— Îți promit, îi zic eu.

— Și putem cumpăra o *tarte normande*, ca aceea care îți plăcea când erai fetiță?

La simpla menționare a numelui, mi-a lăsat gura apă și m-a înțepat inima. Aproape că simt gustul tartelor pe care le făcea mama, cu mere din pomii din grădina noastră, multă scorțișoară proaspăt râșnită și o lingură mare de frișcă deasupra.

— Și putem căuta o comoară pe plajă?

— Da, copil dulce.

— Și putem arunca pietre în apă și apoi să căutăm stele de mare în bălțile rămase în urma refluxului?

Înclin din cap, luptându-mă cu lacrimile. Seamănă la fel de mult cu tatăl ei ca și cu mine. O optimistă până în măduva oaselor, care vede ce este bun în oameni, cu un caracter energic și hotărât. Pierre ar fi atât de mândru. Apuc cu mâna lănțișorul de aur pe care mi l-a dăruit în ziua nunții noastre și care are un mic pandantiv din diamant, care îmi amintește de viața pe care trăiam laolaltă cândva.

Moartea lui a fost neașteptată, la fel ca a mamei, dar spre deosebire de ea, el nu a fost doborât de boală. La șase luni după nunta noastră, la scurtă vreme după ce descoperisem că eram însărcinată cu Cosi, m-a trezit zgomotul ușii dulapului deschizându-se, urmat de foșnetul de haine când își trăgea pantalonii pe el. Zăngănitul unei catarame de curea, picioarele intrând în pantofi. Am deschis ochii cu un căscat.

— Iartă-mă, draga mea, a zis el. Nu am vrut să te trezesc.

— Întoarce-te în pat, am spus eu, încă adormită.

Plănuisem ca în seara aceea să îi dau vestea despre copilul pe care îl purtam în pântece. Mai întâi urma să mă opresc pe la măcelar și să aleg un cotlet bun pentru a-l găti împreună cu felul său preferat de mâncare, *gratin dauphinois*, un amestec simplu, dar inexplicabil de gustos, de felii foarte

subțiri de cartofi, așezate în straturi cu usturoi, brânză Gruyère și smântână. O văzusem de o sută de ori pe mama gătindu-l, dar aceasta urma să fie prima încercare în bucătăria mea.

Îmi amintesc privirea de pe chipul lui în dimineața aceea. Mi-o voi aminti toată viața. Atât de frumos, cu ochii plini de pasiune, atât pentru mine, cât și pentru viață în general. Pierre avea atâtea visuri și planuri de a le îndeplini. Când magazinul lui, o mică vinărie din Montmartre, urma să ia avânt, plănuia să o deschidă pe a doua, apoi pe a treia, cu scopul ultim de a deveni cel mai prosper comerciant de vinuri din Paris. După aceea, spunea el, voia să ne cumpărăm o casă de vacanță în Provence și să ne petrecem verile întinși pe șezlonguri, lângă o piscină cu ape minerale și respirând aerul încărcat de miros de levănțică. Papa trebuia să vină și el, desigur. Succesul lui Pierre urma să îi permită lui papa să iasă la pensie și să își odihnească mâinile obosite de artrită. O viață minunată și un viitor la care să visăm, și era al nostru, cu totul și cu totul al nostru.

În dimineața aceea, plin de visuri mari și de iubire, se întorsese până la pat, își aplecase trupul maiestuos și își lipise buzele de ale mele, trimițând prin corpul meu un val de energie pe care nu ți-l dă decât cel mai bun espresso. Niciun bărbat nu avusese vreodată acest efect asupra mea, iar uneori mă întrebam dacă este posibil să iubești pe cineva atât de mult, încât să erupi.

— Nu pleca, am spus eu.

— Nu lipsesc mult, a zic el, făcându-mi cu ochiul.

— Dar este atât de devreme, am murmurat eu din locul acela încețoșat, dintre somn și trezie, aruncând o privire către ceas. Șase și jumătate. Unde te poți duce la ora asta?

— Este o surpriză, a zis el. Culcă-te la loc, dragostea mea. Când vei deschide din nou ochii, eu o să fiu înapoi și o să vezi.

Așa cum îmi spusese, am închis din nou ochii, iar trupul meu epuizat, care purta o sarcină incipientă, a alunecat înapoi în lumea somnului în câteva clipe. Dar când m-am trezit, o oră mai târziu, Pierre nu se întorsese. Orele dimineții au trecut anevoie, dar după-amiază încă nu se întorsese acasă. Mi-am făcut de lucru pregătind cina, iar *gratin dauphinois* mi-a ieșit fără nicio greșeală, slavă Cerului. Am turnat vinul. Am pus masa. Iar la șase și un sfert, apartamentul mirosea divin. Dar Pierre tot nu venise.

Speriată, am întrebat pe la cafenelele din împrejurimi, la frizerul de la colț și la *Madame* Benoît, care tocmai închidea brutăria. Îmi amintesc încă pata mică de faină pe care o avea pe obraz.

— Îmi pare rău, Céline, a răspuns ea ridicând din umeri.

Nimeni nu îl văzuse pe Pierre.

Apoi a venit apelul. Telefonul nu zbârnâise niciodată atât de puternic sau de înfricoșător. Am fugit spre el, ca să nu pierd nicio secundă. Trebuia să fie Pierre. Îmi va spune că se oprise pe la magazin, pentru că venise un nou transport de Bordeaux. Asistentul lui, Louis, tânăr și lipsit de experiență, nu era în stare să clasifice sticlele și să le așeze corect pe rafturi, așa că trebuise să se ocupe de asta personal. Viața unui om de afaceri, desigur. O cunoșteam prea bine. Mă voi supăra puțin, dar voi înțelege. Îl voi îndemna să pedaleze spre casă cât mai repede. „*Se răcește cina! Ți-am pregătit felul tău preferat!*” El va spune liniștit: „*Îmi pare rău că te-am făcut să aștepți, dragostea mea. Vin acasă într-o clipită*”. Și va ajunge în cincisprezece minute, va rămâne în prag cu zâmbetul acela frumos, răbdător. Mă va implora să îl iert, iar eu o voi face fără ezitare.

Vocea de la celălalt capăt nu era a lui Pierre, ci a unui ofițer de poliție care suna din arondismentul șaisprezece.

— Îmi pare rău să vă informez, doamnă, dar soțul dumneavoastră…

Nu îmi amintesc ce mi-a spus după aceea, cel puțin nu vorbele lui exacte. Am simțit cuvintele ca pe niște gloanțe, dar la o sutime din viteza normală – mișcându-se atât de încet, încât am simțit cum au pătruns în mine și mi-au trecut prin inimă.

Corpul lui Pierre fusese găsit înțepenit între un camion de livrări și un Renault nou-nouț de culoare gri. Când l-a lovit camionul, fusese aruncat de pe bicicletă și izbit de celălalt vehicul, care venea din direcție opusă. Doctorii spuneau că a murit imediat. Nu a suferit.

În seara aceea am sărit pe bicicletă și am pedalat până pe strada unde își dăduse sufletul. Am căzut în genunchi când am văzut cea mai sfâșietoare scenă din viața mea: o bicicletă rău deformată, lăsată să zacă într-o parte și petale de bujori împrăștiate pe pavajul străzii, ca fulgii proaspeți de zăpadă, rămășițe ale ceea ce fusese cel mai probabil un buchet enorm.

Surpriza mea.

Pierderea mamei, iar apoi a lui Pierre au fost ca o dublă lovitură de fulger. După seara aceea, au fost momente negre când simțeam că nu mai

pot continua. Am privit peste marginea balconului de multe de ori, dorindu-mi o evadare rapidă care să pună capăt durerii, dar mica viață dinăuntrul meu mi-a dat putere să continui. Și papa m-a ajutat, cât de mult a putut. Mi-a dat supă cu lingura când mi-era greață sau eram prea tulburată ca să mănânc și m-a ținut în brațe când plângeam atât de tare, încât îi udam leoarcă gulerul cămășii.

Dar Cosi, dulcea mea Cosi, a fost în cele din urmă pansamentul de care avea atâta nevoie inima mea. Împreună cu ea puteam merge mai departe, așa cum am făcut-o, de fapt. Ea este motivul pentru care mă trezesc dimineața și îmi spun rugăciunile noaptea. Tot ea mă face să găsesc frumusețea în fiecare zi, chiar și în această zi.

— *Bon après-midi,* spune Nic, curierul nostru, apărând în prag.

Are vreo doisprezece ani și este foarte înalt pentru vârsta lui. Un băiat simpatic, muncitor, care are mai multe slujbe, printre care și cea de ajutor la Jeanty și la o brutărie din apropiere, pentru a-și ajuta familia să o scoată cumva la capăt.

Cosi roșește. Știu că i-a căzut cu tronc, dar nu îndrăznesc să spun nimic, ca să nu o fac să se rușineze.

— Aveți ceva de livrat în după-amiaza aceasta, domnule? întreabă el.

Papa încuviințează din cap și îi întinde un aranjament floral pregătit pentru livrare.

— Fiți fără grijă, spune el, zâmbind către Cosi înainte de a o mângâia pe cap în drumul său grăbit către ieșire.

Ochii lui Cosi sclipesc când îl privește plecând, apoi se întoarce și mă trage de șorț. Mă uit în jos spre fetița mea.

— Pot să mă duc în parc să mă joc cu Alina? întreabă ea.

Papa aruncă o privire îngrijorată spre mine.

— Un copil de opt ani nu ar trebui să se joace în parc în timpurile acestea. Ar trebui să…

— Este în regulă, papa, îl întrerup eu înainte de a putea spune ceva care să o sperie.

Desigur, îi împărtășesc îngrijorarea pentru siguranța ei în orașul nostru ocupat, dar înțeleg foarte bine și faptul că fata trebuie să fie *copil,* să trăiască deschis și cât se poate de liber, chiar dacă lumea din jurul nostru pare că se dărâmă în fața ochilor noștri. În ciuda grijilor pe care și le face papa, am încercat să o feresc de teamă cât am putut mai bine. Viața ei a

salvat-o pe a mea și a dat lumii mele un nou înțeles. Ca răsplată, i-o colorez pe a ei în tonuri de bucurie și fericire. Unde este întuneric, eu fac lumină. Unde sunt griji, eu aduc alinarea.

Nu i se va întâmpla nimic rău în parc. Este la o aruncătură de băț de magazin, după colț. Și, oricât de nemiloși ar fi soldații SS, nu am auzit despre niciun ofițer neamț să fi rănit un copil francez. N-a pierit toată demnitatea din lumea asta, iar eu intenționez să mă agăț de ea, cât mai este.

— Da, iubito, spun eu, ignorându-l pe papa. Dar să te întorci la cină la ora șase.

Îmi dă un pupic, se repede afară din magazin și traversează strada. O privesc cum se îndepărtează și dispare după colț.

Papa mormăie ceva în barbă.

— Ce? întreb eu, încrucișându-mi brațele la piept. Dezaprobi felul în care o cresc. Spune-mi.

Rămâne tăcut multă vreme. Când privirile ni se întâlnesc, văd că are ochii încețoșați și expresia feței blândă, nu arțăgoasă.

— Numai pentru că vă iubesc și pe ea, și pe tine, atât de mult. Nu aș putea să – se oprește, ca să se adune – nu aș putea… să suport dacă i s-ar întâmpla ceva vreuneia dintre voi.

Mă apropii de el și îmi pun mâinile pe umerii lui, sărutându-l pe ambii obraji.

— Of, papa, știu că îți faci griji, spun eu. Dar nu vom păți nimic rău. Suntem bine. Așa vom fi mereu.

El zâmbește.

— Ești la fel ca ea.

Știu că se referă la mama, și acesta este cel mai mare compliment pe care mi-l poate face.

— Privești la fel cum privea ea. Prin ochelari roz.

Zâmbesc ștrengărește.

— Așa e mai amuzant.

Ne întoarcem amândoi când auzim clinchetul clopoțeilor de la ușă, care ne anunță un client. Pe acesta nu îl recunosc. Un ofițer neamț, evident, de rang înalt, așa cum arată buzunarul decorat al cămășii sale. Este mai înalt decât ceilalți care au intrat la noi, cel puțin un metru nouăzeci și cinci, cu umeri neobișnuit de lați. Are părul negru și o bărbie pătrățoasă. Ochii îi sunt reci, ca de oțel, iar silueta lui aruncă pe podeaua magazinului o umbră

intimidantă. Îl întâmpin cu un *bon après-midi* vesel, așa cum îi salut pe toți clienții noștri. Este singura mea formă de rebeliune, faptul că nu îi tratez pe nemți ca pe niște clienți speciali, ba chiar adesea îi privesc cu indiferență.

Mârâie ceva spre mine, iar eu aștept o clipă în plus înainte de a-i răspunde.

— Pot să vă ajut cu ceva? spun eu în cele din urmă.

Mă ignoră în timp ce se plimbă încolo și-ncoace prin florărie, inspectând fiecare colț încet și suspicios, ca și cum florile însele și petalele lor ar putea fi spioni. Îl văd că scoate un trandafir roșu dintr-o vază, îl duce la nas și apoi îl aruncă pe podea. Eu și papa schimbăm priviri îngrijorate.

— Ce s-a întâmplat cu trandafirii? întreabă bărbatul.

Franceza lui este bună, chiar dacă atinsă de un puternic accent german. Întrebarea pare adresată sieși în aceeași măsură în care ne este adresată și nouă. Nici eu, nici papa nu îndrăznim să îi răspundem.

— În Patria-mamă, un trandafir miroase a… trandafir. Dar trandafirii ăștia franțuzești miros a căcat. Căcat franțuzesc.

Deschid gura să vorbesc, dar ofițerul mi-o ia înainte.

— Iar astea? întreabă el, arătând spre un buchet de hortensii multicolore, mov și roz.

Sunt foarte greu de găsit la vremea asta, dacă nu ai legături cu cei mai buni grădinari din sud.

— Ce dracului sunt astea?

— Hortensii, spun eu. Pot să vă ofer un aranjament pentru cineva special? Ar arăta minunat cu o crenguță de…

— Nu, mârâie el, întorcându-și privirea către papa.

Se apropie de tejghea, unde se află papa. Cu fiecare pas greu și leneș pe care îl face, simt cum îmi crește temperatura cu un grad.

— Care este numele dumitale, domnule?

— Claude Moreau, răspunde papa.

Dacă este îngrijorat, nu o arată. Cu toate astea, inima îmi bate nebunește în piept.

— Moreau, spune ofițerul. Un nume neaoș franțuzesc.

Papa rămâne tăcut, cu chipul lipsit de emoție.

Ofițerul râde de unul singur.

— Führerul însuși îi iubește pe francezi atât de mult, încât a scutit Parisul de distrugere. Se va muta aici în curând, știți, va ocupa o reședință

pe aici, pe aproape. Francezii sunt, se poate spune… speciali. Se întoarce către mine și zâmbește. Și, aș putea adăuga, foarte atractivi.

Tremur când papa își drege glasul.

— *Monsieur*, dacă vă putem ajuta cu o comandă, vă rugăm să ne spuneți de ce aveți nevoie, ca să putem începe aranjamentul.

Este o ofertă de servicii în aceeași măsură în care este un avertisment de la bărbat la bărbat. Este adevărat că am rămas mereu în gardă la intrarea în magazin a unui membru al armatei germane, dar este prima dată când am un sentiment real de frică.

— A, da, zice el aruncându-și privirile spre papa, apoi întorcându-le spre mine. Pare amuzat de ceva ce nici eu, nici papa, nu înțelegem. Mă puteți ajuta.

Se apropie de mine, oprindu-se la o distanță supărător de mică. Întinde o mână mare spre clavicula mea și urmărește linia lănțișorului de aur de la Pierre cu degetul arătător, apoi zâmbește către papa.

— Vreau două duzini de trandafiri de căcat. Râde. Franțuzoaicelor le place orice.

Încuviințez din cap. Îmi tremură mâinile când aleg trandafirii din găleata aflată lângă mine și îi duc la tejghea pentru a fi aranjați de papa.

— Cum te cheamă? mă întreabă ofițerul.

Mă uit la papa, apoi la el. Știu că nu am de ales și trebuie să îi răspund la întrebare.

— Céline, spun eu în cele din urmă.

— Céline, zice el, parcă uimit și amuzat în același timp. Un nume atât de ușor de uitat pentru o fată atât de *remarcabilă*. Se gândește o clipă, apoi încuviințează din cap. Mie mi se pare că arăți mai degrabă ca o Helga, un nume potrivit pentru o *Fräulein* atât de frumoasă.

Mâinile lui papa lucrează într-un ritm fulgerător, iar în scurt timp îi întinde ofițerului buchetul.

— Asta este tot? întreabă el pe un ton ferm – prea ferm, mă tem eu.

— Da, domnule, spune el, băgând mâna în buzunar și aruncând un teanc mare de bani pe tejghea.

— La revedere… Helga, spune el râzând și înclinându-și pălăria în direcția mea. Se îndreaptă spre ușă, întorcându-se către noi încă o dată. Așa cum am spus, fiica dumitale este o femeie frumoasă, zice, clătinând din cap. Păcat, domnule, de nasul acela proeminent de evreică.

Ușa se trântește și după o pauză îndelungată alerg la papa și îmi arunc brațele în jurul gâtului său.

— Crezi că…

— Nu îți face griji din cauza lui, spune el. Încearcă doar să ne sperie. Asta fac ei. Se folosesc de temerile oamenilor ca să îi poată controla.

Mă trage la pieptul lui.

— Nu îți face griji, draga mea Céline.

Și, spunând acestea, se întoarce la casa de bani și depune banii înăuntru. Amândoi remarcăm că ofițerul a plătit mai puțini *Reichsmarks* decât trebuia, dar nu discutăm aspectul aceasta.

Întind mâna după jachetă, căci mă trece un fior de frig.

— Mă duc să o aduc pe Cosi la masă, chiar dacă este devreme încă, spun eu, îndreptându-mă spre ușă.

— Bună idee, zice papa. Ascultă, Céline?

Mă întorc cu fața spre el înainte de a ieși din magazin.

— Fii atentă.

Uitându-mă peste umăr de două-trei ori, merg în pas grăbit către parc, căutând-o pe fiica mea. Pentru că pare mai frig decât de obicei, îmi trag un pic mai sus gulerul jachetei.

Dintr-un motiv sau altul, vara pare o amintire îndepărtată. Papa are dreptate; vine toamna, fie că ne place, fie că nu.

Capitolul 3

CAROLINE

DUPĂ CINCI ZILE

Deschid ochii și clipesc, ca să uit visul îngrozitor. Am visat sirene și lumini. Sânge. Un copil. Mă ridic în capul oaselor în pat, cu respirația întretăiată. Mă doare peste tot.

Unde sunt?

Pereții albi și luminile fluorescente sunt supărătoare și mijesc ochii pentru a percepe ce se află în jurul meu: gresie industrială pe podea, perdele ponosite și arse de soare care acoperă o fereastră ce dă spre un oraș ciudat. Remarc dincolo de fereastră un monument care îmi este cunoscut. Arcul… de Triumf? Și apoi îmi amintesc.

Paris. Doamne Dumnezeule, *de ce mă aflu la Paris?* Dar întrebarea arzătoare este… *Cine sunt… eu*?

Îmi cobor privirile către brațele mele palide, puțin pistruiate, pe care nu le recunosc. Mâinile îmi sunt slabe, iar unghiile sunt vopsite în roz. Vopseaua de pe degetul mare al mâinii drepte este sărită. Sub unghie este murdărie. Îmi forțez mâna dreaptă să o atingă pe stânga, ca și cum mi-ar fi străină – pielea îmi pare străină – apoi mă ridic în capul oaselor, cu inima bătându-mi nebunește. Sunt într-un pat de spital.

— Alo? strig eu, către cineva care m-ar putea auzi, dar și către mine însămi, cred.

Simt cu durere în profunzimile ființei mele că sunt rătăcită. Sunt un biet suflet străin captiv într-un trup și mai străin. Singurul lucru pe care îl știu este că sunt vie și că mă aflu, pare-se, în Paris.

O femeie subțirică, de vârstă mijlocie, îmbrăcată în alb, intră în goană pe ușă.

— V-ați… trezit, zice ea, ștergându-se cu un șervet și înghițind ultimele îmbucături de mâncare.

Se pare că i-am întrerupt pauza de prânz. Nu am discernământul necesar pentru a înțelege dacă este supărată din cauza asta. Dar, sinceră să fiu, nu am nici măcar discernământul necesar pentru a înțelege dacă sunt vie sau

moartă. Închid ochii strâns și mă aflu deodată în alt loc, la un alt nivel de conștiență, unde bate alizeul printre palmieri, scoțând sunetul acela inimitabil pe care îl fac numai frunzele de palmier. Sunetul vântului printre brazi este complet diferit – seamănă mai mult cu un urlet, o forță greoaie, dar reverențioasă, care înaintează printr-o pădure deasă, stăruitoare și enigmatică. Pe când acest sunet? Acesta este unul electric. Îmi reverberează în urechi. Este sunetul a ceva pe marginea prăpastiei. Este sunetul trecutului meu și al schimbării iminente.

Se aude clinchetul unor clopoței în bătaia vântului și o fetiță care plânge. Deschid ochii, iar inima îmi bate cu putere.

— *Madame*, spune femeia în alb, aplecată deasupra mea. *Madame,* v-ați trezit?

Clipesc cu putere.

— Ce s-a întâmplat? bolborosesc eu. De ce sunt aici?

— Ați avut un accident.

Îi remarc pomeții înalți, sprâncenele pensate exagerat și pistruii de pe șaua nasului. Are un accent puternic, din cauza căruia mă străduiesc să îi pricep fiecare cuvânt pe rând.

— A fost un accident grav.

Am fost implicată într-un accident grav?

În încăpere intră o altă femeie, aceasta având un aer cumva regal, cu părul pieptănat pe spate, nicio șuviță nelalocul ei.

— Bună ziua, spune ea, cu un accent la fel de puternic, luând loc pe scaunul de lângă patul meu. Ne bucurăm atât de mult să te vedem trează și conștientă.

Îi apuc mâna și o strâng cu hotărâre.

— Vă rog, spuneți-mi cine sunt. Spuneți-mi ce mi s-a întâmplat. Cum am ajuns aici?

Femeia înclină din cap.

— Eu sunt medic, spune ea. Vă aflați în Spitalul Pitié-Salpêtrière din Paris. Ați avut un accident de bicicletă; sau, cel puțin, dumneavoastră erați pe bicicletă când s-a petrecut accidentul. Ați suferit o lovitură serioasă – cât de serioasă, nu știm încă.

Își pune mâna pe brațul meu și zâmbește pentru prima oară, iar lumina reflectată dinspre fereastră îi face dinții albi să sclipească.

— Dar este un semn bun faptul că v-ați trezit. Un semn foarte bun.

— O lovitură? întreb eu, ridicându-mă în capul oaselor.

Nu știu dacă este iarnă sau vară. Luni sau vineri. Dacă sunt un om bun sau unul rău. Nu știu nimic. Absolut nimic.

Doctorița încuviințează din cap.

— Ați fost în stare de inconștiență timp de cinci zile.

Îmi mișc brațele și picioarele.

— Nu sunt paralizată.

— Nu, spune ea, aplecându-se spre mine. Dar ați avut o inflamație serioasă la nivelul creierului, despre care tomografiile ne spun că se reduce. Spuneți-mi, vă amintiți ceva?

Inspir adânc, încercând să separ visul de realitate.

— Păi… mă împiedic eu. Nu sunt sigură.

Inima îmi bate tare. Mi s-a uscat gura.

— Este în regulă, spune doctorița. Memoria este ciudată. Uneori se recuperează bucată cu bucată, alteori revine ca un val imens, ba chiar…

Se oprește și se uită pe fereastră.

— Ba chiar ce?

— Ba chiar uneori nu mai revine niciodată, zice ea înghițind în sec.

— A, fac eu, cu un ochi spre inelul subțire din aur de pe degetul mijlociu al mâinii stângi. *Cine sunt?*

— Vă vom ajuta, continuă doamna doctor, să vă liniștiți și să vă reveniți la viața dumneavoastră.

Viața mea. *Care* viață?

— Paramedicii v-au recuperat geanta de la locul accidentului, spune ea. Am dat câteva telefoane, dar nu am aflat nimic concret în afară de faptul că aveți un apartament pe rue Cler. Când vă mai întremați, veți fi însoțită acolo de un angajat al spitalului.

Încuviințez solemn, clipind pentru a-mi alunga lacrimile.

— Am… familie?

Doamna doctor clatină din cap.

— Nu am găsit nicio rudă în Paris. Se pare că locuiți singură.

Se ridică.

— Știu că este greu, adaugă ea. Cu siguranță sunteți înspăimântată. Dar trebuie să fiți fericită că ați supraviețuit. Mulți oameni nici măcar nu supraviețuiesc. Vi s-a dat un dar.

Asistenta îmi înmânează un pahar și o pastilă. O înghit și apoi închid ochii, în timp ce ele ies din cameră.

Nu simt că mi s-a dat un dar. Simt că am pătruns într-un coșmar.

TREI ZILE MAI TÂRZIU

— Sunteți gata de externare, spune asistenta medicală – Aimée.

Am ajuns să îi prețuiesc compania de când m-am trezit din acest abis straniu. În fiecare noapte sunt chinuită de coșmarul unui accident de bicicletă care, după câte se pare, mi-a șters hard diskul cerebral. În acest vis repetitiv, șerpuiesc pe o străduță îngustă, cu un camion care se îndreaptă spre mine cu viteză mare și o mamă cu o fetiță care merg înaintea mea. Doctorița Leroy mi-a spus în fiecare zi că are speranțe că îmi va reveni memoria, dar până acum nu mi-am amintit altceva. Și, cu toate că pot numi culorile curcubeului, sau zilele săptămânii, sau pe al șaisprezecelea președinte al Statelor Unite, despre viața mea nu îmi amintesc nimic.

M-am bucurat mult să aud că mama și fiica ei au supraviețuit. Au adus flori pentru mine la spital în timp ce dormeam, ieri după-amiază. Trandafiri galbeni. Claudine și Jeanette sunt numele lor. Jeanette, fetița în vârstă de doi ani, mi-a făcut un desen, care, din motive pe care nu mi le explic, m-a făcut să plâng atât de tare, încât Aimée a fost nevoită să îmi dea o doză de valium.

— Cred că ai fost o doamnă tare sofisticată, spune Aimée, zâmbind în timp ce îmi întinde o gentuță din piele neagră.

— Sofisticată?

— Da, zice ea, arătând către emblema de pe partea laterală a genții, geanta *mea.* Chanel.

— Ah, fac eu, trecând cu mâna peste modelul matlasat în formă de romb și aruncând o privire către catarama de aur din centru. Așadar, s-ar părea că sunt o… snoabă?

— Nu, nu, zice Aimée, începând să râdă. Doar că ai bun-gust.

Și se pare că locuiesc într-un cartier elegant. Cârdul meu de credit, mă informează angajații spitalului, i-a condus pe investigatori la un apartament de trei camere cu ferestre care dau spre Turnul Eiffel, pe mult râvnita rue Cler, unde, pare-se, locuiesc cu chirie de trei ani. Poliția s-a dus la apartament pentru a anunța familia, dar nu au găsit acolo pe nimeni.

Interviurile ulterioare cu vecinii au conturat CV-ul meu: locuiesc singură și ies rar. De fapt, nimeni nu pare să mă cunoască.

— Nu înțeleg, îi spun eu lui Aimée. Sunt o americancă la Paris. Locuiesc într-un apartament scump împreună cu o geantă de lux. Și nu am familie, nu am prieteni?

— Familie sunt convinsă că ai… undeva, spune ea. Cât despre prieteni, nu, cel puțin nu în clădire. Dar blocurile acelea sunt pline de bătrâni cărora nu le pasă decât de pudelii lor minusculi și de animalele împăiate.

Îmi imaginez coarne fixate pe perete, în timp ce ea continuă:

— Bunica unei prietene locuiește în apropierea ta. Am fost la ea la masă în aprilie. Mi-a spus că îi displace părul meu. Face o pauză, cât să își netezească o buclă rebelă. Poate că nici nu doreai să fii prietenă cu asemenea gen de persoane?

— Poate, zic eu, iar apoi fac ochii mari. Aimée, dar dacă eu sunt una dintre aceste persoane?

— Nu, nu, spune ea cu un ton liniștitor.

— Spune-mi adevărul, zic eu, țintuindu-i privirile cu ale mele. Îți par genul arțăgos?

— Nu, repetă ea. Oamenii care sunt arțăgoși nu întreabă dacă sunt arțăgoși.

Mă silesc să zâmbesc.

— Cred că ai dreptate.

— Ține, zice ea întinzându-mi o pungă de cumpărături. Hainele ți-au fost distruse în accident, așa că ți le-am adus pe acestea de la mine. Avem cam aceeași mărime. M-am gândit că ai putea găsi ceva ce ți-ar plăcea.

Zâmbește.

— Adică, nu este nimic sofisticat, dar nu te-am putea externa în halat de spital.

— Vai, spun eu. Mulțumesc.

Aleg un pulover gri și o pereche de colanți negri și chiloți din bumbac simpli, de culoarea pielii, apoi Aimée îmi dă un sutien alb de sport.

— Sper că ți se potrivește, zice ea, înainte de a se întoarce pentru a-mi oferi un pic de intimitate. Ai, cum să zic, mai mult material acolo decât mine.

Rânjesc, lăsând halatul să cadă la podea și dând la iveală corpul gol pe care nu l-am zărit decât pe bucăți de când mi-am recăpătat cunoștința.

Picioare subțiri, puternice (dr. Leroy bănuiește că obișnuiesc să alerg), stomac ferm, traversat de o cicatrice veche deasupra liniei chiloților, sâni plini, cu sfârcuri de dimensiunea unor bănuți și brațe puternice, zvelte. Aceasta sunt eu.

Îmi trec mâna prin părul blond, de lungime medie, apoi mă apuc de marginea patului și îmi trag chiloții și colanții. Îmi strecor sutienul pe mine și îmi trag puloverul peste cap.

— Mulțumesc, spun eu, uitându-mă în jos la îmbrăcămintea mea, când Aimée se întoarce spre mine. A fost… incredibil de frumos din partea ta.

Deschid geanta Chanel și caut înăuntru. Văd un tub de ruj roșu, ceva bani, un bon fiscal, un număr de telefon mâzgălit pe dosul unui șervețel și un pachet de gumă.

— Ești gata? întreabă ea, uitându-se la mine și întinzând mâna spre clanța ușii.

Clatin din cap.

— Aimée, zic eu, cum mă cheamă?

Ea zâmbește.

— Am tot așteptat să mă întrebi, spune ea. Caroline, Te numești Caroline Williams.

Înghit în sec și ies pe urmele ei din cameră, apoi traversăm holul spre o viață despre care nu știu nimic. Inima îmi bate să îmi spargă pieptul.

Eu sunt Caroline Williams.

∵

— Am ajuns, spune Clément, omul de la spital, arătând spre o clădire impozantă din dreptul mașinii. Casa dumitale.

— Serios? întreb eu neîncrezătoare, atingând geamul portierei, apoi privind în sus către clădirea veche de secole, construită din piatră cenușie, cu ornamente elaborate, ferestre cu frontoane și balconașe decorate cu modele complicate, din fier forjat.

Chintesența Parisului. Să fie aceasta locuința mea?

— Da, domnișoară, zice el, ieșind din mașină, purtând în mână un sac și ajutându-mă cu portiera.

— Dar este atât de…

— Șic? spune el cu un zâmbet.

Confirm cu o mișcare a capului.

— Da, este. Este unul dintre locurile cele mai admirate din Paris.

Scutur din cap și expir din rărunchi.
— Cum am ajuns eu aici? întreb în șoaptă.
Clement îmi aruncă o privire plină de îngrijorare.
— Ești sigură că ești pregătită de… face o pauză, încercând să găsească termenul englezesc pe care îl caută, asimilare?
Îi arunc o privire goală de orice expresie, iar el își ajustează ochelarii cu rame subțiri pe nas.
— Doamna doctor Leroy a spus că…
— Ce a spus? încep eu, dar mă opresc când îmi aud tonul: disperat, speriat, îmi pare rău, zic și inhalez adânc. Mă simt atât de…
— Pierdută, zice el, terminând propoziția în locul meu. Știu. Dar acum ești acasă. Să urcăm.
Îl urmez în foaier și împreună urcăm într-un lift mic, care se smucește în sus când el apasă pe butonul etajului patru.
— Iată-ne ajunși, zice el, pornind-o pe hol.
Bagă cheia în încuietoare și dă din cap auzind-o că se descuie. Balamaua scârțâie când se deschide ușa, poftindu-mă într-o casă care îmi este străină. Însoțitorul meu de la spital apasă pe un întrerupător, luminând spațiul din jur.
— Uau, este replica mea, trecând cu mâna peste canapeaua modernă, din catifea albastră – cu ciucuri și picioare din bronz. Este… foarte frumos.
Clement zâmbește.
— Asta-i sigur.
Apartamentul este spațios, dar decorat minimalist, ceea ce îl face să pară chiar mai mare, dar și mai stingher. Trei ferestre mari în sufragerie se deschid într-un balcon, unde mă aștept să găsesc plante în ghivece și un scaun sau două, dar când deschid cele trei zăvoare și ușile glisante pentru a inspecta locul, nu găsesc decât un singur porumbel care stă pe pervazul balconului și care se sperie și își ia zborul când intru în balcon.
— Ciudat, zic eu. Este foarte frumos aici. De ce l-aș ține încuiat și nemobilat, ca și cum aș urî ideea de a avea un balcon?
Clement ridică din umeri.
— Nu știu. Dar nevastă-mea ar muri de fericire dacă ar avea un asemenea spațiu de grădinărit. Ar umple fiecare centimetru pătrat cu flori, zice el arătând spre colțurile balconului.
Eu de ce nu am făcut-o?

Mă plimb prin restul apartamentului, care cotește urmând latura dreaptă a ultimului etaj al clădirii. Sunt trei dormitoare. Două sunt goale; al treilea trebuie să fie al meu. Mă așez pe patul matrimonial, cu păturile bine netezite și marginile atât de drepte, încât îmi este teamă să nu las cute când mă ridic, ca și cum urma pe care am făcut-o ar putea să o supere pe cea care eram înainte.

— Se pare că după colț este o baie, iar bucătăria este chiar în spatele ei, zice el.

Mă întorc spre el, luându-mi ochii de la dulapul de haine. *De ce am emoții când mă gândesc să deschid sertarele?* Doar sunt ale mele, sau cel puțin așa mi s-a spus. Și totuși, dintr-un motiv sau altul, nu mă simt pregătită sau nu mi se pare corect să scotocesc printre cele mai intime obiecte ale vieții *mele.* Ce fel de sutiene port? Mă îmbrac bine? Sunt oare scrisori înăuntru sau fotografia secretă a unui vechi iubit ascunsă într-o șosetă?

— Las punga asta cu alimente aici, zice el, dregându-și glasul. Una dintre asistente s-a dus la magazin mai devreme și a cumpărat câteva lucruri necesare în primele zile.

Văd o baghetă care iese din punga de hârtie pe care o așază pe parchet.

— Mulțumesc, spun eu, simțindu-mi inima bătând tare în piept.

— Dacă ai nevoie de ceva, zice el întorcându-se pentru ultima dată, sună la spital și cere cu doamna doctor Leroy.

Înclin din cap, înghițind cu greutate.

— Totul va fi bine, spune el, cu un zâmbet care nu are darul de a mă liniști.

∵

Un ceas ticăie undeva în depărtare. Mă așez pe canapea, apoi mă ridic, mă plimb prin sufragerie examinând o pictură de pe perete, stranie, dar totuși misterios de familiară, care înfățișează o scenă din curtea unei case californiene, poate: o piscină mărginită de palmieri și un bol cu lămâi pe o masă din lemn. Ating colțul ramei, de parcă aș putea să o fac să vorbească. Oare această pictură mi-a fost cândva dragă?

Oftez. Totul evocă un sentiment de déjà vu. Fructele de pe masă. Ceasul care ticăie pe perete. Mirosul de săpun din baie. Nu îmi amintesc să le fi întâlnit înainte, dar, cu toate acestea, simt că îmi sunt cunoscute.

Cercetez apartamentul cu privirea încă o dată. *De unde să încep?* Mă simt ca atunci când te muți, iar cei de la mutări ți-au adus ultima cutie și pleacă, lăsându-te singură cu toate lucrurile tale. Sunt atât de paralizată de sarcina monumentală de a-mi despacheta întreaga viață, încât nu am nici cea mai mică idee de unde aș putea să încep. Din bucătărie? Din dormitor?

Înăuntrul tuturor cutiilor nevăzute se află amintiri care trebuie despachetate. Am atâtea de făcut, dar mă simt foarte obosită. Mă retrag spre canapea, iar acolo îmi pun capul pe o pernă. Îmi las pleoapele grele să se închidă. Mâine va fi mai puțină pâclă în mintea mea, îmi spun eu. Sper.

Capitolul 4

CÉLINE

8 SEPTEMBRIE 1943

Privesc fix la reflexia mea în oglinda de deasupra mesei de toaletă, observând câteva riduri sub ochi. Nu mai am chipul proaspăt și feciorelnic, ca atunci când m-am măritat cu Pierre; în curând voi avea treizeci și trei de ani. Uneori mă întreb ce ar crede despre mine acum, când am îmbătrânit cu aproape un deceniu. Atâtea s-au schimbat de la moartea lui, atât în bine, cât și în rău: nașterea unei fiice pe care nu a cunoscut-o, orașul nostru pus la pământ de teroarea ocupației și dorința mea cea mare, care totuși se împlinește încet și cu prudență, de a mă deschide din nou în fața dragostei.

Luc. Zâmbesc în sinea mea. Am sentimente pentru el de ceva vreme, sentimente pe care le-am izgonit până acum dintr-un motiv sau altul (momentul nepotrivit, Cosi, războiul), dar acum încep să văd limpede – ba mai mult, simt nevoia imperioasă să-i spun ce simt, înainte de a fi prea târziu. Îmi va împărtăși sentimentele sau le va găsi ridicole?

Întind mâna către un tub de ruj și aplic cu atenție un strat înainte de a privi o ultimă dată în oglindă, iar apoi a înfoia pernele de pe pat.

Apartamentul pe care îl împart cu tata, același în care am locuit de când ne-am mutat la Paris în anul în care am împlinit doisprezece ani, nu este ceea ce s-ar numi unul grandios, dar este mai mare decât multe altele, cu două dormitoare și o sufragerie luminoasă, ale cărei ferestre dau spre rue Cler. Pe hol se află biroul și dormitorul lui papa și cel pe care îl împart cu Cosi, care dă spre grădina din spatele clădirilor, unde eu și Cosi avem în grijă o mică parcelă de teren. Morcovilor și salatei verzi le merge destul de bine anul acesta, și mă mândresc și cu broccoli (chiar dacă Cosi strâmbă din nas când aude de el). Cu mazărea dulce am avut atât de mult succes în primăvara trecută, încât papa a tăiat câțiva lujeri pentru aranjamentele florale destinate clienților mai aparte. Indiferent de starea în care se află lumea sau cât de întunecată este umbra care a căzut peste orașul nostru, mi se pare reconfortant să știu că, dacă plantezi o sămânță și îi oferi lumină și apă, va crește o plantă.

În toți acești ani, apartamentul a fost și el mângâierea noastră. Când papa a pus pentru prima dată ochii pe apartamentul situat pe plăcuta rue Cler, a știut că va fi casa noastră. Pretențiile sale erau puține: să fie luminos, curat și să aibă un balcon, unde să își poată bea cafeaua dimineața. Nu simțeam mirosul mării și nu auzeam țipetele de bună-dimineața ale pescărușilor și nu va mai fi niciodată ca în Normandia, totuși modesta noastră colivie de deasupra Parisului era deosebită pentru noi.

Pe atunci, locuința noastră nu era situată într-o zonă la modă. Dar în cei douăzeci de ani de când acești pereți au devenit căminul nostru, cartierul a crescut în popularitate, ceea ce a atras repede atenția nemților. Într-atât încât, de la ocupație încoace, mulți ofițeri de rang înalt aleg să locuiască în apartamente din apropiere. Deși până acum nu a fost strămutat niciun proprietar francez pașnic, au fost mutate multe familii de imigranți, printre care și câțiva dintre vecinii noștri polonezi și evrei.

În mai am privit cu groază cum o familie de șase persoane care locuia pe cealaltă parte a pieței – cu un băiețel și trei fete, dintre care una colegă de școală primară cu Cosi – a fost scoasă cu forța din apartament într-un raid violent. Am dus-o în grabă pe Cosi în biroul lui papa și am dat drumul la radio, ca să o scutesc de zgomotul vaselor de porțelan, al paharelor și al suvenirelor de familie spărgându-se în mii de cioburi pe pavajul străzii de dedesubt. Inima îmi tresălta la fiecare țipăt isteric al mamei, care pierdea tot ce îndrăgise o viață întreagă și apoi ceva ce nu voi putea niciodată să îmi șterg din minte: un tânăr soldat german, care nu putea să aibă mai mult de nouăsprezece ani, smulgând un ursuleț din brațele băiețelului. Îmbrăcat în pantaloni scurți și o șapcă din tweed, era un copil pe care îl văzusem la piață uneori, împreună cu mama lui. Obișnuiam să mă joc de-a baba-oarba cu el și îmi plăcea felul în care își ascundea fețișoara în spatele ursului de pluș, la fel cum făcea și Cosi la vârsta lui.

Am auzit de la unul dintre clienții noștri, care locuiește la ultimul etaj al clădirii lor, că tatăl a fost trimis cu trenul într-un lagăr de muncă, departe de aici, de tipul celor descrise în ziarele străine aduse pe furiș și puse în circulație de cei mai îndrăzneți membri ai Rezistenței urbane. Se crede că mama și copiii au fost duși în ghetoul aflat în cealaltă parte a orașului, despre care am auzit cu toții că abundă de mizerie și boli. Avea ochi blânzi mama. Mă doare sufletul când mă gândesc la ea. Își va revedea oare soțul? Aș fi putut face ceva, eu sau altcineva?

Răul s-a strecurat în Paris ca un cancer. Și, cu toate că îți dă putere să vezi că viața merge mai departe – îți trimiți copiii la școală dimineața, îngâni un cântecel mergând pe bicicletă, coci pâine, faci aranjamente din flori, ajungi acasă înainte de semnalul de stingere a luminilor – totul pare fals când viețile altora sunt distruse în fața ochilor tăi. Este oare cinstit ca tu să mergi mai departe când alții nu au același drept?

Nu am răspunsuri, nici nu cunosc calea de a schimba ceva. În ziua aceea din mai, îi sugerasem lui papa că am putea încerca să adăpostim o familie aflată într-o situație de risc. Respinsese ideea mea, dar nu din lipsă de compasiune.

— Refuz să periclitez siguranța ta sau a lui Cosi, spusese el.

Cred că avea dreptate. Și totuși, nu a încetat niciodată durerea din sufletul meu pentru familia aceea din cartier și pentru miile de oameni care le împărtășeau soarta.

— Luc o să te găsească foarte frumoasă în seara asta, zice Cosi, uitându-se la mine din pragul ușii.

Are un zâmbet larg pe față, neștiind care sunt grijile care îmi trec prin minte ca subiectul unui roman întunecat. Sare pe pat, șifonând cuvertura de catifea pe care o netezisem în urmă cu o clipă. Diseară, la întoarcerea mea acasă, va dormi dusă, strângându-și la piept ursulețul ponosit, pe *Monsieur* Dubois (singură i-a dat ursului acest nume distins, la trei ani), într-un vârtej de cearșafuri și cuverturi. Cosi a mea are somnul agitat, ca tatăl ei.

Cosi îl adoră pe Luc, iar Luc este nebun după ea. L-am cunoscut cu mult timp înaintea lui Pierre, ceea ce este ciudat când mă gândesc. Am fost colegi de școală. Tăcut și blând, nu era defel ca toți ceilalți băieți, care ne alergau și ne necăjeau pe mine și pe prietenele mele în curtea școlii, trăgându-ne de codițe până ce țipam. Luc era altfel. În iarna în care mi-am scrântit glezna, să oferit să îmi care ghiozdanul și la ducere și la venire. Nu am acceptat, desigur, știind că voi fi ridiculizată de cea mai bună prietenă a mea, Suzette, care era antibăieți la momentul acela, dar întotdeauna mi-am dorit să fi avut curajul să îi accept oferta.

A fost plecat din Paris la universitate, și apoi a lucrat la Londra înainte de a se întoarce, în urmă cu doi ani. A intrat în florărie cu ceva de la patiserie pentru Cosi și o invitație la cină pentru mine. Cu zâmbetul lui suav și purtarea blândă, era același Luc al copilăriei mele, dar anii îl modelaseră, transformându-l într-un bărbat care îmi făcea inima să tresalte.

Așa că am luat cina împreună în seara aceea și săptămâna următoare, apoi și în următoarea. Continuăm să ne vedem, iar mie îmi plac întâlnirile săptămânale cu Luc. Singurul fiu al lui *Madame* Jeanty, proprietăreasa bistroului Jeanty, el a evitat să intre în afacerea familiei și a devenit ofițer superior în poliția franceză. Mă simt în siguranță în prezența lui și îmi plac mult conversațiile noastre despre tot felul de subiecte, de la amintirile din copilărie, la starea de plâns în care se află Franța. Ca și mie, lui Luc îi pasă de cei care suferă în orașul nostru și vorbim fără oprire despre felul în care am putea schimba lucrurile. Și, cu toate că sentimentele mele pentru el sunt adevărate, și au fost întotdeauna, uneori nu știu ce să cred. În definitiv, unde ar putea să ducă această curte pe care mi-o face? Mie îmi place cum trăiesc alături de Cosi și de papa și nu am nici cea mai mică intenție să perturb viața noastră de familie pentru simplul fapt că eu, egoistă, m-am îndrăgostit din nou. Iar Luc cu siguranță vrea să aibă propria familie. Pot eu să îi ofer așa ceva? În orice caz, ar fi corect față de el, când ar putea avea o viață mult mai puțin complicată alături de o altă femeie, care l-ar putea face mai fericit decât pot eu?

Presupun că de aceea mi-am ținut sentimentele în frâu atâta vreme și am îndepărtat conversațiile noastre de chestiuni legate de problemele inimii.

— Ai văzut că *Madame* Toulouse și-a vopsit ușa în verde? Ce absurditate!

Luc rămâne un mister pentru mine. Are mai multă răbdare decât munții și simt că mă iubește, deși nu a spus-o explicit. Uneori ni se întâlnesc privirile deasupra mesei, sau în timpul unei plimbări de seară, iar eu mă întreb dacă se gândește la ce mă gândesc și eu: că aș putea bate în lung și-n lat Parisul, ba chiar lumea întreagă, tot restul vieții mele, și nu aș găsi un adăpost mai bun pentru inima mea. Dacă simte la fel ca mine, nu o spune. Poate că amândoi așteptăm ca celălalt să tragă într-o parte draperiile care ne acoperă inimile, în orice caz, în fiecare săptămână îmi pun o rochie frumoasă, mă dau cu puțin ruj roșu și luăm cina.

Oftez, uitându-mă pentru ultima dată la reflexia mea din oglindă. Îmi studiez obrajii supți și aceste noi riduri fine din jurul ochilor și mă întreb ce vede Luc la mine. Am treizeci și doi de ani, nu mai sunt o femeie tânără. Voi împlini patruzeci de ani într-o fracțiune de secundă. Desigur, cu înfățișarea lui plăcută și poziția pe care o are în comunitate – ca să nu mai vorbim de numele lui de familie – ar putea face curte oricărei femei.

— Crezi că Luc îmi va aduce ciocolată? întreabă Cosi, cu speranță în glas.

Răspunsul este întotdeauna da, iar când sună soneria, după cinci minute, sosește elegant și îngrijit și, ca de obicei, ține în mână două tablete de ciocolată neagră împachetată în foiță aurie.

— Una pentru tine, îi spune lui Cosi, ca la un semnal. Și una pentru *Monsieur* Dubois.

Îl îmbrățișează, lucru urmat întotdeauna de avertismentul meu către ea să își spele dinții și să fie în pat până la ora șapte și jumătate. Papa face un semn din cap către Luc din scaunul său de lângă foc, apoi plecăm și ne găsim masa obișnuită, luminată de lumânări, așteptându-ne la Jeanty. În vreme ce lumea largă se afundă în nesiguranță, eu am ajuns să îmi găsesc siguranța în *asta.*

— Este o rochie nouă? întreabă Luc când ne așezăm.

— Nu, răspund eu zâmbind. Doar că nu am mai purtat-o de un timp.

O observ pe mama lui, la o masă ceva mai departe, întreținând câteva doamne elegante cu pălării foarte sofisticate. Dacă mă vede, nu lasă să se observe. Nu este de mirare că nu aprobă interesul lui Luc față de mine. Știam că își visase singurul ei fiu, moștenitorul unei averi substanțiale, căsătorit cu o femeie de familie bună, nobiliară, și nu irosindu-și timpul cu fiica văduvă a unui simplu florar, care mai are și un bagaj sub forma unei fetițe de opt ani.

Opt ani, dar excepțională, aș argumenta eu. Chiar acum aud vocea lui Cosi în urechi: „Am aproape nouă!” Spune acest lucru din prima săptămână după ziua ei de naștere, desigur. Și are dreptate. Născută cu un suflet bătrân, în sensul cel mai bun al cuvântului, fetița mea are aproape nouă ani, dar merge pe douăzeci și trei.

Când o aduc la Bistro Jeanty în prima duminică din fiecare lună, o tradiție a noastră, mai întâi îl localizează pe Nic, curierul care lucrează la noi cu jumătate de normă și mai ajută la bucătărie și în spatele barului de la Jeanty. Flutură timid o mână spre el, apoi se îndreaptă spre compartimentul miniatural din perete despre care i-a spus Luc. Pe ușă este pictată o poezioară pentru copii și o scenă bizară, care înfățișează animale și un balon cu aer cald. Când era copil, Luc își păstra cele mai dragi jucării în spatele acestei uși. Când l-a descoperit, Cosi a fost cucerită pe loc. Știind acest lucru, Luc lasă cu ajutorul lui Nic mici surprize pentru ea – și,

desigur, și pentru *Monsieur* Dubois: uneori un mosor de panglică roșie pentru părul păpușii, alteori o portocală perfectă de la piață, sau o bomboană cu mentă. Orice îi lasă înăuntru, lui Cosi îi face mare plăcere să le găsească, deși *Madame* Jeanty nu prea se bucură.

Luc este un fiu devotat, dar un lucru e sigur: nu îl interesează aspirațiile snoabe ale mamei lui, nu își ascunde și nici nu îi cere iertare pentru afecțiunea pe care ne-o poartă mie și lui Cosi.

— Céline? zice el, când nu îi răspund. S-a întâmplat ceva?

Mă uit în sus și mă silesc să zâmbesc.

— Pari îngândurată în seara asta.

— Îmi pare rău, zic eu. Cred că sunt doar obosită. A fost o săptămână… aglomerată, asta este tot.

— Ei bine, obosită sau nu, spune el, ești foarte frumoasă în seara asta.

— Mulțumesc, răspund eu, ferindu-mi cu sfială privirea.

Se apropie un chelner, cu care Luc schimbă câteva vorbe înainte de a examina meniul cu mare atenție, așa cum face întotdeauna, apoi comandă pentru noi o sticlă de Bordeaux, cel mai bun din meniu.

— O alegere foarte bună, spune chelnerul.

Este nou și nu pare a ști că Luc este fiul lui *Madame* Jeanty.

— Un moment foarte bine ales, pentru că soiul acesta nu va mai fi multă vreme în meniu.

— Chiar așa? întreabă Luc.

— Într-adevăr, vine replica chelnerului. Știu sigur că nu ne-au mai rămas decât patru lăzi.

Ochii lui Luc se aprind. Îmi amintesc că mi-a spus în urmă cu numai câteva săptămâni că mama lui, bună prietenă cu producătorul de vinuri, a comandat o cantitate destul de mare din acest soi care ne plăcea atât de mult, încât să ajungă cel puțin până la Crăciun, ceea ce este mult în vreme de război.

Luc clatină din cap.

— Ești sigur?

Chelnerul încuviințează, apoi se apleacă spre noi.

— *Madame* Jeanty a vândut cea mai mare parte a lotului unui ofițer neamț zilele trecute, spune el cu voce șoptită. Băutură pentru grupul lui.

Luc se încruntă, aruncând o privire spre masa mamei sale, în timp ce chelnerul ne umple paharele cu apă. Luc este de multă vreme îngrijorat de

legăturile mamei lui cu nemții. La început le-a luat drept autoconservare negustorească, ceea ce era de înțeles până la un punct. Dar a fost demoralizat să audă că unii clienți fideli au fost mutați de la mesele lor pentru a face pe plac vreunui grup de soldați germani scandalagii, cărora li s-au dat și cele mai bune bucăți de carne, chiar și atunci când „uitau" în mod convenabil să își achite nota de plată. Dar acum temerile lui Luc s-au intensificat, mai ales după ce a aflat cu o zi în urmă că mama lui a participat la un bal mascat împreună cu membrii de rang înalt ai celui de-al Treilea Reich care se aflau oraș.

— Mulțumesc că mi-ai adus la cunoștință această situație, îi spune Luc chelnerului. Voi avea o discuție cu mama. Nu le putem da nemților cel mai bun vin al nostru, zice zâmbind. Ce ne-ar mai rămâne nouă de băut?

Chelnerul face un pas în spate și își tamponează fruntea cu șervetul, încurcat.

— Iertați-mă, *Monsieur*, zice el. Eu… eu nu știam că sunteți fiul lui *Madame* Jeanty.

— Te rog, spune Luc binevoitor. Nu îți face griji. Îmi pare bine că mi-ai spus.

Apoi îi face cu ochiul.

— Nu o să-i spun că am aflat de la tine.

— Ah, vă mulțumesc, *Monsieur*, spune omul. Vă mulțumesc foarte mult. Adevărul este că… nevasta mea așteaptă al treilea copil și am nevoie de slujba asta.

— O vei păstra, spune Luc cu o încredere care îmi face inima să tresalte. Acum vezi dacă ne găsești sticla aceea de vin înainte să dispară tot.

Masa lui *Madame* Jeanty este prea aproape de a noastră pentru a risca să continuăm discuția, așa că facem tot ce putem pentru a ne reintra în ritmul obișnuit, dar seara aceasta pare cumva diferită. Privirile mele stăruie mai mult decât de obicei în ochii lui Luc, dar el este agitat, așa cum nu l-am văzut niciodată. Scapă cuțitul nu o dată, ci de două ori și dărâmă paharul de apă cu cotul stâng.

— Céline, spune el în cele din urmă. Trebuie… trebuie să vorbim despre ceva foarte important.

Înclin din cap atentă și iau o gură de vin, ținând mult timp paharul la gură. În lumina slabă, nu îi pot citi expresia de pe chip. Are probleme? E bolnav? Este amenințat de vreun pericol?

— Céline, trebuie să plec din Paris în curând, pentru antrenament… organizat de poliție, în sud. Voi fi plecat o lună, poate mai mult.

— Ah, asta-i tot? zic eu, zâmbind. Eram îngrijorată, crezând că este ceva mai… grav.

Luc nu simte ușurarea pe care o resimt eu. Chipul său este solemn, fix.

— Parisul devine tot mai periculos pe zi ce trece, continuă el cu voce șoptită. Nu mai târziu de săptămâna trecută, căpitanul secției mele a fost scos din funcție. L-au luat. Soția și copiii nu au mai primit nicio veste de la el de atunci. Astăzi a sosit înlocuitorul lui, ales cu grijă de nemți.

— Stai, zic eu, simțind cum mi se strecoară frica în suflet, asta se petrece și cu tine acum? Nu cumva te iau ca să…

— Nu, nu, zice el. Adică, da, orice călătorie în afara orașului are pericolele ei acum, dar nu asta vreau să spun. Nu sunt îngrijorat pentru mine. Îmi fac griji pentru tine și Cosi.

— Dar îl am pe papa, spun eu veselă. Nu vom păți nimic.

— Da, dar poate că nu este chiar așa. Dacă se întâmplă ceva? Dacă se află că…

— Luc, nu vorbi despre asta nici aici, nici în altă parte, spun eu, cu obrajii înfierbântați.

Luc spune mereu că în restaurante pereții au urechi. Am început să mă întreb dacă nu cumva este adevărat. Mă uit către masa din dreapta și încerc să îmi dau seama dacă cuplul de lângă noi trage cu urechea; sunt ușurată să remarc că sunt angajați într-o discuție aprinsă.

— Îmi pare rău, continuă el. Nu pot să nu îmi fac griji pentru siguranța voastră. Vreau tot ce este mai bun pentru voi. Vreau…

Întinde mâna spre mine, iar eu îl las să îmi apuce mâna.

Sunt atât de multe lucruri pe care vreau să i le spun, dar în clipa aceasta nu pot decât să îi rostesc numele.

— Luc.

Mă ustură ochii din pricina lacrimilor.

— Céline, șoptește el, strângându-mă de mână, chiar în momentul în care în restaurant intră un val de aer rece dinspre ușa deschisă.

Arunc o privire peste umărul stâng și văd un grup de ofițeri nemți care tocmai a sosit, cel puțin zece – doisprezece. Paltoanele lor cenușii fac restaurantul să pară mult mai întunecat.

Înainte de a mă întoarce către Luc, unul dintre ofițeri, cel mai mare din grup, îmi atrage privirea, făcând să mi se ridice părul la ceafă. Este el – bărbatul care a intrat în magazin.

Înainte de a-i putea explica lui Luc, ofițerul se apropie de masa noastră. Luc se ridică, așa cum fac ofițerii de poliție francezi, din respect forțat pentru nemți.

— Bună seara, *Monsieur*, spune el. Îmi pare rău, ne-am mai întâlnit undeva?

Ofițerul rânjește.

— Nu, dar am întâlnit-o pe doamna, spune el, holbându-se la mine ca la o bucată bună de friptură care abia ce i-a fost pusă dinainte, pe o farfurie acoperită cu capac.

Luc se uită de la mine la ofițer, neînțelegând.

— Ah, da, bună ziua, zic eu, încercând să fiu cât pot de calmă și de politicoasă. Luc, l-am servit pe domnul acesta la magazin într-una din zilele trecute.

— Așa este, desigur, zice ofițerul, cu un rictus răutăcios, apoi întinde mâna spre paharul de vin al lui Luc, aflat pe masă și pe jumătate gol. Pot să iau o înghițitură?

Ia tăcerea lui Luc drept permisiunea de gusta din vin.

— Foarte bun, spune el, punând paharul jos. De curând am luat un camion de vin chiar din soiul acesta de la mama dumitale. Aruncă o privire prin bistrou, cu pereții săi zugrăviți într-un roșu închis caracteristic și ornamentele din bronz lustruit. Conduce un local rafinat. Unul dintre cele mai bune din tot Parisul.

— Așa este, spune Luc, cu o voce egală și lipsită de emoție.

— Ei bine, spune ofițerul făcând un pas înapoi și schimbându-și expresia feței așa cum numai un actor o poate face – de temut în urmă cu o clipă, acum pare de-a dreptul jovial. Vă las să vă continuați micuțul randevu.

Îmi aruncă o căutătură prelungă, apoi se întoarce către Luc.

— Sunteți un bărbat foarte norocos.

Luc înclină din cap, solemn.

Ofițerul îi întinde mâna.

— Kurt Reinhardt, spune el.

— Luc Jeanty.

— Știam asta, zice ofițerul într-un mod care îmi dă fiori pe spinare.

Rămânem tăcuți când ofițerul și colegii săi se opresc la masa lui *Madame* Jeanty. Nu le înțelegem conversația, dar expresia ei este animată, ca și cum ar fi venit să ia cina Groucho Marx și un grup de actori din elita Hollywoodului.

Când pleacă, după câteva minute, întregul restaurant, ba chiar și pereții înșiși, par să respire ușurați deodată.

— N-a fost bine, zice Luc.

Deși întâlnirea mi-a lăsat un gust rău în gură, nu vreau să îl îngrijorez și mai tare pe Luc.

— Să nu îi lăsăm să ne strice seara, spun eu. Ce mare lucru – m-a recunoscut un ofițer care a trecut pe la florărie. Mereu vin pe acolo.

— Nu, spune Luc. Acesta este diferit.

— Desigur, continui eu. Are o vanitate cât Turnul Eiffel, dar…

— Nu. L-am văzut cum a bătut o femeie în vârstă în arondismentul nouăsprezece săptămâna trecută, adaugă el, lăsând capul în jos.

Înghit în sec.

— Ești sigur că era el?

El încuviințează din cap.

— Sunt sigur. După ce a plecat, am condus-o pe femeie la cea mai apropiată clinică. Se pare că are clavicula ruptă. Vânătăi din cap până-n picioare.

Clatin din cap.

— De ce a…

— De ce a brutalizat-o? zice Luc și oftează. Pentru că s-a uitat la el într-un mod ciudat? Pentru că nu i-a plăcut culoarea rochiei ei? Nu știu. Ce știu este că oamenii ăștia cred că toți și toate le aparțin lor.

Mijește ochii când mă privește adânc, în ochi.

— De asta îmi fac griji pentru tine. Cât despre ofițerul acela neamț? face el, clătinând din cap. Nu e cazul să își îndrepte atenția asupra ta.

Înclin din cap.

— Ce să fac?

— Va trebui să stai retrasă, acum mai mult ca niciodată, continuă Luc. Rămâi în casă cât poți de mult. Se poate ocupa tatăl tău de florărie în următoarele luni, sau cel puțin nu rămâne niciodată singură acolo.

— Dar asta este imposibil, spus eu, scuturând din cap. Papa nu se poate descurca singur, cu artrita lui și…

— Se poate descurca, spune Luc.

Tremur, clipind ca să-mi alung lacrimile, pentru ca nimeni să nu vadă teama care m-a cuprins ca o ramură cu spini.

∵

Luc mă ține strâns când mergem spre casă, aruncând dese priviri peste umăr. În loc să ne spunem noapte bună afară, așa cum facem mereu, îl invit înăuntru, iar el mă urmează pe scări în sus. Papa și Cosi s-au dus de mult la culcare. Aud sunetul slab de sforăituri de pe hol.

Mă așez pe canapea, iar Luc se cuibărește lângă mine. Aproape, atât de aproape. Nu îmi amintesc că picioarele noastre să se fi atins până acum și, pentru prima dată în toți anii de când îl cunosc, vreau să fiu și mai aproape de el. Ca o avalanșă adusă de primăvară, sau ca acest iureș de dragoste adus de război, simt că zidurile din jurul inimii mele se prăbușesc. O crăpătură, apoi trei, apoi douăzeci și deodată gheața s-a topit și odată cu ea, temerile, rezervele și sentimentele mele de nesiguranță. Mă apropii de Luc, îi caut mai întâi mâna, apoi gura.

Ne-am mai sărutat până acum – pupici de bun găsit sau de la revedere – dar nimic de genul acesta. Inima îmi bate să îmi spargă pieptul când mă trage mai aproape de el, mângâindu-mi părul, fața și gâtul cu degetele. Îl mângâi și eu, simțindu-i linia maxilarului, falca puternică, marginea claviculei sub cămașă, după ce îi desfac primii nasturi.

— Te iubesc, Céline, îmi șoptește el. Te-am iubit întotdeauna.

— Și eu te iubesc, spun eu, cuvintele ieșindu-mi din gură ușor, ca un reflex. Și eu te iubesc.

Eliberarea acestor cuvinte mult păstrate în inima mea, în spațiul dintre noi, are un efect de catharsis, iar Luc aproape că le înghite.

Mă trage mai aproape, sărutându-mă din nou cu atâta pasiune, încât îmi doresc să ne aflăm altundeva, oriunde. Îl vreau cu totul și știu că și el mă vrea toată.

— Nu vreau să ne mai despărțim niciodată, îi șoptesc, trecând încet cu mâna peste pieptul lui.

— Nici eu, spune el, ducându-mi mâna la buze și sărutându-mi fiecare deget pe rând. Iar clipa aceea va veni în curând, dragostea mea.

Dau din cap, privindu-l fix în ochi, agățându-mă de fiecare cuvințel.

— Voi cumpăra o casă frumoasă pentru noi. Vei avea tot ce îți dorești, la fel și Cosi.

Zâmbește și întinde mâna către un bujor aflat într-o vază de pe măsuța de cafea. Opera lui Cosi, desigur. Iubește bujorii. Îmi întinde floarea, iar eu o duc la nas cu un zâmbet.

— Dragostea mea, continuă el. Îți voi da tot ce îți dorește inima. Toate florile Parisului, dacă le vrei.

Cu un zâmbet larg, rotesc tulpina bujorului între degete.

— Toate florile Parisului, spun eu, plăcându-mi efuziunea lui.

El dă din cap.

— Dar eu nu te vreau… decât pe tine, șoptesc eu, reținându-mi cu greu lacrimile.

— Și mă ai, zice el, sărutându-mă pe frunte. Al tău am fost întotdeauna.

Zâmbesc.

— De ce eu, când ai putea avea orice altă femeie?

El clatină din cap.

— Nicio altă femeie nu ar fi de ajuns. Tu ești aleasa. Întotdeauna ai fost tu.

Îmi șterg o lacrimă.

— Îți mulțumesc că m-ai așteptat.

— Pe nimeni altcineva nu aș fi așteptat, spune el, ridicându-se.

Mă sărută încă o dată înainte de a întinde mâna după haină și se îndreaptă spre ușă.

Acum va fi rândul meu să-l aștept, într-un Paris atât de diferit de cel al copilăriei noastre. Luc se va afla undeva departe, iar eu voi fi aici, dormind și trezindu-mă, făcând un pas după altul, ținându-mi capul în pământ până în fericita zi a întoarcerii sale.

— Mă voi întoarce curând. Promite-mi că nu vei lăsa să ți se întâmple nimic.

Rămâne în prag, cu părul un pic ciufulit, un zâmbet larg pe față și ochii arzând de iubire, atât de multă iubire. Dacă aș avea un aparat de fotografiat, aș surprinde acest moment, așa cum îl trăiesc acum. În schimb, mi-l întipăresc în minte.

— Îți promit, spun eu după o clipă, memorând imaginea lui Luc și ascunzând-o într-un loc adânc din inima mea.

— Te iubesc, spune el. Iar apoi dispare.

Capitolul 5

CAROLINE

Lumina răzbate strălucitoare prin ferestrele sufrageriei când deschid ochii și cercetez straniul apartament care este, după câte se pare, casa mea. Întâmplările ultimelor zile, și nimic altceva, plutesc ca o ceață care persistă cu încăpățânare la orizont, obstrucționând imaginea lumii din jurul meu.

Mă ridic și mă întind, scoțându-mi jacheta în care am adormit, iar apoi aruncând-o pe spătarul canapelei. Îmi croiesc drum spre bucătărie, unde caut prin punga cu alimente adusă de la spital. În timp ce îi cercetez conținutul, simt că îmi chiorăie stomacul: o baghetă, un triunghi de cașcaval, două piersici, o cutie de smântână, pe care ar fi trebuit să o pun în frigider aseară (ce să-i faci, asta e!), o punguță cu boabe de cafea, o bucată de salam și o pungă de hârtie maro care conține doi croasanți cu ciocolată, din care iau unul. Îmi lasă gura apă când îmi înfig dinții în aluatul pufos, umplut cu bucăți de ciocolată neagră. După a doua înghițitură, mă încearcă o împunsătură de îndoială. Obișnuiesc oare să mănânc dulciuri? Surprind în geamul bucătăriei reflexia siluetei mele foarte subțiri și mă imaginez pe mine, cea adevărată, supraviețuind cu o dietă formată din morcovi și humus. Mă gândesc să las jos croasantul, dar are un gust divin, așa că îl termin.

Mă uit în frigider, cercetându-i conținutul sărăcăcios: o duzină de ouă (expirate), un măr zbârcit, o bucată de brânză mucegăită și un borcan stingher de gem. În fund este o cutie cu lapte și o alta în care pare a fi mâncare comandată, veche, de care nu îndrăznesc să mă ating.

Nu este nici urmă de unt. Niciun vas cu mâncare gătită în casă, rămasă de la cina dintr-o seară. Niciun desert rămas la rece înainte de o petrecere. Evident, nu gătesc. Și poate că nici măcar nu mănânc.

Îmi șterg o firimitură de croasant de pe față și inspectez restul bucătăriei. Este bine dotată, cu dulapuri albe, făcute pe comandă și prevăzute cu mânere din bronz, blaturi negre din granit și un felinar antic din bronz care atârnă deasupra micuței insule din centru. Oale și tigăi lucioase, din cupru, marca All-Clad, probabil niciodată folosite, sunt ordonate sub formă de

piramidă în bufetele de jos. Cămara este goală, în afară de o cutie cu fulgi de ovăz și o pungă nedeschisă de orez.

Caut în sertarele bucătăriei indicii ale vieții pe care o duceam cândva, dar nu găsesc decât un morman de reclame primite prin poștă, câteva pixuri, un cârlig de rufe rătăcit și, curios lucru, cel puțin douăzeci de creioane tocite, de diferite culori. Simt atingerea bruscă a unei… amintiri? Dar la fel de repede cum apare, dispare.

Oftez, înfrântă, apoi examinez sertarul de lângă chiuvetă. Înăuntru este o cutie de chibrituri de la un oarecare Bistro Jeanty și un număr de telefon scris pe o bucată de hârtie, pe care îl studiez câteva clipe, apoi îl bag în buzunar, împreună cu chibriturile. Indicii. Ele sunt tot ce am acum.

Intru într-o încăpere micuță de lângă dormitor și remarc un laptop, pe care îl deschid și îl pornesc. Desigur, este protejat cu o parolă. Îmi spun să nu uit să îl duc la magazinul Apple. Poate dacă le explic situația mea, mă vor ajuta să îl deschid?

Zâmbesc în sinea mea. Ciudat că, în ciuda acestui imens gol de memorie, pot încă să îmi aduc aminte de lucruri cum ar fi magazinul Apple, sau ce este o furculiță și la ce folosește un pat, sau cum să fierb un ou tare.

Acestea se numesc „cunoștințe pasive”, mi-a explicat doamna doctor Leroy. „Cunoștințe întipărite în tine, altfel decât de natură personală.”

Orice o fi însemnat acest lucru, deocamdată sunt o persoană fără istorie. Dar mă simt mai degrabă o persoană fără un suflet.

Ies pe balconul care dă spre stradă și tremur când briza rece a dimineții îmi atinge pielea. Soarele a strălucit atât de tare în ultimele zile, încât ai putea uita că este toamnă. Mă uit la o singură frunză roșcată, care pică dintr-un arțar, plutind în vântul ușor până aterizează pe pietrele caldarâmului, în fața unei cafenele cu o copertină verde în față.

Respir adânc și mă îndrept spre dormitor, unde ocolesc rochiile negre, cu aspect sever, aflate în șifonier și cotrobăi înăuntru până ce găsesc o pereche de blugi și un tricou bleu. Mă îmbrac, apoi îmi studiez imaginea în oglinda de la baie. Am ochii albaștri, iar nasul este puțin cârn la vârf. Semăn cu mama? Cu tata? Oare ei mai sunt în viață?

Mă spăl pe față, apoi îmi periez părul și îl leg într-un coc, găsesc o sacoșă din pânză și iau laptopul de pe masă înainte de a-mi strecura picioarele într-o pereche de sandale de lângă ușă. Este o prostie să fiu mirată că mi se potrivesc, dar acum totul mă miră.

— Bună ziua, îi spun portarului corpolent când liftul mă lasă în holul clădirii.

Omul pufnește și se întoarce spre ușă, făcându-și de lucru cu pixul și un carnet.

— Scuzați-mă, spun eu un pic mai tare. Nu voiam decât să spun… bună ziua.

— Bună ziua, zice omul repede, ca și cum prezența mea îi provoacă o durere acută.

— Eu sunt Caroline, spun eu, întinzând mâna spre el.

Se uită la mine ca și cum aș fi nebună de legat.

Zâmbesc, băgând mâna la loc în buzunar când bărbatul nu mi-o întinde pe-a lui.

— Vă rog să mă iertați. Am avut un accident, iar memoria mea este un pic șovăielnică.

Oftează dezaprobator.

— Am auzit.

— În cazul acesta, ne cunoaștem?

— *Mademoiselle,* zice el, fără cea mai mică urmă de emoție, am grijă de clădirea aceasta de treizeci și cinci de ani. Ați locuit aici în ultimii trei ani. Da, ne cunoaștem.

— Foarte bine, atunci, continui eu. Vreți să îmi reamintiți cum vă cheamă?

Se uită lung la mine.

— *Monsieur* de Goff.

— Așa să vă spun? Sau aveți un nume mai…?

— Puteți să îmi spuneți *Monsieur* de Goff.

— Desigur, spun eu, în timp ce îmi deschide ușa. Ei bine, plec acum.

— O zi bună, spune el, cu tonul că mi-ar spune „Călătorie sprâncenată!”

Uit de portarul ursuz și o pornesc pe stradă. Am griji mai mari. Dar mai întâi… cafeaua. Nici nu știu dacă beau cafea, dar îmi sună dumnezeiește acum și de aceea caut în jur o cafenea. Îmi amintesc de cutia de chibrituri pe care am găsit-o în bucătărie și am băgat-o în buzunar. Bistro Jeanty. Caut adresa și merg drept înainte, cotesc o dată, apoi încă o dată, până văd firma în depărtare.

Pun mâna pe ușă cu precauție și intru. Deodată, mi se pare un loc familiar și în același timp străin, cu mesele sale mici din lemn și pereții

zugrăviți într-un roșu aprins. Clienții formează un șir la tejghea, iar câțiva chelneri iuți de picior se mișcă cu rapiditate între ei și espressorul cromat. Aburul se ridică în aer, împreună cu mirosul de cafea proaspăt râșnită. O femeie îmbrăcată într-un sacou bleumarin comandă un espresso dublu și un pateu din vitrină. După mine intră un cuplu, ținându-se de mână, și cer o masă la fereastră. Locul este plin de un soi de rumoare, ca un bâzâit, un ritm propriu și, din nu știu ce motiv, simt că îi aparțin.

Femeia care primește clienții mă privește cu atenție. Este frumușică, de vârsta mea, dar ochii îi par tare obosiți, de parcă nu a dormit bine de prea multe nopți. Îi șoptește ceva unei alte angajate, care ridică ochii către mine, apoi se grăbește să treacă printre ușile duble care duc în bucătărie.

— Bună dimineața, *Madame*, spune ea în cele din urmă, cu o voce inflexibilă. Masa dumneavoastră obișnuită?

Masa mea obișnuită? Presupun că veneam aici des… înainte de accident. Privesc în jur, sperând că vreo persoană, o masă sau un corp de iluminat ar putea să îmi împrospăteze memoria, dar, ca și până acum, totul este în ceață.

— Îhî, da, zic eu într-un final, iar femeia mă conduce la o masă ascunsă într-un colț întunecat din spate.

— Pot să comand un espresso, vă rog?

Face ochii mari.

— Niciodată nu beți cafea.

— Ah, fac eu, zâmbind. Cred că azi am poftă de o cafea.

— Foarte bine, spune ea privindu-mă ciudat.

— Așteaptă, zic eu. Cum te cheamă?

Ea mă studiază cu o privire curioasă.

— Margot.

— Știu că se poate să ne mai fi întâlnit, numai că… am avut un accident, iar memoria mea… ei bine, s-a șters.

Femeia dă din cap, de parcă i-aș fi spus că am acasă un unicorn, apoi se întoarce cu o cafea, dar fără meniu. Nu apuc să i-l cer, că un tânăr de vreo douăzeci de ani, cu înfățișare timidă, așază o farfurie în fața mea.

— *Bon appétit,* zice el, retrăgându-se în grabă spre bucătărie.

Privesc la ceea ce este, după câte se pare, micul meu dejun obișnuit: un ou poșat, acoperit numai cu un praf de piper negru și așezat pe un pat de spanac cam trecut. Remarc cuplul de mai devreme la o masă din apropiere,

bucurându-se de un *quiché* care pare abia scos din cuptor. La o altă masă, un bărbat citește ziarul printre înghițituri pe care le ia dintr-o farfurie cu ouă Benedict, care îți lasă gura apă. Inspectez dezamăgită micul dejun din fața mea, apoi iau o înghițitură din cafea și chiar atunci văd că se apropie un bărbat cu un șorț alb. Are o înfățișare distinsă, cu trăsături bărbătești, frumos cizelate și păr negru, ondulat, cu câteva fire cenușii la tâmple.

— Sper că astăzi nu am mai făcut greșeli, spune el cu un zâmbet precaut.

Are ochi blânzi, chiar dacă nu îmi par cunoscuți.

— Greșeli? întreb, cercetându-i ochii căprui. A, nu, nu, zic după o clipă, aruncând o privire către micul dejun de care nu m-am atins, apoi ridicând ochii din nou spre el. Nu, este… perfect. Doar că eu… oftez, făcându-i semn către scaunul din fața mea. Aveți o clipă să… să stați jos?

Pare surprins, ba chiar un pic încurcat, dar încuviințează din cap și se strecoară pe scaunul de la masa mea.

Mă aplec spre el și cobor vocea.

— Presupun, spun eu, că mă cunoașteți și că sunt o clientă fidelă aici. Dar eu nu îmi amintesc de dumneavoastră. Nu îmi amintesc nimic. Am suferit un accident și din cauza lui mi-am pierdut memoria. Încerc să îmi recompun viața din bucăți.

— Ah, face bărbatul. Îmi pare foarte rău pentru accident și, desigur, sunt la dispoziția dumneavoastră.

Întind o mână către el.

— Am putea începe cu prezentările.

Simt că privirile hostesei îmi găuresc obrazul.

— Eu sunt Caroline.

El îmi apucă mâna, pe jumătate amuzat, pe jumătate precaut.

— Eu sunt Victor. Sunt proprietarul – nu de multă vreme. Am de umplut un gol important, dar sunt capabil să-i calc pe urme fostului proprietar. Gătesc aproape tot, dar am și câțiva bucătari excelenți în subordine, ceea ce înseamnă că nu sunt obligat să tai ceapa, lucru care îmi displace.

Zâmbesc, apoi arăt către hostesă.

— Și Margot? Mi se pare mie, sau mai are puțin și îmi dă cu meniul în cap?

Victor rânjește.

— Deci așa este. Sunt o ticăloasă.

Râde.

— Ba nu, nu ești o ticăloasă.

— Atunci ce sunt?

Mă privește curios.

— Nu te cunosc destul de bine ca să pot răspunde.

Mă las pe spate în scaun.

— De acord. Dar dacă datorez scuze cuiva, sper că îmi va spune cineva.

— Sunt convins că nu sunt necesare scuze, spune Victor cu un zâmbet. Și nu îți face griji din pricina lui Margot. Își crește singură copilul și face naveta de la celălalt capăt al orașului. Duce multe pe umeri.

Bănuiesc că mai este ceva ce nu spune, dar nu insist. Mă uit către farfuria dinaintea mea și mă încrunt.

— Dacă este să îmi apreciez personalitatea după ceea ce comand la micul dejun, spun eu sarcastic, cred că sunt o tipă foarte plăcută.

— Poate că ești, zice Victor râzând.

Oftez și cercetez cu privirile interiorul restaurantului.

— Zici că ai cumpărat locul acesta de curând?

Victor își drege glasul.

— Da, s-ar putea spune că este un reper parizian, deținut de aceeași familie de aproape o sută de ani. Oprește-mă dacă repet lucruri, zice el după o mică pauză, sau dacă… îți amintești ceva ce ți-am mai spus și altă dată.

— Știi cât de mult îmi doresc să repeți lucruri pe care le știu deja?

— Bine, spune el cu un zâmbet larg. Oricum, am fost uluit să îl văd scos la vânzare și am pus mâna pe el cât de repede am putut. Am modernizat un pic meniul, dar în afară de asta nu am făcut mari schimbări.

— Nici nu este cazul să faci, zic eu, privind în jur. Mi se pare… perfect.

— Și este încărcat de istorie, continuă el. Gertrude Stein, Hemingway, soții Fitzgerald – toți luau cina aici. Iar când naziștii au jefuit Parisul, zidurile acestea au rămas în picioare. Meniul s-a schimbat cu timpul, dar am servit mereu o friptură mortală, un mic dejun memorabil și un martini perfect.

— Ce altceva îți mai poți dori? zic eu cu un zâmbet.

El dă din cap în semn de aprobare.

— Veneam aici când eram copil – în fiecare duminică, cu mama. Așteptam momentul cu nerăbdare toată săptămâna, pentru că însemna că voi mânca *crème brûlée* la desert și mă voi duce la culcare mai târziu decât ora obișnuită.

— Ai visat mereu să îl cumperi?

Scutură din cap, îndreptându-și privirile către un loc aflat pe peretele din spatele meu, sau mai degrabă, către un loc din amintirile lui, aflat foarte, foarte departe.

— Nu, nu chiar. Niciodată nu mi-am închipuit că ar putea fi posibil. În plus, viața m-a dus într-o altă direcție. A făcut o pauză lungă. Dar, da, când mi s-a oferit ocazia, mi-am spus că este ceea ce trebuie să fac. Dar destul despre mine. Despre tine trebuie să discutăm.

Înclin din cap, sorbind lung din espresso.

— Mi se pare ciudat să rog pe cineva pe care nu îl cunosc să îmi spună despre mine. Aș vrea să îmi furnizezi detaliile lipsă.

— În privința detaliilor, nu sunt sigur. Dar pot schița contururile.

— Te rog, spun eu, iar el încuviințează cu o mișcare a capului.

— Știu că vii în fiecare dimineață fix la șapte treizeci, niciun minut mai devreme, niciun minut mai târziu. Comanzi același lucru. Arată către farfuria mea. Un ou poșat pe un pat de spanac. Nu vorbești cu nimeni.

Zâmbesc ironic.

— Evident, sunt sufletul petrecerii.

El face o pauză lungă, uitându-se la mine ca și cum aș fi spus cel mai straniu lucru.

— Ce este?

Clatină din cap.

— Nimic, numai că… zâmbești.

— Și de ce este straniu?

Se uită în ochii mei.

— Nu zâmbești niciodată.

Îmi frec pielea capului, în locul care a fost lovit cel mai rău în accident. Este încă un pic sensibil, dar nu mă mai doare așa cum mă durea în spital.

— Doamne, zis eu. Par jalnică.

El se forțează să zâmbească.

— Nu aș spune jalnică.

Fac o grimasă.

— Da, de-a dreptul jalnică.

— Nu, nu, te rog, nu este adevărat, spune el pe un ton încurajator.

— Atunci ce? Sunt doar o pustnică?

— Nu, Caroline, dacă vrei părerea mea umilă…

— Vreau, te rog. Orice îmi poți spune.

El încuviințează din cap.

— Cred că ești doar foarte… tristă.

— De ce? întreb eu, aplecându-mă mai mult spre el, de parcă acest străin ar deține cheia cutiei în care sunt încuiate amintirile mele – dar, din păcate, nu o are.

— Îmi pare rău, zice el ridicând din umeri. Aș vrea să îți fiu de mai mult folos.

Se ridică, auzindu-și numele strigat din bucătărie.

— Așteaptă, spun eu. Mai este ceva ce îmi poți spune, orice? Cum se poate să fiu o persoană atât de tristă, de ursuză, de jalnică?

Arunc o nouă privire spre Margot și dau din cap cu regret.

— Cred că am repezit-o la un moment dat.

El își leagă mai strâns șorțul.

— Când lucrezi într-un restaurant, afli multe despre umanitate. O vezi în întregime, de la extrema frumoasă la cea urâtă și toate nuanțele dintre ele. Ceea ce am învățat de-a lungul anilor este că oamenii răniți îi rănesc pe alții.

— Oamenii răniți îi rănesc pe alții, spun eu, repetându-i vorbele. Uau!

El încuviințează cu o mișcare a capului.

— Chiar dacă nu știi de ce, Caroline, tu suferi.

Mă agăț cu speranță de fiecare cuvânt al său, dar el nu mai spune nimic.

— Îmi pare rău. Trebuie să mă întorc la bucătărie. Dar ne vedem mâine dimineață, la o porție de ou poșat și spanac.

Oi suferi eu, dar îmi spun că nu voi mai fi cea care îi rănește pe alții. Refuz să mai fiu așa. Și este timpul să încep să mănânc ceva care are gust bun.

— Mulțumesc, dar mâine cred că vreau o porție de quiché.

— O idee excelentă, spune el cu un zâmbet.

∵

Străzile Parisului îmi par un labirint. Mă uit în sus la blocurile cu apartamente suspendate deasupra străzilor înguste, cu balcoane pline de mușcate trandafirii. Să o iau la dreapta sau la stânga? Este greu de crezut că am reușit să locuiesc aici timp de trei ani. Mă opresc și cer informații în franceză de la o femeie în vârstă; pe buzele mele, cuvintele îmi par sofisticate și inteligente. Mă întreb ce alte abilități latente mai posed. Poate

știu să fac șpagatul sau să recit jurământul de credință de la sfârșit la început. Cu cât aflu mai multe despre mine, cu atât sunt mai confuză.

Observ în depărtare magazinul Apple și intru în cele din urmă pe ușă, unde dau de o vânzătoare cu un inel în nas și șuvițe albastre în păr. Îi explic ce problemă am, în engleză, în vreme ce ea mă privește sceptică.

— Va trebui să ștergeți tot, zice ea într-un final, în franceză.

Clatin din cap.

— Dar nu înțelegeți. Am amnezie. Am avut un accident, am stat o săptămână în spital. Ridic laptopul. Am nevoie să accesez acest computer.

Se uită la mine cu o privire goală, fixă, de parcă i-aș fi spus că sunt fiica lui Steve Jobs și că vreau să îmi ambaleze câte un exemplar din fiecare aparat din magazin și să îl pună în contul companiei, mulțumesc foarte mult!

— Vă rog, zic eu.

Transmite ceva prin cască, iar un minut mai târziu apare un bărbat de vreo cincizeci de ani.

— Îmi pare rău, spune el mecanic, dar mă tem că nu vă putem ajuta, pentru că aparatul este parolat.

Deschide laptopul și arată către ecran.

— Dar chiar dacă nu puteți accesa zona parolată, vă puteți loga ca utilizator obișnuit. În felul acesta, aparatul va fi totuși funcțional.

— Mersi, bâigui eu deprimată în timp ce mă îndrept spre ușă.

∵

Merg o vreme fără țintă, până ce străzile reîncep să îmi pară cunoscute. Busola mea internă știe probabil cum să mă ducă către casă, iar în cele din urmă văd în depărtare Bistro Jeanty. Este aproape șapte, iar stomacul îmi chiorăie de foame. Îmi amintesc de Victor, proprietarul, și cât de binevoitor a fost cu mine în această dimineață. Ar fi ciudat să mă întorc acolo pentru a lua cina?

Îmi amintesc ce a zis despre friptură și îmi alung ezitările. Când intru, mă întâmpină o altă hostesă, mai în vârstă și cu păr negru. Nu îmi dau seama dacă mă cunoaște sau nu.

— O singură persoană? întreabă ea.

Eu dau din cap în semn că da. Restaurantul este aglomerat, dar observ un loc gol la bar și ea mă conduce la tejghea, dându-mi meniul și un pahar cu apă.

Îmi scot din geantă telefonul, abia încărcat la magazinul Apple și mă bucur că nu este parolat. Deschid mesageria, dar toate mesajele par să fi fost șterse. Contactele nu îmi oferă nici ele nimic interesant – doar o listă de nume pe care nu le recunosc. Nu am aplicațiile Facebook sau Twitter prin care să scotocesc, așa că deschid folderul cu fotografii, dar nu găsesc decât două imagini stinghere: una luată în curtea din spate a unei case, cu palmieri și o piscină. Îmi amintește de pictura de pe peretele din apartament, cea cu bolul de lămâi. Următoarea fotografie înfățișează două siluete pe o plajă, undeva. Un bărbat și o fetiță, ținându-se de mână, cu spatele la aparatul de fotografiat.

Ciudat. De ce sunt numai aceste fotografia nu și altele?

— Scuză-mă, spune un bărbat aflat în spatele meu, bătându-mă pe umăr. Caroline?

— Da, spun eu, băgând telefonul în geantă și întorcându-mă cu fața spre el. Îmi pare rău, ne cunoaștem?

— Sunt eu, Jean-Paul.

Este înalt și bine îmbrăcat și, fără îndoială, arată bine.

— Este adevărat că am băut câteva pahare de vin în seara aceea, dar sigur îți amintești de mine.

— A, da, desigur, zic eu, intrând în joc, pentru că nu vreau să fiu nepoliticoasă.

— Scaunul acela este ocupat? întreabă el arătând către scaunul de bar de lângă mine.

— Nu, nu, spun eu.

— Minunat, zice el zâmbind și se așază pe scaun lângă mine. Mă bucur să te revăd. Ai primit mesajul meu?

Îi examinez chipul cu atenție. Evident, ne cunoaștem. Dar în ce fel? Mă uit prin restaurant, în căutarea lui Victor, sperând că el poate cupla punctele disparate, dar nu îl văd.

— Ah, nu, îmi pare rău, spun eu încurcată, făcându-mi de lucru cu geanta.

— Te-am sunat de câteva ori.

— Am fost… ocupată.

— Este în regulă, continuă el, zâmbind. Îți pot oferi o băutură?

— Desigur, spun eu și chiar atunci îl văd pe Victor care iese din bucătărie.

Privirea lui o întâlnește pe a mea imediat, dar nu se apropie. În schimb, îi dă ceva hostesei, apoi se strecoară din nou înapoia ușilor duble.

Interlocutorul meu face un gest către barman și ne comandă câte un martini. Prima înghițitură mă lovește ca un pumn în față, dar îmi place. Iau o altă înghițitură, apoi o alta și în câteva minute mă încălzesc bine și mă simt un pic amorțită.

— Cum ziceai că te cheamă? întreb eu.

— Jean-Paul, spune el râzând. Pesemne ai băut mai mult decât credeam eu în seara aceea.

Comandă un al doilea rând de băuturi și începe să îmi povestească despre cursul pe care l-a ținut în această zi la universitate, unde este profesor de ceva. Ascult pe jumătate, dar mai mult urmăresc bucătăria, ca să văd dacă apare Victor de dincolo de ușile duble. Când ajunge al treilea rând de băutură, vine și friptura mea, pe care o devorez bucățică cu bucățică, în timp ce Jean-Paul discută despre valoarea existențialismului în epoca modernă, sau ceva asemănător. După primul martini, renunțasem la orice speranță că i-aș putea urmări ideile mărețe. La ora nouă, mă simt ușoară ca o pană și mai că nu observ când își strecoară mâna sub bar și îmi atinge piciorul.

— Este atât de plăcut, spune el.

Plăcut? Chiar așa să fie? Nu îmi amintesc că eu să fi spus altceva decât „aha", „da", „nu" și „minunat". De fapt, nu prea îmi amintesc nimic din ce a zis el. Dar cântă muzica, iar el are o înfățișare plăcută și, în definitiv, nu am pe altcineva care să stea cu mine la bar.

— Pot să te conduc acasă? întreabă el, aplecându-se spre mine, chiar atunci când apare Victor în spatele barului.

— Ia te uită, ai revenit, spune Victor, umplându-mi paharul cu apă și salutându-l pe Jean-Paul cu un semn din cap.

Nu îmi dau seama dacă se cunosc, dar simt în schimbul de priviri o… tensiune.

— Vrem să achităm nota acum, spune Jean-Paul.

— Fără desert? întreabă Victor.

— Fără, spune el.

— Ce păcat, zice, uitându-se la mine. Nici măcar *crème brûlée*?

— Ba da, te rog, zic eu. Cel puțin pentru mine.

Victor strigă comanda către bucătărie și în câteva momente îmi este pusă dinainte cea mai minunată prăjitură caramelizată.

Jean-Paul bagă primul lingurița, apoi o pune jos.

— Un pic prea dulce pentru mine.

Este rândul meu să încerc și închid ochii când gustul mi se învolburează în gură.

— Este perfectă.

— Ce zici de un alt pahar? sugerează Jean-Paul.

Înainte să pot răspunde, Victor intervine, privindu-mă în ochi.

— Nu crezi că ai băut destul?

Intenția lui poate fi onorabilă, dar tonul pare acuzator și mă deranjează.

— Ai dreptate, spune Jean-Paul, întinzându-i lui Victor cardul său de credit. De ce să bem încă un pahar aici când putem merge la tine acasă?

Depistez o urmă de regret sau îngrijorare sau… altceva… în ochii lui Victor, dar într-o clipită dispare. Jean-Paul se ridică și se îndreaptă spre ușă, în timp ce eu îmi caut geanta. Martiniurile mi s-au ridicat la cap, încerc să îmi mențin echilibrul când mă salt în picioare.

— Fii atentă, îmi șoptește Victor peste bar. Este un adevărat rechin.

Las cuvintele să îmi pătrundă în minte, dar totuși mă întreb: dacă Victor este cu adevărat îngrijorat din pricina mea, de ce nu se oferă să mă ducă el acasă? Pe lângă asta, Jean-Paul pare destul de drăguț, chiar dacă este un pic cam plin de el.

— Noapte bună, îi urez lui Victor când Jean-Paul mă prinde de talie.

∵

— Aici stau eu, spun când ajungem în fața blocului. Mulțumesc pentru cină. M-am distrat bine în seara aceasta.

— Cum, n-ai de gând să mă inviți sus? Știi că am o slăbiciune pentru locurile încărcate de istorie de pe rue Cler. Nu mă tortura.

O clipă mă gândesc să îl ușuiesc, dar apoi văd o umbră mișcându-se în dreapta. Deși abia se vede în lumina stradală slabă, cred că este umbra cuiva care se uită de după colțul clădirii, dar dispare imediat.

— Ai văzut? îl întreb pe Jean-Paul.

— Ce?

— Ei bine, spun eu făcând un pas împleticit, cred că am băut prea mult.

— Atunci lasă-mă să te ajut, spune el, apucându-mă de mână și apoi punându-și categoric brațul pe mijlocul meu.

Deodată, totul începe să se învârtă. Becurile de pe stâlpi scânteiază intermitent, chipul lui Jean-Paul se estompează, îmi simt corpul moale.

∵

Deschid ochii și gem, neînțelegând timp de câteva clipe unde mă aflu, apoi imaginea se limpezește. Sunt pe canapeaua din sufrageria mea, învelită cu o pătură. Mă ridic în capul oaselor, ținându-mă de cap și arunc o privire spre ceasul de pe perete: ٣.٣۶ a.m. Amintirile nopții trecute revin urlând. Jean Paul. Martiniurile. Bistro Jeanty. Privirea dezaprobatoare a lui Victor. Probabil am leșinat. M-a dus oare Jean-Paul sus? Mă uit în jos la mine, ușurată să văd că sunt încă îmbrăcată, dar și înspăimântată că mi-am riscat siguranța astfel. Jur să nu mai beau martini niciodată și îmi ostoiesc setea cu trei pahare cu apă în bucătărie.

Scot un oftat învins și mă îndrept spre dormitor, unde mă dezbrac, apoi aleg un tricou prea larg din sertarul de sus, care miroase a levănțică și… ceva ce nu reușesc să identific. Mi-l trag peste cap și, înainte de a închide sertarul, îmi trage atenția un strop de verde. Bag mâna până în capătul sertarului și trag afară cu atenție o cămașă bărbătească din in cu gulerul răsfrânt și atent împăturită. Are mâneci scurte, un imprimeu șters cu frunze de palmier, ceva ce ar purta un bărbat într-o vacanță tropicală, sau într-o reclamă la Tommy Bahama[1]. *A cui este cămașa și de ce am păstrat-o în sertar?*

Un telefon sună din bucătărie, aparent – telefonul fix pe care nici nu știam că îl am. Alerg pe hol, în timp ce telefonul continuă să sune. Ar putea fi o alarmă de incendiu sau ca o sirenă de raid aerian, după sunetul pătrunzător care îmi dă fiori pe șira spinării.

— Alo? spun eu, cu pulsul precipitat, așteptând să vorbească apelantul, dar nu i se aude decât respirația ușoară, iar apoi un clic.

Închid telefonul și rămân cu privirea ațintită asupra lui câteva clipe. Cine ar suna la ora asta? Hotărăsc să îl dau uitării și mă întorc spre dormitor, dar înainte de a intra îmi atrage atenția o strălucire de lumină. Ușa celui de-al treilea dormitor, de la capătul holului, este întredeschisă, iar pe podea se împrăștie lumina difuză a lunii, care mă ispitește să bag capul pe ușă.

Balamalele scârțâie când deschid ușa mai mult și intru în cameră. Are jumătate din dimensiunea dormitorului principal, conține un pat dublu, o noptieră și un birouaș lângă fereastră. Forma sa nu se potrivește cu restul casei, dar nu înțeleg bine de ce. Poate este corpul de iluminat, care pare

învechit pe lângă cele moderne, alese pentru restul apartamentului? Îmi trec mâna peste tencuială, pipăind cu buricele degetelor zugrăveala cojită și crăpăturile adânci și atunci îmi dau seama. Întregul apartament a fost remodelat, numai camera aceasta a rămas neatinsă. De ce? Mă uit pe geam, către luna care atârnă deasupra străzii, iar pentru o clipă simt că aș putea fi oricine, în orice moment din istoria Parisului. O fetiță care își pune o dorință la vederea unei stele căzătoare, în seara dinaintea începerii școlii. O femeie însărcinată care murmură un colind în Ajun de Crăciun. O bătrână care se roagă pentru viața ei în timpul ocupației naziste. Simt prezența cuiva care a trăit odată aici, chiar în acest dormitor.

Când luna se ascunde după un nor, aprind veioza de pe noptieră, care aruncă numaidecât o lumină amenințătoare spre șifonier. Trag de cele două mânere din bronz, deschizându-i ușile și eliberând o rafală de aer stătut, care miroase ca un pod vechi, acoperit de straturi de praf și amintiri uitate. Înăuntru nu sunt haine, ci doar câteva umerașe stinghere și rămășițele unui tapet înflorat care s-a decolorat și a început să se cojească. Întind mâna spre raftul de sus, punând în mișcare o avalanșă de praf, înainte de a mă lăsa în genunchi și a examina grătarul decorativ din fier forjat aflat în perete, rămășiță a unui vechi sistem de încălzire care între timp a fost modernizat. Împing în grătar și când acesta intră deodată în spațiul dinapoia peretelui, mă ghemuiesc mai aproape ca să îl scot, băgându-mi degetele mai adânc în scobitura întunecată, unde găsesc un obiect necunoscut. Întind și mai mult mâna, până reușesc să apuc o cutie mică de lemn, pe care o așez pe pat și o examinez la lumină.

Pare o cutie veche de trabucuri. Suflu și îndepărtez un strat gros de praf de pe suprafața ei, apoi deschid cu grijă clema firavă. Înăuntru este o legătură ordonată de scrisori îngălbenite, prinse cu o bucată de sfoară, de care trag și le desfac. Cercetez prima scrisoare, care este adresată unui domn Luc Jeanty. La fel și următoarea, ca și cea care urmează acesteia. Dar lipsesc timbrele și ștampilele poștale de pe scrisori. De fapt, par să nu fi fost trimise niciodată. *Cine le-a lăsat aici și de ce?*

Strecor un deget pe lângă cuta primului plic și trag afară cele două pagini atent împăturite care se află înăuntru, studiind scrisul frumos când mă apropii de lumină. Cuvintele sunt în franceză; le citesc fără greutate.

Dragul meu Luc,

Cât ești departe, am decis să îți scriu scrisori ca să treacă timpul mai repede. Timp avem din plin acum, iar eu mă agăț de el. De fiecare secundă, minut și zi până când vei reveni acasă și vom fi iar împreună. Și vom fi, o știu. O simt. Dacă nu pe acest pământ, atunci în ceruri.

Este greu să rămâi optimist în aceste timpuri cumplite, să te agăți de ideea că binele va învinge în cele din urmă răul, că într-un final dragostea va copleși ura. Însă nu trebuie să ne resemnăm și să cedăm. Trebuie să ne luăm puterea din dragostea pe care o avem unul pentru celălalt.

Nu știu unde ești, dar mă rog să fii la adăpost de rele. Mă rog pentru tine în fiecare dimineață, când mă trezesc, și seara, când închid ochii. Mă liniștește gândul că și tu te rogi pentru mine. Știu că așa faci.

Am nevoie de rugăciunile tale mai mult decât oricând. Sunt la ananghie și îmi este tare frică. Nu știu dacă scrisoarea asta își va găsi vreodată drumul spre tine, dar voi continua să îți scriu. Visez la ziua când toate astea vor fi trecute, când vom fi împreună din nou.

Te iubesc cu toată fibra ființei mele.

A ta pentru totdeauna,

Céline

Înainte de a băga scrisoarea la loc în plic, mă întorc la prima pagină pentru a cerceta data – 18 octombrie 1943 – și fac ochii mari. Era în timpul războiului și, dacă nu greșesc, în plină ocupație a Parisului. Mă întorc în dormitorul meu și așez cutia de trabucuri pe noptiera de lângă pat înainte de a mă băga între așternuturi. Tremur când îmi atinge pielea un curent de aer rece și mă învelesc mai bine cu pătura. Mă simt străină în patul meu și în această lume. Sunt prea obosită ca să mă gândesc la viața mea, la problemele mele. Mă gândesc în schimb la Céline. Cine era ea și cum au ajuns scrisorile ei la mine în apartament?

Pleoapele îmi sunt grele și, când le închid, simt că alunec în spațiul acela dintre somn și veghe. Parcă aș sta la mijlocul unui pod care unește două maluri. În depărtare, aud sunetul deslușit al frunzelor de palmier în bătaia brizei și apoi chicotele unei fetițe.

— Uite, mama, uite! spune ea, sărind într-o piscină cu un pleoscăit zgomotos.

Simt că picăturile de apă mă stropesc pe față. Atât de real pare, că deschid ochii, gata să mă ridic în capul oaselor, dar nu o fac. Vreau să mai

stau aici, măcar un pic. Pleoapele îmi tremură închise când din depărtare se apropie un bărbat. Nu îi văd chipul, dar îl știu. La streașină casei sunt atârnați clopoțeii care zornăie în adierea vântului.

Foșnetul frunzelor de palmier piere la fel de repede cum a apărut, iar când deschid ochii, în dimineața următoare, în straniul meu apartament din Paris cu secrete care se ascund, pare-se, în fiecare colț, clipesc de câteva ori ca să îmi alung lacrimile. Nu îmi amintesc și nici nu îmi înțeleg viața pe care o duceam înainte, dar pentru prima dată înțeleg cu durere cât de mult îmi lipsește.

Capitolul 6

CÉLINE

30 SEPTEMBRIE 1943

— Nu-i așa că ție îți place toamna, mama? întreabă Cosi, cuibărindu-și capul la îndoitura brațului meu.

— Da, iubire, spun eu, mângâindu-i părul negru ca pana corbului.

Nu îi spun că aceasta este prima toamnă care nu îmi place – de fapt, pe care o urăsc de-a dreptul. Da, sunt dovleci la piață, iar copacii încep să se coloreze în nuanțe superbe de rubiniu, galben și portocaliu arzător, dar orașul nu mai este al nostru, iar Luc nu se mai află aici.

Am primit o scrisoare de la el acum o săptămână. A sosit marțea trecută, fără adresa expeditorului, iar poștașul nostru, Gustave, mi-a înmânat-o clipind ștrengărește.

— Azi am o scrisoare specială pentru tine, Céline.

Dar pe cât eram de emoționată când am rupt plicul, pe atât de repede mi-a pierit fericirea când i-am citit cuvintele – reci, concise și complet străine.

Dragă Céline,
Altă zi frumoasă în sudul Franței.
Nimic nu-i însă ca acasă.
Gândurile mele bune pentru Cosi și tatăl tău.
Este atâta schimbare în fiecare zi.
Reamintește-ți că este încă frumusețe în lume.
„*La vie est un sommeil*, *l'amour en est le rêve.*"[2]

Ich werde dich vermissen[3], *întotdeauna*,
Luc

Cred că am recitit scrisoarea de paisprezece ori. *Ce naiba vrea să spună? Și ce este cu citatul acesta criptic*, „*Viața este un somn*, *iar dragostea îi este visul*"? Se vede că a scris-o constrâns. Examinez scrisoarea încă o dată și încă o dată. *Luc! Ce încerci să îmi spui?*

Oftez, întorcându-mă în pat, unde mă prăbușesc grămadă.

— Ce s-a întâmplat, mama? întreabă Cosi când se întoarce de la școală, o oră mai târziu.

Mă frec la ochi și mă uit la ceas.

— Cred că am ațipit.

Ochii ei mari sunt plini de îngrijorare.

— Plângi.

— Nu, iubito, îi spun eu, adunându-mă. Totul este în regulă.

Găsește scrisoarea lui Luc pe masa mea de toaletă și imediat regret că nu am pus-o deoparte.

— Nu înțeleg, spune ea cu scrisoarea în mână. Ce vrea să spună Luc?

— Nimic, draga mea, spun eu. Absolut nimic. O glumă. O glumă prostească.

Cuvintele mele nu o abat. Cel mai înțelept copil pe care l-am cunoscut vreodată, Cosi se întoarce la scrisoare nelăsându-se descurajată. Tace câteva clipe, apoi se întoarce către mine cu o mișcare satisfăcută din cap.

— Este o ghicitoare, spune ea zâmbind în cele din urmă. Luc este foarte inteligent. Mama, nu vezi? Ți-a lăsat un *cod secret.*

— Este în regulă, iubito, spun eu, înțelegând că draga de ea încerca să mă consoleze. Este o problemă între adulți, cu care nu trebuie să îți bați tu capul.

Cosi face ochii mari, iar eu mă gândesc ce dar este să fii copil și să vezi lumea prin lentile atât de simple. Nu vreau să piardă acest dar din pricina războiului sau din pricina mea.

— Nu, mama, continuă ea. Eu o înțeleg! Ușița de la Bistro Jeanty! Știi tu, dulăpiorul secret cu balonul cu aer cald și animalele de circ pictate pe el, unde îmi lasă Luc cadouri mereu – unul pentru mine și unul pentru *Monsieur* Dubois.

Clatin din cap.

— Nu înțeleg.

— Mama, spune ea, arătând din nou spre scrisoarea lui Luc. *„La vie est un sommeil, l’amour en est le rêve.*” Ochii îi strălucesc. *Cuvintele acestea* sunt pictate pe ușă.

Iau scrisoarea și o privesc cu alți ochi.

— Desigur! spun eu. Cum de nu mi-am dat seama? Luc mi-a trimis un…

— Mesaj secret! spune Cosi, terminând propoziția în locul meu. Iar acesta, spune ea, arătând către prima literă a fiecărei propoziții, este un cod

de tip acrostih.

— Un ce?

— Luc m-a învățat, zice ea zâmbind. Numai spionii secreți, ca noi, îl înțeleg, dar acum pot să ți-l explic și ție, mama. Sare pe pat, lângă mine, și îmi arată cum primele litere din fiecare propoziție formează un cuvânt. Vezi, spune ea într-un final, pălind deodată. D-A-N-G-E-R. Pericol.

Vreau să îi spun că totul va fi bine, că este un simplu joc și să o trimit în stradă să joace șotronul cu una dintre prietenele ei, iar eu să iau asupra mea întreaga povară a acestei povești, păstrând neschimbată mica ei lume – sigură, frumoasă și veselă. Și dacă ieri și în toate zilele dinainte aș fi fost în stare să o păcălesc, acum nu mai știu ce să zic. Răul s-a strecurat în lumea noastră. Îl văd în ochii lui Cosi când se lasă pe mine și îmi înconjoară talia cu brațele ei mici.

— Totul va fi bine, mama, indiferent ce ar fi, șoptește ea, nu-i așa?

— Da, scumpa mea, spun eu, luptându-mă cu lacrimile.

Acum suntem implicate amândouă.

∵

Fac clătite pentru cină, dar Cosi abia dacă se atinge de ale ei, la fel și papa. Stăm toți trei în fața focului după ce termin de spălat vasele. Chiar și după ce apune soarele și se lasă întunericul peste oraș, nu ne deranjăm să aprindem lămpile, mulțumindu-ne în schimb cu strălucirea caldă a șemineului. Ne simțim mai în siguranță așa, înveliți în pătura protectoare a întunericului.

Mai târziu, când eu și Cosi suntem în pat, iar ea a adormit lângă mine, rămân trează mult timp, gândindu-mă la scrisoarea lui Luc. Oare antrenamentul lui ascundea altceva? Ceva mai periculos? Iar ghicitoarea pe care mi-a lăsat-o, trimițând către un pericol și către dulăpiorul de la Bistro Jeanty… Oare ne-a lăsat ceva acolo? Un mesaj? Indicații de vreun fel? Mă voi duce să arunc o privire cât de curând.

Mă ghemuiesc lângă Cosi. Sunt prea obosită ca să mă ridic și să trag draperiile de la fereastra dormitorului; de aceea, razele lunii se revarsă înăuntru, aruncând o lumină rece pe obrazul lui Cosi și pe urechea stângă a lui *Monsieur* Dubois. Îmi face bine să mă gândesc că luna, această lună, a existat cu mult înaintea lui Hitler și a armatei sale care răspândește teroare. De-a lungul istoriei, a văzut și răul, și binele laolaltă. Și este aceeași lună

către care Luc se uită, poate, în acest moment, oriunde s-ar afla. Mă agăț de acest gând și îl las să mă aline până când adorm, într-un final.

∵

— *Shakshuka*, spune papa vesel a doua zi de dimineață la micul dejun, așezând pe masă o tigaie fierbinte din fontă pe un șervet de bucătărie împăturit.

Picioarele lui Cosi atârnă de pe scaun, iar eu zâmbesc în sinea mea văzându-le. Oricât de mult aș vrea să devină tânăra femeie care este menită să fie, știu că nu aștept deloc cu nerăbdare ziua în care picioarele ei vor atinge în cele din urmă podeaua.

— *Shakshuka*?

Cosi studiază mâncarea străină.

O recunosc fără ezitare, desigur. Ouă într-un sos de roșii ușor condimentat, cu un strat subțire de pătrunjel și parmezan. Zâmbesc cu nostalgie către papa, amintindu-mi de prima dată când mi-a gătit-o mama.

— Era felul de mâncare preferat al bunicii tale, îi spune el lui Cosi.

— Serios?

Cosi bagă furculița înăuntru și ia o înghițitură fără nicio ezitare.

— E bun, zice ea, zâmbind.

— Ai dreptate, spune papa. Ai grijă, tigaia este foarte fierbinte.

— Măi, să fie, fac eu zâmbind către papa. Ce ți-a venit? Nu ai mai pregătit micul dejun de ani buni. Dar apoi îmi amintesc. Este ziua mamei, desigur!

Cosi studiază chipul lui papa.

— Ți-e dor de ea așa acum îi e dor mamei de tatăl meu?

— În fiecare zi, spune papa fără niciun tremur în glas. În fiecare zi de la Dumnezeu.

Se îndreaptă către radioul aflat pe bufetul din sufragerie și îi dă drumul, rotind discul până ce aude o orchestră: clarinet – Glenn Miller, desigur – amestecul acela de fericire și tristețe al jazzului. Mama iubea muzica. Ar fi dansat cu tata acum, în papuci, chiar aici, în bucătărie.

Cosette se ridică de la masă și se apropie de papa, uitându-se în ochii lui, căutând parcă ceva.

— Ești trist?

Zâmbetul îi confirmă suferința, dar și recunoștința pentru grija ei. Amândouă emoțiile îmi dau o strângere de inimă, impresionându-mă cu

aceeași forță.

— Cred că voi fi mereu trist, copil drag.

Îi trage trupușorul mic spre el, punându-și mâna dreaptă pe talia ei, iar stânga pe umăr. Și dansează pe muzica lui Glenn Miller, în mijlocul sufrageriei, în timp ce vasele de la micul dejun stau adunate în chiuvetă, în mijlocul unui oraș lovit de război și în inima unei lumi lovite de război.

Nu avem nicio certitudine, nimeni nu are. Absolut nimeni. Nu știm dacă familia noastră va fi ocolită de suferință și de durere. Nu știu ce va aduce ziua de azi sau cea de mâine. Dar știu că imaginea aceasta, cu papa dansând cu fetița mea într-o miercuri dimineață, este probabil unul dintre cele mai frumoase lucruri pe care le-am văzut vreodată.

Și, deocamdată, îmi este de ajuns.

∵

Privesc de la fereastră strada de jos, oftând când papa și Cosi o pornesc la drum. O va conduce până la școală, va aștepta la poartă până ce ea îi va face semn cu mâna de la fereastra clasei, apoi va merge pe drumul obișnuit până la magazin, va descuia ușa veche și va începe munca. Aș vrea să pot merge cu el. Îmi lipsește lumea, să simt aerul proaspăt pe obraji, să adulmec mirosurile orașului, să aud cacofonia Parisului – un câine care latră, mirosul de patiserie, un elev care îngână un cântec călare pe bicicletă, un cuplu care se ceartă în balconul de la etajul trei. Îmi este dor de toate, dar mai ales de ritmul vechii mele vieți.

Luc este plecat de trei săptămâni, dar mi se pare că a trecut o eternitate. După despărțirea noastră, timpul a trecut greu, chinuitor. Un tremur de emoție mă cuprinde de fiecare dată când mă gândesc la ultima noastră seară împreună, adică de vreo nouăsprezece ori pe zi. Îmi place să întorc momentul acela pe toate fețele în minte. *Când am văzut pentru prima oară sclipirea aceea în ochii lui? Când s-au întâlnit prima dată buzele noastre? El s-a aplecat primul spre mine sau eu?* Prietenia apropiată, constantă și tihnită pe care o avem de ani întregi a fost injectată cu un fior electric pe care nu îl pot explica. Tot ce știu este că mă gândesc la el zi și noapte – când împletesc părul lui Cosi după micul dejun, legându-i buclele cu o panglică roz sau când spăl ultima farfurie după cină, tăciunii focului făcut de papa scânteind ca fluturii din stomacul meu atunci când îmi amintesc felul în care m-a privit Luc în seara aceea. În seara aceea.

Deși au trecut numai câteva săptămâni, mi se pare că au trecut ani. *Este în siguranță? Se va întoarce în curând sau va fi silit să rămână departe mai mult timp?* I-am urmat sfatul și am stat departe de oameni, acasă, cu excepția unei singure dimineți când papa a avut mult de lucru la magazin. Dar chiar și atunci mi-am pus o pelerină cu glugă și am reușit să merg aproape nevăzută pe străduțe laterale și alei spre magazin.

Singură cu gândurile mele toată ziua, mă întreb dacă are vreo importanță. Poate am fost exagerat de precaută. Poate Cosi a greșit, iar scrisoarea lui Luc nu conține niciun avertisment, ci este doar un bilet compus în grabă de un ofițer ocupat, care nu are timp de scris. Spre dezamăgirea mea, nu am primit alte misive de la el, dar dacă ar avea informații importante de transmis, sunt sigură că Gustave mi-ar fi adus până acum un alt plic.

Îmi agăț șorțul în cuierul din bucătărie și privesc o pasăre care trece în zbor pe lângă fereastră. Flutură din aripi, apoi se prăvale spre o copertină de peste drum, înainte de a se înălța din nou, îndreptându-se spre o nouă destinație. Vreau să fiu pasărea aceea. Vreau să fiu liberă.

Și ce dacă este un ofițer german care mă place? Nu sunt prima franțuzoaică pețită de un neamț. În timp va trece, de îndată ce va găsi o femeie mai frumoasă într-o cafenea oarecare. Și, cu toate că i-am promis lui Luc că mă voi face nevăzută, asta nu înseamnă pentru tot restul vieții. Toată lumea știe că ofițerii nemți sunt nestatornici ca vremea într-o zi de primăvară. Se prea poate ca bărbatul acela să mă fi uitat cu totul.

Sună telefonul, iar eu alerg în sufragerie, unde aparatul stă pe o măsuță cu blat din marmură, lângă fotoliul lui papa.

— *Bonjour*, spun în receptor.

Îmi zăresc chipul palid în oglinda dreptunghiulară cu ramă din bronz, fixată pe perete. Cearcăne adânci și întunecate stăruie sub ochi

— Céline, Suzette la telefon, spune ea repede.

Eu și Suzette suntem prietene din copilărie. Când m-am mutat la Paris, a fost singura fată din școala cea nouă care mi-a adresat un zâmbet.

— Două lucruri trebuie să știi despre viața la Paris, mi-a spus ea în acea primă zi. Fetele sunt rele, așa că nu o lua personal. Iar când un băiat se arată interesat de tine, prefă-te întotdeauna că nu-ți pasă, chiar dacă nu-i adevărat.

De atunci am rămas prietene.

Am fost inseparabile, urcând și coborând treptele abrupte ale dealului Montmartre, către școală în fiecare zi. Cu aspectul ei frumos și uluitorul

păr roșcat, a avut întotdeauna un șir de băieți după ea, luptându-se pentru atenția ei. Dar ce admiram cel mai mult era firea ei încrezătoare, ireverențioasă. Numai Suzette putea convinge pe cineva că era o idee bună să arunce cu o piatră în geamurile de la sufrageria directoarei, sau să stea în ploaie în fața hotelului Ritz o oră întreagă pentru că auzise că se cazase la hotel Cary Grant (de fapt, nici vorbă de așa ceva), sau să ascundă un ou stricat în banca celei mai răutăcioase fete din școală. Cu toate că mai toate farsele ei erau inofensive, atunci când totuși nu erau, eu eram vocea rațiunii, de care Suzette avea mare nevoie. La șaisprezece ani, am convins-o să nu accepte o invitație la cină venită din partea unui bărbat care avea de două ori vârsta tatălui ei (chiar dacă era destul de atrăgător). În anul următor, fiind angajată să aibă grijă de copiii unei familii bogate în weekend, s-a strecurat afară după lăsarea întunericului pentru a se întâlni cu un băiat la o cafenea din apropiere, numai că la întoarcere s-a trezit încuiată pe dinafară. După ce m-a sunat îngrozită, în mod miraculos, fără să îl trezească pe papa, am pedalat un kilometru și jumătate pe bicicletă și m-am întâlnit cu ea în fața casei, unde mi s-a urcat pe umeri și a intrat prin fereastra de la etajul al doilea. Am făcut-o să îmi promită că nu va mai face niciodată așa ceva.

Prietenia a supraviețuit primelor noastre iubiri: a ei, extrem de arogantul Jean-George, cu trei ani mai mare decât ea, și a mea, un tip tăcut, numit Jacques, care s-a mutat împreună cu familia în Provence în anul în care am împlinit șaisprezece ani. I-am scris două scrisori; amândouă au rămas fără răspuns. Am vărsat nenumărate lacrimi din pricina sentimentelor noastre neîmpărtășite, lucru care acum ne provoacă un amuzament permanent.

— Îți vine să crezi că mi se părea atrăgător? a zis Suzette o dată, la o ceașcă de cafea.

— Știu ce spui, am aprobat-o. Nasul acela! Iar Jacques! Ce era în capul meu!

Deși s-ar putea spune că prietenia noastră se învârte în jurul unor teme superficiale – iubiri, modă și altele asemenea –, Suzette a fost o prezență constantă în viața mea. În ciuda defectelor ei, devotamentul ei este profund. A stat lângă mine când s-a născut Cosi, ținându-mă de mână și amintindu-mi că nu sunt singură.

La fel ca mine, Suzette a avut ghinion în dragoste. După suferința devastatoare a unei logodne rupte (s-a dovedit că logodnicul ei foarte

frumos și foarte bogat, dintr-o familie bună din Lyon, prefera… bărbații), s-a trezit prinsă într-o căutare epuizantă și aparent fără sfârșit a dragostei adevărate, sau cel puțin a unui bărbat acceptabil. Călătoria, din păcate, a fost una periculoasă, cu multe opriri nefericite pe drum – cel mai recent, la casa de la țară a unui restaurator căsătorit, a cărui nevastă a apărut pe neașteptate împreună cu fiica lor în timp ce Suzette și iubitul ei își luau cafeaua în pat. Nu mai este cazul să spun că lucrurile nu s-au sfârșit bine în după-amiaza aceea.

— Te rog să îmi spui că ești liberă la prânz azi, zice ea stăruitoare.

— Îmi pare rău, răspund eu, învârtind firul telefonului între degete. Nu pot… astăzi.

Dar Suzette nu este o persoană care să accepte un refuz.

— Haide, Céline, a trecut prea mult timp. Nu te-am mai văzut de cel puțin două luni. Poate între timp ți-a crescut barbă sau un al treilea ochi.

Râd.

— Mi-e dor de tine, continuă ea. Avem mult de recuperat.

— Și mie mi-e dor de tine, zic eu, dar sunt…

— Lasă-mă să ghicesc. Ești ocupată la florărie. Știu, știu. Dragă, îți spun, florile pot aștepta. Te rog, ieși puțin la prânz. Tatăl tău va înțelege. În plus, eu… trebuie să îți spun ceva important.

Recunosc tonul îngrijorat din vocea ei.

— S-a întâmplat ceva?

Oftează.

— Prefer să vorbim față în față.

Sper că nu a intrat într-un bucluc. Ultimul lucru de care are nevoie este o altă nevastă furioasă din Paris care să îi poarte sâmbetele. Mă joc cu cablul telefonului, gândindu-mă la propunerea lui Suzette, la cât de plăcut ar fi să mă rujez, să ies din casă și să comand o salată Niçoise, chiar dacă nu va avea *haricots verts* și ton, din pricina raționalizării. Sunt atât de sătulă de felurile gătite de mine, încât m-ar mulțumi orice mâncare de la restaurant. Și aș avea mare grijă pe drum într-acolo. Aș putea să o iau pe un drum mai puțin vizibil și să evit să atrag atenția. Ce rău ar fi în asta?

— Bine, zic într-un final.

Suzette țipă de încântare.

— Minunat. La Café du Monde la amiază. Ne vedem atunci.

∵

Îmi pun pelerina, trăgându-mi gluga peste cap, apoi încui apartamentul. Este abia unsprezece și am destul timp să mai fac un drum înainte de întâlnirea cu Suzette. Îmi amintesc de scrisoarea lui Luc și mă hotărăsc să mă opresc la Bistro Jeanty în drumul meu. *Madame* Jeanty nu vine niciodată mai devreme de cinci, iar între micul dejun și prânz va fi o perioadă de liniște. În plus, mă cunosc toți chelnerii, așa că nimeni nu se va mira de prezența mea. Voi comanda o cafea, dând ceva de făcut tinerei de la bar cât timp arunc o privire în prețiosul dulăpior al lui Cosi pentru a vedea dacă este adevărată ghicitoarea pe care pretinde că a pus-o cap la cap din scrisoarea lui Luc.

— *Bonjour*, mă întâmpină chelnerul meu preferat când intru în restaurant. Nu v-am mai văzut pe dumneavoastră și pe Cosi în ultima vreme. V-am simțit lipsa săptămâna trecută.

— Da, zic eu, am fost… atât de ocupate.

— A, desigur, face el. Vreți să stați la fereastră? Masa dumneavoastră obișnuită este liberă.

Clatin din cap.

— Nu, nu astăzi. Vreau doar o cafea la bar dacă se poate.

— Pentru dumneavoastră, domnișoară, se poate orice.

În timp ce umblă la cafetieră, cu spatele la mine, mă apropii ușurel de micul dulăpior din perete.

— Cred că vă e dor de el, spune el, vorbindu-mi în timp ce lucrează. Este un mister ce face acolo. Dacă nu l-aș cunoaște, aș zice că este într-un centru de antrenament al nemților. Ofițerii de poliție se dau pe brazdă în fiecare zi, din proprie inițiativă, știți. Este o rușine.

— Luc niciodată nu ar… încep eu, ridicându-mă deodată când se întoarce spre mine.

— Sigur că nu.

Mă supără că Jon ar putea gândi așa despre Luc, al cărui caracter este neclintit. Și totuși, timpurile acestea grele îi fac pe toți să privească peste umăr.

El se întoarce, iar eu mă ghemuiesc la loc, alegând să nu continui această discuție. Sunt foarte aproape de ușa dulăpiorului.

— Trebuie să recunosc că oricât de puternică ar fi *Madame* Jeanty, nu a mai fost ea însăși de când el a plecat.

Balamalele scârțâie când reușesc să întredeschid ușița. Înăuntru este un plic gros, legat cu sfoară. Întind mâna după el și îl ascund în geantă, strecurându-mă înapoi pe locul meu de la bar chiar atunci când Jon îmi aduce cafeaua.

— *Voilà!*

— Mulțumesc, spun eu, îndreptându-mi părul în peretele cu oglinzi din dreptul meu.

Inima îmi bate cu putere. M-a văzut băgând plicul în geantă?

— Ce ziceai de *Madame* Jeanty? întreb eu, îndepărtând atenția de la mine.

Jon aruncă o privire precaută spre bucătărie și apoi se uită înapoi la mine.

— Știu că *Madame* Jeanty poate fi tiranică uneori, dar îmi fac griji pentru ea. Aseară a izbucnit în plâns în timpul servirii cinei.

— Ce s-a întâmplat? întreb eu, luând o înghițitură.

— Nu știu, spune el, dar nu poate fi de bine.

Fac ochii mari.

— Nu crezi că Luc are probleme, nu?

— Sper și mă rog să nu fie așa, spune el. Dar, *Mademoiselle*, adevărul este că în aceste zile *toți* avem probleme.

Are dreptate, desigur. Navigăm pe un vapor care ia apă, iar bărcile de salvare sunt puține.

Îmi termin cafeaua, apoi las câteva monede pe tejghea înainte de a porni din nou la drum. *Ce ne-a lăsat Luc? Ce se întâmplă?* Vreau să desfac plicul fără întârziere, dar știu că nu ar fi înțelept. Voi aștepta până ajung acasă, la adăpost.

Ajung la Café du Monde fără incidente și mă retrag la o masă într-un colț liniștit, unde o aștept pe Suzette (care mereu întârzie). Fidelă obiceiului său, intră în goană un sfert de oră după ora stabilită, implorându-mă să o iert.

— M-am întâlnit cu clevetitoarea aceea de *Madame* Simon pe drum, și nu mi-a mai dat drumul din ghearele ei! Se cufundă în scaunul din fața mea și își pune geanta pe masă. Mă bucur atât de mult că ai reușit să vii!

Suzette este frumoasă ca întotdeauna, cu pomeții ei înalți, ochii verzi și părul pieptănat în sus, într-un fel care mie nu îmi reușește nici cu mii de agrafe. Se apleacă peste masă și mă strânge de mână.

— Mi-a fost dor de tine, spune ea. Mulțumesc că ai venit.

— Adevărul este, spun eu, că am fost… zăvorâtă în casă în ultima vreme. Este bine să mai ieși.

Suzette strâmbă din nas când se uită peste meniu.

— Zăvorâtă în casă?

— E o poveste lungă, zic eu în timp ce se apropie chelnerul.

După ce ne ia comanda de două salate Niçoise și o carafă de vin de Burgundia, Suzette se apleacă spre mine pentru a ne continua conversația.

— Ce face Cosi? întreabă ea, dar îmi dau seama că se gândește în altă parte.

— Este foarte bine. Ar trebui să vii să o vezi într-o seară. Știi că te adoră, mai ales când îi faci părul. Din păcate, mama ei nu se pricepe deloc la așa ceva.

Suzette încuviințează din cap, privind prin restaurant distrasă.

— Da, sigur, oricând.

— Ce este? întreb eu cu acel al șaselea simț pe care nu ți-l dă decât o prietenie de o viață.

Ea încearcă să zâmbească.

— Așadar… am întâlnit pe cineva.

— A, da? zic eu cu un ton jucăuș. Și acest cineva este, cumva, un bărbat?

Zâmbește cochetă.

— Poate.

— Ai de gând să îmi dai detaliile? întreb eu, aranjându-mi părul.

L-am ondulat pentru prima dată după zile (săptămâni?) întregi, ba chiar m-am dat cu un pic de ruj. Mi-a făcut plăcere să mă aflu din nou în lume, chiar și numai pentru o scurtă după-amiază. Timp de o clipă, nu mai suntem două femei într-un oraș ocupat, îmbolnăvit de teamă, ci două prietene care iau prânzul în orașul pe care îl iubesc.

— Ajungem și acolo mai târziu, zice ea într-un fel care nu îi stă deloc în fire, căci nu este deloc genul ei să nu sară direct la subiect, dar nu o presez. Tu mai întâi. Ce face Luc?

O aduc la zi cu evoluția relației mele cu Luc, mai ales cu felul în care lucrurile au luat o turnură serioasă și frumoasă. Face ochii mari.

— În sfârșit, spune ea cu un zâmbet. După atâția ani.

— Da, se pare că mă mișc cam încet când vine vorba de dragoste.

— Ei bine, dacă nu te hotărai până la anul, aveam de gând să îmi bag coada și să mă mărit cu el chiar eu, spune ea râzând, într-un mod care

numai lui Suzette i se poate ierta.

— Numele voastre, adaugă ea, făcând o pauză ca să scoată un suspin melancolic, sunt scrise în stele.

Zâmbesc.

— Da, așa cred și eu.

Îmi amintesc destul de recenta încurcătură a lui Suzette cu restauratorul însurat și mă întreb dacă și-a revenit.

Se întinde după o felie de pâine și o unge cu unt.

— Vreți copii, voi doi?

— Cred că Luc vrea, spun eu, zâmbind când mă gândesc la el.

— Dacă veți avea, continuă ea, vor fi copii frumoși, de asta sunt convinsă.

Gândul la viitorul nostru și la posibilitatea de a avea o familie mă încălzește. Suzette are dreptate. Vor fi frumoși, într-adevăr, cu ochii căprui ai lui Luc și pomeții mei normanzi. Dacă vom avea un băiețel, pot să îmi imaginez curbura plină a feței, ochii mari și curioși. Vesel cum este Cosi, dar și un pic ștrengar, în sensul cel mai bun. Zâmbesc în sinea mea.

— Vei avea și tu copii într-o zi, îi spun eu, pe un ton încrezător.

— De unde știi? spune ea, cu un aer înfrânt. Toți cei buni au fost luați. Iar ceilalți? Luptă în războiul acesta nenorocit sau… mai rău.

Clatină din cap.

— S-ar putea să nu am niciodată un copil dacă nu…

Când vocea ei se stinge, nu zic nimic, gândindu-mă la cuvintele de încurajare pe care i le-aș putea oferi prietenei mele, dar nu găsesc nimic de spus. În schimb, mă aplec peste masă și o strâng de mână, dar chiar în acel moment în cafenea intră patru ofițeri germani. O tăcere se așterne peste încăpere, iar teama îmi crește în piept, la început mocnind încet, dar nu după multă vreme ajungând la punctul de fierbere. Îmi spun că nu am de ce să îmi fac griji. Sunt un cetățean francez pașnic, care ia prânzul cu o veche prietenă. Nemții, se spune, îți miros frica. Refuz să le ofer până și un singur damf.

După ce ne umple din nou paharele cu vin, chelnerul pune în fața noastră două salate. Observ ochiul fiert moale, dar nu îmi mai este foame. În schimb, neliniștită, iau o înghițitură de vin, iar Suzette se apleacă spre mine, privind peste umărul meu la mesele din spatele nostru.

— Ceea ce voiam să îți povestesc este… Face o pauză. Despre bărbatul pe care l-ai întâlnit.

— Ei, da, zice ea după un lung moment de tăcere. Dar nu este genul cu care mă văd eu de obicei.

Zâmbesc.

— Adică nu este însurat și nici nu este un nemernic.

Se silește să zâmbească.

— Nu asta vreau să spun. Este *diferit.*

— Diferit? În ce fel?

Inspiră adânc, apoi strânge pleoapele și le deschide din nou.

— Numele lui este Franc, continuă ea. Este…

Clatin din cap nevenindu-mi să cred, punând laolaltă detaliile înainte ca ea să termine propoziția.

— Suzette, ce vrei să spui mai exact?

— Vreau să spun că dacă mă întrebai acum doi ani dacă mi-aș da vreodată întâlnire cu un ofițer german, ți-aș fi spus categoric nu, dar… nu știu, l-am cunoscut pe Franc și… ei bine, este minunat, altfel decât te-ai aștepta. Am ieșit împreună de câteva ori și, Céline, este un adevărat gentleman. Tot timpul acesta am crezut că sunt o haită de monștri, dar în realitate… nu este deloc așa.

La început, sunt prea uluită ca să vorbesc, dar apoi îmi regăsesc glasul.

— Înțeleg că ai sentimente pentru acest bărbat și mai înțeleg că uniforma nazistă nu îl transformă neapărat pe om în monstru, dar Suzette, înțelegi cât de grav este ceea ce faci? Îmi cobor vocea la nivel de șoaptă. Înțelegi riscurile?

Prietena mea se încruntă ca și cum vorbele mele au rănit-o, și încă profund. Voia să o încurajez, ba chiar să mă bucur de veștile ei, iar eu o cert.

— Ar fi trebuit să știu că nu te poți bucura pentru mine, replică ea. Adică, uită-te la tine, ai norocul de a cunoaște nu doar o mare iubire, ci două. Tu ai găsit ușor dragostea, dar habar nu ai cât de greu mi-a fost mie.

Îi arunc o privire îndurerată.

— Ești nedreaptă. Cum mă poți acuza că nu vreau să fii fericită?

— Îmi pare rău, spune Suzette încet. Nu asta am vrut să spun.

Oftează.

— Numai că vreau genul acela de dragoste pe care ai întâlnit-o tu. Ești atât de norocoasă.

Încuviințez din cap, venindu-mi în fire.

— Sigur că tânjești după dragoste, spun eu. Dar cu ce preț?

Privirile lui Suzette mă ocolesc.

— Și mie mi-e teamă, la fel cum le este tuturor, continui eu. Mi-e teamă pentru Cosi. Pentru papa. Mi-e teamă pentru tine.

— Știu, continuă ea. Dar de Franc nu trebuie să îți fie teamă. Este un om minunat.

— Ești nebună?

Ea pare surdă la vorbele mele îngrijorate.

— Am văzut-o pe Marguerite Leon ieri la piață. O știi, fata aceea cam toantă de la școală, cea cu fața de cal?

Dau din cap. În clipa aceasta nu îmi pasă de Marguerite, de fața ei de cal și de nimic altceva decât de a o face pe Suzette să priceapă.

— Se întâlnește cu cel mai chipeș ofițer. O duce la teatru și îi cumpără practic orice dorește.

Scutur din cap, exasperată.

— Știi ciorapii aceia din mătase care se vindeau la Boutique Rouge, pe care îi cumpăra toată lumea și care acum nu se mai găsesc?

Nici nu așteaptă să răspund.

— I-a cumpărat *trei perechi.*

Lui Suzette i-au plăcut mereu lucrurile fine, dar chiar așa?

— Și asta îți dorești? oftez eu. Să fii *plătită* pentru… compania ta?

— Nu face pe mironosița, Céline. Faptele sunt fapte. Parisul nu mai este același și poate nu va mai fi niciodată. Știi la fel de bine ca mine că este foarte posibil ca Aliații să piardă războiul.

Clatin din cap.

— Asta nu se va întâmpla niciodată.

— Ba s-ar putea să se întâmple. Și dacă va fi așa, de ce să nu mă aflu de partea învingătoare?

Continuă să vorbească, dar abia o mai pot asculta. Ce s-a întâmplat cu prietena mea? Pe dinafară, arată ca oricare femeie bogată din Paris, cu hainele ei la modă și părul perfect coafat, dar eu știu adevărul. Familia ei are mari greutăți financiare și nu de azi, de ieri. Îngrijirea și tratamentele pentru fratele ei mai mare, Élian, care s-a născut cu grave probleme

medicale și este țintuit într-un scaun cu rotile, au secătuit fondurile și așa firave ale familiei. Bunăstarea viitoare și securitatea financiară a familiei depind de abilitatea lui Suzette de a-și găsi un soț bogat și știu bine că simte această presiune.

Întind din nou mâna spre ea.

— Of, Suzette. Sunt vremuri grele pentru toți. Sunt lucruri pe care le poți sacrifica, dar demnitatea nu se numără printre ele, și nici inima. Desparte-te de acest om. Vei cunoaște un francez cumsecade în curând. Așteaptă și ai să vezi.

Suzette nu pare convinsă. În schimb, ridică sfioasă manșeta rochiei sale din catifea roșie, dând la iveală o brățară cu diamante mai frumoasă decât orice altă bijuterie pe care am văzut-o la ea.

— De unde ai *asta*?

— Mi-a dat-o acum câteva seri, când a venit acasă, să îi cunoască pe părinții mei și pe Élian.

Fac ochii mari.

— Stai puțin, i-ai permis să îl întâlnească pe *Élian*?

— Da.

— Suzette, nu ai auzit zvonurile despre ceea ce le fac…

— Schilozilor? îmi termină Suzette propoziția, cu fulgere în priviri. Haide, spune-o.

— Suzette, știi că îl iubesc pe Élian. Cum poți să te comporți de parcă nu aș fi de partea ta, de parcă aș fi… împotriva ta?

— Crezi că m-aș întâlni cu el dacă aș avea vreo temere că i s-ar putea întâmpla ceva lui Élian? exclamă Suzette, îmbujorându-se. Franc este blând ca un miel și, în plus, mi-a povestit despre planurile lui Hitler. De îndată ce se termină războiul, se vor construi cămine frumoase pentru cei ca Élian, unde vor putea duce o viață liniștită. În ciuda a ceea ce crezi tu probabil, nu tot ce are legătură cu naziștii este rău, a zis ea zâmbind.

Nu îi mai rabd cuvintele. Desigur, am auzit cu toții despre cetățeni francezi care trădează, cuceriți de farmecul prieteniei cu ofițeri germani care le promit recompense grase, posturi de conducere și alte tratamente speciale la terminarea războiului. Se zvonește că, în fiecare noapte, creatoarea de modă Coco Chanel împarte patul la Ritz cu un ofițer blond de două ori mai tânăr decât ea. Dar prietena mea de o viață? Nu pot suporta așa ceva.

— Oprește prostia asta imediat, îi spun eu, fixând-o cu privirile. Te implor. Dă-i brățara înapoi. Pentru că dacă o păstrezi, îi aparții lui. Înțelegi? Spune-i că îți pare rău, dar inima ta îți spune altceva acum. Spune-i că mama ta este bolnavă. Spune-i că te-ai îmbolnăvit de difterie. Spune-i orice. Orice trebuie să spui, spune-i și pune-i capăt, scoate-l din viața ta și a lui Élian. Te rog, Suzette. Ești în pericol și nici măcar nu îți dai seama.

Își bagă mâna sub masă, retrăgându-se parcă dincolo de o graniță imaginară.

— Chiar dacă ofițerul acesta, Franc, este unul dintre cei buni, dacă există așa ceva, ce vor zice cei cu care lucrează? insist eu. Când vor afla despre Élian…

— Ești paranoică, zice ea, pipăindu-și brățara de la încheietura mâinii.

— Iar tu ești o proastă!

Ridic brațele în aer în felul în care ar reacţiona papa confruntat cu ceva complet tâmpit, ca de pildă bărbații însurați care vin să cumpere flori pentru amante și soții în același timp și le încurcă numele pe felicitări și nici că le pasă.

— Brățara aceea, continui eu, arătând către încheietura mâinii ei și privind mai bine la diamantele destul de mari. Te-ai întrebat măcar de unde provine?

— El mi-a cumpărat-o, desigur.

— Amândouă știm că nu a cumpărat-o dintr-un magazin de bijuterii.

— Oprește-te, Céline, spune ea, de parcă nu mai suportă să audă adevărul.

Dar nu mă opresc.

— Îți zic eu de unde a luat-o.

— Ți-am zis să te oprești, spune ea din nou, de data asta mai tare, atrăgând atenția celor așezați la alte mese.

Ochii îi sunt plini de lacrimi.

Și mie îmi vine să plâng, dar respir adânc, încercând să mă calmez. Îmi amintesc de promisiunea făcută lui Luc. Nu trebuie să facem o scenă.

— Te rog, spun eu. Să vorbim rațional.

Dar Suzette nu ascultă. În schimb, clipește dulce și zâmbește către cineva din spatele meu.

— Franc! zice ea, sărind în picioare când se apropie de noi un ofițer chipeș însoțit de un alt bărbat.

Zâmbește sfioasă când Franc o prinde de talie, trăgând-o spre el într-o îmbrățișare grețoasă. Peste cafenea se lasă o tăcere ca o botniță sufocantă. Mi se pare că toată lumea ne privește.

— Céline, acesta este Franc, spune Suzette. Franc, vechea mea prietenă Céline.

Franc zâmbește.

— O plăcere, spune el înainte de a mi-l prezenta pe colegul lui, Ralph.

Sunt rece, în cel mai bun caz, și în mod foarte clar neinteresată.

— Voi două ar trebui să veniți cu noi la teatru în seara asta, sugerează Franc. Avem bilete la spectacolul de cabaret de la opt.

Opt. În Parisul ocupat, teatrul, o masă la restaurant sau orice alt eveniment la ora opt sunt excluse, deoarece intră în conflict cu regula care impune stingerea la ora nouă în tot orașul, desigur. O masă după toate regulile franțuzești durează două ore, preferabil trei, așa că la orice bistro sau cafenea, ultima masă se ocupă la șapte zilele acestea. Dar dacă ești în compania unui ofițer neamț, te poți bucura de orice. De aceea, majoritatea restaurantelor și a localurilor care oferă divertisment stau deschise pentru a-i servi pe germani, în schimbul protecției și a unui tratament preferențial.

— Ce zici, Céline? întreabă Suzette și simt că mi se rupe inima de privirea din ochii ei.

— Eu, eu… îmi pare rău, zic, făcând un pas înapoi. Mulțumesc pentru invitație, dar am un… angajament prealabil în seara asta.

Zâmbesc cât pot de politicos, întinzând mâna după geantă ca să plătesc nota, dar intervine Franc.

— Femeile frumoase nu trebuie să plătească niciodată, spune el, întinzând mâna și oprindu-mă să pun banii pe masă.

Suzette radiază când bărbatul bagă mâna în buzunar și scoate câteva bancnote nou-nouțe, pe care le desface ca pe o coadă de păun. Este mai mult decât suficient pentru a plăti salatele noastre și vinul; lasă un bacșiș extrem de generos pentru chelner, ceea ce nu face decât să sporească afecțiunea lui Suzette pentru el.

— Ești prea generos, Franc, spune ea cu o expresie romanțioasă care îmi întoarce stomacul pe dos.

— Vă rog să mă scuzați, zic eu. Am pierdut noțiunea timpului. Trebuie să plec.

— Ei, spune Suzette, țuguindu-și buzele. Mi-a… plăcut să te revăd.

Timp de o clipă, remarc o undă de regret în privirea ei, dar după încă o clipă, a dispărut.

Îi cercetez chipul fără succes în căutarea unei urme a vechii mele prietene, cea care nu suporta nedreptatea, cea care cândva a înfruntat o ceată de băieți de două ori mai mari decât ea pentru că se luaseră de fratele ei.

Papa spunea întotdeauna că nemții au un fel al lor de a răspândi răul ca pe o boală, iar unii dintre noi sunt mai susceptibili la el decât alții. Presupun că nu l-am crezut niciodată până acum, când văd ce se întâmplă sub ochii mei.

Suzette a fost infectată.

Capitolul 7

CAROLINE

De dimineață îmi pun o pereche de tenişi care par să nu fi fost purtați niciodată. Chiar dacă o alergare ar fi exclusă acum, o plimbare în pas vioi mi-ar face bine. Doamna doctor Leroy mi-a spus că mişcarea este unul dintre cele mai bune lucruri pe care le pot face pentru a-mi ajuta creierul, lucru reiterat la telefon mai devreme, când m-a sunat ca să verifice cum mă simt.

— Am avut nişte… flashbackuri, cred că aşa se pot numi, i-am spus eu, descriindu-i cele mai recente episoade pe care le-am avut. Dar nu le înțeleg.

— Este ceva normal, a spus doamna doctor Leroy, deşi sunt convinsă că este enervant. Gândeşte-te aşa: toate aceste amintiri şi tot trecutul tău sunt acolo, intacte, în creierul tău. Nu au dispărut, numai că nu ai acces încă la ele. Când se vor descărca – sau, mai degrabă, pe măsură ce ți se repară traseele cerebrale –, totul ți se va părea straniu.

Într-adevăr, straniu. Aleg o pereche de colanți de sport şi un tricou gri din şifonier, făcând un nod din material într-o parte, apoi îmi leg părul într-o coadă de cal şi mă îndrept spre lift.

Monsieur de Goff pare surprins să mă vadă când ajung în holul clădirii.

— Bună dimineața, spun eu veselă, printre înghițiturile luate dintr-un măr zemos pe care l-am luat ieri de la piață.

— Bună dimineața, spune el, urmărindu-mă precaut, de parcă sunt gata să detonez.

— O zi bună! spun eu.

El înclină din cap.

— Pot să vă pun o întrebare? Cum nu răspunde, dau drumul întrebării. Apartamentul meu, cel de la etajul patru, ştiți ceva despre trecutul lui?

Mă studiază prelung.

— După toți anii de când locuiți aici, de ce mă întrebați deodată tocmai acum?

Mă gândesc la toate ocaziile când am intrat şi am ieşit din holul lui *Monsieur* de Goff de-a lungul anilor, tratându-l poate cu indiferență, abia salutându-l. Nu este de mirare că este suspicios.

— Știu că s-ar putea să par un pic țicnită, spun eu, date fiind accidentul meu și pierderea de memorie. Încerc să înțeleg… totul, aș zice. Ca de pildă cum am ajuns aici.

— Mă tem că nu vă pot ajuta în această privință.

Încuviințez, gândindu-mă dacă să îi spun despre scrisori și mă hotărăsc să nu o fac – deocamdată, cel puțin. Dacă îmi cere să i le dau lui sau proprietarului, înainte de a le putea citi?

— Aseară am remarcat ceva diferit la dormitorul de la capătul holului. Apartamentul a fost refăcut, dar dormitorul acela a fost lăsat neatins. M-am gândit că dumneavoastră ați putea ști de ce sau poate aveți informații despre istoria apartamentului.

— Istoria? a zis el disprețuitor. Tot Parisul este istorie.

— Desigur, zic eu, întorcându-mă către ușă. Îmi pare rău.

Chiar dacă știe informații importante, nu are de gând să mi le împărtășească mie. Și, în definitiv, de ce ar face-o? Nu i-am câștigat încrederea în acești ani.

— Apartamentul dumneavoastră a rămas liber după război ani întregi, chiar și după ce am ajuns să lucrez aici, spune el într-un final.

Privește lung spre stradă, poate încercând să hotărască dacă merit și alte explicații. Ridurile de pe față îi sunt amplificate de lumina dimineții și îmi dau seama că are o vârstă destul de avansată – cel puțin șaptezeci, dacă nu chiar șaptezeci și cinci de ani.

— Nimeni nu a înțeles de ce a rămas încuiată și goală o locuință atât de frumoasă, într-una dintre cele mai bune clădiri din Paris, urmează el, privind cu admirație la liniile tavanului.

Îmi dau seama că devotamentul lui pentru zidurile acestea este mai profund decât cel datorat salariului.

— Dar eu am înțeles.

— Ce anume?

— Apoi, în urmă cu cincisprezece ani, apartamentul a fost scos pe piață. S-a îndrăgostit de el un cuplu de oameni tineri și drăguți. Am încercat să îi avertizez, dar nu am avut sorți de izbândă. În definitiv, nu sunt decât un portar.

— Să îi avertizați despre ce?

Continuă în stilul lui, dezvăluind numai ce alege el.

— Voiau să întemeieze o familie acolo. Dar… face el, oprindu-se și clătinând din cap. Au renunțat. În timpul renovării, au vândut-o unei agenții imobiliare.

— Nu înțeleg. Spuneați că s-au îndrăgostit de apartament.

— Este greu să iubești un loc unde a stat la pândă răul, spune el, uitându-se în sus, ca și cum ar fi putut privi în apartament prin tavan.

Mă cutremur.

— Cum adică *răul*?

— După cum spuneam, eu sunt un simplu portar. Dacă apartamentul vi se potrivește, e bine. Dar eu nu aș locui acolo niciodată.

Mijesc ochii.

— De ce?

— Cu tot respectul, *Mademoiselle*, spune el cu răceală, îndreptându-și atenția către ușa sălii de poștă. Nu mai am timp să stau de povești.

— Da, spun eu făcând un pas în spate. Da, desigur.

∵

Victor mă studiază cu o privire ironică când intru la Bistro Jeanty, după patruzeci și cinci de minute. Obrajii mi se înfierbântă amintindu-mi cum am plecat cu Jean-Paul în seara dinainte. Am răsuflarea tăiată după plimbarea în pas vioi. Remarc cât de frumos arată una dintre chelnerițe, în rochia ei strânsă pe corp și cu un strat de ruj abia aplicat și fac un efort conștient, dar inutil, de a-mi îmbunătăți înfățișarea, ștergându-mi fruntea de sudoare și rearanjându-mi coada.

— Te-ai distrat aseară? mă întreabă el cu un zâmbet rezervat.

— Desigur, zis eu, evitându-i privirile. M-a condus acasă și cu asta, basta. Dau din cap, mai mult pentru mine, apoi duc mâna la frunte. Singura mea greșeală a fost să îmi imaginez că este o idee bună să beau trei martiniuri.

Victor rânjește.

— Patru martiniuri.

Gem.

— Cum ziceai că îl cheamă?

— Jean-Paul.

— Corect. Și vorbea într-una despre el.

Lui Victor îi dispare zâmbetul.

— Vreau să îți cer iertare.

— Pentru ce?
— Pentru că nu te-am dus eu însumi acasă.
Îmi simt obrajii calzi.
— Ar fi trebuit să insist. Nu ar fi trebuit să te las să pleci, în starea în care erai, cu nimeni.
— Ei bine, nu s-a întâmplat nimic și nu este nevoie să…
— Chiar și așa, mă ierți?
Îi studiez chipul cu atenție.
— De ce îți pasă de mine? Nici măcar nu mă cunoști.
Se uită lung la mine.
— Îmi pasă de toți clienții mei.
Se oprește, apoi îi face cu mâna unei femei drăguțe care nu pare să fi împlinit încă treizeci de ani și care tocmai a fost condusă la o masă din apropiere.
Dau din cap.
— Desigur.
Victor inspiră adânc, aruncând o privire spre bucătărie.
— Azi îți pregătesc un *quiché*?
— Da, te rog, spun eu, întorcându-mă spre masa mea obișnuită din colț, apoi oprindu-mă brusc. Știi, mă gândeam, aș putea sta mai aproape de fereastră? Soarele este atât de plăcut!
— Cum vrei, răspunde Victor cu un zâmbet jucăuș, așezând meniul pe o masă însorită de la fereastră.
În timp ce aștept micul dejun, o privesc pe furiș pe hostesă, Margot. Pare neliniștită, se tot uită la telefon, apoi oftează.
— Scuzați-mă, zic eu, apropiindu-mă de ea precaută. Am remarcat fără să vreau că sunteți un pic… îngrijorată. S-a întâmplat ceva?
Își îndreaptă umerii și își aranjează postura, ridicându-și bărbia.
— Totul este în regulă, spune ea cu o voce ca de gheață.
Ochii îi sunt roșii. Îmi dau seama că a plâns, dar în mod evident sunt ultima persoană din lume căreia i-ar împărtăși problemele ei.
Înclin din cap, întorcându-mă la masă. Când sosește micul dejun, îl devorez până la ultima înghițitură, apoi îmi comand un al doilea espresso. Mă întreb ce credea vechea Caroline despre locul acesta. O linișteau zumzetul de farfurii duse și aduse din bucătărie, clinchetul tacâmurilor, mirosurile îmbietoare care pluteau prin aer, prietenii care se salută cu

sărutări pe ambii obraji? Sau stătea la masa ei din colțul întunecat, mânca și apoi se grăbea să plece? De cine se ascundea? Și de ce oare era atât de tristă?

O pată de culoare în depărtare îmi atrage privirea, pe peretele lateral care duce spre bucătărie. Seamănă cu o pictură, dar când observ că are un mic mâner de bronz, înțeleg că este un fel de dulăpior încastrat în perete. Îmi părăsesc cafeaua și mă apropii ca să mă uit mai bine. Când mă ghemuiesc ca să deschid ușița, apare Victor de după colț, dinspre bucătărie.

— Să anunț poliția că avem un hoț?

— Îmi pare rău, spun eu. Nu știu ce mi-a venit. Am remarcat dulăpiorul acesta și nu m-am putut abține, trebuia să mă uit înăuntru.

— Nu-i nimic, zice el. E deosebit, nu?

Încuviințez din cap, examinând cuvintele pictate pe ușă: *La vie est un sommeil*, *l'amour en est le rêve.*

— Majoritatea nici nu-l observă.

Se lasă în genunchi ca să îmi arate detaliile complicate de pe ușa miniaturală, pe care sunt pictate animale de circ și un balon cu aer cald.

— Ce reprezintă?

— Unul din multele mistere ale acestui loc, spune el Era aici și când eram mic. Se zice că *Monsieur* Jeanty însuși le-a făcut pentru fiul lui, ceva haios pentru un băiat care își petrecea tot timpul într-un restaurant, fără îndoială. Mi-a trezit mereu curiozitatea când eram copil și odată, când nu se uita mama, m-am strecurat până aici și am deschis ușa. Credeam că voi găsi o comoară înăuntru.

— Și ai găsit?

— Da, spune el, cu ochii strălucind. Am găsit o ciocolată. După aceea, m-am uitat în fiecare săptămână și am găsit mereu câte una.

— Cine le lăsa acolo?

— Poate unul dintre chelneri, spune el ridicând din umeri. Nu voi ști niciodată. Dar pentru un băiat de nouă ani, era… magie.

Zâmbesc.

— L-ai putea ruga pe *Monsieur* Ballard să îți povestească mai multe. A lucrat aici când era tânăr, când conducea afacerea chiar *Madame* Jeanty.

Îmi amintesc că Victor mi-a povestit despre istoria restaurantului. După moartea lui *Madame* Jeanty, în anii 1950, fiul ei a preluat frâiele până la mijlocul anilor optzeci, când a fost răpus de cancer. Pe urmă a venit la

conducere un văr îndepărtat și a urmat o perioadă pe care Victor o numește „evul întunecat”. Au fost schimbate sau îndepărtate complet feluri de mâncare îndrăgite și, deși clienții au rămas fideli, sufletul restaurantului a fost rănit.

Însă Victor pare să îl fi readus la viață, spre bucuria clienților săi de o viață, printre care se numără și *Monsieur* Ballard.

— Îl cam lasă memoria, continuă Victor, arătând către bătrânul așezat la o masă de la geam.

— Și pe mine, la fel, zic eu, zâmbind forțat.

— Dar chiar și așa, cunoaște locul acesta mai bine decât oricine. Aici ia micul dejun în fiecare dimineață și cina în fiecare seară. Micul dejun variază, dar la cină comandă mereu același lucru. O friptură și o sticlă de Bordeaux bun. Haide, să mergem să i te prezint.

Îmi doresc să fi făcut un duș și să mă fi schimbat înainte de a-l întâlni pe cel mai vechi dintre clienții restaurantului, dar îl urmez totuși pe Victor, până la o masă unde stă un bărbat în vârstă, cu un ziar și o cafea. Un baston uzat atârnă pe lângă piciorul lui stâng.

— *Monsieur* Ballard, aș vrea să vă prezint pe cineva.

Bărbatul ridică privirea spre Victor, apoi spre mine. Are aproape optzeci de ani, poate chiar mai mult. Ochii îi sunt obosiți, dar în egală măsură înțelepți și detectez în ei o sclipire din tinerețea care nu s-a stins. Mi-l imaginez ca băiețel de șapte ani, cu obrajii rozalii, stând lângă mama lui în restaurant, sau, câțiva ani mai târziu, adolescent, lustruind paharele și ducând clienților farfurii calde, ținând în echilibru o tavă cu pahare de vin, apoi ca bărbat tânăr, cu lumea la picioare.

Deschid gura ca să vorbesc, dar *Monsieur* Ballard o face primul.

— Te văd aici de ani întregi, spune el. Era și timpul să mă saluți.

— Îmi pare rău că nu am…

— Nu îți cere scuze, intervine el. Cu toții avem motivele noastre.

Îi explic despre accidentul meu și pierdea memoriei.

— Nu știu prea multe despre mine în acest moment, zic eu și zâmbesc. Dar aseară am găsit o cămașă bărbătească împăturită în fundul unui sertar din dormitorul meu.

— Stai, ce? intervine Victor. Ce fel de cămașă?

— Una foarte urâtă, cu imprimeu tropical, de tipul celor care se cumpără la magazinul pentru turiști când mergi în vacanță.

— Ce ciudat! zice el.

Monsieur Ballard își drege glasul.

— Boala ta este și o binecuvântare, nu doar un blestem. Au fost momente în viața mea pe care aș prefera să le uit.

Privirea mea o întâlnește pe a lui Victor, care, înțelegând stinghereala bătrânului, ghidează conversația într-o altă direcție.

— Tocmai îi spuneam lui Caroline că ați lucrat aici când erați copil, în anii patruzeci.

Ochii lui *Monsieur* Ballard sunt înnorați de amintiri, pe care începe să ni le împărtășească.

— Așa este. Aveam numai unsprezece ani când am ajuns să lucrez aici. Părinții mei aveau nevoie de bani, așa că făceam munci de tot felul. Curățăm cartofii, după școală. Spălam vasele. Măturam noaptea. Aveam o mulțime de mici slujbe ca asta în timpul ocupației.

Fac ochii mari.

— Mai făceam livrări pentru o brutărie, o florărie din apropiere. Dar aici îmi plăcea cel mai mult, întotdeauna mi-a plăcut. Niciun alt loc nu se compară cu Jeanty.

Arăt către celălalt capăt al cafenelei, unde stătusem împreună cu Victor.

— Dulăpiorul acela de acolo, știți cum a… cum a apărut?

— Știu, zice el. Știi ceva despre *yin* și *yang?*

— Da, adică, cred că da.

— Forțe opuse, și totuși compatibile, spune el. Probabil soții Jeanty, *Monsieur* și *Madame*, erau așa. *Monsieur* Jeanty era numai inimă. Ar fi dat de mâncare tuturor celor din restaurant fără să ceară niciun ban, dacă nu era soția lui. *Madame* era exact opusul lui. Numai afaceri avea în minte, niciun pic de distracție. Foarte strictă. Când a murit soțul ei, s-au dus odată cu el mai toate bizareriile lui. Dar dulăpiorul acela… a rămas. Îl făcuse pentru fiul lui, Luc, care își ținea figurinele din lemn înăuntru.

— Luc, spun eu, amintindu-mi de scrisorile descoperite cu o seară în urmă și adresate cuiva cu același nume.

Vreau să îl întreb mai multe despre întâmplările trăite în timpul războiului, dar el se ridică deodată, așezând șervetul pe masă.

— Iertați-mă, dar trebuie să plec acum, spune el. O zi bună amândurora!

După ce pleacă, îi spun lui Victor despre scrisorile pe care le-am găsit în apartament și discuția purtată cu *Monsieur* de Goff, portarul clădirii mele.

— Ce crezi?
— Cred că voia să te sperie, spune el. Este probabil unul dintre snobii aceia cărora nu le plac americanii.
Încuviințez din cap.
— Dar scrisorile pe care le-am găsit? De ce să se afle în apartamentul meu? Simt că povestea este mai complicată.
— Ascultă, dacă vrei, găsești câte o poveste în fiecare apartament din Paris, spune el. Regret să ți-o spun astfel, dar nu ai deja destule pe cap încercând să recompui povestea propriei vieți?
— Adevărat, zic eu. Dar trebuie să recunosc că este foarte reconfortant să îmi iau gândul de la problemele mele.
— Îți înțeleg punctul de vedere. Poate că e un lucru bun că vrei să cercetezi mai mult, să afli mai multe despre cea care a scris scrisorile, sau măcar să încerci să găsești ceva.
Dau din cap.
— Mulțumesc – pentru că îmi ești prieten.
El zâmbește.
— Ce zici de planul meu: întrucât descoperi Parisul pentru prima oară, într-un fel, ce ar fi să te însoțesc mâine la o plimbare? Avem destui bucătari și pot să îmi iau o zi liberă. Am putea să… ne plimbăm prin Montmartre, să găsim un loc cu iarbă undeva și să facem un picnic. Voi fi ghidul tău particular.
Zâmbește în așteptarea unui răspuns.
Îmi place ideea, dar înainte să apuc să îi răspund, intervine el.
— A fost o idee proastă. Îmi pare rău. Eu…
Întind mâna și îi ating brațul puternic.
— Ba nu, nu este deloc proastă. E o idee minunată. Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere decât să îmi arăți împrejurimile.
Chipul i se luminează.
— Bine. Ne vedem aici la ora prânzului și vedem încotro pornim.
Mă privește câteva clipe, apoi scutură din cap de parcă ar încerca să iasă dintr-o transă.
— Ce? întreb eu.
— Nimic, zice el cu un zâmbet.
Îl privesc curioasă.
— Ne… ne vedem mâine.

— Da, ne vedem mâine.

∵

Mă simt ușoară și vioaie când părăsesc restaurantul și o pornesc spre casă. Victor. Zâmbesc în sinea mea, dar apoi îmi reprim gândurile care îmi vin. E o prostie. Nu mă pot îndrăgosti de niciun bărbat până când nu descopăr cine sunt. Oftez. Dacă am un trecut oribil? Dacă sunt eu o persoană oribilă, care nu merită iubită? Dacă sunt… măritată? Da, Victor va fi prietenul meu și nimic mai mult. În plus, este mult prea prezentabil ca să fie interesat de mine. Remarc felul cum îl privesc femeile în restaurant. Ar putea să aleagă orice femeie din Paris. Ceea ce este numai bine; între noi nu va fi decât o prietenie.

Mă opresc deodată în fața unei vitrine nu departe de apartamentul meu, în care este agățată o pictură care reprezintă un palmier. Este un fel de studio artistic; vreo douăsprezece persoane stau în fața unor șevalete. *Le Studio des Fleurs*, asta scrie pe firma de deasupra. STUDIOUL FLORILOR. Zâmbesc. Textul de dedesubt: SPECIALISÉ EN ART-THERAPIE POUR LA GUERISON: specializat în vindecare prin art-terapie.

Art-terapie? Vindecare? Mă aventurez înăuntru ca atrasă de un magnet.

— *Bonjour*, îi spun eu femeii cu părul negru din spatele biroului.

Este un pic mai în vârstă decât mine și foarte frumoasă, cu ochi mari, albaștri și buze de un roz palid.

— Vă cer iertare pentru întrerupere, dar treceam prin față și am văzut… ei bine, eram curioasă. Ce este art-terapia?

Femeia întinde o mână către micul studio. Se aude muzică de jazz plăcută în fundal.

— *Aceasta* este art-terapia.

— Nu cred că înțeleg, continui eu. Mie mi se pare că nu fac decât să *picteze.*

— Își pictează problemele ca să se poată elibera de ele.

— Chiar se poate… face așa ceva?

Femeia zâmbește.

— Da, și chiar funcționează. Ați vrea să încercați?

Fac un pas în spate.

— Nu știu. Nu am talent artistic.

— Oricine are talent artistic, în felul său, zice ea, îndreptându-se către un șevalet cu o pânză neagră, aflat în dreptul unui scaun gol.

Face semn către mine.

— Haide, ce ar fi să încercați o ședință gratuită?

Mă așez, circumspectă. Sunt sceptică și regret că mi-am băgat capul pe ușă, dar când îmi pune în mână o pensulă, simt că se schimbă ceva în străfundurile ființei mele.

— Nu există greșeli, și avem numai două reguli, spune ea. Trebuie să faci abstracție de orice altceva și să creezi din inimă.

Dau din cap, înmuind pensula în roșu acrilic, apoi în alb, și le amestec pe paletă până ce formează un roz perfect.

Pictez un bujor, apoi altul. Îmi amintesc parcă de o grădină, departe de aici, unde erau (sunt?) bujori. Îmi amintesc cum bobocii sunt atât de grei, încât se apleacă până la pământ, apoi întind mâna după o altă pensulă și o înmoi în verde pentru a face tulpinile.

Nu remarc că s-a terminat ședința și ceilalți elevi au plecat. Nu remarc împunsăturile de foame când vine ora prânzului și apoi trece și nu aud dangătul clopotelor de la biserică. Sunt complet absorbită de pictură.

— Cum merge treaba? întreabă femeia cu părul negru, punând o mână pe umărul meu.

Icnesc, de parcă aș fi eliberată dintr-o transă sau din hipnoză.

— Este foarte frumoasă, spune ea, privind pânza pictată de mine. De fapt, este extraordinară.

Spre surprinderea mea, sunt de acord. Este destul de… bună.

— Ați mai pictat înainte?

Scutur din cap.

— Nu îmi amintesc să o fi făcut.

— În acest caz, trebuie să continuați.

Zâmbesc.

— Cum vă simțiți?

— Obosită, zic eu.

— Ca după un maraton?

— Ceva de genul acesta.

Întind mâna după geantă.

— Bun, spune femeia. Așa începe vindecarea. Sper că veți reveni, măcar să continuați lucrarea, odată ce s-a uscat. Oricând doriți, sunteți bine-venită

aici.

Dau din cap, uluită că ceva atât de frumos a putut ieși din mâinile mele.

— Dumneavoastră sunteți probabil proprietara?

Ea face semn din cap că da.

— Familia mea deține această clădire de când mă știu. Am reușit să o conving pe mama că o pot folosi pentru un scop bun.

— Ah, este artistă?

— Nu, spune ea, dar apreciază arta. Vreau să spun că o aprecia, în vremea când starea sănătății ei era mai bună.

— Îmi pare rău.

Femeia dă din cap.

— Viața este plină de greutăți. Cu toții le avem. Pe mine arta m-a ajutat să traversez prăpăstiile vieții. Tocmai de aceea am deschis studioul.

Zâmbește.

— Veți reuși și dumneavoastră.

— Mersi.

— Eu sunt Inès.

— Caroline.

— Mă bucur să te cunosc, Caroline.

∵

Trec prin dreptul pieței în drum spre casă și mă opresc să admir hortensiile de sfârșit de toamnă care se revarsă din găleți ordonate de-a lungul străzii, cu marginile petalelor colorate în nuanțe purpurii.

— Puteți să îmi dați șase fire, vă rog? o întreb pe vânzătoare, o femeie în vârstă, cu ochelari cu rame negre, așezată pe un scăunel.

Femeia încuviințează cu o mișcare din cap și eu o urmăresc cum scurtează cu îndemânare codițele și taie câteva frunze, apoi împachetează tot buchetul în hârtie lucioasă maro, înainte de a le lega cu o sforicică.

Îi mulțumesc și îi întind cardul meu.

∵

Ajunsă în apartament, găsesc o vază sub chiuveta din bucătărie și o umplu cu apă, punând florile înăuntru. Arată falnice în locul lor de pe masa din sufragerie, iar eu sunt cuprinsă de o dorință grabnică de a le… picta, dar cu ce? Iar apoi, ca o străfulgerare, iese la suprafață o amintire. Alerg către șifonierul din dormitor. Știu ce se ascunde în colțul din dreapta, în fundul dulapului: creioane colorate și vopsele pastel, așezate lângă un caiet de

schițe. În minte, mă văd în trecut. Plângând cu suspine, femeia care am fost îndeasă materialele de pictură pe raftul de sus, alungându-le de lângă ea, apoi cade în genunchi și plânge.

De ce? De ce plângeam?

Îmi adun creioanele și caietul de schițe și studiez florile din vaza de pe masă. Abia aruncând o privire spre caiet, îmi las mâna să își urmeze propriul drum pe foaie.

Închid ochii și aud din nou vântul foșnind prin palmieri. Iar apoi râsul cuiva. Scena este încețoșată la început, dar apoi se limpezește. Stau în picioare în bucătărie. Este un spațiu din acelea mari și bine echipate, care se văd în reviste, dar acesta este un loc îndrăgit, nu e o scenografie. În cuptor se coace o prăjitură. Cu morcovi. Pe aragaz, la îndemână, sunt chibrituri și o cutie cu lumânări de pus pe tort. Sunetul dulce-răgușit al saxofonului lui Stan Getz vine dinspre o boxă aflată undeva în apropiere. Amestec într-un vas cu sos marinara; o picătură a căzut pe blatul din marmură, dar mie nu îmi pasă. Iau o gură de vin și mă legăn în ritmul muzicii. O fetiță chicotește pe canapea. Nu îi văd chipul, numai coada de cal. Iar apoi două brațe calde, puternice, în jurul taliei mele, iar el își lipește trupul de al meu. Inhalez mirosul aspru de condimente, bumbac curat și dragoste. Mă întorc cu fața spre el, dar când o fac… deschid ochii.

Sunt singură la masa din dormitorul meu din Paris. Soarele apune, iar eu am schițat o vază cu hortensii cu detalii complicate. Îmi lipsesc multe date acum, dar doresc cu disperare să mă întorc în bucătăria aceea. Doresc cu disperare să mă duc acasă.

Capitolul 8

CÉLINE

Când plec de la cafenea, încerc să uit de Suzette, cel puțin deocamdată. I-am spus ce aveam pe suflet și mai mult de atât nu am ce face. În plus, am destule griji în viața mea – și anume, Cosi și papa.

Îmi leg mai bine eșarfa în jurul gâtului. Vântul este aspru, ba chiar nemilos, cu o încrâncenare pe care nu o avea cu o săptămână în urmă, și nici măcar ieri – genul de vânt neînduplecat, care își face loc printre nasturi și lenjerie și se strecoară prin căciuli de lână.

Prima zăpadă va cădea în curând, lăsând Parisul scăldat în alb. Întotdeauna mi-a plăcut orașul iarna, mai ales felul în care arată acoperișurile, de parcă au fost pudrate cu un strat gros de zahăr, preschimbând anemicele balcoane cu grădini hibernale în scene de poveste.

Luc se va întoarce în curând, încerc eu să mă încredințez. Ne vom căsători și totul se va aranja. Ofițerul neamț despre care mă temeam că îmi va face probleme mie și nouă, tuturor, nu s-a întors. Ne vom continua viața ca și până acum, papa făcând frumoase aranjamente florale, care vor aștepta să fie livrate de Nic; eu având grijă de Cosi și ajutând la magazin cum pot.

O iau pe o alee lăturalnică, ocolind rue Saint-Placide, unde se învârt mulți naziști, și ieșind apoi o clipă pe o stradă laterală liniștită. Încă șase străduțe și ajung acasă.

Arunc o privire la ceas: unu și jumătate. Ceasul vechi din aur i-a aparținut mamei; l-am purtat de când aveam paisprezece ani și l-am găsit într-o cutie de bijuterii din sertarul unde papa își ținea cămășile.

Mă uit la dreapta, apoi la stânga. Sunt nerăbdătoare să ajung acasă, ca să pot deschide la adăpost plicul pe care l-am găsit la Bistro Jeanty, dar mă hotărăsc să ocolesc un pic și să mă opresc la florărie ca să îl văd pe papa. Mai este mult până ce va veni Cosi de la școală, iar papa are nevoie de cineva care să îl înveselească. În ultima vreme a fost atât de tăcut, abia mai scoate un cuvânt în timpul cinei. Seara trecută, înainte de a mă ridica să aduc la masă desertul, s-a dus la culcare. Muncește atât de mult. Prea mult.

Luc m-a rugat să fiu precaută, dar cu ce preț? Să periclitez sănătatea lui papa? Afacerea noastră?

În fiecare dimineață, papa se trezește înainte de răsărit și vine acasă după lăsarea întunericului, extenuat și cu umbre sub ochi, mai întunecate decât în ziua dinainte. Nu îl pot lăsa să continue așa multă vreme. Da, mă voi duce să îl văd la magazin, decid eu. Îi voi duce o plăcintă de la brutăria de la colț, pentru că probabil nu a mâncat nimic de la micul dejun, de care oricum abia s-a atins. Am păstrat ouăle ca să le încălzesc a doua zi.

— Ziua bună, *Mademoiselle*! spune un tânăr din spatele tejghelei, întors cu spatele spre mine.

Când se întoarce, îi văd străfulgerarea de recunoaștere din ochi.

— Nic! Nu știam că lucrezi și aici. Lucrezi la Jeanty, faci și livrări pentru noi, când mai ai timp să te odihnești?

El zâmbește, ocolindu-mi privirea.

— Familia mea are nevoie de banii în plus.

— Așa, zic eu, numai să nu te epuizezi.

Comand două *pains aux raisins* și un croasant cu ciocolată pentru Cosi, iar Nic le împachetează cu atenție într-o pungă, ignorând monedele pe care i le întind.

— Este din partea casei, șoptește el.

— Ești sigur?

El confirmă cu o mișcare a capului, alungându-mă cu un semn din ochi când intră un alt client.

— Vă rog să o salutați pe *Mademoiselle* Cosi din partea mea.

— Așa voi face, zic eu cu un zâmbet și pornesc de-a lungul străzii care duce la florărie, evitând cu pricepere să îmi prind tocurile pantofilor între pietrele din pavaj, așa cum numai femeile care au trăit o viață întreagă în Paris știu să facă. („Călcați pe oul piciorului", ne spunea *Madame* Claudine de Bont, mama lui Suzette, când ne învăța cum să mergem pe străzile orașului încălțate în pantofi delicați, „ca și cum v-ați ridica un pic pe vârfuri"). O admiram pentru atât de multe lucruri – frumusețea naturală, spiritul, faptul că m-a luat sub aripa ei și m-a învățat lucruri pe care le-aș fi aflat de la mama mea, dacă ar fi trăit. Claudine s-ar fi putut mărita cu orice bărbat. Ar fi putut fi o contesă, o moștenitoare, o primă doamnă. Ar fi putut fi îmbrăcată în Chanel acum, ar fi putut sta la cel mai bun hotel, întreținându-se cu demnitari și alții asemenea. Dar nimic din toate astea nu

contau, cel puțin pentru ea. S-a îndrăgostit de tatăl lui Suzette, Bertrand, fiu de fermier, și asta a fost.

Chiar și la vârsta de treisprezece ani, vedeam dragostea din ochii ei. Claudine a ales o viață de instabilitate financiară pentru a fi cu bărbatul pe care îl iubea cu pasiune. Dar viața nu a răsplătit-o pentru că a ales calea dragostei, ba dimpotrivă. Fiul ei cel mare, Élian, s-a născut cu handicapuri severe. Și, cu toată dragostea profundă pe care i-o purta Bertrand soției sale, era adesea șomer și nu reușea să își întrețină familia.

Mă gândesc la recenta mea întâlnire cu Suzette și scap un suspin, fiindcă mă simt învinsă. Mă cutremur când îmi amintesc de felul în care o privea ofițerul german, de pofta din ochii lui. *Cum de nu vede? Cum de nu vede pericolul care o pândește?*

Magazinul este la numai câțiva pași și mă încălzește imaginea familiară a firmei care atârnă deasupra paravanului de pânză. Îmi amintesc când l-a pictat papa, pe balconul apartamentului, pe când aveam doisprezece ani. Îmi ceruse să îl ajut să aleagă numele de pe firmă, rămânând în cele din urmă la propunerea mea: BELLA FLEUR. Așa a rămas, Bella Fleur, pictat cu litere roz ondulate, pe un fond verde, culoarea pădurii. Mi-am zis atunci că arăta perfect; la fel cred și acum.

— Papa, zic eu, intrând în florărie, ținând în sus punga de la brutărie. Surpriză!

Dar nu este în spatele tejghelei, unde poate fi găsit de obicei. Mă îndrept către camera din spate, unde mă aștept să îl găsesc tăind țepii și frunzele de pe trandafirii nou-aduși sau măturând capetele de tulpini tăiate de la aranjamentele făcute în ziua anterioară. Nu este nici aici. De fapt, magazinul pare gol și cumva… strâmb. O găleată de plante verzi a fost răsturnată, iar apa băltește pe podea. Cioburi de porțelan, rămășițe ale uneia dintre cele mai bune vaze ale noastre, zac într-o grămadă înfrântă, alături.

— Papa? strig eu, de data asta mai tare.

Îmi zic să nu mă panichez. Cum Nic lucrează astăzi la brutărie, papa este probabil dus să livreze o comandă importantă, poate acasă la *Madame* Lumière care, fără îndoială, dă una dintre petrecerile ei simandicoase. Este notoriu obiceiul ei de a face comenzi imposibile în ultimul minut, pe care însă papa nu le refuză niciodată.

Da, se va întoarce imediat, îmi zic eu ca să mă liniștesc. Dar apoi aud un geamăt surd, venind de undeva din apropiere.

— Papa!

Îl văd acum, întins pe jos, lângă fereastra dinspre stradă. Cred că am trecut chiar pe lângă el când am intrat. Alerg la el și cad în genunchi.

— Ești rănit.

Rup o fâșie de material din tivul rochiei și îi șterg ușor sângele de pe frunte, apoi leg cu grijă fâșia în jurul capului, strângând-o cât să oprească sângerarea.

— Poți să te miști? îl întreb eu, punându-mi mâna pe piciorul lui, cu blândețe.

El își îndoaie picioarele, apoi brațele.

— Da, mă simt bine, draga mea. Nu am niciun os rupt.

Cu ajutorul meu, se ridică în șezut.

— Cred că mi-am pierdut echilibrul și am leșinat.

— Cine ți-a făcut asta?

— Nu contează, murmură papa.

— Ba contează, spun eu, ștergându-mi o lacrimă.

— Când au…

Încearcă să se ridice în picioare, apoi geme de durere.

— Unde te doare?

— Mă tem că spatele, spune el.

Îmi pun mâinile sub brațele lui, iar el se ridică ușor în picioare.

— Totul se rezolvă cu un pic de gheață.

— Papa, ce s-a întâmplat?

— Am fost scuturat nițeluș, spune el.

— Cine ți-a făcut asta?

— Nimeni, zice el, bagatelizând incidentul.

— Papa, ce fel de nimeni?

Își ferește privirea.

— A fost un neamț?

Rămâne tăcut.

— Papa, te rog. Vorbește cu mine.

Mă uit în ochii lui obosiți și triști. Tăietura de pe frunte sângerează prin bandajul improvizat. Va fi nevoie de copci, cu siguranță. Îmi spun că

trebuie să îl sun pe doctorul Bennion, care este medicul nostru de familie de ani întregi.

— Spune-mi, ca să te pot apăra. Spune-mi, ca să ne putem pune la adăpost.

Papa nu scoate nicio vorbă.

— A fost ofițerul care a venit în magazin, cel înalt, care…

— Céline, spune el. Ți-am zis să nu îți faci griji. Nu este decât o zgârietură…

— Dar îmi fac griji, spun eu. Și trebuie să știu. *El* a fost?

Papa lasă capul în jos și confirmă.

Telefonul sună și papa se grăbește să răspundă, dar îl opresc.

— Nu. Lasă-l să sune. Nu ești în stare să mai continui azi. Te duc acasă. Ai nevoie de un doctor.

În afară de ziua când a murit Pierre, papa nu a închis niciodată magazinul mai devreme din momentul inaugurării. Știu ce îi trece prin cap: nu este în siguranță dacă mai stă, cel puțin în după-amiaza asta, dar închiderea magazinului mai devreme de ora obișnuită pare o înfrângere.

În timp ce el deliberează, mă întind după mătura sprijinită de perete și încep să fac curat. Mă aplec și culeg de jos cioburile vazei care era odată preferata mea. Scot un oftat când le arunc la coș, apoi ies pe alee pentru a arunca gunoiul, uitându-mă peste umăr de trei ori.

Înapoi înăuntru, arunc o privire la ceas și inima îmi stă în loc.

— Cosi! trebuia să mă întâlnesc cu ea acasă de cincisprezece minute!

Probabil se întreabă pe unde umblu. *Dacă s-a îndepărtat de bloc? Dacă a…?*

Dar chiar atunci se aude sunetul clopoțeilor de la intrare și mai că mă prăbușesc când o văd pe Cosi intrând în fugă.

— Mama! Aici erai! Am mers acasă, așa cum mi-ai spus, dar nu erai acolo și am venit aici.

Îmi cercetează fața.

— Te-ai supărat pe mine?

— Nu, nu, iubito, spun eu, îngenunchind pentru a-i da o îmbrățișare. O strâng în brațe mai tare decât de obicei. Îmi pare tare rău eu nu am fost acasă, iubirea mea. Sper că nu te-ai speriat. Am pierdut noțiunea timpului.

— Nu-i nicio problemă, mama, spune ea repede. Nu m-am speriat. Eu… Se oprește când vede chipul lui papa și aleargă în brațele lui. Ce s-a

întâmplat?

El se forțează să zâmbească.

— Draga mea copilă, se pare că am nevoie de o pereche mai bună de ochelari. Bunicul acesta prostuț al tău a reușit să dea cu capul de un zid astăzi.

Expresia ei îngrijorată se topește într-un zâmbet.

— Papa cel prostuț! Trebuie să fii mai atent!

— Da, așa trebuie, zice el.

Ea zâmbește, apoi merge spre geamul dinspre stradă, studiind cu atenție ceva ce i-a atras privirea.

— Ce ciudat, zice ea, arătând cu degetul înaintea ei. Mama, ce este pe geam?

— Ce, iubito?

Cosi se uită fix înainte.

— Steaua galbenă.

Mă uit în sus, iar părul mi se ridică pe ceafă. Timp de o clipă, nu îmi vine a crede ochilor. Nu poate fi viața reală, ci un coșmar îngrozitor. Și totuși, ochii nu mă mint. Vopseaua este încă udă. Nu remarcasem steaua grosolană, pictată în grabă când am sosit și, după expresia de pe chipul lui papa, nici el nu o remarcase.

— Mama? întreabă Cosi din nou. De ce au făcut asta?

Știe ce înseamnă steaua galbenă. Orice bărbat, femeie și copil știe. Vreau cu disperare să îi spun că este o greșeală, la fel ca accidentul „prostesc” al lui papa și că nu trebuie să își facă griji. O vom șterge cu apă și săpun și, *voilà,* totul a trecut.

Dar nu spun nimic. Nu mai am cuvinte. În schimb, îi iau mâna în mâna mea, iar eu și papa schimbăm priviri.

— Iau cheile și încui, spune el.

Papa își găsește paltonul și geanta și, pentru a doua oară în istoria florăriei de pe rue Cler, întoarce semnul din ușă cu ÎNCHIS în afară și încuie ușa înainte de ora șase.

L-am văzut pe papa plângând de două ori. Aceasta este a treia.

∵

Papa are nevoie de un doctor, dar nu putem risca să îl scoatem pe timpul zilei, așa că hotărâm să așteptăm până după lăsarea întunericului, când mai toți ofițerii sunt prea ocupați cu luarea cinei ca să mai observe un bătrân cu

o rană la cap. După ce pregătesc o cină rapidă pentru papa și Cosi, iau caietul cu adrese de lângă telefon și formez numărul doctorului Bennion. A mai venit la noi înainte și a fost întotdeauna binevoitor cu noi. Mama lui era și ea din Normandia și îi place să povestească împreună cu papa despre verile din copilăria lor, petrecută la mare. Sunt sigură că ne va ajuta acum.

— Domnule doctor Bennion, aici Céline Durând, spun eu în șoaptă, ca să nu o sperii pe Cosi.

— Da, bună ziua, Céline, răspunde el.

— Îmi pare rău că vă deranjez după terminarea orelor de consultații, dar tata a fost rănit și are nevoie de îngrijiri.

— Ah, îmi pare foarte rău să aud asta, spune el cu o voce ciudat de lipsită de orice căldură.

— A fost bătut, destul de rău. Are nevoie de copci. Ați putea să veniți la noi, sau dacă asta nu se poate, putem veni noi la dumneavoastră?

— Céline, spune el, după o lungă pauză care îmi ia toată speranța. Îmi pare tare rău, dar este foarte târziu, și, vezi tu, programul meu este groaznic de aglomerat. Și…

— Și ce? spun eu, cu lacrimi înțepătoare în ochi.

Doctorul Bennion trece pe rue Cler în fiecare zi, de acasă spre clinică.

— Ați văzut steaua, nu-i așa?

— Nu știu despre ce vorbești, zice el.

— Sigur că știți, spun eu. Toată lumea știe.

— Céline.

— Nu vă prefaceți că nu înțelegeți, doctore Bennion. Doar că… Am crezut că dumneavoastră, dintre toți oamenii, vă veți da seama ce se petrece. Dar văd că m-am înșelat.

Papa pare îngrijorat. Îmi face semn să închid telefonul.

— La revedere, domnule doctor Bennion.

Las receptorul jos cu o bufnitură, iar apoi mă duc la canapea și mă prăbușesc lângă papa.

∴

— Fetița mea, zice papa, clătinând din cap. Știu că ești supărată, dar nu poți vorbi așa nici doctorului Bennion, nici altcuiva, înțelegi?

Își coboară vocea, vorbind în șoaptă.

— Trebuie să fim atenți – acum mai mult decât oricând.

Moștenirea noastră evreiască a fost întotdeauna motiv de îngrijorare, dar numai ca o șoaptă abia auzită. În definitiv, papa era francez, ca noi toți.

— Suntem cetățeni francezi, îi spun lui papa. Nu au niciun drept să…

— Da, *suntem* cetățeni francezi, spune el. Dar asta nu contează acum. În mod evident, cunosc adevărul despre bunica mea. Cineva trebuie să ne fi raportat.

Nu are niciun rost să încercăm să aflăm cine. Rana lui papa continuă să sângereze.

— Trebuie să găsim pe cineva să te trateze, spun eu. Trebuie să fie cineva care să te coasă. Fac ochii mari. Stai, am o idee. O știi pe femeia care locuiește în apartamentul de jos? Esther. Este asistentă medicală. Să mergem la ea, poate ne ajută.

Papa pare nesigur.

— Putem avea încredere în ea?

— Da, zic eu, amintindu-mi de ziua în care a bătut la ușa noastră pentru a ne da o grămadă de scrisori, printre care și câteva cecuri, care îi fuseseră livrate ei din greșeală.

O întâlnise pe Cosi în dimineața aceea și păruse foarte drăguță.

— Rana trebuie cusută, continui eu, luându-l de mână. Trebuie curățată bine și puse copci, altfel riști să se infecteze. Esther ne va ajuta. Cosi, o strig eu.

Fata ridică ochii de la masa din bucătărie, unde este ocupată cu jurnalul ei. Este plin de povestiri ale faptelor de peste zi, poezioare și ziceri pe care le găsește amuzante – toate adunate de Cosi, singură-singurică.

— Merg până jos cu papa, ca să… las ceva pentru unul dintre vecini.

Nu îmi place să o las singură, dar nici nu pot suporta ca ea să vadă că papa suferă și nici să ne audă vorbind cu Esther nu o pot lăsa. Va fi în siguranță acasă.

— Revenim în cincisprezecece minute.

Dă din cap, iar eu cu papa ieșim pe ușă.

— Mama?

Mă întorc spre ea.

— Nu mi-e teamă, zice ea cu un zâmbet care îmi aduce lacrimi în ochi. Știi de ce?

— De ce, iubire? o întreb eu, încercând să nu îmi trădez emoția.

— Pentru că îl am pe *Monsieur* Dubois!

Îl strânge în brațe pe ursul ei iubit, mătuit și arătându-și vârsta mai mult ca oricând. Să nu uit să îi cos urechea – din nou.

— Da, draga mea. Nu ești niciodată singură, îi zic eu și îi trimit o bezea.

— Spune-o, face ea.

Zâmbesc, știind îndată ce vrea să audă, aceleași cuvinte pe care mi le spunea mama când ne despărțeam. Se uita la mine cu ochii ei mari și iubitori și spunea „*Ne pas s'envoler, mon petit oiseau.*" Nu zbura departe, păsăruica mea.

„*Ne pas s'envoler*, *mon petit oiseau*", repetă ea după mine.

O sărut de la depărtare și închid ușa în spatele meu. Apartamentul lui Esther este la parter; îl țin pe papa de cot în timp ce ne croim cu atenție drum pe scări până jos, la ușa ei, unde bat de două ori. După o clipă, aud sunet de pași, apoi o tăcere prelungă înainte ca ușa să se întredeschidă, lăsând să iasă o șuviță de lumină, care străpunge culoarul întunecat. O pereche de ochi căprui ne cercetează.

— Céline? zice Esther, deschizând ușa un pic mai mult.

— Da, zic eu. Am venit cu tatăl meu, Claude. Știu că e târziu și îmi pare foarte rău să te deranjez, dar… avem nevoie de ajutorul tău.

— Desigur, zice ea fără nicio ezitare, deschizând ușa și mai mult și privind precaută spre scara din spatele nostru. Intrați repede, zice ea, trăgându-ne peste prag, închizând ușa și punând zăvorul.

Apartamentul ei este mult mai mic decât al nostru, dar șarmant într-un fel aparte. Așezat către partea din spate a clădirii, se învecinează cu grădina unde eu și Cosi îngrijim mica noastră parcelă de teren.

— Vă rog, luați loc, spune Esther cu o voce caldă, arătând spre canapea.

Apartamentul este mult mai elegant decât mi l-am imaginat, cu pereți pictați într-o nuanță plăcută de grena și un amestec de decorațiuni unice, printre care o vază cu pene de păun, care sunt convinsă că ar încânta-o pe Cosi.

Esther nu este ceea ce s-ar numi o mondenă sau o persoană din înalta societate, cu tunsoarea ei scurtă și rochiile din muselină, dar are o prezență elegantă, oricât ar fi de neobișnuită. Este de aceeași vârstă cu mine, poate câțiva ani mai tânără, dar în cei zece ani de când locuiește sub noi, nu am văzut-o niciodată în compania unui bărbat. Trist, și-ar spune unii. Dar Esther mi-a părut întotdeauna destul de mulțumită să își facă turele la spital în fiecare zi, apoi să vină acasă la pisica ei. Gigi.

Remarc un birou mic la fereastră, cu o mașină de scris și un maldăr gros de pagini dactilografiate, legate cu două elastice. Esther vede că mă uit către biroul ei și dă din cap.

— Scriu o carte, zice ea cu un zâmbet încrezător.

— O carte?

— Da, răspunde ea. Mai degrabă un volum de povestiri. Am auzit atâtea lucruri de la pacienții mei de-a lungul vremii. Trebuia să le adun pe toate undeva. Așa că am decis să le scriu.

Îi arunc un zâmbet lui papa, încercând să îl înveselesc.

— Vezi, s-ar putea să ajungem într-o carte!

— Chiar așa, zice Esther înainte ca papa să schițeze un zâmbet lipsit de entuziasm. Să vă căutați numele în Capitolul nouăsprezece.

Se încruntă în timp ce îi povestesc despre rana suferită de papa, iar ea îi examinează capul.

— Vă facem imediat ca nou. Dar înainte de a începe, pot să vă servesc cu o cană de ceai?

— Nu, zic eu. Nu vrem să te deranjăm.

— Nu este niciun deranj, zice ea. Eu, una, vreau un ceai.

Am fost atât de îngrijorată din cauza lui papa, că nici nu am observat că este în cămașă de noapte și halat. Am trezit-o sau cel puțin am prins-o tocmai când se retrăgea la culcare. Și totuși, nu pare deloc deranjată. Se întoarce după câteva momente, ducând într-o mână un ceainic fierbinte, iar în cealaltă trei cești de ceai puse una peste cealaltă.

— Ești foarte drăguță, îi spun lui Esther. Îți rămânem recunoscători pentru ajutor. L-am sunat pe doctorul Bennion mai devreme și…

Esther scutură ușor din cap în timp ce toarnă ceaiul.

— Nu este nevoie să îmi spui nimic, zice ea, înmânându-i o ceașcă lui papa, apoi mie. Mă bucur că ați venit la mine. Doctorul Bennion nu este un om de încredere.

Mă gândesc la toate dățile când ne-a tratat pe papa, pe Cosi și pe mine. Atunci ne-a arătat prietenie, nu-i așa? Oare l-am judecat greșit?

— Din păcate, războiul acesta a scos la suprafață tot ce este mai rău în unii, zice ea. Iar doctorul Bennion este una dintre aceste persoane. Un medic nu trebuie să refuze ajutor nimănui indiferent de motiv, dar mai ales pe motiv de rasă. Presupun că vorbește despre papa, dar apoi continuă: Săptămâna trecută, ne-a venit o fetiță de numai trei ani cu o bronșită urâtă.

Bietul copil abia mai respira. Avea nevoie de oxigen urgent. Era evreică, am remarcat steaua de pe paltonul mamei. Doctorul Bennion a gonit-o. A zis că are prea multe programări.

Clatină din cap solemnă.

— Nu avea prea multe. Eram de gardă în ziua aceea și am văzut lista de programări.

— Nu înțeleg, spun eu cu un suspin.

Ea încuviințează cu o mișcare din cap.

— Unele lucruri sunt imposibil de înțeles. Ca răul.

— Dar doctorul Bennion nu este… rău, spun eu.

— Poate că nu, răspunde Esther, dar a cedat în fața răului. Cine poate ști de ce? Pentru că vrea să se apere, să își păstreze averea sau funcția? Pentru că este speriat? Nu știu.

Își întoarce privirea, uitându-se către locul unde toarce pisica, pe măsuța din sufragerie.

Oricât de greu ar fi de înghițit, cum pot să îl învinuiesc pe doctorul Bennion? Nu încearcă toată lumea să se ferească de naziști, să nu iasă în evidență, să evite orice fel de confruntare – ca să protejeze ce le este mai drag? Și eu am făcut același lucru, urmând sfatul lui Luc și stând departe de florărie o vreme.

Apoi mai sunt cei ca Esther, care își spun „Nu vreau să fiu arestat de un ofițer SS, dar *vreau* să o ajut pe această persoană care are nevoie de ajutor – această persoană, a cărei legătură cu mine mi-ar putea provoca multe neplăceri”.

Întinde mâna după geanta medicală și aprinde lampa din dreptul lui papa.

— Să aruncăm o privire, spune ea, îndepărtând bandajul pe care i l-am pus în jurul frunții mai devreme.

Lacrimile îmi usturå ochii când mă aplec spre Esther și îi șoptesc în ureche (în dreapta lui papa, unde i-a scăzut auzul):

— Au lipit steaua pe vitrina florăriei astăzi.

— Știu, zice ea fără nicio emoție. Am văzut-o.

Îmi șterg o lacrimă. Bineînțeles că a văzut-o. Esther, la fel ca toți ceilalți din cartier. S-a dus deja vorba. Încep să mă gândesc la toți clienții noștri bogați, cetățeni francezi care au reușit să își ducă mai departe viața ca și cum Parisul nu ar fi sub asediu, ca și cum, în ciuda amenințării iminente a preluării puterii mondiale de către nemți, traiul risipitor continua – petreceri

bogate, mese cu aranjamente florale complicate. Da, o vreme am reușit să ne strecurăm prin mulțime neobservați, dar asta numai pentru că ne-am înveșmântat în mantia unei false senzații de siguranță. Dar acum mantia a căzut, iar noi am fost însemnați cu fierul roșu și din cauza aceasta oamenii se vor disocia de noi.

— Vom da faliment până la Crăciun, îi șoptesc eu.

— Nu, spune Esther. Nu veți da faliment. Aveți destui clienți francezi buni și mărinimoși, care îl respectă pe tatăl tău și vă vor sta alături.

— Ca doctorul Bennion? zic eu, clătinând din cap.

Ea inspiră adânc.

— Cei buni vor sta drepți, zice ea, cu privirea fixată asupra mea. Să nu uiți asta. Nu lăsa tot acest rău să te facă să uiți că în lume există încă mult bine.

Zâmbește.

— Sunt mai multe flori decât bălării.

Îmi întinde o batistă, iar eu o iau. Este brodată cu inițialele LRJ și mă întreb dacă a aparținut unui om pe care l-a iubit.

— Mulțumesc, zic eu, ștergându-mi lacrimile.

Iată o femeie care lucrează într-un spital afectat de război, care îngrijește soldați francezi și germani laolaltă și totuși pare că nu se teme. Vreau să trăiesc așa cum trăiește Esther, fără frică și inimoasă. Pot, oare?

Îi explic atacul căruia i-a căzut victimă papa, iar Esther se încruntă în timp ce scoate o cutie de pansamente din geanta ei medicală.

— Acum, îi zice ea lui papa, apucându-i bărbia cu o mână, o să vă usture un pic.

Esther îi curăță rana, apoi începe să îi coasă pielea așa cum coseam eu goblenuri când eram mică. Papa tresare o singură dată.

— Gata, zice ea în cele din urmă, dându-se înapoi un pas și examinându-și munca. Sunteți ca nou.

— Ești un om foarte bun, spun, când eu și papa ne ridicăm și ne îndreptăm către ușă. Îți mulțumim foarte mult.

— Veniți la mine oricând aveți nevoie. Voi face tot ce pot.

Mă copleșește bunătatea ei. Se uită lung la papa, apoi la mine.

— Povestea asta ne privește pe toți, știți?

— Așa este, într-adevăr, zice papa, iar vocea lui pare atât de obosită.

Iau mâna lui Esther și o strâng.

— Te rog, lasă-mă să te invit la masă într-o seară.
— Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere, răspunde ea cu un zâmbet.
Eu și Papa ne îndreptăm către scară, ca să ne întoarcem în apartamentul nostru, dar ne oprim deodată când auzim voci la etajul superior.
— Știi că le-au închis florăria, spune o femeie.
— Era și timpul, răspunde o alta. Sper numai să îi scoată din bloc. Ultimul lucru de care avem nevoie este o altă familie de evrei care să ne facă probleme.
Eu și papa ne privim în timp ce cele două femei continuă să vorbească, înainte de a dispărea dincolo de o ușă de la etajul al doilea. Amândoi știm care ușă: casa lui Francine și a lui Maxwell Toulouse. Fiica lor, Alina, merge la aceeași școală cu Cosi și a fost la noi acasă de multe ori. Întotdeauna s-a arătat binevoitoare, spre deosebire de părinții ei, care nu au fost niciodată amabili cu noi. M-am gândit că este din cauză că nu port rochii la modă, sau un alt motiv prostesc de felul acesta, dată fiind garderoba bogată a lui Francine. Maxwell este unicul fiu al unuia dintre cei mai prosperi antreprenori feroviari din Franța. Dar lenea lui vestită l-a nemulțumit pe tatăl lui. Așa că a primit destui bani ca să trăiască fără griji, dar nu mai mult. Restul urma să vină la moartea tatălui său. Iar după desele nemulțumiri exprimate de Francine în legătură cu blocul nostru, este clar pentru oricine că abia așteaptă ziua aceea.
— Nu îți face griji în legătură cu ele, îmi șoptește papa în timp ce urcăm scările. Bârfe inofensive.
— Dar dacă…
— Șșt. Totul va fi bine.
Arunc o privire spre ceas; a trecut mai mult de o jumătate de oră și regret imediat că am lăsat-o pe Cosi singură acasă. Aș fi putut să o aduc cu noi, dar… nu voiam să o sperii. Cu toate acestea, am fost plecați mai mult timp decât speram. Urc ultimele scări un pic mai repede, cotind către holul care duce la ușa noastră și care este… larg deschisă.
— Cosi? strig eu, intrând în goană în apartament.
Nu lăsasem ușa deschisă, iar Cosi știe că nu are voie să plece.
— Cosi!
— Cosi! mi se alătură papa.
Hăinuța ei, pantofii. Sunt toate aici. Alerg să mă uit în dormitorul pe care îl împart cu ea. Gol. Cercetez sufrageria și îl găsesc pe *Monsieur* Dubois

căzut pe podea. Îl ridic, îl strâng la piept și izbucnesc în lacrimi.

— Papa, au luat-o! rostesc eu printre suspine. Au luat-o pe Cosi!

Se întinde după paltonul lui, care era în cuier, lângă ușă.

— Mă duc să întreb dacă a văzut-o cineva. Poate a…

— Nu, spun eu înnebunită.

Vreau să o găsesc pe fetița mea mai mult decât orice pe lume, dar dacă papa iese după ora stingerii, mai ales după ziua de astăzi… Nu pot nici să mă gândesc la ce s-ar putea întâmpla.

— Nu după ora stingerii. O să te… aresteze. Lasă-mă pe mine să mă duc. Eu sunt femeie. Voi crea mai puțină suspiciune.

— Nici să nu aud, protestează el. Nu îmi voi lăsa singura fiică…

— Ah, aici sunteți, zice Cosi, apărând în prag și ținând în mână mingiuța albastră pe care a adus-o de la școală cu o zi înainte.

Alerg către ea și cad în genunchi.

— Cosi! Cosi! Draga mea, eram atât de îngrijorați! Unde ai fost? Ce s-a întâmplat? O privesc cu atenție. Ești rănită?

— Nu, mama.

Aruncă mingea în aer și o prinde cu ambele mâini.

— Știu că ești supărată pe mine, dar am deschis ușa doar un pic, pentru că – face o pauză ca să își ridice ursul de pe podea – neastâmpăratul de *Monsieur* Dubois m-a pus să o fac. Chicotește. Ne jucam un joc. Dar apoi mi-a căzut mingea pe scări în jos și m-am dus să o iau. Când v-am văzut pe tine și pe papa că urcați scara, m-am temut că o să vă supărați pe mine, așa că am așteptat și am încercat să mă strecor prin spatele vostru.

— Ne-am speriat atât de tare, zic eu, strângând-o tare.

— Îmi pare rău, mama, zise ea. Nu am vrut să te sperii.

Inima îmi bate încă nebunește când o strâng la piept. În noaptea aceea, după ce papa se duce la culcare, mă cuibăresc lângă Cosi, ascultând cum i se schimbă respirația în timp ce alunecă tot mai adânc în lumea somnului, și mă gândesc la toate lucrurile la care am visat cu ochii deschiși înainte de a adormi, când mintea zboară și inima tânjește. Un soț frumos, cu un zâmbet bun, care să îmi spună „draga mea" și să mă roage să îi fac *cassoulet*, pentru că, zice el, rețeta mea este mai bună decât a bunicii lui. O casă la mare, în Normandia, cu draperii de in care flutură în bătaia brizei când sunt deschise geamurile. O eșarfă ca acelea pe care le-am văzut în revistele de modă de la coafor. Un set nou de perne moi, cu fețe din mătase.

Dar când mă gândesc la lucrurile acestea acum, nu mai înseamnă nimic pentru mine. În acest moment nu mai contează decât o singură dorință, cea mai importantă dintre toate: siguranța. Pentru Cosi, papa, Luc și pentru mine. Mâine ne vom trezi și vom pregăti micul dejun ca în fiecare zi, și vom merge mai departe, în speranța că ne putem trezi și putem pregăti micul dejun și în ziua următoare, și în următoarea și tot așa până ce va ajunge toată nebunia aceasta la un sfârșit.

Aceasta este singura mea dorință.

Capitolul 9

CAROLINE

Soarele de toamnă intră prin fereastra dormitorului meu când mă ridic în capul oaselor și casc. Astăzi mă întâlnesc cu Victor la Jeanty, ca să mergem la o plimbare și la un picnic. Caut în șifonier ceva de purtat, alegând în cele din urmă o rochie albă din în cu bretele lăsate și sandale. Mulțumită temperaturilor neobișnuit de mari, nu trebuie să îmi bat capul cu un pulover, dar arunc în geantă un șal albastru din cașmir, în caz că se întețește vântul mai târziu.

Arunc o privire grăbită în oglinda din baie, apoi fac un pas spre ea, îndrăznind să mă aplec și să îmi inspectez imaginea de aproape. Am pomeți destul de buni, nu ascuțiți că ai multor parizience, (toate cele pe care le întâlnești pe stradă ar putea fi modele); sprâncenele mele sunt frumos arcuite; câteva riduri pe frunte, dar asta e!; pielea uscată; și riduri în colțurile gurii – dacă se datorează încruntării sau râsetelor, s-ar putea să nu aflu niciodată. Buzele au un aspect șters, așa că deschid un sertar din stânga mea și caut până găsesc un ruj. Mi se pare ciudat să scotocesc prin sertarele și rafturile mele. Sunt lucrurile mele, desigur, și totuși, mă simt ca un invitat la o petrecere care trage cu ochiul în dulăpiorul cu medicamente care nu-i aparține sau o fetiță care caută pe furiș în geanta cu cosmetice a mamei, pentru a fura un pic de ruj.

Rujul cu care mă dau este roșu, roșu *aprins*. La început vreau să îl șterg, dar apoi îmi țuguiez buzele către oglindă și zâmbesc. De ce nu?

Îmi amintesc de scrisorile pe care le-am găsit în cutia de trabucuri și mă întreb dacă femeia, Céline, s-a dat vreodată cu ruj în baia aceasta. Hotărăsc să mai deschid o scrisoare și să o citesc înainte de a-mi începe ziua.

Dragă Luc,

Cât de mult îmi doresc să îți dau vești bune, dar mă tem că situația noastră aici s-a înrăutățit. Papa *a fost bătut cu sălbăticie ieri de către nemți. Își va reveni, dar mă tem că prăvălia noastră, nu. Ni s-a pus pe geam steaua galbenă. Tot ce m-am rugat să nu se întâmple se întâmplă*

acum. Este ca și cum am fi fost smulși de furtună, iar vânturile sunt prea puternice ca să le mai rezistăm.

Îmi doresc cu disperare să vii acasă. Sunt atât de speriată.

A ta, Céline.

Cu inima strânsă, citesc scrisoarea încă o dată, apoi o bag la loc în plic. Problemele mele nu au nicio importanță; aș vrea să pot călători înapoi în 1943 și să o ajut pe sărmana femeie. *Oare ce s-a ales de ea?*

Curiozitatea mea atinge punctul maxim când pun scrisoarea la loc în cutia pentru trabucuri. Sunt pe cale să scot alta, când sună telefonul mobil. E Victor.

— Bună, zic eu zâmbind.

— Bună. Ne mai vedem astăzi?

— Da.

Arunc o privire la ceas.

— Îmi pare rău, cred că sunt în întârziere. Ajung în câteva minute. E bine?

— Da, e minunat.

Bag cutia de trabucuri înapoi în sertarul noptierei, apoi îmi iau geanta și mă îndrept spre lift.

În hol, *Monsieur* de Goff vorbește la telefon, iar eu mă simt oarecum ușurată, după tonul indiferent pe care l-a avut în conversația purtată cu mine ieri. Poate că Victor are dreptate când vorbește de ideile sale preconcepute despre americani și, după câte se pare, despre apartamentul meu.

Ies în stradă fără să mă mai gândesc la el.

∵

— Bună, îmi spune Victor când ajung la Jeanty. Ești foarte… frumoasă.

Simt că mă îmbujorez un pic.

— Ah, mulțumesc.

— Eu sunt aproape gata, zice el, întinzând mâna după un coș.

Înăuntru sunt câteva caserole din carton, o pătură mică rulată în forma unui cilindru perfect. Se duce în bucătărie și se întoarce cu o altă cutiuță, o sticlă de vin și două pahare mici, pe care le bagă înăuntru.

— Gata, zice el, ținându-mi ușa deschisă. Mergem?

Mă prefac că nu remarc zâmbetele chelneriței și ale barmanului. De ce ar zâmbi așa? Doar nu este o întâlnire amoroasă.

— Mă gândeam să te duc la o plimbare în cartierul Montmartre. Este puțin de mers pe jos, așa că am vrut mai întâi să verific cum te mai simți.

— Nu mai am dureri, zic eu. Iar doamna doctor m-a sunat să îmi spună că pot face mișcare, așa că să mergem.

— Bine, zice el. Îți promit că nu vei fi dezamăgită.

Zâmbesc.

Victor poartă blugi, o pereche de Converși și o cămașă simplă din in de culoarea cerului de vară. Arată schimbat în haine de stradă, schimbat în bine. S-a bărbierit și tot ce rămâne acum este o umbră moale de barbă în jurul maxilarului puternic.

— Eu…

Vorbim amândoi deodată, apoi ne oprim și râdem. Dintr-un motiv sau altul, sunt puțin emoționată, și el pare la fel.

— Tu prima, zice el.

Zâmbesc.

— Voiam să spun numai că mă bucur să îmi petrec ziua cu tine.

— Și eu, zice el râzând.

Când ocolim următorul colț de clădire, începe să îmi povestească despre copilăria lui petrecută în Paris. Arată către parcul unde a făcut primii pași, apartamentul unde l-au adus părinții acasă de la spital după naștere, banca unde a dat primul sărut (numele ei era Adèle și avea aparat dentar), barul lui preferat și cea mai bună brutărie, unde ne oprim și comandăm două *pains aux raisins*. Eu îl ascult și râd și mă bucur de tot. Parisul lui Victor este colorat și viu. Fiecare colț are o poveste. Fiecare cafenea, o amintire.

— Iubești mult orașul, spun eu în timp ce coborâm pe o alee atât de îngustă, încât o mașină care trece pe lângă noi aproape că își zgârie oglinda laterală de zidul din piatră al unei clădiri. Ce te-a făcut să vrei să pleci în Statele Unite?

— Ei, zice el, asta este o poveste lungă.

— Mi-ar plăcea să o aud.

El încuviințează din cap.

— Mai întâi pentru școală. Voiam să merg la o școală pentru bucătari, dar nu mă interesau școlile pedante, de bucătărie clasică franceză de aici. Eram fascinat de bucătăria Californiei de Nord, mai ales cea din Napa și

Sonoma. Ingrediente proaspete, gătite cu stil și personalitate. Mâncare pentru un pahar de vin.

Râde.

— Cel puțin așa îi spun eu. Voiam să gătesc și eu așa. De aceea m-am dus acolo și am studiat timp de patru ani, apoi am muncit din când în când în restaurante din California și din New York, iar în cele din urmă m-am întors aici, când s-a îmbolnăvit mama.

— Of, îmi pare rău.

El dă din cap.

— Cancer la sân. Dar și-a revenit.

Duc mâna la inimă, ușurată.

— După aceea, m-am tot gândit la viitorul meu. Și am ajuns înapoi în California.

— Ce te-a făcut să te întorci de data asta?

— O femeie cu totul specială, zice el.

În privirea lui este o sclipire care îmi spune că odată a fost vrăjit de ea, și poate încă este.

— Cum v-ați întâlnit?

Din nu știu-care motiv, vreau să aflu totul despre femeia care i-a cucerit inima lui Victor.

— Din întâmplare, de fapt, zice el, uitându-se visător la strada care se întinde în fața noastră. Era vară și se afla într-o excursie cu câteva prietene, abia absolviseră facultatea. A venit direct spre mine și m-a întrebat de un loc pe care îl căutau, chiar în Montmartre. Zâmbește. Și, din clipa aceea, am fost… Face o pauză de o clipă. Cum spun americanii? Ah, da, am fost ca plastilina în mâinile ei.

Zâmbesc.

— Și ați rămas împreună mult timp?

— Ani buni, da, zice el, cu chipul scăldat în lumina amintirilor. Nu am cunoscut niciodată pe cineva ca ea. Lumina o încăpere prin simpla ei prezență. Iar râsul ei, zice el după o pauză, era magic.

Urăsc împunsătura de gelozie pe care o simt. Îmi imaginez că iubita pierdută a lui Victor este înaltă și frumoasă, cu păr des, negru și o memorie în bună stare de funcționare. Cel mai probabil, acum poartă o ținută șic și se ocupă cu ceva foarte important, editează o revistă din New York sau își încheie rezidențiatul în neurochirurgie.

— Și apoi, ce s-a întâmplat?
Chipul i s-a schimbat deodată.
— Viața s-a întâmplat, cred că așa s-ar putea descrie.
— Dar dacă o iubeai atât de mult, ați fi putut reconcilia… diferențele dintre voi, nu-i așa?
El clatină din cap.
— Nu, nu cu ea. Din păcate, unele lucruri nu pot fi reparate. Își drege glasul. Oricum, iartă-mă că am tot vorbit despre povestea asta. Iată, am ajuns deja.
Arată către o scară destul de abruptă și se înclină cu un zâmbet ștrengăresc.
— În vârful dealului, doamna mea, vă prezint… Montmartre.
Zâmbesc și eu, potrivindu-mi geanta pe umăr.
— Ne întrecem până sus?
Îi arunc un surâs și o pornesc în goană, înaintea lui.
— Hei, strigă el, urmându-mă. Nu-i corect!
Eu măresc viteza, râzând. Ajung în vârf cu răsuflarea tăiată, cu Victor pe urmele mele.
— Hei, eu a trebuit să car coșul, zise el, strâmbându-se și respirând la fel de greu ca mine. Îl lasă la picioare, apoi își pune mâinile pe umerii mei, întorcându-mă cu fața către întinderea orașului de sub noi. Ai văzut vreodată ceva mai frumos?
Scutur din cap.
— Am călătorit în toată lumea, dar asta… asta este culmea frumuseții. Și, în plus, este acasă. Se apleacă din nou spre coș. Să mergem, știu un loc minunat unde putem pune o pătură pe jos ca să mâncăm.
Traversăm ceea ce pare un sătuc punctat cu magazine, cafenele și galerii de artă și continuăm să mergem. Victor arată către o poartă din fier.
— Chiar aici, spune el, desfăcând zăvorul.
— Ce este aici? întreb eu. Nu pare un parc. Poate este casa cuiva?
— O să vezi, zice el, făcându-mi semn să trec dincolo de poartă.
Ne plecăm capetele când trecem pe sub o viță-de-vie în floare, netăiată, care amenință să doboare spalierul pe care a crescut. O floare stacojie îmi gâdilă obrazul când trec pe sub ea.
Scena din fața ochilor mei pare ruptă dintr-un basm, sau cel puțin un basm pe care mie mi-ar plăcea să îl citesc: la picioarele noastre se întinde

un petic de cimbrișor, atât de moale, încât seamănă cu o pernă verde, peste tot trandafiri, hortensii, *allium* mare cât o farfurie – flori peste tot. Dar imaginea Parisului de pe această înălțime fermecată este cea care îmi taie răsuflarea.

— Uau! exclam eu, uimită.

— Nu e minunat locul? zice Victor, punând pătura pe patul de cimbrișor și așezându-se.

Își prinde genunchii la piept, iar eu mă așez lângă el.

— Da. Cum l-ai găsit?

— E o poveste lungă, zice el făcându-mi cu ochiul. Să zicem doar că nu îl arăt multora.

Zâmbesc.

— În acest caz, o voi lua drept un compliment.

Deschide sticla de vin de Burgundia, toarnă câte un pahar pentru fiecare, apoi întinde pe pătură mai multe feluri de brânzeturi și mezeluri, murături, o salată din *orzo* cu măsline grecești și roșii cherry. Totul arată divin.

Mâncăm și bem în timp ce soarele de toamnă timpurie traversează Parisul. Între înghițituri, îi povestesc lui Victor despre cursul de pictură peste care am dat din întâmplare. Bag mâna în geantă și scot caietul de schițe, arătându-i desenul meu cu hortensii.

— Este… foarte bun, exclamă el. Arată ca făcut de un profesionist. Hei, poate am rezolvat misterul identității tale. Poate ești o artistă celebră.

Clatin din cap.

— Mă îndoiesc.

— Ei bine, chiar dacă nu ești, zice el arătând către pagina deschisă, tot este un indiciu.

— Presupun că da, zic eu oftând. Adică, am încercat să înțeleg cine sunt, dar nu este ciudat că mă tem un pic să aflu răspunsul?

— Deloc, zice el. Treci printr-o experiență colosală. Oricine s-ar simți speriat.

Dau din cap.

— Da. Știu că sunt multe lucruri pe care aș putea să le fac pentru a-mi descoperi identitatea. Aș putea să mă duc la ambasadă. Aș putea face o verificare a trecutului meu, iar apoi să mă duc în orașul meu de baștină și să vorbesc cu fiecare locuitor, până ce voi afla cine sunt cu adevărat. Dar, ca să fiu cinstită până la capăt, Victor, nu vreau.

— Îmi spui de ce?

Simt că mi se umezesc ochii.

— Nu știu nimic despre viața mea, iar asta mă face să mă simt ciudat, stingheră și speriată. Dar dacă alternativă este mai rea?

Victor îmi umple din nou paharul de vin.

— Dacă îmi revine memoria și o să îmi urăsc viața, sau mai rău, o să mă urăsc pe mine? După câte înțeleg, duceam o viață tristă înainte. Nu mai vreau să fiu femeia aceea.

Victor îmi pune un deget pe buze și clatină din cap.

— Atunci nu mai fi. Fii tu. Nu vrei să te întorci la situația dinainte.

Privesc spre orizont, gândindu-mă la cuvintele pe care tocmai le-a spus.

— Știi ce cred? spune el, întorcându-se spre mine. Că indiferent cum încercăm să ne facem viețile, cea mai mare parte ne scapă de sub control. Da, putem studia, putem munci din greu și putem fi buni prieteni, soți, cetățeni, părinți. Dar ceea ce trebuie să se întâmple se va întâmpla. Credința că totul este deja scris în stele te eliberează.

— Este… frumos, zic eu.

El încuviințează cu o mișcare a capului, aplecându-se spre mine.

— Ca după-amiaza asta, ca momentul ăsta. Era scris să îl trăim. Stelele știau deja că se va petrece.

— Gândul acesta mă eliberează, spun eu.

— Adevărat, continuă el, luându-mi mâna și examinându-mi cu atenție degetele, ca și cum le-ar fi întâlnit pentru prima dată.

După o clipă, îmi duce mâna la buze și îmi sărută vârfurile degetelor, ceea ce îmi provoacă un fior electric care urcă prin braț și îmi traversează tot corpul.

— Poate că accidentul tău nu a fost o tragedie, totuși, continuă el, întorcându-și privirile spre mine. Poate a fost un *dar*.

Mă cuibăresc mai aproape de el. În vreme ce soarele după-amiezii târzii aruncă umbre peste Paris, aceasta pare a fi singura convingere de care am nevoie.

*

Este prea târziu ca să mergem pe jos; în curând se va lăsa întunericul și de aceea luăm un taxi până la apartamentul meu. Mă întreb dacă să îl invit înăuntru, dar mă hotărăsc să nu o fac. A fost o zi perfectă.

— M-am simțit bine astăzi, spune el.

— Și eu. Mulțumesc.

Îi fac semn cu mâna când taxiul se îndepărtează, apoi mă întorc către intrarea blocului meu. *Monsieur* de Goff nu ridică privirea de la postul său când trec spre lift, dar eu îmi spun că nu trebuie să las țâfna lui să îmi strice ziua frumoasă.

— Așteaptă, zice el înainte să se închidă ușile, iar eu întind mâna și nu le las să se închidă. A venit cineva astăzi care voia să te vadă.

— Da? Cine?

— Un bărbat.

— I-ați reținut numele?

— Nu, a refuzat să lase orice fel de informații.

Dau din umeri când îmi înmânează un teanc mic de scrisori, apoi urc la etaj. În apartamentul meu, aerul este închis și cald, așa că deschid ușile balconului și las să intre aer proaspăt înainte de a sorta scrisorile, majoritatea facturi, dar îmi atrage atenția un plic cu adresa scrisă de mână. Îl deschid imediat.

Dragă doamnă Williams,

Îmi pare rău că vă deranjez din nou, pentru că știu că mi-ați spus deja nu, dar, dată fiind importanța proiectului, am vrut să mai încerc o dată pentru a vedea dacă ați putea totuși să îmi acordați un moment din timpul dumneavoastră. Chiar și numai cincisprezece minute.

Cu cea mai mare recunoștință pentru atenția dumneavoastră,
Estelle Olivier

Caut informațiile despre expeditor sub numele ei. Un număr de telefon și o adresă de e-mail care indică faptul că este studentă la Universitatea din Sorbona. Oare ce vrea și de ce i-am refuzat cererea?

Remarc o luminiță care clipește la telefonul meu și apăs un buton, pentru a asculta un mesaj vocal de la doamna doctor Leroy, care vrea să vin la un control. Decid în schimb să o sun pe studenta de la universitate.

— Bună, aici Caroline Williams. Am primit scrisoarea ta și m-am gândit să…

— Da, *Madame* Williams! mai că schelălăie fata. Mă bucur foarte mult să vă aud.

Pare tânără.

— Cum te pot ajuta?

Își drege vocea.

— Studiez jurnalismul, cu accent pe istorie. Pentru lucrarea de final, înainte de absolvire, lucrez la un articol despre Parisul din anii 1940, în timpul ocupației. Mă interesează să spun povești despre timpurile acelea, povești care nu au mai fost spuse și am ales una anume.

— Scuză-mă, zic eu. De ce ai nevoie de ajutorul *meu*?

— Mă interesează vechii locatari de pe rue Cler, mai ales din apartamentul dumneavoastră și speram să îmi permiteți să vin și să fac câteva fotografii pentru proiectul meu. Promit să nu vă rețin prea mult timp.

— Desigur, spun eu. Ce ar fi să vii… în seara asta? La ora șapte?

— Da, mulțumesc!

— Perfect.

Întind mâna după caietul de schițe și creioanele colorate, apoi mă duc pe balcon, unde încep să schițez priveliștea pe care o oferă rue Cler. Oameni care forfotesc pe străzile pietruite. Biciclete care își croiesc drum încoace și încolo. Produse colorate, întinse ademenitor pe mese, ispitindu-i pe trecători. Clădiri vechi, din piatră, stând de veghe.

După o clipă, aud din nou sunetul de clopoței și de frunze de palmier care foșnesc în bătaia vântului, la fel ca înainte. Dar de data aceasta sunt pe o plajă. Aud valurile care se izbesc de mal înainte de a le vedea, iar când le văd, le urmăresc cum lovesc nisipul, explodând într-un milion de balonașe înainte de a se retrage. Hipnotizată, mă apropii de mal și îmi scufund picioarele goale în apă la venirea unui val care mă lovește peste glezne și mă stropește pe picioare. Râd în sinea mea când se apropie un alt val, care de data asta îmi udă rochia.

— Mami, haide! strigă vocea unei fetițe din spatele meu.

Mă întorc și văd o siluetă micuță în depărtare. Părul blond, prins în coadă. Un costum de baie cu buline roz și albe. Piciorușe bronzate. Aleargă mână în mână cu un bărbat, același care și-a încolăcit brațele în jurul meu în bucătărie.

— Haide mami, prinde-ne! strigă fata spre mine. Tati zice că nu poți.

Spatele lor sunt întoarse spre mine; nu le văd fețele.

— Aleargă, Alma, aleargă! zice bărbatul, vocea fiindu-i acoperită de zgomotul valurilor.

Alma. Numele ei este *Alma*.

Le cunosc pe aceste două fantome care aleargă pe plajă înaintea mea, și totuși… nu le cunosc. Oricum ar fi, însă, dorința de a fi lângă ele acționează ca un magnet.

— Vin! strig eu, fugind din fața următorului val, împlântându-mi picioarele în pământ, unul după celălalt, croindu-mi drum pe plajă, spre ei.

Dar cu cât alerg mai repede, cu atât ei par să se îndepărteze. Lacrimile îmi înțeapă ochii.

— Așteptați-mă, vin!

Ochii mi se deschid involuntar, sfâșiind scena din fața mea. Nu mai este nicio plajă. Nu sunt valuri. Nici nisip. Numai Parisul.

— Vin, Alma, murmur eu. Vin.

∵

Sunt epuizată emoțional când sună soneria mai târziu, în seara aceleiași zile și regret că am fost de acord să o primesc pe studenta de la Sorbona, dar ar fi nepoliticos să anulez acum.

Îmi dau silința să îmi aranjez părul dezordonat în timp ce mă îndrept spre ușă. Pe holul din fața ușii se află o tânără. Este înaltă și frumușică, cu păr șaten scurt, tuns franțuzește.

— Dumneavoastră trebuie să fiți *Madame* Williams, zice ea, întinzându-mi mâna. Eu sunt Estelle. Îmi pare bine să vă cunosc, în cele din urmă.

— Intră, te rog.

— Uau, face ea, ducându-și mâna la gură. Este exact așa cum mi-am imaginat că arată aceste apartamente vechi. Atât de… maiestuos.

O urmăresc cum înaintează încet prin cameră, minunându-se de tot ce vede, de la tavan până la scândurile podelei.

— Vrei să iei loc?

— Mulțumesc, zice ea. Nu vreau să vă răpesc prea mult timp, *Madame* Williams, dar permiteți-mi să spun doar că este o ocazie nemaipomenită să mă aflu aici.

Dau din cap, oarecum confuză.

— Spune-mi Caroline.

Fata încuviințează din cap.

— Povestește-mi despre proiectul tău.

— Ei bine, continuă ea, scoțând din geantă un carnet vechi și întinzându-mi-l. Am găsit asta în arhiva universității. Este o agendă a unei asistente medicale franceze, care a făcut parte din Rezistență în timpul ocupației

Parisului. Locuia în apropiere și scrie despre un apartament din această clădire.

Fac ochii mari.

— Apartamentul *meu*?

— Tot ce se poate. Încă pun piesele laolaltă, dar din ce mi-am dat seama, un ofițer german de rang înalt a locuit în clădire. Era un om îngrozitor, era implicat în tot felul de crime împotriva umanității. Deschide carnetul. După cum vedeți, paginile sunt serios deteriorate și șterse. Lucrez împreună cu un doctorand la Facultatea de Științe pentru a încerca să descifrăm textul sub o lumină ultravioletă specială. Nu știu dacă va funcționa sau nu, dar merită încercat. În starea în care se află acum, nu pot înțelege decât câteva cuvinte. Și un nume.

Îmi arată o pagină pătată rău de apă.

— Céline.

— Stai puțin, zic eu, cu ochii măriți. *Céline*?

— Știu că pare o nebunie, spune Estelle, dar nu cred că îmi voi găsi liniștea până nu voi afla ce încerca să spună Esther. Trebuie să știu ce s-a întâmplat.

Mă uit către dormitorul meu, aflat pe hol.

— Așteaptă o secundă, zic eu. Am ceva ce s-ar putea să te intereseze.

După câteva clipe, mă întorc cu cutia de trabucuri.

— Ce este?

Deschid cutia.

— Scrisori de la Céline, către bărbatul iubit.

Estelle rămâne cu gura deschisă de uimire.

— Unde le-ai găsit?

Îmi trece un frison pe ceafa, coborând spre spate, și îmi face pielea de găină pe brațe.

— În dulapul de haine din dormitorul pentru oaspeți. Erau înțepenite în spatele zidului. Nu știu de ce au fost lăsate acolo și nici cine le-a lăsat. Am citit câteva. Sunt sfâșietoare. Plănuiam să le citesc pe toate, dar sunt atât de prinsă de problemele din viața mea, încât, ei bine, ia-le tu.

Scot teancul de scrisori și i le întind.

— Ia-le și vezi dacă te ajută să îți scrii lucrarea.

— Vai, face ea. Este… de-a dreptul remarcabil.

Zâmbesc. Îmi face bine să ajut la rezolvarea unui mister, chiar dacă nu este al meu.

— Știu că pare inutil, spune ea, închizând cutia și băgând-o în geantă, să descopăr adevărul despre această singură poveste după ce au trecut atâția ani și mai ales când atâtea alte povești au rămas nespuse. Céline este numai una dintre miile de persoane, dar dintr-un motiv sau altul, mă simt atrasă de ea. Oftează. Colega mea de cameră, Liesel, nu înțelege fascinația pe care o simt față de Parisul aflat sub ocupație. „Nu va mai exista un alt Hitler”, spune ea „așa că ce rost are?” Dar eu nu văd lucrurile așa.

— S-ar putea să aibă dreptate, răspund eu, dar, chiar dacă suntem convinși că așa ceva nu se va mai întâmpla, nu o știm sigur. Pe lângă asta, cred că avem ce învăța de la trecut.

— Mulțumesc, spune ea, ridicându-se. Voi pleca acum. Oricât de mult aș vrea să arunc o privire în dormitorul de oaspeți pe care l-ai menționat, se face târziu și trebuie să plec. Oricum, vreau să mai caut niște informații. Putem să ne revedem?

— Desigur, zic eu.

— Mulțumesc.

După ce se închide ușa, nu îmi pot lua gândul de la Céline. Prin această stranie întorsătură a destinului, viața mea se împletește inextricabil cu viața acestei femei dintr-o altă eră, al cărei trecut este la fel de întunecat ca al meu.

Capitolul 10

CÉLINE

Încep apelurile telefonice, la început ca niște picături, apoi ca un robinet deschis la putere maximă. Mai întâi, *Madame* Laurent.

— Îmi pare rău că vă deranjez acasă, dar florăria pare să fie închisă și, ei bine, trebuie să anulez comanda pentru sâmbătă seară. Nu este nimic personal, să știți. Doar că este o cină foarte importantă și am plasat comanda în altă parte.

— Desigur, *Madame*, spune papa, fără nici cel mai mic indiciu că ar fi dezamăgit. Înțelegem perfect.

Apoi *Madame* Clement, care, în urmă cu cinci ani, ne-a trimis mai bine de cincisprezece clienți din cercul ei de persoane bogate.

— Vai de mine, regret să vă spun că am hotărât că nu mai am nevoie de flori pentru prânzul de duminică.

— Da, *Madame* Clement, spune papa, lăsând receptorul în furcă cu un țăcănit învins.

Apoi *Madame* Fontaine, care ne-a arătat mereu bunăvoință, aducându-i lui Cosi un cadou de ziua ei în fiecare an.

— Având în vedere că suntem în război, am luat decizia că nu este corect din partea mea să cheltuiesc bani pe flori, când aș putea să îi dau celor nevoiași. Sunt sigură că mă înțelegeți.

— Da, *Madame* Fontaine, spune papa.

Văzând disperarea lui papa, mă ocup eu de apelurile telefonice după acesta. Mai primim cel puțin zece.

— Da, *Madame.*

— Desigur, *Madame.*

— Dacă vă răzgândiți, ne găsiți aici.

— Într-adevăr, *Madame.*

— Înțelegem, da.

Clientele noastre ne părăsesc ca într-un exod, dar cine le poate învinui? Este periculos să te asociezi cu evreii, oricine știe acest lucru. Și totuși, *noi* suntem evreii. Aceiași evrei la care au apelat pentru a obține cele mai frumoase aranjamente pentru cele mai importante momente din viața lor:

nunți, prânzuri, botezuri, nașterea copiilor, moartea celor apropiați, logodne. Dacă au avut încredere în noi atunci, de ce nu mai au acum? Noi nu ne-am schimbat, dar Parisul, da. Iar acum afacerea noastră este ruinată.

Papa are niște economii – nu mult, dar destul cât să ne ajungă câteva luni, până ce îmi voi găsi un loc de muncă. Poată mă ajută Nic să găsesc ceva la brutărie. Cât de greu ar fi să vând produse de patiserie sau să servesc la mese, sau poate chiar la… Bistro Jeanty! *Madame* Jeanty nu mă iubește, este adevărat, dar de dragul lui Luc îmi va permite să servesc la mese până se întoarce Luc.

Papa se ridică, cu chipul scăldat de mândrie.

— Refuz să mă las falimentat în felul acesta.

— Nu putem ține ușile deschise fără clienți.

— Deocamdată sunt buimaci, spune el. Se vor întoarce.

Scutur din cap.

— Nu ne putem baza pe asta. Știi la fel de bine ca mine care sunt cheltuielile noastre. Fără comenzi, nu facem decât să aruncăm bani pe apa sâmbetei, bani de care avem nevoie ca să… supraviețuim.

Papa se uită fix spre un colț al camerei de zi. Privirea lui este hotărâtă, distantă. Îmi imaginez că se gândește la viața petrecută în Normandia, înainte de Hitler, înainte de moartea mamei. Și eu mă gândesc la vremurile acelea și îmi doresc să le pot trăi din nou. Dar trăim în prezent și trebuie să ne ducem viața mai departe. Papa știe și el acest lucru și îmi dau seama că este prins într-o luptă cu mândria lui.

Îmi amintesc de plicul de la Luc și alerg în dormitor ca să-l iau din geantă. Nu pot să cred că am uitat de el, dar am fost teribil de preocupată de rănile lui papa și de incidentul de la florărie.

— Stai, papa, spun eu, ridicând plicul legat cu sfoară. Luc ne-a trimis asta.

El clatină din cap, neînțelegând.

— În dulăpiorul de la Bistro Jeanty.

Nu înțelege.

— Nu contează. Să vedem ce este.

Trag de sfoară și desfac plicul sigilat. Înăuntru este un teanc de mărci germane, pe care le fac evantai și le număr în grabă.

— Sunt cel puțin cinci sute aici, dacă nu mai mult. Și uite.

Mă opresc și scot câteva hârtii care au fost bine împăturite.

— Ah, papa, sunt documente. Hârtii oficiale. Numele noastre au fost schimbate, al tău, al meu și al lui Cosi. Uite, alte nume de familie. Acum ne numim familia Le Blanc. Papa, știi ce înseamnă asta?

Privește înainte, înghețat, de parcă sunt prea multe noutăți ca să le poată digera.

— Papa, asta înseamnă că putem pleca! Înseamnă că putem lua un tren spre sud, poate chiar să traversăm acolo granița cu Elveția, sau și mai bine, să luăm bilete spre America.

— America? Elveția? clatină el din cap. N-o să-mi părăsesc niciodată casa!

Cosi traversează zburdând holul, strângându-l în brațe pe *Monsieur* Dubois.

— Mergem în America? Adevărat? Am auzit că acolo e bine.

Zâmbesc către fiica mea cea frumoasă.

— Vorbim despre asta mai târziu, puiule. Acum dă fuga și termină puzzle-ul pe care l-ai început azi-dimineață, în timp ce eu și papa discutăm.

— Bine, mama, spune ea cu un zâmbet, întorcând capul încă o dată peste umăr, înainte de a fugi pe hol. Sper să ne mutăm în California. Au palmieri acolo.

Dau din cap, cu veselie.

— Așa este, au, iubito.

— Papa, trebuie să mă asculți, spun eu, așezându-mă lângă el pe canapea. Nu putem rămâne aici. Oamenii ca… noi sunt arestați la tot pasul. Bărbații dispar. Femeile și copiii sunt… Este prea îngrozitor să o spun. Luc încearcă să ne apere. Trebuie să ne facem un plan.

Privirea lui papa o întâlnește pe a mea.

— Știu, draga mea. Știu. Tu ești o luptătoare, la fel ca mama ta. Doar că… Se oprește și închide pentru o clipă ochii obosiți. Nu știu dacă mai pot lupta.

Papa va împlini șaptezeci de ani luna viitoare și pare mai bătrân ca niciodată.

Cad în genunchi lângă el.

— Atunci, lasă-mă să lupt eu pentru tine, spun eu. Pentru toți trei.

— Nu îți pot cere așa ceva, Céline.

Mă bate pe mână.

— Pleacă tu împreună cu Cosi. Luc o să te găsească.

— Nu înțeleg, papa. Ce spui? Respiră adânc. Eu rămân. Nu îmi părăsesc casa.

În clipa aceasta înțeleg că oricât aș încerca să îl conving sau să îl implor, nu își va schimba hotărârea.

— Iar eu nu te părăsesc pe tine.

— Trebuie, zice el. Ia documentele și fă așa cum te-a sfătuit Luc.

Scutur din cap.

— Nu. Nu te abandonez așa. N-aș putea face asta niciodată.

Dau din cap cu hotărâre.

— Am decis, așadar. Vom rămâne aici. Avem banii de la Luc ca să ne ajute, iar eu voi găsi ceva de lucru. De fapt, am de gând să încerc chiar azi. Îmi pun capul pe umărul lui papa, privind pe fereastra de lângă noi. Uite, spun eu. Ninge.

— Destul de devreme anul ăsta, spune papa, iar zâmbetul lui mă încălzește. Mă face să simt că orașul este iar…

Vocea i se stinge.

— Așa cum era odinioară? încerc eu, terminându-i propoziția.

El încuviințează din cap, iar eu îi strâng mâna.

Mâine orașul va fi acoperit de zahăr pudră, Cosi va țipa de fericire, iar eu mă voi bucura că am supraviețuit încă o zi.

Îl sărut pe papa de noapte bună, apoi mă ghemuiesc lângă Cosi, care doarme dusă; mă întorc către măsuța de toaletă și întind mâna după un stilou și hârtie. La lumina lunii, compun o scrisoare pentru Luc. Nu știu unde se află sau dacă va citi vreodată cuvintele mele, dar îmi face bine să-i scriu.

Pun scrisoarea într-un plic și o așez lângă celelalte. Când ne vom revedea, i le voi da pe toate, o relatare a zilelor pe care le-am petrecut departe unul de celălalt și un semn al frumuseții reîntâlnirii noastre.

Capitolul 11

CAROLINE

Accidentul mi-a lăsat vise dintre cele mai ciudate. Deși ar fi mai corect să spun că poate așa a fost mereu; nu pot ști sigur. Dar știu că în fiecare noapte mintea mea se umple cu cele mai complicate întorsături de situații, iar dimineața, când deschid ochii, îmi vine greu să le înțeleg.

Mă gândesc din nou la Céline. Și-a făcut apariția în visele mele, sau mai bine spus și-a făcut apariția înfățișarea ei creată de imaginația mea. Stătea pe balcon într-o noapte rece, înfășurată într-un șal, iar luna plină, cocoțată stoic asupra Parisului, îi lumina chipul trist. Îmi amintesc de ultima dintre scrisorile ei, pe care am citit-o înainte de a-i preda lui Estelle întregul teanc, și aud încă vocea lui Céline.

Dragă Luc,

Mulțumesc pentru tot ce ne-ai trimis în încercarea de a ne scoate din oraș. Știu că trebuie să plecăm cât mai curând. Fiecare zi care trece este un dar atunci când cei ca noi sunt ridicați ziua și noaptea. Vreau să plec din tot sufletul dar papa *refuză. Nu vrea să își părăsească casa, iar eu nu pot suporta ideea de a-l abandona. Of Luc, tare aș vrea să fii aici, ca să mă sfătuiești ce să fac. Mă simt complet pierdută. Însă dragostea ta mă ține în viață. O simt tot timpul. O simt chiar și acum.*

Mi-e foarte dor de tine.

A ta, Céline

S-au reîntâlnit vreodată? Oare destinul le-a fost favorabil? Oftez, coborând fără nicio tragere de inimă din pat și din lumea trecutului. Este timpul să înfrunt problemele prezentului.

Mă îmbrac în grabă și ies din casă, îndreptându-mă spre lift. În holul clădirii, *Monsieur* de Goff este prins într-o conversație cu o altă chiriașă, o femeie în vârstă de vreo șaizeci de ani, cu părul scurt și cenușiu și un zâmbet prietenos. Când ni se întâlnesc privirile, se uită în altă parte, apoi continuă să schimbe remarci fără importanță cu femeia – americancă, judecând după accent – până ce aceasta iese pe ușă în urma mea.

— Scuză-mă, spune ea.

Mă întorc și o văd zâmbindu-mi cu interes.

— Sunt nouă aici și nu cred că am făcut cunoștință. Zâmbește. Eu sunt Anna.

Întind mâna spre ea.

— Caroline.

— Mi se pare mie, continuă ea, sau portarului nu îi prea plac americanii?

Zâmbesc mânzește.

— Mă bucur că nu sunt singura persoană pe care o disprețuiește.

— Ei, spune ea, rearanjându-și eșarfa Hermes în jurul gâtului, poate suntem prea critice la adresa lui. Se apleacă spre mine. Zilele trecute am întâlnit un cuplu la etajul doi care mi-a spus că a avut o viață foarte dificilă.

— Așa?

— Cred că a locuit aici, pe rue Cler, când era copil. Arată spre un loc dincolo de piață. Nu am înțeles toată povestea, dar mi s-a spus că avea numai patru sau cinci ani când nemții i-au săltat familia și au luat tot. Oftează. Nu voi putea înțelege niciodată un asemenea comportament malefic.

— Habar nu aveam…

Femeia încuviințează din cap.

— Poate ar trebui să îl iertăm când ne mai răspunde obraznic.

— Da.

∵

În timp ce mă îndrept spre Jeanty, îmi simt inima grea. Când te gândești că tot ce mă înconjoară – scrisorile din apartament, *Monsieur* de Goff – sunt vestigii ale unei perioade atât de urâte din istorie. Amnezia mea pălește prin comparație. De fapt, pentru cei care au suferit o traumă, așa cum se spune că ar fi suferit *Monsieur* de Goff, amnezia ar putea fi un adevărat dar.

— Bună, îi spun lui Victor.

Obrajii mi se încălzesc când îmi amintesc cum mi-a sărutat mâna în urmă cu o zi.

Zâmbește.

— Bună și ție.

— Am o lecție de desen la zece, așa că nu am mult timp, dar am vrut să vin și să te salut.

Inès m-a sunat seara trecută și m-a încurajat să particip; am fost de acord, cu oarecare precauție.

— O lecție de desen? Dar e minunat!

Ne strecurăm într-un separeu pe partea stângă a restaurantului, iar Victor face semn cu mâna unui chelner să îmi ia comanda.

— Doar un espresso astăzi, spun eu.

Victor comandă și pentru el unul.

— Cum te simți? întreabă el.

— Bine, cred.

Îmi cercetează chipul ca pe harta unei comori.

— Vreo nouă…

— Amintire? zic eu, clătinând din cap. Numai imagini, sau flashbackuri, sau ce-or fi ele.

Ascultă cu răbdare.

— Mă aflu în California, sau într-o altă regiune de coastă, unde e cald. Apare o fetiță. Numele ei este… Alma.

Este în egală măsură reconfortant și dureros să îi spun numele cu voce tare, ca un ac folosit în acupunctură, care ți se înșurubează în piele.

Victor se uită lung la mine.

— Uau, face el, eu… nu știu ce să spun.

Îl privesc în ochi.

— Dar dacă…

— Alma, zice el. E un nume grozav.

Se scarpină în cap.

— S-ar putea să greșesc, dar cred că este un hotel în Mexic – da, în Tulum, de fapt – care se numește Hanul Alma sau ceva în genul acesta. Am ajuns acolo cu ani în urmă, în timpul perioadei de călătorii din viața mea, despre care ți-am spus. Ai fost vreodată în Tulum?

Clatin din cap.

— Nu, sau cel puțin nu îmi amintesc să fi fost.

— Ascultă, continuă el, cu tandrețe în ochi. Viziunile acestea pe care le ai… încearcă să nu le lași să te afecteze prea tare. Nu spunea doctorul că memoria îți va reveni cu intermitențe? Unele dintre aceste episoade ar putea fi amintiri, dar dacă altele sunt doar imaginate de mintea ta sau chiar scene din filme?

— Cred că ai dreptate, spun eu, dând din cap. Dar mi se par… atât de reale.

— Da, se poate, zice el. Dar știi ce este *cu adevărat* real?

Mă uit în ochii lui căprui, recunoscătoare pentru prietenia lui, pentru bunătatea lui.

— Asta, zice el. Momentul prezent. Ne putem petrece toată viața vânând trecutul, chibzuind la regretele noastre, retrăind amintiri dureroase, dorindu-ne să fi făcut un lucru sau altul diferit, întrebându-ne de ce ne-au dezamăgit alții sau de ce i-am dezamăgit la rândul nostru și dacă totul putea fi preîntâmpinat.

Clatină din cap.

— Înainte trăiam în trecut. Am încetat să o mai fac. Acum trăiesc pentru ziua de azi. Aceasta este dorința mea și pentru tine, Caroline.

Încerc să îmi stăpânesc lacrimile.

— Îmi promiți măcar că vei încerca?

— Da, spun eu, forțându-mă să zâmbesc. Așa am să fac. Dar… am o singură întrebare.

— Bine.

— Crezi că ar fi fost uimitoare? întreb eu, cu voce frântă. Dacă aș fi avut o fiică?

Victor se întoarce către bucătărie, iar eu mă întreb dacă nu cumva îi răpesc prea mult timp, dacă nu mă agăț prea mult de el.

— Te rog să mă ierți, zic eu, ridicându-mă și luând o înghițitură din espresso-ul pe care l-am neglijat. Trebuie să plec. Oricum, începe lecția imediat.

— Nu încape îndoială, zice Victor, întorcându-se din nou spre mine.

— Ce vrei să spui?

— Nu încape îndoială că orice copil al tău ar fi o făptură fenomenală.

— Mulțumesc, îi spun eu cu un surâs.

— Acum, du-te și pictează-ți capodopera.

— Stai, zic eu întorcându-mă de la ușă. Probabil nu are nicio semnificație, dar când am ajuns acasă aseară, *Monsieur* de Goff, portarul clădirii, mi-a spus că m-a căutat un bărbat. După câte știu eu, nu am prieteni bărbați.

— Și-a lăsat numele?

Scutur din cap.

— Dacă este domnul Cămașă Tropicală?

Victor zâmbește, dar îmi dau seama că este mai degrabă neliniștit decât amuzat.

— Probabil nu este nimic care să mă îngrijoreze, dar m-a făcut curioasă, mai ales pentru că… Nu cred că ți-am spus… în seara când profesorul acela m-a condus acasă, am avut un sentiment ciudat că mă urmărește cineva.

— Atunci e clar, spune Victor. Vin diseară la tine, ca să mă asigur că nu te pândește lupul cel rău.

Zâmbesc.

— Îmi place ideea.

— Ce zici de ora șapte?

— E perfect.

Mă îndrept către ușă, dar apoi îmi amintesc de buchețelul de frezii și micsandre pe care l-am cumpărat în timpul plimbării de dimineață. Nu putusem rezista miresmei frumoase a florilor, chiar dacă vor fi de mult ofilite până ce ajung înapoi acasă. Bag mâna în geantă și i-l ofer lui Margot. Pare și mai obosită decât de obicei.

— Un mic dar care să îți însenineze ziua, îi zic eu zâmbind.

Uimită, duce buchețelul de flori la nas. Deschide gura ca să spună ceva, dar nu rostește nicio vorbă.

— Ne vedem mâine, îi zic eu, întinzând mâna spre clanță.

— Mulțumesc, spune Margot, cu vocea un pic tremurată.

∵

— E chiar frumos, zice Inès, privind peste umărul meu, în timp ce pun ultimele tușe la pictura pe care am început-o în cursul acestei dimineți. Promite-mi că te vei gândi la propunerea mea de a lua parte la expoziția de artă de luna viitoare.

— Nu știu, spun eu, punând pensula jos.

— N-ai nevoie decât de trei-patru tablouri, iar în ritmul ăsta, vei avea destul timp la dispoziție. Îmi zâmbește. În plus, cred că va fi un obiectiv benefic pentru tine.

— Poate, zic eu cu un zâmbet prudent, spălându-mi paleta și pensulele.

Îi mulțumesc lui Inès, apoi mă îndrept spre piața de la colț, de unde cumpăr o baghetă, câteva felii de brânză și o sticlă de vin pentru vizita lui Victor din seara aceasta.

În timp ce mă îndrept spre casă, vântul se intețește, aducând în scenă o armie de nori negri. Simt o picătură de ploaie pe obraz, ceea ce mă face să grăbesc pasul. După o serie lungă de zile însorite, parizienii, printre care și eu, sunt alergici la nori. Vânzătorii privesc de dincolo de vitrine, uitându-se către cer cu îngrijorare. Trecătorii își încheie fermoarele și își leagă eșarfele.

Traversez strada către apartamentul meu, dar mă întorc brusc spre dreapta simțind pe cineva în spatele meu. Desigur, nu e nimeni, în afară de un domn mai în vârstă, care duce în mână o baghetă și care tocmai cotește după următoarea clădire. Îmi spun că e cazul să nu mai fiu paranoică, dar nu mă pot opri să grăbesc pasul, aproape alergând până când se vede blocul meu. Ajunsă în hol, pun jos pungile, gâfâind. Sunt recunoscătoare să îl văd pe *Monsieur* de Goff la post.

— Vă rog să mă iertați, spun eu, trăgându-mi răsuflarea. M-am… speriat.

Pentru prima dată citesc îngrijorare pe chipul lui.

— Dar nu era nimic, desigur.

Mă îndrept spre lift.

— *Mademoiselle*, spune el, făcându-mă să mă întorc. Bărbatul care a venit să vă vadă ieri s-a întors azi. Dar la fel ca ieri, nu și-a dat numele.

Tremur.

Bagă mâna în buzunar și scoate o bucată de hârtie, apoi mi-o întinde.

— Ce e asta?

— Numele și numărul de telefon al cuplului care v-au renovat apartamentul. Părea să vă intereseze, așa că am… Oricum, poate vreți să îi contactați vreodată.

— Mulțumesc. Mulțumesc mult. Sunt mișcată de gestul lui. *Monsieur* de Goff, voiam să vă cer iertare dacă am fost vreodată răutăcioasă sau…

— Fiecare își cunoaște propriile motive, spune el.

Încuviințez din cap, întorcându-mă la lift.

— *Mademoiselle*, zice el din nou. Te rog să fii atentă.

— Da, spun eu, silindu-mă să zâmbesc.

Îmi spun că nu am de ce să îmi fac griji când liftul se smucește în sus. Privesc peste umăr în timp ce descui ușa apartamentului. *Totul va fi bine.* Cu toate astea, odată intrată, mâinile acționează fără întârziere zăvorul.

Capitolul 12

CÉLINE

— Nu stau decât cel mult o oră, îi spun lui papa în dimineața următoare, în timp ce îmi închei paltonul.

Zăpada cade grea și, după cum arată norii grei de deasupra, nu se întrevede nicio oprire.

— Nu cred că ar trebui să ieși pe vremea asta, spune papa.

— Dar dacă nu ies nu vom avea ce mânca la cină și, în plus, dacă continuă vremea asta, se închide piața. Mă grăbesc. Nu îți face griji pentru mine.

— Ia-o pe străzi lăturalnice, spune el, înduplecându-se în cele din urmă și sărutându-mă pe obraz.

Dau din cap.

— Spune-i lui Cosi că mă întorc cât ai clipi.

∴

Afară, Parisul este scăldat în alb. Inspir aerul rece, înviorător și îmi trag gluga peste cap. Ghetele mele scârțâie la fiecare pas pe care îl fac prin pudra proaspătă, amintindu-mi de zilele când eram elevă și mergeam spre casă însoțită de Suzette și urmate de Luc la mică distanță. Cât îmi doresc să fie aici acum.

De obicei animată la această oră a zilei, piața este cufundată în liniște. În afară de mine, un singur domn în vârstă zăbovește deasupra unui butoiaș cu cartofi găunoși, inspectându-i unul după altul, înainte de a-i pune pe toți la loc. O mamă încearcă să aleagă ceapă de pe o tarabă cu legume, mai toate lovite și putrezite, apoi renunță și se întoarce spre morcovi. Fiul bate din picioare în zăpadă, iar eu îi zâmbesc. Îmi amintește de băiețelul cu care mă jucam de-a baba-oarba când ne întâlneam la piață. Băiețelul evreu a cărui casă a fost confiscată și a cărui familie a fost împrăștiată, iar ursulețul i-a rămas părăsit în stradă. Oftez, alegând câțiva dovlecei care arată rezonabil. Sunt recunoscătoare să văd că au de vânzare lapte și ouă, pe care nu le ratez, cum nu ratez nici câteva verdețuri pentru salată și roșii cherry pentru papa.

Cu siguranță sunt ultimele din sezonul acesta, acum, că a căzut prima zăpadă. Busuioc, da. O bucată de brânză. Un dovleac, pe care îl voi coace pentru Cosi. Îi dau banii lui *Monsieur* Duval, care are mâinile roșii și crăpate din cauza frigului, apoi cumpăr două baghete de la brutăria din apropiere, împreună cu trei pateuri pentru micul dejun.

Pun sacoșa peste umăr și mă îndrept spre Bistro Jeanty, ca să vorbesc cu mama lui Luc despre posibilitatea de a servi la mese pentru a ne suplimenta venitul. Nu i-am spus lui papa, desigur. Nu vreau să-și facă griji. Mi-ar spune că *Madame* Jeanty nu ne va face nicio favoare, dar eu cred că greșește. În ciuda sentimentelor ei pentru mine, își iubește fiul, la fel ca mine. Voi apela la ea ca mamă și ca femeie. Postul va fi numai temporar, bineînțeles. Luc va veni în curând acasă, Franța va fi eliberată, iar toate acestea vor deveni o amintire îndepărtată.

Gândurile mele se întorc la Suzette și la ofițerul ei neamț. Cu o zi înainte m-a sunat plângând, dar Cosi stătea lângă mine la bucătărie și nu am vrut se alarmez. Când am sunat-o înapoi, după o oră, nu a mai răspuns nimeni.

Sper că lacrimile ei se datorează unei gâlcevi prostești între îndrăgostiți și nu este la mijloc nimic serios. Mă rog la Dumnezeu să greșesc în legătură cu iubitul lui Suzette și ca el să fie, așa cum a zis ea, unul dintre „băieții buni”.

Mă bucur să văd luminile de la Bistro Jeanty în depărtare. Ajunsă sub marchiză, îmi scot gluga, îmi curăț zăpada de pe umeri și îmi trec mâinile prin păr înainte de a păși înăuntru. Un val de aer cald mă lovește în față când îmi inspectez imaginea reflectată în pereții holului, acoperiți cu oglinzi. Trebuie să arăt cât mai bine când vorbesc cu mama lui Luc, care este întotdeauna meticuloasă cu înfățișarea ei, chiar și în mijlocul unei furtuni de zăpadă.

Restaurantul este gol, în afară de un picolo care lustruiește o stivă de pahare la bar. Nu îl recunosc, dar în definitiv, de ce l-aș recunoaște? *Madame* Jeanty schimbă angajații mai repede decât își schimbă Cosi ciorapii.

Fac un semn din cap către băiat și mă duc către capătul restaurantului. Aud vocea lui *Madame* Jeanty în bucătărie și mă bucur să o găsesc aici. Deși nu vine de obicei înainte de momentul când începe să fie servită cina, știu de la Luc că o zi pe săptămână vine mai devreme, ca să fie de față la livrarea vinului. Decid s-o aștept în fața ușilor duble. O voi săruta pe ambii

obraji și îi voi spune că arată minunat în rochia cea nouă cu care va fi îmbrăcată. Vom vorbi despre speranța noastră ca Luc să se întoarcă repede, vom conversa un pic, apoi îi voi explica că florăria noastră întâmpină dificultăți în vreme de război. Nu îi voi spune de ce, deși sunt convinsă că știe deja. *Madame* Jeanty știe totul. Dar nu contează. Sunt iubita lui Luc. Nu mă va refuza. O voi întreba dacă îmi poate da un post de chelneriță, sau poate chiar să ajut ca hostesă. Nemții care vin la restaurant nu mă vor deranja, pentru că o respectă pe *Madame* Jeanty. Voi fi în siguranță.

Iau o pauză de la gândurile mele când aud o voce bărbătească în bucătărie. Identific pe loc accentul nemțesc puternic, urmat de râsul lui *Madame* Jeanty. Deși am văzut-o deseori angajată în conversații amicale cu nenumărați soldați, nu știam că îi primește în cele mai intime spații ale restaurantului. *Cu cine vorbește oare?* Mă apropii de ușă, pentru a auzi cât mai bine discuția.

— Nu știu în ce treburi îngrozitoare este amestecat fiul meu acolo, dar poți să îl aduci acasă o dată pentru totdeauna, așa cum mi-ai promis?

— În curând, în curând.

— Dar a trecut deja mai mult timp decât ai spus.

— L-ai vrut plecat din oraș destul de mult ca să putem rezolva problema cu fata aia.

— Da, zice *Madame* Jeanty, dar nu mi-am dat seama că va dura atât de mult. Îmi vreau fiul înapoi casă.

— Te asigur că lucrăm la asta. Va trebui să le facem o vizită la domiciliu, să îl arestăm pe tată. Îl trimitem într-un lagăr de muncă cu următorul transport.

— Când va fi asta?

— În câteva zile, cel mult.

— Bun, zice *Madame* Jeanty. Iar fetița?

Mi se taie respirația.

— Depinde de tine, zice bărbatul.

— Nu este drept ca Luc să trebuiască să crească copilul altuia. Merită să aibă propriii copii. Dacă rămâne, va încerca să o adopte. Nu pot accepta așa ceva.

— Înțeles.

— Nu am priceput niciodată ce a văzut la ea, continuă mama lui Luc. Măcar de-ar fi frumoasă, dar este destul de ștearsă. Iar fața ei are un aspect

distinct evreiesc. Luc merită mai mult. Acum nu înțelege, dar va înțelege în timp.

— Vino aici și lasă-mă să îți fac tot ce îmi trece prin cap, spune bărbatul.

— Ah, Gerhard, ești un ticălos. Nu în bucătărie!

— De ce nu? Pe asta nu am încercat-o niciodată, zice el.

Deodată, se face liniște, apoi se aud chicote, urmate de bubuitul strident al unei oale sau tigăi care lovește podeaua acoperită cu gresie. Mă reped la ușă, ies în fugă în strada înzăpezită, fără să mă opresc să îmi închei nasturii paltonului.

Alerg spre casă cât pot de repede, trecând pe lângă toate locurile unde m-aș fi oprit în vremuri mai fericite: buticul lui *Madame* Caron, cofetăria care îi place lui Cosi, patiseria preferată a lui Luc, unde aud un bărbat care strigă și văd o femeie care iese împleticindu-se în stradă și căzând în zăpadă, ca și cum ar fi fost împinsă. Ușa se trântește în spatele ei.

Alerg și îngenunchez lângă ea, curățându-i fața și gâtul de zăpadă.

— Ai pățit ceva? întreb eu, iar ea întoarce capul spre mine.

O recunosc îndată. Suzette.

— Céline! exclamă ea, ridicându-se în picioare.

— Ce faci aici?

— Este ziua mamei și am vrut să îi cumpăr un tort. Dar – face o pauză și arată spre brutărie – cred că familia noastră nu este bine-venită aici.

— De ce nu ar fi…

Remarc buza care îi tremură.

— A zis că nu servește familiile care au… ologi. Clatină din cap. Nu înțeleg. L-am dus pe Élian acolo de multe ori și niciodată nu a fost o problemă. Își scutură zăpada de pe palton. Ce s-a întâmplat cu lumea?

— Îmi pare rău, zic eu, împletindu-mi brațul de al ei. Mi-ai lipsit.

— Și tu mie.

— Mergem împreună?

Ea încuviințează din cap și o pornim pe străzile acoperite de zăpadă. O clipă ni se pare că suntem din nou cele două școlărițe care eram cândva, care vorbeau despre panglici pentru codițe și se hlizeau când venea vorba de băieți. Dar lumea s-a schimbat, și noi odată cu ea.

— Mi-e frică, șoptește Suzette.

— Și mie, zic eu.

— Ce se va întâmpla cu noi, Céline? Ce se va întâmpla cu Parisul?

Nu o întreb despre iubitul ei și nici despre fratele ei, nu îi spun nimic despre problemele mele. În schimb, gândurile îmi zboară către o femeie pe nume Antoinette, soția unui bijutier care ținea un magazin pe rue Cler, de unde soțul meu îmi cumpărase lănțișorul. Am întâlnit-o mai devreme la piață și am aflat că magazinul le fusese închis și jefuit de curând de către naziști. Îi relatez lui Suzette conversația noastră scurtă, dar însemnată. Părinții lui Antoinette au murit când era doar o copilă, iar ea a fost crescută în orfelinate. Viața ei a fost mizerabilă până în vara când a împlinit optsprezece ani și l-a întâlnit pe Mendel, fiul unui bijutier. Pentru Antoinette, căsătoria cu membrul unei familii evreiești mari și iubitoare a fost un vis devenit realitate până la sosirea naziștilor în Paris. În ziua în care i-au arestat pe soțul ei, pe frații și pe tatăl lui, au descins în magazinul de bijuterii și au trimis întreaga familie într-un lagăr de muncă. Chiar și pe mama lui și pe sora lui, împreună cu copilul ei nou-născut.

Suzette duce o mână la inimă.

— Nici nu îmi pot imagina.

Înclin din cap, explicându-i cum își ridicase Antoinette mâneca rochiei pentru a da la iveală o rană peste care se formase o crustă, o grosolană stea a lui David crestată în piele, pe partea inferioară a antebrațului drept, ca aceea pictată în grabă pe vitrina magazinului nostru.

Îmi amintesc cum a strâns din ochi, spunându-mi că își dorea să fi fost și ea luată odată cu ei.

Pedeapsa mea, spusese ea, *a fost mult mai rea. Despărțită de familia pe care o iubesc mă simt din nou orfană.*

Suzette clatină din cap.

— I-am spus să nu își piardă speranța, că îl va vedea din nou pe iubitul ei Mendel, în viața asta sau în cea viitoare. Mă opresc și o privesc pe Suzette în ochi în timp ce cotim pe strada următoare. Iar lucrul acesta este valabil și pentru noi două, Suzette. Știi de ce va supraviețui, la fel ca mine și ca tine?

— De ce, întreabă ea, privindu-mă cercetător în ochi.

— Pentru că este un lotus, la fel ca noi.

— Un lotus?

Zâmbesc în sinea mea, amintindu-mi povestea pe care mi-a spus-o papa pe vremea când eram mică.

— Floarea. Ai văzut vreodată una?

Ea clatină din nou din cap.

— Sunt minunate, zic eu. Dar nu la frumusețea lor mă refer eu. Florile de lotus întreprind călătorii dificile. Semințele lor încolțesc în apa întunecoasă a mlaștinilor, înglodate în noroi, șerpuiri de rădăcini și grohotiș. Pentru ca lotusul să înflorească, trebuie să își croiască drum prin acest întuneric groaznic, să evite să devină hrană pentru pești și insecte și să înainteze cu hotărâre, știind instinctiv sau măcar sperând că este lumină undeva, dincolo de suprafața apei, dacă își poate aduna puterile să ajungă acolo. Iar când o face, iese la suprafață nevătămată de această călătorie și înflorește triumfător.

Îmi pun ambele mâini pe umerii ei.

— Suzette, *tu* ești o floare de lotus.

Ea zâmbește silit.

— Poate că acum te afli la fundul apei întunecoase. Dar o să înflorești.

— Aș vrea să am încrederea pe care o ai tu. Adevărul este, Céline, că mie mi-e teamă. Tot timpul.

— Tuturor ne e teamă, draga mea prietenă.

Am ajuns la blocul meu, iar după câțiva pași ne luăm la revedere. Eu o iau la dreapta, ea o ia la stânga, fiecare dintre noi urmându-ne propria călătorie, dar cu același scop: să ieșim din apele întunecate și să înflorim la lumina soarelui.

Cu cartofii rămași, fac o supă simplă pentru cină, pe care o torn cu grijă în bolurile din porțelan alb cu albastru la care mama ținea foarte mult, apoi îi chem pe papa și pe Cosi la masă. Nu avem nici praz, nici *crème fraîche,* dar este totuși o masă bună.

— Cum a fost la școală? o întreb pe Cosi.

Până acum, eu și papa am decis să o lăsăm să continue școala, în ciuda temerilor și a problemelor pe care le întâmpină familia noastră. Școala lui Cosi este dincolo de piațetă, iar fata știe că nu trebuie să se oprească pe drum și nici să atragă atenția asupra ei în vreun fel. În plus, îi place școala și i-ar părea tare rău să se despartă de prietenii ei.

În mod normal veselă, Cosi se uită în bolul de supă cu o privire pierdută.

— S-a întâmplat ceva, iubire?

Ea încuviințează din cap, uitându-se la mine după o clipă, cu lacrimi în ochi.

— Alina spune că nu mai putem fi prietene.

— Ah, scumpo, zic eu, luându-i mâna și gândindu-mă la vecinii de la etajul al doilea.

— Din cauza stelei galbene, continuă ea, adunându-și genunchii la piept. Urăsc steaua galbenă.

Eu și papa schimbăm priviri pline de îngrijorare.

— Și eu o urăsc, fetița mea dulce, zic eu, încercând să o consolez.

Caută în privirile mele răspunsuri, sau cel puțin o urmă de speranță că totul va fi bine.

— Mama, începe ea cu ochii în lacrimi, dacă nu mai vrea nimeni să fie prieten cu mine? Ce o să fac atunci?

Mă îndrept în scaun.

— Sunt niște fetițe prostuțe, iar ție îți e mai bine fără ele. În afară de asta, tu ne ai pe mine, pe papa și pe *Monsieur* Dubois. Noi îți vom fi mereu prieteni.

Încuviințează cu un gest, schițează un zâmbet firav, iar apoi își întoarce atenția către bolul cu supă. După câteva minute, cere să părăsească masa și să se ducă în camera de zi, unde se bagă sub o pătură cu o carte.

— Cum a mers escapada ta? șoptește papa.

— Mă tem că nu am vești bune să îți dau.

Ochii lui papa se fac tot mai mari când îi povestesc scena de la Jeanty. Știu că se simte la fel de descurajat ca mine. Fiecare zi aduce alte vești proaste. Fiecare oră, o altă temere mai mare. Înghet de fiecare dată când aud pași pe hol sau scârțâitul scărilor din fața ușii noastre. Oare după noi vin?

Trebuie să ne facem un plan de fugă, cât de curând. Dar la simpla menționare a fugii, papa oftează și se retrage pe canapea, ca și cum cel mai bun mecanism de apărare ar fi să pretindă că totul va fi bine. Stă lângă Cosi: două siluete în lumina obscură de lângă focul care trosnește. Cât aș vrea să opresc acest moment pentru eternitate.

Până ce termin eu de strâns în bucătărie și de pregătit totul pentru micul dejun de a doua zi, papa și Cosi au adormit amândoi pe canapea, el cu ochelarii de citit pe jumătate căzuți pe față și cartea deschisă în poală, ea cu iubitul ei jurnal care i-a căzut din mâini pe podea. Zâmbesc la vederea acestei priveliști și îl bat pe papa pe umăr. El se ridică în capul oaselor, dezorientat, și pune ochelarii de citit pe masă.

— Noapte bună, șoptește el, îndreptându-se spre dormitorul lui, în vreme ce eu o ridic pe Cosi în brațe și o duc în pat, cuibărindu-i-l pe *Monsieur*

Dubois la piept.

Ea își trage ursulețul peste față și se răsucește pe partea cealaltă, căzând într-un somn pașnic.

În timp ce strâng prin cameră, sună telefonul. *Ciudat*, îmi zic în gând. *Cine ar putea fi la ora aceasta?* Mă grăbesc să răspund, ca să nu îi trezească pe ceilalți.

— Céline?

Este Suzette și îmi dau seama după vocea ei că a plâns.

— Suzette? Ești bine?

— Nu, zice ea. Céline, ai avut dreptate în legătură cu tot.

Vocea ei este mai mult decât frenetică, este de-a dreptul isterică.

— Franc m-a trădat. Céline, m-a *trădat.*

Suspinele ei sunt atât de puternice, încât îi deslușesc cu greu cuvintele.

— Când am ajuns acasă în seara asta…

Sună de-a dreptul isterică.

— Ei… Élian. Céline, Élian!

— Stai, zic eu. Vorbește mai rar. Ce s-a întâmplat?

Inima îmi bate mai tare.

— L-au luat, strigă ea. Au intrat în apartament. Céline, l-au *arestat.*

Îmi simt picioarele moi și mă prăbușesc într-un scaun de lângă masă. Nu știu ce să spun. Nu pot decât să plâng. S-a născut cu un corp imperfect, dar nimeni nu are o inimă mai mare sau mai bună. Mi-l imaginez acum zâmbindu-mi din scaunul lui, încercând să îmi rostească numele, care la el suna întotdeauna ca „Șel-iin”. Mama lor, Claudine, îl iubește ca pe ochii din cap! Mă cutremur gândindu-mă cum face față situației de acum. El a dispărut, iar vina este a lui Suzette. Nu a rămas nimic de spus, așa că stăm fiecare la masa ei de bucătărie din Paris și plângem, și plângem.

Capitolul 13

CAROLINE

Înainte să sosească Victor, probez trei rochii, apoi mă opresc la blugi și o bluză albă care cade un pic de pe umăr. Emoționată, așez pe masă brânza, pâinea și vinul, sperând că îi vor fi pe plac alegerile mele.

— Frumoasă casă! zice el, privind în jur.

Zâmbesc.

— Nu știu de ce am ales ceva atât de mare. Pare o prostie.

— O prostie sau o minunăție, zice Victor. Uită-te la detaliile tavanului.

Se minunează de tâmplăria complicată de deasupra capetelor noastre.

— Am văzut multe apartamente pariziene luxoase în viața mea, dar acesta este… fără pereche. Și cum afacerea cu imobiliare este atât de impenetrabilă și de competitivă, ai fost foarte norocoasă să semnezi contractul de închiriere.

— Așa cred, zic eu, băgându-mi mâinile în buzunarele blugilor, agitată. *Monsieur* de Goff, portarul, se comportă ca și cum ar fi blestemat.

Îi relatez ce am aflat, dar Victor ridică din umeri.

— Cine știe, zice el. Poate că încearcă să te sperie, ca să pleci și să închirieze el însuși apartamentul.

Scutur din cap.

— Mă îndoiesc serios. Nu cred că vrea să aibă de-a face cu apartamentul acesta. În sfârșit, vrei un pahar de vin? L-am luat azi de la piață. Îmi pare rău dacă este o alegere proastă. Recunosc, nu știu mai nimic despre vinuri.

Cercetează sticla.

— Măi să fie, un Château Margaux din 2005? Aș zice că ai făcut o alegere foarte bună, domnișoară Nu-știu-mai-nimic-despre-vinuri.

Mă îmbujorez.

— Ei bine, recunosc că i-am cerut vânzătorului să mă îndrepte în direcția potrivită.

— Îmi dai voie? întreabă el, întinzându-se după tirbușon.

Eu fac semn că da, privind cum mâinile lui puternice destupă sticla cu pricepere.

— Ai cumva o carafă?

— Ah, fac eu, chiar… nu știu.
— Ce ar fi să aruncăm o privire în bucătărie?
— Sigur.
Îl conduc pe hol, trecând pe lângă sufragerie.
— Ia uite ce bucătărie! zice el, uimit. Am putea muta tot restaurantul aici.
Zâmbesc.
— Poți să dai iama prin dulapuri. Eu habar n-am ce se ascunde în ele.
Caută mai întâi prin cămară.
— Înțeleg că nu prea gătești.
Scutur din cap.
— Nu prea.
Zâmbește cu subînțeles.
— În cazul acesta, rămâi pe lângă mine, puștoaico.
Caută în câteva dintre dulapurile de sus, apoi se ghemuiește ca să deschidă un sertar de sub insula din mijlocul bucătăriei și trage din el un fel de vază cilindrică cu o mică deschizătură.
— *Voilà!*
— Așadar, nu am un set întreg de pahare de apă, dar am o carafă de vin, zic eu, clătinând din cap.
— O femeie care înțelege prioritățile, glumește Victor.
Întorși în camera de zi, toarnă vinul în carafa. După o jumătate de oră, decidem că nu mai putem aștepta și întinde mâna după paharele pe care le-am pregătit mai devreme și ne toarnă fiecăruia câte puțin, de încercare.
— Este… splendid, spune el, după ce ia o primă înghițitură.
— Da, consimt eu, luând a doua înghițitură.
— Vinul are gust mai bun în Franța, zice el.
— Chiar așa? îl întreb eu cu ton glumeț.
— Probabil îți spui că sunt un snob, dar ai încredere în mine. Am lucrat peste tot în Statele Unite și un pic în Canada, când îmi făceam cursurile și nu ai cum să mă contrazici. Vinul are gust mai bun în Franța.
Îi adresez un surâs ștrengăresc.
— Așadar, ce spui tu este că această sticlă, deschisă, să zicem, în Los Angeles, nu ar avea același gust?
— Îhî, zice el, învârtind vinul în pahar.
Râdem de ideea asta și apoi de multe altele, iar gând sticla se golește mă simt mai ușoară și mai puțin inhibată.

Victor așază paharul pe măsuța de cafea. Luminile orașului lucesc dincolo de ferestre.

— Îmi imaginez că este o adevărată nebunie să fii încuiat în afara amintirilor proprii.

— Este.

— Care e cel mai ciudat lucru pe care l-ai aflat despre ține de când ai ieșit din spital?

— Cel mai ciudat? Mă opresc, să mă gândesc. Oh, nu știu. Adică, în afară de faptul că trăiam practic ca un sihastru?

Râde.

— Uite, vezi, am semnul ăsta din naștere, zic eu, arătând spre partea de jos a spatelui, în formă de inimă.

— Spui că ai o inimă pe fund.

Râd mai tare.

— Nu. Ei, într-un fel, da, asta spun. Clatin din cap. Toate descoperirile acestea ciudate. Dar cel puțin nu sunt maniacă.

Râde.

— Trebuie să fie altceva.

— Ei bine, ți-am spus deja despre cămașa bărbătească pe care am găsit-o în sertarul din dormitor, zic eu. Vrei să o vezi?

Dă din cap, iar eu îl conduc până în dormitor, unde deschid sertarul de sus și bag mâna până în capăt.

— Iat-o, în toată gloria ei. O scot și i-o întind. Ce părere ai?

Rânjește.

— Două gânduri. Cândva ai avut în viața ta un bărbat cu gusturi foarte proaste. Și cred că încă ții la el.

Ridic din sprâncene.

— Nu sunt prea sigură în legătură cu asta.

Victor ia cămașa și îi inspectează gânditor nasturii, buzunarul.

— Pun pariu că l-ai iubit, zice el într-un final. Și că îi duci dorul, oricine ar fi el.

Atunci *cine* este? *Unde* este? Mă opresc o clipă, gândindu-mă că poate am fost căsătorită, că poate mai sunt încă.

El surâde ironic.

— Dar nu te bucuri că iubirea vieții tale are un asemenea gust impecabil la haine?

Râd.

— Adică, mă tot gândesc „Cum să o conving pe Caroline să renunțe la acest minunat articol vestimentar și să mi-l dea mie? a

— Bine, domnule Giorgio Armani, zic eu, surâzând și smulgându-i cămașa din mână, împăturind-o la repezeală și apoi băgând-o la loc în sertar.

— Ce priveliște minunată ai din dormitor, zice el, admirând felul în care luna strălucește peste acoperișurile din jur.

— E frumoasă, nu?

Mă urc în pat și îmi pun capul pe pernă.

— Dacă te întinzi aici, poți vedea luna.

Se întinde lângă mine.

— Ce frumos e!

Nu ne cunoaștem destul de bine, desigur, dar mi se pare firesc, lejer, să mă aflu în preajma lui. Poate că acum este numai o schiță – în alb-negru, fără fundal, numai prim-plan – dar pot deja să-mi imaginez pictura care va fi odată și trebuie să recunosc că îmi place.

— Grădina din Montmartre, zic eu deodată. O duceai acolo pe ea, pe iubita despre care mi-ai vorbit?

O clipă îndelungată tace.

— Da, zice într-un final.

— Ai iubit-o foarte mult.

— Da.

— Încă o mai iubești?

— Stai puțin, zice el, întorcându-se într-o parte și sprijinindu-se într-un cot. De unde și până unde întrebările astea? Face o grimasă. Nu am voie să fi avut o viață înainte de tine?

Înainte de mine… îmi place că mă consideră un punct de reper în viața lui.

Îi zâmbesc.

— Scuze, zic eu. Doar că… încerc să te cunosc mai bine.

— A fost cu mult timp în urmă, spune el.

— Semăna cu mine?

El înghite în gol.

— Într-un fel, da, dar în alte feluri, nu.

Îi simt mâna care o caută pe a mea, iar când ni se întâlnesc degetele, un val de energie îmi traversează corpul.

— Tot ce trebuie să știi este că nimic nu mă face mai fericit decât să fiu aici cu tine, în acest moment.

Când ni se întâlnesc privirile, se apleacă și se apropie de mine, sărutându-mă tandru. Mi se pare firesc și atât de bine. Inspir mirosul pielii lui când buzele îi coboară pe gâtul meu. Nu vreau să se oprească, dar ceva dinăuntrul meu îmi spune să ne oprim, deși nu înțeleg bine de ce.

— Îmi pare rău, zic eu, retrăgându-mă. Nu știu dacă sunt… gata.

Ochii lui sunt blânzi.

— Să nu-ți pară rău. Te rog. Mă sărută pe frunte și se lasă pe pernă, alături de mine. Atât, zice el, luându-mi mâna, e de ajuns.

Zâmbesc.

— Vino, lasă-mă să te țin în brațe.

Îmi las capul pe pieptul lui, ascultându-i bătăile inimii.

— Un prieten are o casă în sud, spune el. Nu stă acolo. Mă gândeam că, ei bine, că am putea… să petrecem un weekend acolo.

— Serios?

— Locul aparține familiei lui. E o casă veche splendidă, din piatră, care a fost complet renovată. Are încăperi mari și luminoase. Levănțica și rozmarinul cresc acolo ca bălăriile. O piscină. Nu o folosesc aproape niciodată. Am putea merge săptămâna viitoare chiar, dacă te simți în stare.

— Sună minunat, spun eu. Mi-ar plăcea mult.

Închid ochii când mă trage mai aproape de el. Timp de o clipă, totul pare în regulă. Chiar mai bine de atât.

Capitolul 14

CÉLINE

În dimineața următoare, pun masa pentru micul dejun. Cafea pentru mine și papa, lapte pentru Cosi. Pateuri pentru toți. Afară, zăpada proaspătă sclipește în soare. Cosi este nerăbdătoare să se înfofolească, să își pună mănușile și să facă îngeri pe zăpadă împreună cu prietenele ei. Încă nu i-am spus că am luat decizia să îi interzic să plece. Am sperat să nu se ajungă aici, dar mă tem că acum până și mersul la școală este prea periculos. Va bate din picior și va plânge. Mă va urî toată dimineața, poate toată ziua, iar eu mă voi urî la rândul meu pentru ce voi face. Dar nu o pot lăsa să iasă din apartament. Nici acum și niciodată. Înghit în sec, gândindu-mă din nou la Élian. Decid să nu îi spun nimic lui papa. Nu are rost să îl îngrijorez în legătură cu ceva ce nu poate schimba.

Înghit cu lăcomie prima cană de cafea și îmi torn a doua cană. Azi-noapte nu am reușit să adorm deloc. Cum aș fi putut dormi? Conversația surprinsă la Bistro Jeanty mi-a tăiat răsuflarea și a schimbat totul, zdrobind micuța speranță de care mă agățasem. Nu mai am mult timp; cel mult două zile. Trebuie să plecăm, cu toții, înainte de a fi prea târziu.

Decid să aștept până după micul dejun pentru a discuta cu papa. Sunt sigură că, atunci când va auzi ce am să îi spun, își va da seama că rămânerea în Paris nu este doar o prostie, ci echivalează cu semnarea condamnării la moarte. Atunci mă va asculta.

Da, ziua aceasta va aduce mobilizarea, formularea unui plan.

Strâng vasele de la micul dejun, iar Cosi îmi spune că se duce afară să se joace în zăpadă înainte de a pleca la școală. Îi spun nu, că nu mai poate să se ducă la școală, și, ca la un semn, bate din picior, fuge în camera ei și plânge.

— Te urăsc! strigă ea.

Urăsc lumea în care trăim și felul în care o afectează pe copila mea dulce.

— Îmi pare tare rău pentru ea, îi spun lui papa după ce fata trântește ușa dormitorului. Aș vrea să existe altă cale.

El dă din cap, înțelegător.

— Ascultă-mă, te rog, zic eu, luându-i mâna și îndemnându-l să mă privească în ochi. Trebuie să plecăm. Aici nu suntem în siguranță și o știi și tu, papa. După-amiază este un tren care merge spre sud. Cu puțin noroc, mâine-seară vom cina într-o cafenea micuță departe de aici, sub protecția noilor noastre nume. Vom sta departe până la terminarea războiului, sau vom traversa granița spre Elveția.

Papa nu face decât să se uite țintă înainte.

— Te rog, strig eu, ștergându-mi o lacrimă de pe obraz.

— Du-te tu, draga mea, spune el într-un final, mângâindu-mă pe mână așa cum ar fi făcut dacă eram de vârsta lui Cosi și îi turuiam despre vreo idee prostească, despre dorința mea de a ne muta pe lună și de a deschide un magazin de dulciuri acolo. Draga mea copilă, aceasta este casa mea și nu plec.

Simt că inima îmi este trasă în două direcții și s-ar putea sfâșia. Cum aș putea să aleg între papa și Cosi? Cum aș putea lua o asemenea decizie imposibilă?

Înainte de a relua discuția, Cosi dă fuga în cameră și îmi sare în brațe.

— Îmi pare rău că am spus că te urăsc, mama, zice ea, cuibărindu-și capul în adâncitura gâtului meu. Eu nu te urăsc. Sunt doar… tristă.

— Te-am iertat, spun eu, pui mic.

— Tu nu vrei decât să te asiguri că sunt în siguranță, continuă ea. Știu asta. Doar că – se întoarce să se uite la mine, cu ochi mari și scânteietori – iubesc zăpada *atât* de mult!

Zâmbesc, căci entuziasmul ei este la fel de contagios ca gripa.

— Și eu o iubesc, scumpo.

Face ursulețul să țopăie în poala ei jucăuș, apoi îngheață într-un moment de teroare.

— Mama! Mama! țipă ea.

— Ce este, scumpa mea?

— Ah, nu, nu, nu!

— Dar ce se întâmplă? Spune-mi.

Sare în picioare.

— Este ceva îngrozitor, pur și simplu îngrozitor. Arată către *Monsieur* Dubois. Lănțișorul lui. S-a pierdut!

Mă liniștesc de îndată. În mintea mea, izbucnirea angoasată a lui Cosi ar fi putut fi mult mai gravă: copilul unor simpatizanți naziști care au

amenințat-o la școală, o piatră aruncată de la o fereastră, sau ceva mult mai îngrijorător.

Dar știu cât de mult ține la lănțișorul ursulețului. Un medalion, gravat cu litera C, identic cu cel pe care l-a purtat la gât în fiecare zi din ultimii trei ani. Papa i-a dăruit setul când a împlinit cinci ani. Un lănțișor pentru ea și unul pentru *Monsieur* Dubois. Nu cred că am văzut-o vreodată atât de fericită.

— Îl găsim noi, spun eu. Sigur se ascunde pe aici, pe undeva.

— Nu, zice ea, scuturând grav din cap. Știu unde l-am lăsat.

— Unde?

— La florărie, zice ea. L-am scos când tu și papa stăteați de vorbă. Voiam să pun înăuntru o sământă de floarea soarelui. Dar chiar atunci ai spus că trebuie să plecăm.

În ochi i se citește surescitarea.

— L-am pus pe tejghea când m-am aplecat să îmi leg șiretul și, of, mama, l-am lăsat acolo!

Își șterge o lacrimă din ochi.

— Crezi că… l-a furat cineva?

— Sigur că nu, iubito, spun eu. Magazinul este încuiat.

— Dar dacă sparge cineva un geam?

Nu îi spun că ultimul lucru pe care ar vrea să îl fure cineva ar fi lănțișorul unui ursuleț, nu îi spun nici că acesta este ultimul lucru care îmi mai lipsea acum, când sunt un milion de alte treburi mult mai importante de care să mă ocup, în numele siguranței noastre. Și totuși, este vorba despre fetița mea, care nu are decât o singură grijă pe lume, iar eu știu cum să i-o alin.

— Bine, zic eu după o lungă pauză. Mă duc să-l iau.

Chipul ei strălucește de recunoștință când își aruncă brațele în jurul gâtului meu.

— Ești cea mai bună mamă din toată lumea!

Papa îmi aruncă o privire îngrijorată, pe care o ignor. Îi pricep gândul, desigur: nu vrea să plec. Nici eu nu aș vrea să plece el, dar pot să ajung acolo și să mă înapoiez în mai puțin de cincisprezece minute cu prețiosul lănțișor al ursulețului lui Cosi, iar asta o va bucura. Mă întind după palton.

∵

Soarele cald începe să topească rămășițele zăpezii de ieri, dar rămân multe petice de gheață și trebuie să fiu atentă să nu cad pe străzile pietruite în drum spre florărie.

O văd în față. Micuța firmă verde se clatină în bătaia vântului matinal și simt un junghi în inimă. Florăria a fost pentru noi mai mult decât o afacere; a fost, într-un fel, un membru al familiei. Între zidurile ei găseam frumusețe și un scop. La fel și papa. Studiez grosolana stea galbenă de pe geam, pictată cu ură, și imaginea ei mă face să mă cutremur. De când am plecat, cineva a aruncat cu o piatră în vitrina din dreapta, lăsând zeci de crăpături în geamul care arată ca o pânză de păianjen în zigzaguri.

Împing în broască cheia veche, de bronz, și fac un pas înăuntru, respirând mirosul cunoscut de flori, mlădițe de floarea miresei, hârtie de împachetat și sfoară de legat și loțiunea după bărbierit a lui papa. Sper că nu voi uita niciodată a ce miros toate astea. A acasă.

Papa ar fi îngrozit să afle că trandafirii albi s-au făcut maro, iar micsandrele s-au uscat, rămase fără apă. Din instinct, mă îndrept spre chiuvetă, gata să intru în acțiune și să înviorez fațada magazinului nostru, dar mă opresc. Nu am timp decât pentru motivul care m-a adus aici: lănțișorul lui Cosi, pe care din fericire îl găsesc pe tejghea, așa cum a spus ea. Îl ascund în buzunarul paltonului și chiar atunci remarc… că în prag s-a oprit cineva.

Este *el*. Reinhardt. Nu i-aș putea uita niciodată nici numele și nici chipul.

— Salutare din nou, zice el.

Inima îmi bate frenetic când se apropie de mine.

— Céline, nu-i așa?

Deschid gura să vorbesc, dar nu îmi iese niciun cuvânt.

— Da, într-adevăr, Céline, zice el, zâmbind. Știi, nu am putut să mi te scot din cap de când ne-am întâlnit.

Când face încă un pas spre mine, mă îndepărtez încet de el, până ce lovesc tejgheaua cu spatele.

Se uită la ceas.

— Ați închis magazinul, după cum văd?

Mă cruță de privirea lui și se apropie de o vază cu garoafe, oprindu-se pentru a duce florile la nas, după care le lasă jos.

— Din fericire pentru tine, continuă el, reîntorcându-se spre mine, sunt un om generos și am venit să te ajut. Se apropie mai mult. Vezi tu, am

nevoie de o menajeră, cineva care să îmi facă ordine în apartament, să păstreze curățenia. Mi-a fost greu să găsesc… femeia potrivită.

Este atât de aproape de mine acum, că îi simt respirația acră.

— Locuiesc pe rue Cler, la numărul 18. Începi mâine-dimineață la ora opt fix. O pornește spre ușă, apoi se întoarce o ultimă oară. Știi, Céline, zice el, studiindu-mi chipul.

Strâng în mână lănțișorul lui Cosi.

— Ar fi tare păcat, mai ales pentru tatăl tău, dacă m-ai dezamăgi. Înclină pălăria în direcția mea. O zi bună!

∵

Când ajung la blocul nostru, abia mai respir. Am alunecat pe gheață, iar acum genunchiul îmi pulsează sub rochie. Nu m-am oprit să văd cât de rău arată, dar simt cum se scurge un fir de sânge pe picioare, spre gleznă.

Tresar când simt o mână care mă atinge pe umăr, din spate.

— Scuză-mă, spune Esther, îngrijorarea citindu-i-se pe față. Nu am vrut să te sperii.

— Îmi pare rău, zic eu cu respirația tăiată când îi văd chipul.

— Totul este în regulă?

I-aș putea spune despre întâlnirea de adineauri, sau despre ceea ce am auzit din întâmplare la Bistro Jeanty, sau despre temerile mele pentru Cosi și papa. Aș putea să îi povestesc despre sutele de neliniști care mă asaltează.

Dar de ce aș face-o? Are și ea problemele ei. Toată lumea are propriile necazuri. Nu o voi împovăra cu ale mele.

— Cât se poate de bine, spun eu, forțându-mi colțurile gurii să se ridice.

— Iar tatăl tău? Sper că se vindecă rana?

Dau din cap.

— Da, mulțumesc din nou.

— Bine, spune ea. Trimite-l la mine peste vreo zece zile, ca să îi scot copcile.

— Așa voi face, zic eu, făcându-i semn cu mâna în timp ce urc scările către etajul trei, cu dureri de genunchi la fiecare pas.

∵

În seara aceea, după ce adoarme Cosi, eu și papa rămânem treji, lângă foc. Îi spun ce s-a întâmplat la florărie, iar el își îngroapă capul în mâini.

— Nu te las să te duci la el, zice el.

— Care este alternativă? Nici nu vreau să îmi imaginez ce s-ar întâmpla dacă nu mă duc. Inspir adânc. Ascultă, s-ar putea să nu fie atât de rău cum ne imaginăm. Dacă e mulțumit de munca mea, câștigăm timp.

— Nu, Céline, spune papa, nu te trimit la un monstru. Încuviințează din cap. Plecăm în zori, prindem primul tren spre sud. Vom fi de mult plecați până își dă el seama.

Abia îmi rețin lacrimile.

— Te iubesc atât de mult.

— Și eu te iubesc, scumpa mea fiică.

— Știu că nu vrei să îți părăsești casă, spun eu.

— Nu, mă corectează el. M-am luptat cu ideea asta mult timp, dar apoi mi-am dat seama. Casa este refugiul în fața lumii, este un adăpost. Aici nu mai suntem la adăpost. Își împreunează mâinile. Așa că trebuie să ne găsim un alt adăpost.

— Da, zic eu, cu vocea spartă. Așa vom face.

∵

O trezesc pe Cosi la cinci și jumătate. Cască și se întoarce pe partea cealaltă.

— Iubito, îi șoptesc eu, trebuie să te trezești.

— De ce, mami? întreabă ea. E întuneric încă.

— Plecăm într-o aventură, scumpo. Cu trenul.

Ochii i se deschid de îndată.

— Chiar așa?

— Da, zic eu, ajutând-o să-și scoată cămașa de noapte și să-și pună rochia și jacheta pe care i le-am pregătit în seara dinainte.

— Plecăm în California?

— Poate, zic eu, cu un zâmbet jucăuș. Așteaptă și ai să vezi.

Bag scrisorile pe care i le-am scris lui Luc în buzunarul interior al paltonului, împreună cu niște hârtie și plicuri.

— Dar nu luăm micul dejun? întreabă Cosi.

— Vom mânca în tren.

Se scarpină în cap.

— Nu ar trebui să luăm o valiză?

— Nu îți face griji, iubita mea, spun eu. Papa și cu mine am rezolvat totul.

Nu îi spun că o valiză ar atrage atenția și că va trebui să cumpărăm mai târziu lucrurile de care avem nevoie.

— Oricum, eu nu am nevoie decât de *Monsieur* Dubois, spune ea voioasă, strângându-și ursul în brațe. Și de jurnalul meu.

Bagă carnetul ei neprețuit în buzunarul paltonului. Sunt mulțumită să văd că intră.

Papa aruncă o ultimă privire prin apartament. Ar putea fi ultima dată când vedem acești pereți. Se oprește în dreptul bibliotecii și ridică fotografia înrămată a mamei.

— Ai loc în geanta ta pentru asta?

— Da, spun eu, scoțând fotografia din ramă.

— Nu ne mai întoarcem aici, nu-i așa, mami? întreabă Cosi cu o înțelepciune care îi depășește cu mult cei opt ani.

Îngenunchez lângă ea.

— Poate, într-o bună zi, spun eu. Peste multă vreme.

Ea dă din cap și se întoarce spre ușă.

— Acum sunt gata.

∵

— Poți să mă duci în cârcă? îl întreabă Cosi pe papa, odată ajunși jos, în stradă.

Avem o oră până la plecarea trenului, timp destul ca să cumpărăm biletele, două cafele și o gustare pentru Cosi la gară, și totuși sunt nerăbdătoare și vreau să ajungem acolo cât mai curând posibil.

— Nu, Cosi, spun eu. Ne-ar încetini și, în plus, știi că pe papa îl cam deranjează spatele. Ai piciorușe puternice. Poți merge pe jos.

Dar papa nu vrea să audă. Se ghemuiește, iar Cosi i se urcă în spate, chicotind fericită.

— Cum vreți, spun eu. Să mergem.

Nu îmi amintesc că Parisul să fi fost vreodată atât de tăcut. Parcă doarme întreg orașul, mai puțin noi. O pornim înainte, pe drumul de cincisprezece minute către gară, dar înainte de a coti după primul colț, ne oprește locului un fascicul de lumină și un fluierat răsunător, neașteptat. Din față se apropie un grup de soldați germani. Sunt șase sau șapte și când văd că unul dintre ei este Reinhardt, simt că mi se strânge inima.

— Măi, măi, măi, zice el, înaintând spre noi împreună cu alți patru bărbați. Plecăm într-o mică *excursie*, nu-i așa?

Papa deschide gura ca să vorbească, dar Reinhardt îl reduce la tăcere.

— Nu te obosi, moșule. Vei avea nevoie de toate puterile acolo unde mergi.

— Te rog, zic eu, încercând să câștig timp, chiar și câteva secunde. Am plecat la o plimbare matinală.

El întinde o mână în față, pentru a prinde zăpada care cade.

— Pe așa o vreme? Se întoarce spre unul dintre partenerii lui. Vremea perfectă pentru o plimbare în familie, nu crezi?

Bărbații râd.

— Când ți-am spus să vii acasă la mine astăzi la ora opt fix, acela era un test, continuă el. Și l-ai picat.

— Dar nu este nici șase, zic eu, aruncând o privire spre Cosi, care se ține strâns de papa. Voiam să vin… voi veni.

Orice aș spune, nu are nicio importanță. Noi suntem șoriceii, iar în fața noastră se află felinele cele mari. Cu pistoale.

— Céline, continuă Reinhardt, te-am avertizat că nu îmi place să fiu dezamăgit.

Privește către Cosi.

— Te rog, îl implor eu, căzând în genunchi.

Cel drept încă mă doare după căzătura de ieri, iar când mă lovesc de pietrele din pavaj, mă ustură.

Reinhardt zâmbește.

— Îmi place când implori.

Mă atinge pe ceafa, în locul unde lănțișorul dăruit de Pierre ia forma claviculei, apoi rupe lanțul de aur, ceea ce o face pe Cosi să scoată un strigăt de groază. Ridic privirile spre ea, cu ochii plini de lacrimi.

— Nu-mi place când clavicula este aglomerată de prostii.

Mă apucă de braț și mă smucește în picioare. Geanta îmi cade și din ea iese fotografia mamei. Reinhardt se întoarce spre bărbații de lângă el și le face un semn din cap.

— Luați-i.

Zâmbește.

— Te întrebi cum v-am prins? Ei bine, mulțumită instinctelor mele ascuțite, desigur, dar v-aș fi interceptat la momentul oportun și fără ajutorul lui *Monsieur* Toulouse.

Îmi ard obrajii. Vecinii de la etajul doi ne-au denunțat.

— O mică excursie, urmează el. Când plănuiți o evadare într-o clădire veche și care trage, ca a voastră, aveți grijă să nu vă divulgați planul lângă orificiul de aerisire. Râde. Vorbele se aud. Cineva ar putea să asculte.

Într-o clipă, papa o coboară pe Cosi de pe umeri și o prinde în brațe, cu capul sprijinit pe umărul lui și întorcându-se pe stradă. Îl văd pe *Monsieur* Dubois ale cărui picioare flutură pe spatele lui papa, în timp ce picioarele lui obosite încearcă să îi ducă la adăpost. Este o încercare sortită eșecului, dar îl iubesc și mai tare pe papa pentru că încearcă imposibilul.

— Papa! strig eu.

Cosi strigă după mine.

— Mama! Nu, mama. Nu!

Mă lupt în van să scap din strânsoarea lui Reinhardt, răsucindu-mă într-o parte și în cealaltă, strigând iar și iar numele lui Cosi.

Chiar înainte ca papa să fie ajuns din urmă, îl lasă genunchii. Are grijă să nu cadă Cosi și, după o clipă, o văd cum sare în picioare și se repede în dreapta, strângând la piept ursul. Se îndepărtează numai patru pași înainte de a fi prinsă de unul dintre soldați. Lovește frenetic cu piciorușele. Alți doi îl ridică pe papa, tocmai când sosește un camion. Suspin și cad din nou în genunchi, în vreme ce papa și Cosi sunt împinși înăuntru.

Privesc îngrozită cum camionul se îndepărtează în lumina zorilor, luând cu el cele două jumătăți ale inimii mele.

Capitolul 15

CAROLINE

În weekendul următor, eu și Victor ne oprim pentru scurt timp la restaurant, înainte de a porni spre gară. Așa cum o tânără mamă își face griji înaintea unei despărțiri iminente de pruncul ei, și el este agitat când pleacă de la restaurant, îmi dau seama, chiar dacă îl lasă pe mâini bune. Personalul de la bucătărie, condus de foarte talentatul Julien, va avea grijă de ce se petrece în spate; Raoul, barmanul, împreună cu Margot, se vor ocupa de ce se petrece în față deși, când o văd în dimineața asta, pare într-o formă mai proastă decât până acum. Remarc o vânătaie palidă în jurul ochiului stâng, pe care în mod evident a încercat să o ascundă cu machiaj.

Când Victor intră în bucătărie să discute cu Julien, eu rămân, ca să pot vorbi cu Margot.

— Te rog, îi zic eu cu blândețe.

Ochii îi sunt roșii, încețoșați de lacrimi.

— Ai nevoie de ajutor? Cu ce te pot ajuta?

Ea îmi întoarce spatele, încercând să-și ascundă lacrimile, apoi mă privește drept în față, încercând să se adune.

— Este un om bun, chiar este, zice ea, netezindu-și rochia. Dar când bea…

Dă din cap, întorcându-și din nou privirea.

— Îmi fac griji numai pentru băiețelul meu.

O iau de mână.

— Ai un loc sigur unde să te duci?

Ea nu răspunde, așa că bag mâna în geantă și scot cheile de la apartamentului meu.

— Ce ar fi să stai cu mine până ce te pui… pe picioare? Am spațiu pe care nu-l folosesc, iar apartamentul meu este foarte aproape de restaurant. Ți s-ar putea lua o povară de pe umeri, cel puțin pentru o vreme.

Îi întind cheile.

Ea le examinează, apoi mi le dă înapoi.

— N-aș putea să te deranjez în felul acesta.

— Unde este fiul tău acum?

— Este la sora iubitului meu. Are o grădiniță în afara orașului. Ea are grijă de fiul meu cât timp sunt la serviciu. M-am gândit să stau aici, dar m-ar găsi cu siguranță.

— Atunci rămâne stabilit, zic eu, o să stai cu mine. Nu este niciun deranj. Zâmbesc. Oricum, apartamentul meu este mult prea mare pentru o femeie singură, continui eu și îi dau cheile înapoi. Mi-ar prinde bine compania cuiva. O strâng de mână. Cum îl cheamă pe fiul tău?

— Élian, zice ea.

Zâmbesc.

— Tu și Élian veți fi oaspeții mei. Rue Cler, numărul optsprezece. Portarul este *Monsieur* de Goff. Era un pic cam țepos, dar sunt sigură că sub țepii lui se ascunde un ursuleț de pluș. Spuneți-i că v-am trimis eu.

∵

Victor îmi urcă geanta în tren, împreună cu sacul lui marinăresc, băgându-le pe amândouă în spațiul de stocare a bagajelor, apoi ne căutăm locurile.

— Va fi plăcut să fiu departe o vreme, zice el. Am lucrat non-stop de când am preluat restaurantul.

Mă ia de mână.

— Cred că o să îți placă sudul. Este atât de multă liniște.

— Abia aștept, zic eu, așezându-mă pe locul de lângă el.

— Când eram copil, eu și ai mei mergeam cu trenul spre sud o dată la câteva luni, în vizită la bunica, la Lyon.

— Povestește-mi despre familia ta.

El încuviințează.

— Pe mama o cheamă Babette. A crescut într-o familie bogată și nu a uitat niciodată lucrul acesta după ce tatăl ei a pierdut aproape toți banii într-o investiție proastă, când ea avea șaisprezece ani. Au fost nevoiți să se mute din apartamentul lor luxos într-o zonă mai puțin elegantă. S-ar fi zis că din cauza traumei suferite când a pierdut alocația lunară aproape nelimitată pe care i-o dădea tatăl ei, va căuta un bărbat bogat cu care să se mărite, dar ea l-a ales pe tatăl meu, Charles. Este profesor la un colegiu. La fiecare sută de cuvinte pe care le spune mama, el rostește trei.

Zâmbesc.

— Ea este frivolă, el este cu picioarele pe pământ. Ea rămâne trează până târziu noaptea, el se trezește la ora cinci dimineața. Ai crede că după toți

acești ani ar fi fost firesc să ajungă la divorț, dar știi ce? Cred că se potrivesc perfect.

Zâmbesc.

— Ah, cât îmi place!

Privesc gânditoare pe geam, dorindu-mi să îmi fac mintea să elibereze amintiri pe care le ține ascunse cu încăpățânare, amintiri despre familia mea, oriunde s-ar afla.

Ochii lui Victor îi întâlnesc pe ai mei.

— Ah, am uitat să îți spun despre Hugo.

— Hugo?

— Fratele meu nebun. Este cu patru ani mai mic decât mine și frumos ca un diavol, preferatul doamnelor.

Râd ascultându-l.

— Ultima dată când am primit vești de la el, era în Portugalia, pe iahtul unei moștenitoare bogate.

— Babette le-a cerut să o invite și pe ea?

Rânjește.

— Foarte bine, spune el. Te prinzi repede.

— Mi-ar plăcea să îi întâlnesc, zic eu, apoi îmi doresc să nu fi lăsat să îmi scape vorbele.

Simt că îmi ard obrajii. Ce ridicol să spun că aș vrea să îi cunosc familia, când am ieșit împreună doar de câteva ori! Nici nu le pot numi întâlniri adevărate.

— Adică… într-o bună zi, dacă vin cumva la… restaurant, sau ceva în genul acesta.

Vreau să mă târăsc într-o gaură și să stau acolo o mie de ani.

— Ți-ar plăcea toți, spune el, aparent netulburat, privind pe fereastră. Uite, un castel, continuă el, arătând cu mâna.

Îl văd în depărtare. Un castel, într-adevăr, dar foarte șubrezit. Întregul zid din stânga s-a prăbușit, iar perimetrul este înconjurat de bălării și de iarbă înaltă. În preajmă sunt împrăștiate câteva mașini stricate.

— Ce ciudat că oamenii dețin și chiar trăiesc în clădiri vechi ca asta, mă mir eu.

— Da, zice el. Sunt peste tot prin părțile astea. Uite, altul.

Îl văd în fața noastră. Ceva mai bine întreținut decât ultimul, dar la fel de modest, cu un leagăn ruginit din aluminiu și un tobogan din plastic în

dreapta.

— Eu și verii mei jucam un joc inventat de noi, care se numea Castele și oi.

Râd.

— Castele și oi?

— Este atât de ingenios, că ar fi trebuit să îl patentăm, zice el, zâmbind. Știu că mori de curiozitate să afli cum se joacă, dar nu te teme, am să-ți spun. Privește pe fereastră. Așa cum probabil ai observat chiar dacă abia ne-am început călătoria, această măreață patrie a mea are multe castele și multe oi.

Tonul glumeț mă face să zâmbesc, dar intru în joc, arătând pe geam, spre prima oaie pe care o văd.

— Acolo, în dreapta mea!

— Bun, continuă Victor. Acum, oile îți aduc două puncte, iar castelele cinci. Inevitabil, este o cursă foarte strânsă. Cine are mai multe puncte la finalul drumului câștigă. Nu se acceptă trișatul.

— Castel! zic, arătând spre o casă veche din piatră, cu un turn ascuțit.

— Oaie! vine replica lui Victor, văzând o oaie în partea stângă a trenului.

După cincisprezece minute și multe râsete, am pierdut numărătoarea și am renunțat, alegând în schimb să ne îndreptăm spre vagonul restaurant pentru a lua o sticlă de vin și niște gustări, cu care ne întoarcem la locurile noastre.

Victor destupă vinul și toarnă câte un pahar pentru fiecare. Iau o înghițitură, apoi întorc capul spre el.

— Ce se va întâmpla dacă îmi revine memoria și… se schimbă totul?

Se uită la mine cu o privire tandră, așteptând să continui.

— Vreau să spun că… Mă opresc, mă uit pe fereastră, apoi întorc din nou capul spre el. Îmi place asta. Îmi place viața mea, așa cum este ea acum. Are vreun sens ce spun?

El încuviințează din cap și mă așteaptă să continui.

— Încep să mă obișnuiesc cu necunoscutul, zic eu, înghițind în sec și întinzând mâna spre el. Încep să mă obișnuiesc cu *asta.* Nu vreau să se schimbe nimic.

Privirea lui îmi spune că nici el nu vrea să se schimbe nimic. Dar nu o spune. În schimb, mă sărută pe obrazul stâng și îmi șoptește în ureche:

— Nu îți face atâtea griji. Se va rezolva totul așa cum este menit să se rezolve. Zâmbește mânzește. Sper doar să nu descoperim că ești căsătorită cu un manechin care, întâmplător, este plecat într-o deplasare îndelungată la Milano, unde face poze pentru un catalog.

Râd, apoi întorc capul spre fereastră și privesc, căzută pe gânduri, dealurile verzi și unduite care trec în fugă prin fața ochilor mei.

Un alt castel. O altă oaie.

*

— O, Victor, este minunat! exclam eu, când oprește mașina închiriată pe aleea cu pietriș.

Casa este exact cum mi-am imaginat-o, cu fațada din piatră și ferestre batante, cu perdele albe imaculate. Levănțică și rozmarin peste tot. Iau punga din hârtie de la magazinul la care am făcut o scurtă oprire pe drum, iar Victor cară bagajele noastre la ușă.

Înăuntru, abundă culorile liniștitoare, tonurile neutre: canapele acoperite cu huse albe, măsuța de cafea și setul de sufragerie din lemn în culoarea cenușii.

— M-am hotărât, zic eu. Mă mut aici definitiv.

— Așa-i că e grozav?

Se întinde să măture o pânză de păianjen de pe tavan, deasupra lui.

— Păcat că nu e folosită mai des. Prietenul meu lucrează în Spania șase luni pe an și în timpul cât e el plecat casa e pustie.

Arăt în fața mea.

— Uită-te la bucătăria asta!

El dă din cap.

— Ah, intenționez să îmi croiesc drum într-acolo diseară și să-ți pregătesc ceva tipic provensal.

— Și piscina!

Deschid larg ușile către grădină și ies în fugă în patio și în grădina din spate, împrejmuită de chiparoși. Trag învelitoarea de pe unul dintre șezlongurile aliniate lângă piscina mare de formă dreptunghiulară și mă așez, răsuflând adânc.

— Dacă are cineva nevoie de mine, voi fi chiar aici.

— De ce nu îți pui costumul de baie, sugerează Victor, în timp ce eu pregătesc băuturile?

Găsesc ceea ce pare a fi dormitorul principal și îmi duc bagajul înăuntru, gândindu-mă cum ar fi să trăiesc într-un loc ca acesta împreună cu Victor, iar scena este una frumoasă: noi doi, respirând aerul cald, îmbibat cu aromele plantelor, bucurându-ne de mâncare delicioasă, creând artă și – mă îmbujorez – făcând dragoste. Îmi pun o pereche de bikini negri și îmi leg la mijloc un prosop de la baie, jenată.

— Mă găsești afară, în curtea interioară, zic, ajunsă în camera de zi, unde Victor îmi întinde un cocktail cu flori de lavandă amestecate în el.

Iau o înghițitură, în timp ce el vine mai aproape.

— Lasă-mă să te văd.

Mă simt intimidată când îmi pune o mână pe talie și trage de prosop, care cade la podea. Timiditatea mea îl face să râdă.

— Nu mi-ai spus că pozezi în costum de baie.

— Ei, oprește-te, zic eu, recuperând prosopul, cu obrajii roșii. Probabil că arăt foarte… nu știu…

Expresia de pe chip îi îngheață o clipă, când mă trage spre el.

— Aș vrea să poți înțelege cât de frumoasă ești. Aș vrea să poți…

Vocea îi piere în timp ce își trece degetele prin părul meu.

Oare simte că vorbele îi sunt străine pe buze? Oare crede ce spune? Sau o compătimește doar pe fata fără amintiri?

— Hai să înotăm, zice el, cu zâmbetul revenit pe chip. Mă duc să îmi caut costumul.

Se întoarce după zece minute, fără cămașă și cu ochelari de soare. Deși nu pare tipul de bărbat care petrece prea mult timp în sala de forță, mușchii îi sunt tonifiați și bine definiți.

— Spune-mi, îl tachinez eu, cum se poate ca un bucătar-șef să aibă pătrățele pe burtă?

Își freacă stomacul.

— În primul rând, acestea nu sunt nici de departe pătrățele. Dar mulțumesc, zice el, rânjind. Semn bun pentru mine când se va materializa soțul tău fotomodel săptămâna viitoare. Va trebui să fiu în cea mai bună formă de luptă, iar competiția va fi acerbă.

Râd.

— Dar, vorbind serios acum. Cum de mănânci cu atâta poftă, dar rămâi slab? Te trezești în zori de zi și alergi în sus și în jos pe scările din Montmartre, sau ce?

Scoate învelitoarea de pe șezlongul de lângă mine.

— Nu, sunt mult prea leneș pentru așa ceva.

— Păi, care este răspunsul? Gene bune? Pentru că am senzația că dacă aș mânca *crème brûlée* la fel de des ca tine, m-aș face de două ori pe atât.

Se întinde pe șezlongul de lângă mine și zâmbește.

— Atunci de vină trebuie să fie tenia.

Râd.

— Tenia?

— Da, un adevărat dar de la Dumnezeu, creatura asta.

— Ești haios, știi?

— Mă bucur că te fac să râzi, zice el. Nu toată lumea gustă umorul meu.

Zâmbetul îi piere o clipă, apoi îi revine.

— Hei, ce zici de un pic de muzică?

— Da, te rog, zic eu.

Scoate telefonul din buzunar.

— Să văd dacă pot intra pe sistemul de sonorizare de aici. Îți place jazzul? întreabă el, când dinspre difuzoarele exterioare se aude sunetul blând al saxofonului.

— E cerul albastru?

Iau o înghițitură din paharul meu, apoi închid ochii, legănându-mă lent pe sunetul melodiei. Chiar dacă sufăr de amnezie, știu, dintr-un motiv sau altul, că jazzul îmi curge prin vene.

— Stan Getz, continui eu.

— Frumos. Este unul dintre preferații mei. Știi ce zic eu mereu?

— Ce?

— Trebuie să iubești jazzul.

— Ce vrei să spui?

— Îți amintești de filmul *Trebuie să iubești câinii*?

Dau din cap în semn că da.

— Ca să mă apropii mai mult de cineva, trebuie ca fata să iubească jazzul.

— În cazul acesta, trec testul.

— Ei, vedem noi cum stai când o să îți testez cunoștințele despre Chet Baker, ceva mai târziu.

— *My funny Valentine?* zic eu, luând o altă înghițitură din băutura mea, în timp ce meditez la jazz și la absurditatea vieții.

Pot se recunosc o melodie de Chet Baker, și cu toate acestea nu știu să spun mai nimic despre mine însămi.

— Soarele, casă, piscina, liniștea – pentru mine, acesta este raiul, spune el. Când restaurantul va începe să aibă succes, în câțiva ani, și îmi voi recupera investiția, visul meu este să îmi cumpăr o casă ca asta și să-mi petrec verile aici, poate chiar și weekenduri prelungite toamna, sau Crăciunul.

— Îmi place ideea, zic eu.

Se ridică brusc.

— Haide, să sărim în piscină!

— Tu primul, zic eu.

Îl urmăresc cum sare în piscină, ieșind la suprafață o clipă mai târziu și dându-și părul într-o parte. Îl scutură într-un fel aparte, familiar. Ca… o altă persoană pe care am cunoscut-o cândva. Amintirea iese la suprafață cu o asemenea intensitate, încât aproape că doare.

— Ce este? întreabă el.

— Felul în care ai întors capul acum îmi amintește de… Iau o altă înghițitură din pahar. Nu e nimic.

El își ferește privirea.

— Îți faci griji? întreb eu precaută, îndreptându-mă spre piscină.

Mă așez pe margine și îmi bag picioarele în apă.

— Ce vrei să spui?

— Griji că… există altcineva în viața mea, cineva care să amenințe ceea ce am descoperit împreună?

Îmi amintesc de cămașa pe care am descoperit-o în sertar, cea cu imprimeu tropical. *Cine era bărbatul acela? Îl mai iubesc încă?*

Victor zâmbește silit.

— Desigur, nu pot nega că mă îngrijorează. Dar așa cum ți-am spus când eram în restaurant, trecutul s-a petrecut deja. Nu putem schimba nimic, așa că e mai bine să ne concentrăm asupra prezentului, asupra vieții pe care o ducem acum.

— Da, ai dreptate, zic eu, dându-mi drumul în piscină.

La început apa este paralizant de rece, dar mă obișnuiesc repede.

Victor se apropie de mine și îmi înconjoară talia cu brațele.

— Dar lasă-mă să îți spun un lucru: dacă apare un alt bărbat care să pretindă că ești a lui, nu voi renunța fără luptă.

Zâmbesc și îl înconjor cu picioarele pe sub apă, iar el mă sărută ușor.

Telefonul sună în casă, iar Victor ezită la început, apoi iese din piscină să răspundă.

— Mai bine răspund, poate e îngrijitorul. Prietenul meu spunea că s-ar putea să sune.

Ies și eu și mă întorc la șezlong, unde beau ultima înghițitură rămasă în pahar, apoi bag mâna în geantă și scot carnetul de schițe și creioanele. Când încep să desenez scena din fața ochilor mei, aud vocea lui Victor, joasă și șoptită, venind din bucătărie. Nu deslușesc decât frânturi.

— Ți-am spus…

— … se simte bine…

— Nu, nu… nu… mai așteaptă un pic.

— Bine.

— Voi afla în curând.

— Cine era la telefon? îl întreb când se întoarce.

— Ah, de la restaurant, spune el. Ai zice că mă pot lăsa în pace o zi, două, dar nu.

Oftează.

Dau din cap, revenind la carnetul meu de schițe, dar când palmierul din colțul grădinii foșnește în bătaia vântului, nu aud sunetul clopoțeilor și nu văd frânturi ale unei amintiri îngropate. Rămân cu picioarele adânc înrădăcinate în prezent.

∵

La cină, Victor face pui la cuptor, cartofi și o salată din creson simplă, dar elegantă, toate cu ingredientele luate de la magazin mai devreme.

— Puiul, zic eu după ce îl gust, este foarte bun.

— Doar sare de mare, ulei de măsline, usturoi și un strop de rozmarin, zice el. Lumea complică puiul. De fapt, acestea sunt toate ingredientele de care ai nevoie.

Mai târziu, după ce vasele au fost spălate și puse la loc, ne ducem paharele de vin afară și ne scufundăm într-una dintre canapelele de exterior. Victor pornește șemineul pe gaz. Flăcările sunt fascinante, dar stelele de deasupra noastră sunt și mai fascinante.

— Aș fi gata să pariez că niciunde în lume nu sunt stelele atât de mari cum sunt aici, zice el, arătând spre cer. Sunt atât de aproape, că ai putea să le atingi.

— Atunci, eu îl vreau pe Jupiter.
— Strict vorbind, e o planetă, dar pentru doamna mea, orice se poate.
Întinde mâna, degetele lui imită gestul de a culege, apoi îmi pune planeta imaginară în mână.
— Vai, vă mulțumesc, domnule.
El zâmbește, apoi își ridică din nou privirea spre cer.
— Știi de ce ai avea nevoie cu adevărat?
— Ce stea ar putea fi aceea?
— Steaua Polară.
Chicotesc.
— Ca să te ajute să îți găsești calea, busola, își drege glasul și se ridică în picioare.
— Pentru ea este nevoie de mai mult efort, dar… iat-o.
Se înalță mai sus.
— Aproape că am luat-o. Aproape! Uite!
Îmi pune Steaua Polară în palmă, mândru de sine.
— Cred că ar fi corect din partea mea să spun că niciun bărbat nu mi-a dăruit vreodată o stea, zic eu și îi zâmbesc. Nu am mai întâlnit pe cineva ca tine.
Dă din cap, cu o înfățișare dramatică.
— Victor Lamont. Oferim mâncare bună și glume proaste din 1969.
Rânjesc.
— Ești cu opt ani mai mare decât mine.
— Chiar așa.
Își împletește degetele cu ale mele.
— Prea bătrân, crezi? îl strâng de mână.
— Numai bun, așa cred.
Îi studiez chipul o clipă prelungă.
— Cum poți… să mă placi, întreb eu, dacă nici nu mă *cunoști*?
El îmi caută privirea.
— Greșești, răspunde el. Te cunosc. Acolo, în adânc, te văd, zice el, arătând spre ochii mei.
— Chiar așa?
— Sigur că da. Știu că ești bună și miloasă, veselă și inventivă. Și mai știu că mi-ai furat inima cu totul.

Simt cum mă înghite un val de emoție când își apasă buzele pe ele mele, sărutându-mă blând la început, apoi cu pasiune. Mă ridică în brațele lui puternice și mă duce în dormitor. Lumina stelelor se filtrează prin fereastră când mă așază pe pat, desfăcându-și mai întâi cămașa, apoi cățărându-se spre mine, sărutându-mă din nou, înainte de a-mi trage rochia de bumbac peste cap și a o lăsa să cadă la podea. Mâna lui îmi conturează linia picioarelor, a sânilor, iar eu mă abandonez atingerii lui, gâfâind când mă trage spre el. Ritmul respirației îi crește când mă sărută pe gât, privindu-mă în ochi când se apropie și mai mult.

— Ai încredere în mine, șoptește el, apăsându-se între picioarele mele. Îți promit că nu te voi răni.

— Dar dacă…

Își apasă un deget pe buzele mele și clatină din cap, sărutându-mă din nou.

— Fără dacă.

Simt dorința lui – un foc fierbinte, care arde liber, sălbatic și, odată cu el, mă simt și eu liberă. În siguranță, cumva. Închid ochii și îl trag spre gura mea, cedându-i, corpul meu încolăcit cu al lui.

*

Deschid ochii când aud țârâitul telefonului a doua zi de dimineață. Este încă întuneric, nu poate fi trecut de ora cinci. Victor doarme încă. Un cearșaf îi acoperă partea de jos a corpului gol. Nu se mișcă, și de aceea hotărăsc să nu îl trezesc. În schimb, mă strecor pe furiș din pat, merg pe vârfurile picioarelor până la ușă, evitând în ultima clipă să mă împiedic de geamantanul meu.

— Alo? șoptesc în receptorul telefonului din camera de zi, dar pe linie nu se aude decât un zgomot dens, iar pe omul aflat la celălalt capăt abia îl aud.

— Alo? repet eu.

— Vic?

Este o voce de femeie.

— Vic, tu ești? Sunt Emma.

Mi se ridică părul la ceafa în timp ce las receptorul să îmi cadă de la ureche, apoi îl pun înapoi în furcă.

Cine este Emma? *Victor nu mi-a vorbit despre nicio persoană cu acest nume. Și de ce l-ar suna aici*, *și la ora asta?* Mă strecor la loc în pat lângă Victor, ușurată că telefonul nu a mai sunat. El se trezește, se întoarce într-o

parte și mă trage spre el. În câteva minte, facem dragoste din nou, iar eu uit cu totul de telefonul de mai devreme.

∵

— Nu îmi place că trebuie să plecăm, spune Victor mai târziu în dimineața aceea, în timp ce își face bagajul.

S-a trezit devreme și a pregătit micul dejun, care mi-a mirosit de cum am deschis ochii. M-am înfășurat într-un halat și m-am dus în bucătărie, unde am găsit pe masă o *frittata* de toată frumusețea, abia scoasă din cuptor. După o clipă, l-am remarcat pe Victor aplecat deasupra marginea piscinei, cu un băț în mână, încercând să salveze ceea ce părea a fi un fluture gata să se înece. L-am văzut cum înmoaie cu grijă bățul în apă, pentru ca micuța creatură să se cațăre pe el. După câteva momente, aripile lui galbene au pornit să fluture în briza dimineții.

— O operațiune de salvare excelent executată, am zis eu, zâmbindu-i din curtea interioară.

S-a ridicat, tresărind un pic.

— A, bună dimineața, nu credeam că te-ai trezit.

— Abia acum câteva clipe, am zis eu.

A privit înapoi spre piscină, apoi mi-a făcut semn spre bucătărie, când a văzut fluturele trecând în zbor peste chiparos.

— Bine, micul dejun este gata.

— Mi-aș dori să mai stăm o zi, spun acum, aruncând o ultimă privire prin încăpere.

— Și eu, zice Victor. Dar trebuie să mă întorc la restaurant.

— Știu, spun eu, cu un zâmbet.

Strângem prin casă, apoi încărcăm bagajele în mașină și pornim spre gară. Vom ajunge la Paris înainte de ora unu, astfel că Victor va avea destul timp să ajungă la Jeanty la ora cinei.

În tren, Victor ațipește, în vreme ce eu privesc pe fereastră, gândindu-mă cât de bună, ba chiar tămăduitoare, fusese îmbrățișarea lui. De ce simțisem totuși în dimineața aceasta că părea distant? *Oare îmi scapă ceva?* Mă uit în gol dincolo de fereastră o vreme, până ce îmi simt pleoapele grele. Fără niciun avertisment, aud din nou foșnetul vântului prin palmieri și clinchetul clopoțeilor. De data asta mă aflu într-un fel de studio artistic. În colțurile camerei sunt stivuite un șevalet și pânze. Blugii mei sunt stropiți cu vopsea în toate nuanțele imaginabile. Pe peretele din fața mea este pictura care

atârnă în apartamentul meu din Paris: cea cu imaginea curții din spatele unei case californiene. E caniculă și îmi dau la o parte o șuviță transpirată de pe frunte, înainte de a ridica o pânză nouă și a o fixa pe șevalet. Mă întind după o pensulă, legănându-mă pe muzica lentă de pian care vine de undeva din apropiere, sau poate din depărtare.

O voce bărbătească mă strigă pe nume.

— Caroline. Caroline.

Deschid ochii. Victor stă lângă mine, în tren, zâmbind.

— Trezește-te, somnoroaso. Am ajuns acasă.

Mă frec la ochi.

— Ei, cred că am ațipit.

Victor dă din cap.

— Ai dormit buștean o oră întreagă.

Coborâm din tren, iar în fața gării Victor mă sărută, apoi oprește un taxi.

— Trebuie să îmi las bagajele la apartament și să mă schimb înainte de a mă duce la restaurant. Te descurci de aici?

Îmi amintesc că apartamentul lui este în celălalt capăt al orașului, ceea ce ar crea o problemă logistică dacă am lua un taxi împreună.

— Nu pățesc nimic, îl asigur eu.

Ezită, aruncând o privire spre ceas.

— Ar trebui să te conduc pe tine acasă mai întâi.

Clatin din cap.

— Nu. Știu că ești nerăbdător să te întorci la restaurant. Totul va fi bine.

— Bine, zice el, sărutându-mă încă o dată.

Pe lângă noi trece o femeie cu părul negru și mă încearcă senzația că îmi este cunoscută, dar înainte a-i putea arunca altă privire, a dispărut după colț.

— Voi lucra până târziu, dar te sun când ajung acasă, dacă mai ești trează, zice Victor când se apropie taxiul lui.

— Da, zic eu, zâmbind. Mi-ar plăcea.

Îmi trimite un sărut de la geam, înainte ca taxiul să îl facă nevăzut.

∵

— Margot? strig eu, când intru în apartament și las bagajele jos, dar nu vine niciun răspuns.

Despachetez, îmi pregătesc o gustare în bucătărie, apoi sortez scrisorile din camera de zi. Florile de pe masa de la intrare s-au ofilit, iar pe podea au căzut vreo zece – douăzeci de petale.

Îngenunchez ca să le culeg, dar mă opresc, copleșită deodată de frumusețea neașteptată a ceea ce altfel ar putea părea mizerie care cere o mătură și un făraș. Întind mâna după creioane și carnetul de schițe și încerc să surprind scena așa cum o văd, într-o dezordine frumoasă, perfectă.

∵

— Ce zici? o întreb pe Inès, mai târziu, la studio.

Ea își coboară ochelarii cu rame întunecate, examinând cât am avansat cu o pictură la care lucrez de câteva zile. Inès arată foarte frumoasă astăzi, cu părul ridicat într-un coc înalt, ca o insuliță cocoțată pe vârful capului. Și-a schimbat bluza cu un pulover, sandalele le-a înlocuit cu ghete, manșetele blugilor, ușor uzați, sunt suflecate chiar deasupra gleznelor. În ochii mei, ea este personificarea femeii care deține controlul complet asupra propriei vieți. Tânjesc să simt și eu acest lucru.

— Cred că este… perfecțiunea întruchipată, zice ea, apropiindu-se și apoi făcând un pas în spate, pentru o perspectivă mai bună. Un lotus, categoric, zice ea, arătând spre pânză. Uite cum ai surprins petalele aici, și uite ce bine ai folosit lumina și umbrele. Trebuie să fii foarte mândră de tine.

Zâmbesc și mă simt bine, așa cum nu m-am mai simțit de mult, cu sau fără amintiri.

— Mulțumesc.

— Te-ai mai gândit dacă vrei să participi la expoziția de artă? Cu acești lotuși, ai acum trei picturi de expus, ba încă ai timp să o termini și pe a patra.

— Nu știu, zic eu, examinând din nou pictura.

— Te rog, spune ea. Cred că îți va face bine.

— Este ocazie mondenă? Va trebui să țin un discurs?

— Totul este o ocazie mondenă la Paris, zice ea strâmbându-se, și nu, nu va trebui să ții un discurs.

— Nu trebuie să fii un artist *adevărat* ca să participi la o expoziție de artă?

— Dar tu *ești* o artistă, zice ea. Cred că ești o artistă înnăscută. Își scoate ochelarii. Ca femei, este esențial să ne asumăm identitățile noastre, poveștile noastre.

— Ușor de spus, greu de făcut pentru mine, zic eu.

— Știu, continuă ea, la curent fiind cu accidentul meu și pierderea memoriei. Dar atunci când obții fragmente de informații despre tine, așa cum se întâmplă cu pictura aceasta, trebuie să le sărbătorești.

Mă uit îndelung la pictură, sperând că pânza îmi va dezlega cumva un indiciu referitor la viața mea, o amintire din trecut, o fărâmă de aducere-aminte dislocată și împinsă în linia întâi a cortexului cerebral, care va lumina deodată, ei bine, totul. *Aha*, voi spune, *aceasta sunt eu!* Mijesc ochii, căutând ceva, orice, în lucrarea mea. Și totuși, nu văd decât un… lotus.

— Nu știu ce este de sărbătorit aici, zic eu cu un oftat.

— Asta, răspunde ea, arătând către pictură. Indiferent dacă are o semnificație sau nu, este o creație frumoasă, care a ieșit din tine. Creierul tău a creat-o. Gândește-te, poate că odată, în trecut, ai fost uimită de frumusețea unei flori de lotus pe care ai văzut-o în Bali sau în alt loc exotic. Sau poate când erai copil le-a plantat mama ta în grădină și ai observat felul în care captau razele soarelui într-o după-amiază târzie. Sau poate, zice ea după o pauză, făcând ochii mari, tu însăți ești lotusul.

Scutur din cap.

— Nu înțeleg.

Inès zâmbește.

— Gândește-te la ideea asta.

Încuviințez din cap.

— Inès, pot să îți spun ceva?

Ea trage un scaun și se așază lângă mine.

— Am tot avut niște… flashbackuri, zic eu. Nu știu cum altfel să le descriu. Sunt clipe când călătoresc în alte momente din viața mea. Din trecutul meu, cel puțin așa cred. Inspir adânc. Ei bine, astăzi, în tren, am avut un moment de acest gen. Eram într-un studio artistic. *Al meu*, din câte mi-am dat eu seama.

— Nu sunt câtuși de puțin surprinsă, zice ea, cu un zâmbet larg pe chip. Am știut că ai talent din clipa când ai pus mâna pe pensulă pentru prima dată.

Înghit în sec.

— Ai zis că și tu te-ai simțit prinsă în capcană odată. Pot să te întreb… ce fel de traumă ai suferit?

Își scoate ochelarii și răsuflă adânc.

— M-am măritat cu iubirea vieții mele, un băiat pe care îl știam din școala primară. Evan, zice ea oftând. Ne-am căsătorit imediat după terminarea școlii și am petrecut doi ani binecuvântați, până ce a fost diagnosticat cu cancer la plămâni. A murit la patru luni după stabilirea diagnosticului. Nu a fumat niciodată.

Duc mâna la inimă.

— Îmi pare atât de rău.

Ea își înclină capul.

— Am crezut că nu îmi voi reveni niciodată. Eram doborâtă de durere. Dar apoi s-a întâmplat ceva ciudat. Durerea aceea, durerea aceea oribilă, mi-a rupt baierele.

— Ți-a rupt baierele?

— Da, spune ea. Înainte nu știam cât de închistată sunt, cât de puțină valoare atribuiam lucrurilor care contează cel mai mult în viață. Durerea m-a ajutat să mă schimb. Arta m-a ajutat să mă schimb. Zâmbește. De aceea am înființat acest studio și de aceea cred că și tu îți vei găsi drumul, așa cum am făcut eu. Dacă mi-ai fi spus că mă voi afla aici astăzi, recăsătorită, mamă, ducând-o atât de bine, după ce l-am pierdut pe Evan, zice, făcând o pauză și scuturând din cap, ce pot spune este că au fost mulți ani în care nu te-aș fi crezut. Fiecare dintre noi are suferințe pe care le duce. Unele mai mari decât ale mele, altele mai mici. Am învățat cu multă vreme în urmă că nu are niciun rost să te lași copleșit de suferință. Toate rănile se vindecă, chiar și cele mai adânci. Așa că, într-o zi, mi-am zis că nu am decât două variante: fie rămân în capcană și mă las pradă suferinței, ceea ce în cazul meu însemna că permit cancerului să facă două victime, fie merg înainte și aleg viața. Zâmbește. Probabil ai ghicit care a fost alegerea.

— Ce frumos, spun eu.

— Mulțumesc, zice ea, reîntorcându-se la pictura mea. Acesta este adevărul.

Ochii i se măresc.

— Hei, am uitat să te întreb… nu cumva te-am văzut la gară cu un domn deosebit de atractiv?

— Ah, zic eu. Da. Mi s-a părut mie că te văd de la distanță, dar nu aveam ochelarii la ochi.

— Ți-a dăruit florile?

Clatin din cap.

— Nu înțeleg.
— Prietenul tău, continuă ea. Cel de la gară.
— Nu înțeleg.
— L-am văzut la o florărie de lângă Jeanty. Cumpăra un buchet enorm. Cel puțin câteva duzini de trandafiri roșii. Duce o mână la gură. Sper că nu am stricat surpriza.
Scutur din cap.
— Dar… nu am primit nicio floare. Mă opresc. Poate erau pentru o prietenă aflată în spital, sau pentru mama lui, sau…
— Mă îndoiesc, mă întrerupe ea. Nimeni nu dăruiește trandafiri roșii *mamei* sale. Dă din cap încrezătoare. Sunt pentru tine, *mon amie.*
Mă holbez la ea, lipsită de orice expresie.
— Dar nu ne întâlnim în seara asta.
Ea își scarpină brațul neliniștită.
— Ascultă, nu ar fi trebuit să spun nimic. Dacă este o surpriză, am stricat-o.
O surpriză sau o… revelație? Îmi amintesc de telefonul primit pe când eram în Provence, de la acea Emma.
— Totul va fi în regulă, spune ea.
Clopoțeii de deasupra ușii zornăie când intră în studio două persoane: un bărbat de vreo patruzeci și cinci de ani și o fetiță cu codițe.
— Mama! strigă fata, alergând spre Inès, care o ridică în brațe și o învârte într-o mică tornadă de iubire.
Mă gândesc la ce mi-a spus Inès despre hotărârea ei de a alege *viața.*
— Copilul meu dulce, zice ea, arătând spre gura fetei ei. Ce este asta? Ai pierdut un dinte!
Urmărind încântătorul schimb de replici dintre mamă și fiică, simt un junghi în interior, ca un val de durere fantomă provenită de la un membru lipsă, de mult amputat.
Le zâmbesc și mă întorc spre ușă.
— Noapte bună, le zic eu cu voce șoptită.
În aer se simte răcoare, îmi strâng puloverul mai bine în jurul meu chiar atunci când îmi sună telefonul în geantă.
— Alo, zic eu.
— Caroline, aici doctorița Leroy.
— A, bună seara.

— Nu mi-ai răspuns la mesajele pe care ți le-am lăsat la apartament, așa că m-am gândit să încerc să te sun pe mobil.
— Îmi pare rău, zic eu. Am fost… plecată din oraș.
— Și cum te simți?
Cum mă *simt*? În minte îmi vine o cacofonie de cuvinte: copleșită, speriată, nesigură, îngrijorată, îngrijorată, frustrată, ezitantă. Dar nu mă simt în stare să mă opresc la una anume.
— Mă simt… zic eu, cu vocea puțin spartă și lacrimi în ochi. Nu știu. Pierdută, cred.
— Îmi pare rău, am făcut tot ce se poate face pentru tine din punct de vedere medical, dar cred că ți-ar prinde bine să vorbești cu cineva. Știu un terapeut care este specializat în cazuri de pierdere a memoriei. Îl cheamă Louis Marchand. Are un cabinet nu departe de tine – la câteva străzi de rue Cler, dacă nu mă înșel. Îți trimit numărul lui de telefon printr-un mesaj. Ce ar fi să îl suni pentru o programare?
— Nu știu ce să zic.
— Nu mușcă, îți promit, continuă ea.
Oftez, amintindu-mi de cuvintele lui Inès.
— Bine, o să îl sun.
— Bun, zice ea. Ah, Caroline, mă întrebam dacă ai…
Vocea i se pierde.
— Ce?
Face pauză încă un moment.
— Nu, nimic, zice ea, dregându-și glasul. Ai grijă de tine, draga mea.
În timp ce merg mai departe, mă gândesc la ce mi-a spus Victor zilele trecute despre importanța de a trăi clipa, de a te concentra asupra prezentului, asupra momentului și a locului unde te afli. Mă rugase să am încredere în el. Oare pot să am?
Soarele apune și aruncă o lumină portocalie peste oraș. Toată lumea are un loc unde trebuie să se afle, un loc căruia îi aparține. O mamă și băiețelul ei trec strada în grabă, spre brutăria din față. Un câine și stăpânul lui urcă treptele spre un apartament aflat în dreapta mea. O femeie pe bicicletă claxonează când trece, probabil nerăbdătoare să se întâlnească cu prietenul sau soțul ei la vreun bistro liniștit din preajmă.
Dar eu? Unde e locul meu pe lumea asta? Cotesc la dreapta, spre apartamentul meu. Margot va fi acolo. Vom bea o ceașcă de ceai împreună.

Dar când aud sunetul clopotelor în depărtare, îngheț locului. Dintr-un motiv sau altul, mă simt forțată să plec în căutarea lor. Mă uit pe deasupra capetelor, încercând să localizez o turlă, o clopotniță, orice care aduce a biserică. Apoi remarc o clădire cu aspect vechi la capătul cvartalului, cu un clopot care bate deasupra. La intrare stă o femeie micuță, în vârstă, și îi întâmpină pe oamenii care intră.

Mă apropii, dar mă opresc înainte de a urca scările spre intrare.

— Ei bine? face femeia în vârstă către mine, după câteva clipe. Te-ai decis?

Mă răsucesc, încercând să văd dacă vorbește cu cineva din spatele meu, dar nu este nimeni acolo.

— Mă scuzați, zic eu, neînțelegând. Dacă m-am decis?

— Da, continuă ea. Dacă să intri la slujbă sau nu. Să știi că nu mușcăm.

Zâmbesc, fac un pas înainte, apoi altul.

— Bravo, zice ea când ajung în vârful treptelor. Așază-te oriunde vrei.

Dau din cap, apoi mă așez într-o strană din spate. Toți ceilalți cântă imnul numărul patruzeci și șapte, așa că apuc cărticica din fața mea, găsesc pagina și cânt și eu. Când îngenunchează toată lumea, îngenunchez și eu. Când se roagă, mă rog și eu. Când închid ochii, aud… aud foșnetul palmierilor.

Deodată, am opt ani, sunt îmbrăcată într-o rochie din pânză cadrilată și pantofiori albi de lac, cu catarame. Părul îmi este împletit și de mână o țin pe mama. E frumoasă. Foarte slabă, într-o rochie aurie, cu păr blond, ondulat, cu cărare pe mijloc, care îi cade ca o cascadă pe lângă ambii obraji.

— Mama, ce facem în locul acesta? întreb eu, uitându-mă în sus la o clădire enormă, cu un clopot în vârf.

— Se numește biserică, zice ea, zâmbindu-mi.

Privesc clădirea cu ochi iscoditori.

— Ce se face aici?

Ea îngenunchează, astfel încât ochii ei să ajungă la nivelul ochilor mei.

— Afli despre Dumnezeu, iubito, te rogi și cânți.

Dau din cap, de parcă totul are sens acum, dar nu are.

— Când eram mică, continuă ea, mama mea mă ducea la biserică, așa cum te duc eu pe tine acum. Și am învățat o lecție importantă.

— Ce lecție?

— Că Iisus poate rezolva orice problemă, indiferent cât de mare este.

Chiar și la vârsta de opt ani, sunt conștientă care este „problema” mamei.

Îi apuc mâna.

— Dumnezeu poate să îl repare pe tati, mami?

Nu răspunde la întrebare, nu direct, în orice caz. În schimb, mă îmbrățișează și inspiră adânc.

— Ești pregătită?

Dau din cap și împreună urcăm treptele către intrare. Se aud cântece și multe cuvinte lungi pe care nu le înțeleg. Apoi toată lumea înclină capul și se roagă. Mama închide ochii și își împreunează mâinile. Și eu mă rog ca mama să aibă dreptate. Ca Dumnezeu să poată rezolva orice problemă, indiferent cât de mare este.

Când deschid ochii, biserica e goală. Sunt în genunchi, cu mâinile împreunate. Lângă altar este un adolescent, care stinge lumânările. Surprinsă, mă întind după geantă și mă îndrept spre ieșire.

Femeia în vârstă de la intrare mă așteaptă.

— M-am rugat pentru tine în seara asta, ca să îți găsești calea.

— *Merci,* zic eu, reținându-mi lacrimile.

Afară, îmi caut telefonul mobil și găsesc numărul terapeutului într-un mesaj de la doctorița Leroy, apoi îl sun.

Capitolul 16

CÉLINE

— Ridică-te, latră Reinhardt, smucindu-mi mâna și obligându-mă să stau în picioare. Ai zis că e o zi frumoasă pentru plimbare, așa că hai la plimbare.

— Unde îi duci? îi strig eu, întorcându-se spre strada pe care s-a îndepărtat vehiculul care îi transportă pe papa și pe Cosi. Ce ai de gând cu ei?

Pare nepăsător la suferința mea.

— Nu îți încărca căpșorul tău frumos cu asemenea lucruri. Noi ne tratăm prizonierii cu demnitate.

— Prizonierii? strig eu.

— Păi, da, doar asta sunt.

— Dar nu au făcut nimic. Lasă-i să plece. Te implor.

— Mă tem că greșești aici, zice el cu un zâmbet sinistru. S-au născut *greșiți*. Și tu la fel.

— Te rog, continui eu. Cruță-i. Voi face orice.

— Orice? întreabă el, amuzat. Va trebui să mă gândesc la asta.

Mergem cale de câteva străzi. Ce vor gândi vecinii? Ar putea să ne ajute cineva? Văd pe cineva care ne privește de la o fereastră de sus. O femeie. Dar de îndată ce ni se întâlnesc ochii, trage draperia. Cât de mult tânjesc să mă bucur din nou de tihna apartamentului meu, cu papa și Cosi, așa cum era de dimineață, așa cum a fost dintotdeauna.

— Aproape am ajuns acasă, zice el, strângându-mă și mai tare de braț.

Tremur în vreme ce el mă conduce pe rue Cler, dar nu către casa mea ne îndreptăm. Clădirea cu apartamente din fața noastră este una dintre cele mai elegante din tot Parisul. Două dintre clientele noastre locuiesc aici. Eu însămi am făcut livrări aici când a fost bolnav Nic și abia am reușit să arunc o privire înăuntru când a semnat de primire vreo menajeră sau o cameristă.

Înainte de a mă conduce în holul clădirii, Reinhardt face un gest către structura impozantă, arătând spre ultimul etaj.

— Este deja cel mai luxos apartament din Paris, se laudă el, încleștându-și și mai tare mâna pe brațul meu. Dar cred că mai are nevoie de un strop de… *decor.* Tu mă vei ajuta în chestiunea aceasta.

Când intrăm în clădire și ne îndreptăm spre lift, picioarele mi se mișcă, dar nu simt că merg cu adevărat. Pur și simplu plutesc.

Apasă butonul ca să cheme liftul și zâmbește.

— Pariez că nu ai locuit niciodată într-o clădire cu lift.

Nu-i răspund, ci doar mă uit fix în față, în timp ce el se apleacă spre mine și îmi pune o mână pe talie. Ritmul respirației i se intensifică când mă trage spre el.

Nu simt nimic. Sunt amorțită.

Deodată, atenția i se abate de la mine spre stradă, unde ceva îi atrage privirea. Afară, o tânără mamă duce în brațe un copil mic, care plânge isteric. Clopoțelul liftului sună, iar ușa se deschide.

— Ține liftul, îmi zice el, iar ochii îi sunt plini de furie.

Îl privesc cum se duce să deschidă ușa către stradă și strigă la femeie:

— Știi cât e ceasul? Fă copilul ăla să tacă din gură, că dacă nu, îl fac eu!

Este momentul, cred, să fug. Dar încotro? Înfrântă, rămân în picioare lângă lift, așa cum mi s-a ordonat, în vreme ce Reinhardt ține ușa clădirii întredeschisă, continuând s-o interogheze pe sărmana femeie. Întrezăresc o siluetă micuță care se strecoară în hol prin spațiul minuscul din spatele lui Reinhardt. Între bătăile inimii care îmi răsună în piept, remarc strălucirea părului întunecat, apoi simt o mână rece pe picior, sub fustă. Icnesc, înțelegând pe dată că este Cosi. Printr-o întâmplare miraculoasă, fiica mea a găsit drumul spre mine.

— Cosi! șoptesc eu.

— Mama, am scăpat! zice ea în cea mai mare liniște. Papa a deschis ușa camionului. Am sărit și te-am urmărit.

Un val de adrenalină îmi traversează corpul. Copilul meu e aici, dar cum să o protejez acum? Reinhardt deschide ușa de la intrare.

— Trebuie să pleci, scumpo, zic eu repede.

Ea scutură din cap.

— Vreau să stau cu tine.

Nu știu ce este mai bine: să o trimit pe străzi, să se descurce singură, cu nemții la fiecare colț de stradă și Reinhardt pândind amenințător sau să

găsesc o cale de a o strecura în apartamentul de sus și a o apăra eu însămi acolo.

Nu suport să mă despart din nou de ea, așa că aleg a doua variantă, arătând spre scările din colțul holului.

— Fugi la ultimul etaj, îi spun eu. Grăbește-te și așteaptă-mă la capătul scărilor. Eu o să îi distrag atenția cumva și o să găsesc o cale de a te băga în apartament. Fugi!

Se repede spre scară tocmai când Reinhardt intră înapoi în clădire.

— Așa, să sperăm că și-a învățat lecția, zice el indignat. Dacă disprețuiesc ceva, este o mamă care nu își poate controla copilul. Să mergem.

Intră în lift alături de mine, ușile se închid și, când se smucește în sus, ochii lui par să-mi pătrundă prin piele. Mă rog ca fata mea să ajungă sus la timp. Oare o va vedea Reinhardt? Voi găsi un loc unde să o ascund? *Fugi, puiule, fugi.*

Iar când se deschid ușile liftului, lăsându-ne la etajul al patrulea, se află acolo, chipul ei mic ițindu-se de după ușa care duce spre scară. Din fericire, Reinhardt nu o observă. Este ocupat cu cheile lui și cele trei încuietori fixate pe partea exterioară a ușii. Apartamentul, după câte se pare, este o veritabilă celulă de închisoare. Reinhardt deschide ultima încuietoare, apoi pășește înaintea mea în apartament; Cosi aleargă spre mine ascunzându-se dinapoia mea când intru. Dar când Reinhardt își întoarce privirea către masa de la intrare, ea se repede înapoi, pe coridor.

— Ce crezi? întreabă el, întorcându-se spre mine cu un zâmbet mândru, de parcă ar fi construit întregul edificiu cu mâinile goale. Îți place?

Nu fac decât să privesc înainte, în gol. El se încruntă, atingându-mă ușor pe braț.

— Ei, haide, nu e politicos să nu-mi răspunzi la întrebări.

Încuviințez din cap.

— Prin urmare, îți place, zice zâmbind. Știam eu că o să-ți placă. Hai să-ți fac turul de onoare.

Înainte de a porni, sună telefonul în altă cameră, iar el se grăbește să răspundă.

— Cosi, șoptesc eu către coridor.

Aleargă către mine, iar eu, înnebunită, îi arăt dulapul de haine.

— Așteaptă acolo până te chem eu.

— Mi-e frică de întuneric, mami, plânge ea, strângându-l pe *Monsieur* Dubois în mânuța ei.

— Nu ești singură, zic eu, mângâind ursul pe cap.

Vocea lui Reinhardt răsună în apartament, dându-mi fiori în tot corpul. Vorbește în germană și, oricare ar fi subiectul apelului, l-a înfuriat.

Închid ușa dulapului chiar atunci când pașii lui grei se întorc la intrare.

— Mă tem că trebuie să plec. Afaceri importante de care trebuie să am grijă.

Se apropie de mine și îmi trasează conturul buzelor cu un deget.

— Mă întorc diseară și ne vom cunoaște mai bine atunci.

Tresar la atingerea lui, dar mă străduiesc să rămân calmă.

— Dormitorul tău este a treia ușă pe dreapta. Fă-te comodă. Și să nu îți treacă prin cap să evadezi. Menajera mea, *Madame* Huiet, locuiești aici zi și noapte. Acum trage un pui de somn, dar este genul care doarme cu un ochi deschis, dacă înțelegi ce vreau să spun. Zâmbește. Este informată despre prezența ta și te va urmări. De altfel, nu sunt decât două ieșiri. Asta, pe care o țin încuiată pe dinafară cu trei lacăte, așa cum ai văzut, și…

Face o pauză și arată spre balconul larg de dincolo de camera de zi. Clădirea aceasta pare mult mai înaltă decât a noastră, cumva. Suntem la etajul patru, dar parcă am fi în nori.

— Ei bine, continuă el, n-ai de gând să faci așa ceva, nu?

Închide ușa în spatele lui, încuind cu grijă lacătele de afară care scot câte un țăcănit înfiorător. Când nu îi mai aud pașii, alerg la dulap și apuc mâna lui Cosi.

— Vino, îi șoptesc eu. Te duc în dormitor. Trebuie să ne grăbim. Mai locuiește cineva aici. O menajeră.

Ne repezim împreună pe hol. Apartamentul este mult mai mare decât al nostru. Sunt dezorientată când privesc la ușile aliniate de-a lungul pereților. A zis a doua cameră pe dreapta sau a treia? Sau era pe stânga? Nu-mi amintesc, dar decid că trebuie să fie a treia. Da, a treia.

Deschid ușa, iar balamalele vechi scot un scârțâit care sună ca un strigăt ascuțit. Camera este mică și simplu mobilată, numai cu un pat dublu, un birou mic și un fotoliu tapițat, cu aspect neîngrijit, așezat lângă fereastră. Trag draperiile și lumina se revarsă înăuntru. Pereții arată ca și cum nu au mai văzut lumina soarelui de multă vreme și sunt disperați după ea.

— Aici vom sta? întreabă Cosi încet, atingând cu mâna tapetul albastru, care se cojește la margini.

— Așa cred, zic eu, îngenunchind pentru a o privi în ochi pe fetița mea. Dar până găsim o cale de a scăpa de aici, trebuie să stai ascunsă. Nimeni nu poate afla că ești aici. Înțelegi?

— Da, mama, zice ea cu vocea ei dulce.

Deschid dulapul, apoi clatin din cap. Ar fi locul evident unde aș putea să o ascund, dar nu și cel mai sigur. Dacă intră menajera și o găsește? Nu. Arăt către pat și îi spun lui Cosi să se strecoare sub el, până ce voi găsi un alt loc.

— Nu îți face griji, mama, șoptește ea după o clipă de sub pat. Mă pricep să mă ascund.

— Știu că te pricepi, copil scump, spun eu, cu vocea înecată.

Mă întind pe pat, deasupra ei. Sunt epuizată, dar trebuie să fiu puternică pentru ea. Și voi fi. Vom găsi o ieșire din situația asta. Împreună.

După câteva clipe, aud pași apropiindu-se pe holul din fața ușii.

— Șșt, îi șoptesc lui Cosi, sărind în picioare. Cred că vine cineva.

După o clipă, deschide ușa o femeie cu înfățișare severă. Este destul de înaltă, mai înaltă cu câțiva centimetri decât mine, care am doar un metru șaizeci. Are cel puțin șaizeci de ani, poate chiar mai mult, și poartă o rochie albastră apretată și un șorț alb. Părul îi este pieptănat pe spate, prins într-un coc strâns sub boneta albă. Riduri de încruntare îi punctează fața, iar gura i se strâmbă sever când ochii ei îi întâlnesc pe ai mei. Menajera despre care mi-a spus Reinhardt, desigur.

— Sunt *Madame* Huiet, zice ea, privindu-mă așa cum privești o bucată de carne la măcelărie, înainte de a o respinge pentru o alta mai bună. Ești diferită de cea dinainte. Ea nu mi-a atras atenția pentru multă vreme.

Menajera se holbează la mine o clipă îndelungată, înainte de a se întoarce pe călcâie.

— Cina este la ora cinci. Nu întârzia.

După ce se închide ușa, iar sunetul pașilor piere de-a lungul holului, șoptesc către Cosi:

— Poți ieși acum, scumpo.

Ea scoate capul precaută de sub pat.

— Nu mă pot hotărî, mama, îmi spune Cosi, în mod evident absorbită de gândurile sale.

— În legătură cu ce, iubito?

— Femeia aceea, zice ea. Nu îmi dau seama dacă e rea sau doar… tristă.

Îndrăgesc înclinația naturală a fetiței mele de a căuta binele în alții, chiar și în această menajeră dușmănoasă, cu inima de piatră.

Îl joacă pe *Monsieur* Dubois în poală.

— Papa spune că unii oameni par răi, dar nu sunt decât triști pe dinăuntru. Lacrimile îmi usturǎ ochii, dar mi le rețin. Mă gândesc la sărmanul meu tată, prăbușit în spatele acelui camion german. Gândul la el este mai mult decât pot îndura.

— Da, spun eu, adunându-mă. Papa are dreptate, draga mea. Dar nu știu ce să spun despre această *Madame* Huiet. Poate este tristă, sau poate este doar… rea, de-a dreptul. Oricum ar fi, trebuie să fim precaute.

Cosi încuviințează cu o mișcare a capului.

— *Omul rău* se va întoarce?

— Da, și s-ar putea să vină în curând.

Clatină din cap.

— Nu este nici urmă de bine în el. Niciun strop.

— Mă tem că ai dreptate, scumpo. Așa că nu trebuie să îl lăsăm să te găsească.

— Mama, șoptește, ea, trebuie să mă duc la baie.

Mă copleșește panica. *Cum voi reuși? Cum o voi ține pe Cosi în siguranță, ascunsă în această cămăruță?*

Deschid ușa cât pot de încet, pentru a evita scârțâitul balamalelor, apoi traversez holul în vârful picioarelor. Simt o mare ușurare când descopăr baia chiar vizavi de ușă și o împing pe Cosi înăuntru, încuind ușa în urma noastră.

— Grăbește-te, îi spun.

Ea dă din cap, făcând tot ce îi stă în putință să termine repede, înainte de a trage apa. Observ un urcior de ceramică lângă chiuvetă și întind mâna după el, umplându-l cu apă înainte de a mă strecura înapoi în dormitor. Ajunse înapoi, pun urciorul pe podea, pe partea cu geamul a patului.

— Va fi bine să păstrăm apă aici, în caz că plec din cameră și… lipsesc mai mult timp.

Cosi dă din cap.

— Și după ce bei apa, vei putea folosi ulciorul ca să…

Ea chicotește.

— Mama! *Nu* așa se comportă o doamnă!

Zâmbesc.

— Ei bine, doar în caz de urgență, asta-i tot ce zic.

Aleargă la fereastră.

— Uite! De aici se vede tot, mama! Se vede piața și, uite, se vede și școala mea! Oare este ora de aritmetică sau de ortografie? Mă simt ca o pasăre, mama! Bate din aripi în joacă. Aș putea să… plec în zbor.

Sunt atât de pierdută în gânduri, încât nu m-am gândit până acum că ar putea fi văzută de la fereastră.

— Nu, iubito, spun eu. Pleacă de la fereastră chiar acum. Dacă te vede cineva?

Face un pas înapoi și dă din cap, serioasă.

— I-ar putea spune *omului rău.*

— Da, confirm eu. Nu ne putem asuma riscul.

Stă pe pat lângă mine și își sprijină capul pe pieptul meu.

— Îmi fac griji pentru papa.

— Știu, zic eu. Și eu îmi fac. Dar știi ceva?

— Ce?

— El nu ar vrea să ne facem griji din pricina lui. Ar vrea să fim istețe și să găsim o cale de scăpare de aici.

Ea dă din cap.

— Ca spionii secreți.

— Da. Ca spionii secreți. Ar vrea să ne concentrăm toate energiile pentru a evada.

Dă din nou din cap.

— Și știi ce ar face mama mea, bunica ta, dacă ar fi aici?

— Ce? întreabă ea, privind în sus, către mine, cu ochii ei verzi, curioși.

— Se pricepea tare bine să vadă partea bună a unei situații proaste. Tu semeni mult cu ea, știi?

— Chiar așa?

— Da, foarte mult. Îmi pare rău că nu ai cunoscut-o. Ea era… ca o rază de soare, chiar și în cele mai ploioase zile. Lângă ea, totul era minunat.

— Așa cum este și lângă tine, spune ea, strângându-mă de braț.

Zâmbesc.

— Mama făcea ca orice sarcină neplăcută să fie amuzantă. Ca spălatul rufelor, sau spălatul vaselor, sau curățatul cartofilor, pe care le uram. Făcea

jocuri din orice și era o minunăție.

Îmi face bine să îmi amintesc, să revin la un timp când viața nu era contaminată de teamă, să îmi amintesc cum se lumina chipul mamei când intram într-o încăpere.

— Asta vom face și noi aici. Vom transforma totul într-o aventură. Și vrei să știi cum?

— Cum?

— O să ne prefacem.

Chipul i se luminează.

— Eu voi fi o prințesă, iar acesta va fi turnul meu. Tu ești regina.

— Da, spun eu.

— Iar cavalerii noștri sunt la război împotriva barbarilor, dar noi suntem în siguranță în castel, șoptește ea. Regele, tatăl meu și soțul tău, se va întoarce în curând și îmi va aduce o sută de rochii noi și… un cățeluș!

Zâmbesc.

— Iar între timp vom aștepta răbdătoare, ne vom împleti părul și vom mânca prăjituri.

Îi întind un platou imaginar, iar ea întinde mâna spre el și ia o înghițitură imaginară.

— Mmmmm, face ea.

Știu că îi e foame, și mie îmi este. Dar avem prăjiturile și mica noastră lume imaginară și deocamdată nici nu pot să îmi doresc mai mult.

Toată ziua aștept ca Reinhardt să se întoarcă în orice moment. Mă plimb îngrijorată prin cameră, temându-mă de ceea ce se va întâmpla când o va face. Mă pregătesc de ce este mai rău. Va descuia ușa de la intrare și mă va striga. Nu îl pot lăsa să intre în cameră. Ar putea să o vadă pe Cosi, ba chiar s-ar putea întâmpla ceva mai rău. Cosi ar fi nevoită să asculte ce îmi face. Ar traumatiza-o pentru toată viața. Nu pot permite să se întâmple așa ceva. O să îi spun lui Cosi să stea sub pat, să țină cuvertura trasă până jos, în timp ce eu mă voi duce în camera de zi și îl voi înfrunta acolo.

Dar nu se întoarce, iar când micuțul ceas de pe birou arată ora cinci, îmi amintesc de avertismentul lui *Madame* Huiet să nu întârzii la cină.

— Nu voi fi plecată mult timp, îi șoptesc eu lui Cosi, când ea se strecoară sub pat.

— Bine, mami, spune ea.

Mai devreme a găsit un stilou în sertarul biroului și parcă ar fi dat de o piatră prețioasă. Își iubește jurnalul, iar eu mă bucur să o văd notându-și pe paginile acelea desenele și poveștile ei dulci, mai ales acum, când tot ce i-a rămas este propria imaginație.

Ridic cuvertura ca să arunc o ultimă privire înainte de a pleca.

— Mă întorc cât ai clipi.

— Da, mami, zice ea. Știu. Te duci la un bal foarte important. Vor fi muzică, și dansuri, și mâncăruri delicioase. Toată lumea te așteaptă și vor face reverențe în fața ta când vei coborî pe scara maiestuoasă. Grăbește-te – nu trebuie să îi faci să te aștepte.

Ochii mi se umplu cu lacrimi. Da. Așa vom supraviețui eu și Cosi. Numai așa.

— Da, dulcea mea prințesă.

Ies pe ușă și o găsesc pe *Madame* Huiet stând pe hol, atât de aproape de ușa dormitorului, încât parcă s-ar fi materializat acolo.

— Ai întârziat, zice *Madame* Huiet, cu mâinile bine înfipte în șolduri.

— Îmi… îmi pare rău, mă bâlbâi eu, luată prin surprindere.

De câtă vreme așteaptă aici? Ne-a auzit vorbind pe mine și pe Cosi?

— Să nu se mai întâmple, zice ea, luând-o înainte.

O urmez în sufrageria aflată în cealaltă parte a apartamentului, cu pereți ornați cu panouri întunecate de mahon și o masă lungă, cu cel puțin douăsprezece scaune. Îmi imaginez că aici au cinat mulți germani de rang înalt.

— Șezi, zice menajera, arătându-mi un scaun de la capătul mesei.

Îmi ocup locul, în timp ce ea dispare printr-o ușă, iar după o clipă se întoarce cu o tavă, pe care mi-o așază în față. N-am mâncat toată ziua, iar la acest punct aș accepta orice este comestibil, dar ceea ce mi se dă este mai mult decât comestibil. Inhalez aromele plăcute care se ridică din farfuria mea – cartofi la cuptor, morcovi și o friptură frumoasă, care are o crustă cum nu am mai văzut niciodată. Arată divin.

— Mulțumesc, spun eu, întinzând mâna după furculiță și luând o înghițitură.

Mă privește din ușa bucătăriei.

— Este… foarte bun, spun eu.

Menajera se încruntă.

— Nu te ajută să mă complimentezi.

Trebuie să găsesc un mod de a strecura mâncare în cameră, pentru Cosi. Aș putea să înfășor o bucată de friptură în șervet? Prea multă murdărie. În schimb, ochii îmi cad asupra coșului cu chifle, iar când *Madame* Huiet intră o clipă în bucătărie, ascund două în corsajul rochiei. În loc să înghit ultima bucățică de friptură, o țin în gură, apoi mă ridic în picioare, nerăbdătoare să mă întorc în cameră.

— Ai terminat, după cum văd, zice menajera.

Nu îmi dau seama dacă este mulțumită sau iritată să vadă farfuria curățată.

Dau din cap, întorcându-mă în dormitor și închizând ușa în urma mea. Scot bucățica de carne din gură și răsuflu adânc.

— Cosi, șoptesc eu.

Căpșorul ei se ivește de sub pat.

— Uite ce ți-am adus de la bal, zic eu, întinzându-i ultima bucățică de carne și chifla. Îmi pare rău că nu este mai mult. Contele și contesa de Luxemburg mănâncă mult, după cum știi.

Zâmbește, înfulecând puținul pe care i l-am adus fără nicio obiecție și bând apoi apă din ulciorul așezat pe podea. Aș vrea să îi dau mai mult. Mă voi strădui mai tare ziua următoare, poate chiar strecurându-mă în bucătărie în timp ce doarme *Madame* Huiet. Voi găsi o cale.

Orele trec, iar Cosi ațipește în pat, lângă mine. O las să doarmă așa cât mai mult, cu urechile ciulite precaut, înainte de a o muta sub pat. Nu suport gândul că va petrece noaptea pe podeaua rece și tare, dar nu există altă cale.

Și, exact când minutarul ceasului arată ora unsprezece, aud cum se deschide ușa și pași grei care traversează podeaua.

Capitolul 17

CAROLINE

— Bună dimineața, zice Margot a doua zi, întâmpinându-mă cu băiețelul ei suit pe șold.

Nu este mai mare de doi ani, are cei mai dulci obrăjori și părul castaniu și mătăsos.

Zâmbesc. Dormeau amândoi când am sosit acasă aseară.

— Mă bucur că sunteți aici. Ați găsit tot ce v-a trebuit?

Ea face semn că da.

— Apartamentul acesta este uimitor.

Privesc în jur.

— Nu-i așa? Deși cred că este ridicol ca o singură persoană să aibă un spațiu atât de mare, zic eu cu o strâmbătură. Va fi plăcut să-l împart cu voi.

Simt un miros delicios care vine dinspre bucătărie.

— Fac micul dejun, spune Margot. Nu seamănă cu ce se mănâncă la Jeanty, te asigur, dar… poate că ți-e foame.

— Sună minunat, zic eu. Mulțumesc.

Luăm micul dejun pe balcon, o mâncărică minunată cu legume și ouă, apoi ne mutăm în living și ne bem cafeaua în timp ce Élian se joacă cu un teanc de căni gradate din plastic pe care le-am adus din bucătărie. Chicotește și bate din palme în timp ce le ordonează în diverse feluri, apoi le lovește unele de altele.

— Élian este un nume grozav. Nu cred că l-am mai auzit până acum. Cum ai ajuns la acest nume? întreb eu, sorbind din cafea.

— L-am văzut pe un monument închinat celui de-al Doilea Război Mondial când eram copil, explică ea. Era unul dintre miile de nume ale victimelor pe care ura nazistă le-a făcut în Paris, în timpul ocupației. Dintr-un motiv sau altul, acest nume mi-a atras atenția. Am fost captivată de el pe loc.

— Destinul, zic eu.

Ea dă din cap.

— În clipa aceea am decis că dacă voi avea un fiu, așa îl voi boteza.

Privește în jos, către cana ei.

— Lui Jacques nu i-a plăcut niciodată numele. Spunea că… Face o pauză, cu chipul cuprins deodată de îngrijorare. Nu contează.

O apuc de mână.

— Ești aici acum. Ești în siguranță.

Ea dă din cap.

— Oricum, am vrut să onorez trecutul și în același timp să dau numelui o nouă semnificație, o nouă viață. Îl privește pe băiețel care se joacă fericit pe podea. Nu sunt sigură că am reușit.

Vânătaia de sub ochiul ei stâng este pe cale să se vindece, dar încă se vede.

— Ce spui? Sigur că ai reușit!

Ochii i se umplu de lacrimi.

— Aveam atâtea speranțe pentru el. Scutură din cap. În schimb, s-a ales cu un tată alcoolic și o mamă distrusă.

— Nu ești distrusă, îi zic eu. Ești o mamă minunată, care, deși poate nu știe, are atât de multă putere! Într-o zi, Élian va înțelege că ai luptat pentru el. Zâmbesc. De acum înainte nu poate să fie decât mai bine.

— Așa crezi că va fi?

— Știu că așa va fi.

Zâmbește.

— Mă simt îngrozitor să recunosc, dar multă vreme nu am știut ce să cred despre tine.

— Este în regulă, zic eu.

— Îmi amintesc când ai început să vii la restaurant, acum vreo trei ani. Păreai… atât de tristă. Am încercat să-ți vorbesc de câteva ori, am încercat să te înveselesc. Dar tu erai… nu știu cum să zic… aproape că erai *inabordabilă.* Ca o pisică vagabondă care are nevoie de îngrijire medicală, dar dacă se apropie cineva, îl zgârie. Iar apoi Vic a cumpărat Jeanty și s-a înamorat complet de tine, dar tu abia dacă îi acordai atenție.

Oftez.

— Îmi pare rău. Nu știu de ce acționam așa. Mă tem că pentru mine trecutul rămâne o gaură neagră.

— Apoi, când te-ai întors după accident, mă așteptam la același tratament, dar tu te… ei bine, te schimbaseși. Mi-a luat ceva timp să înțeleg. Habar nu aveam că poți să fii…

— Normală? am spus eu cu un zâmbet.

— Nu, vreau să spun că nu știam că ai atâta căldură, atâta bunătate sub toate acele straturi.

Îngenunchez lângă Élian și lovesc între ele două căni de măsură, iar el râde.

— Cred că uneori cele mai rele lucruri scot la iveală ce este mai bun în noi.

— Tu scoți la iveală tot ce are Victor mai bun.

— Așa crezi?

Gândurile mi se întorc la Provence, la apelurile ciudate. Emma, florile pe care nu le-am primit. Nu am mai avut nicio veste de la el de când ne-am întors. Nici măcar un mesaj telefonic.

— Da, zice ea. Dar eu… Face o pauză, apoi reîncepe: Mă întreb doar dacă…

Vocea i se stinge.

— Ce te întrebi?

Élian merge împleticindu-se spre balcon, iar Margot se ridică în grabă și îl prinde în brațe.

— Este timpul pentru un somnic, prietene, zice ea, depunând un sărut pe obrazul lui. S-ar putea să adorm și eu cu el, continuă ea. Nu prea am dormit azi-noapte, iar mami este foarte obosită.

— După toate prin câte ai trecut, ai nevoie de odihnă.

Dispare către dormitorul din capătul holului, iar eu mă gândesc la cutia cu scrisori pe care le-am găsit în dulap și chiar atunci sună soneria. Alerg să răspund, iar inima îmi tresaltă, gândindu-mă că ar putea fi Victor. În schimb, deschid ușa și dau de Estelle.

— Bună, zice ea. Te deranjez?

— Ah, deloc, spun eu.

Mi-a ieșit din minte întâlnirea pe care am stabilit-o.

— Scuză-mă. Intră, te rog.

Se așază pe canapea și pune scrisorile pe care i le-am dat pe măsuța de cafea.

— Scrisorile acestea sunt – face o pauză, clătinând din cap ca și cum ar fi uluită – o descoperire incredibilă.

— Mă bucur să aud asta, spun eu.

— Deși Céline a fost destul de isteață încât să nu dea prea multe detalii în scris, aceste scrisori o leagă, așa cum suspectam, de acest apartament.

Transmit un sentiment de disperare. Avea probleme mari, asta este evident. Întrebarea este dacă iubitul ei, Luc, a venit să o salveze sau nu.

Oftez.

— Ce ai mai descoperit?

Estelle dă din cap.

— Am avut noroc că am citit memoriile lui Esther sub lumină ultravioletă, despre care ți-am spus. Unele pasaje erau prea rău avariate pentru a le mai putea descifra, din păcate, dar puzzle-ul începe să ia formă. Céline – mamă văduvă, cu o fetiță – și tatăl ei dețineau o florărie chiar aici, pe rue Cler. După ce tatăl ei a fost agresat de un soldat neamț, au apelat la Esther pentru îngrijiri medicale. Restul este neclar, dar din ce am putut să pun cap la cap, familia a dispărut pe neașteptate. Esther scrie că spera să fi fugit, dar din câte îmi dau eu seama, n-a fost așa.

Clatin din cap.

— Apoi ce s-a mai întâmplat?

— Ei bine, continuă ea, teoria mea este că Céline a fost sechestrată de un soldat nazist chiar aici, probabil împreună cu fetița ei.

Îmi acopăr gura cu mâna.

— Mai caut încă prin bazele de date, ca să văd dacă pot să dau de urma tatălui ei într-unul din lagărele de muncă, dar până acum nu am reușit să îl identific. Chiar dacă istoricii au muncit din greu să identifice toate victimele Holocaustului, se estimează că mii de persoane rămân necunoscute, iar poveștile lor nespuse.

— Știu că toate astea s-au întâmplat cu atât de mult timp în urmă, zic eu, frecându-mi fruntea cu o mână. Dar trebuie să fie cineva în cartier care era destul de tânăr la momentul acela ca să își amintească… ceva.

Estelle ridică din umeri.

— Dacă știi pe cineva, mi-ar face plăcere să vorbesc cu el.

— Stai puțin, zic eu, amintindu-mi de *Monsieur* Ballard. Hei, ai vrea să iei masa cu mine la prânz la Bistro Jeanty mâine? Un client obișnuit al localului s-ar putea să se dovedească de folos. Să vedem dacă îl întâlnim acolo. Este o mină de informații. Poate se găsește o pepită de aur și pentru proiectul tău.

Estelle are ochii mari.

— Mi-ar plăcea tare mult!

Privește în lungul holului, către dormitoare.

— Te-ar deranja dacă aș arunca o privire?

— Sigur că nu, zic eu. Dar am niște musafiri care stau la mine și mă tem că în acest moment dorm.

— Nicio problemă, spune ea. Vin altă dată.

— Oricând, spun eu, ridicându-mă. Te rog să mă scuzi. Am o programare și trebuie să plec în scurtă vreme, dar ne vedem mâine la Jeanty.

— Da, zice Estelle, băgând obiectele de pe masă înapoi în geantă. Mulțumesc, Caroline. M-ai ajutat foarte mult.

În timp ce îmi iau haina și geanta, mă gândesc la posibilitatea ca Céline să fi fost ținută captivă chiar în acest apartament de un monstru, poate chiar împreună cu fetița ei și mă cutremur. Nu-i de mirare că *Monsieur* de Goff urăște acești pereți. Nici toată vopseaua din lume nu poate acoperi pata întunecată a răului. Dar apoi o rază de lumină intră pe fereastră, aruncând o umbră colorată pe ușă și amintindu-mi că lumina are forță. Mă rog ca Céline să o fi găsit.

∵

Iau liftul până la cabinetul de la etajul al treilea al doctorului Louis Marchand, unde o recepționeră îmi oferă o cană de ceai și îmi spune că terapeutul mă va primi de îndată. Doctorița Leroy mi l-a recomandat, dar la început am fost sceptică. Cum ar putea un străin, cu toată diploma lui de doctor, să acceseze căile blocate ale minții mele?

— Este cel mai bun din Paris, mi-a promis ea. Merită cel puțin să încerci.

Iată-mă, așadar, încercând.

Sunt condusă într-o cameră de pe hol, unde iau loc pe o canapea acoperită cu catifea bordo. Pe o masă de lângă mine este o cutie cu șervețele și o carte despre Toscana. Chiparoșii de pe copertă îmi amintesc de ceva, dar, desigur, nu știu de ce.

— Bună ziua, zice un bărbat când intră în cameră. Dumneata trebuie să fii Caroline.

— Da, zic eu, cu un zâmbet neliniștit.

— Eu sunt doctorul Marchand, dar, te rog, spune-mi Louis.

Dau din cap.

— Louis.

Are cel puțin șaizeci de ani, poate chiar mai mult. Zâmbetul lui este cald, ochii blânzi. Îmi imaginez miile de persoane care au vărsat lacrimi așezate pe această canapea.

— Povestește-mi despre tine, zice el, încrucișându-și picioarele și întinzându-se după un carnet și un pix aflate pe masa de lângă el.

— Ei bine, spun eu, asta s-ar putea să fie cam greu.

— A, da, zice el. Doctorița Leroy mi-a trimis dosarul dumitale.

Dau din umeri.

— Nici nu știu de unde să încep.

El înclină din cap.

— Să începem cu momentul de față.

— Bine, zic eu, ezitantă, privind în jurul meu și făcând o lungă pauză înainte de a scutura din umeri și a inspira adânc. Numele meu este Caroline și locuiesc pe rue Cler, la numărul optsprezece. Restul? zic eu, oftând. Nu îl cunosc.

— Ah, zice el zâmbindu-mi, ca și cum l-aș amuza foarte tare. Nu îmi place să fac pe deșteptul, Caroline, dar îl cunoști.

— Chiar așa? Scutur din cap. *Ce* cunosc?

— Cunoști restul… despre tine.

Mă așez mai bine pe canapea, strângând cu mâna perna de lângă mine.

— *Monsieur*, adică, domnule doctor Marchand, adică Louis, poate nu înțelegi. Am avut un accident. Mi-am pierdut memoria.

El dă din cap.

— Da, sunt conștient de asta. Și ai avut mare noroc.

— Dacă pierderea memoriei ți se pare un *noroc*…

Continui, spunându-i despre situația mea prezentă, despre Victor, apartament, Margot – fragmente de viață pe care le cos laolaltă ca pe niște pătrățele din care fac un macat.

— Știu că ești frustrată, continuă el. Dar dacă este să rămâi cu ceva în urma acestei ședințe, aș vrea să fie următorul lucru: poate că ți-ai pierdut memoria, dar nu te-ai pierdut pe tine.

Clipesc de câteva ori, lăsându-i cuvintele la macerat.

— Ești încă tu însăți, spune el. Chiar și fără enciclopedia trecutului tău. Ești în mod autentic aceeași persoană.

Își descrucișează picioarele și se apleacă spre mine.

— Și, drept să spun, faptul că ai ocazia de a te cunoaște în starea aceasta primară, în care te afli tu acum, lipsită de bagajul trecutului, acesta este în sine un dar. Unul ciudat, dar totuși un dar bun.

Vorbim încă o jumătate de oră, iar el îmi arată o serie de exerciții cognitive și de respirație care se presupune că vor ajuta la deblocarea minții mele.

— Nu uita, zice el când mă ridic să plec, s-ar putea să simți că ai pierdut totul, dar nu este adevărat. Arată către capul lui. Totul este încă acolo.

∵

În bucătărie, Margot întreabă:

— Cum a fost ziua ta? și îi întinde lui Élian biberonul, pe care el îl oferă iepurașului de pluș.

— Bună, zic eu. Întâlnirea cu terapeutul a fost… interesantă.

— Ai făcut vreun progres cu memoria?

Scutur din cap.

— Nu chiar, dar cred că am avut câteva revelații.

— E promițător, spune ea, înainte de a zâmbi larg. Victor a sunat de câteva ori.

Fac ochii mari.

— A, da?

— Vrea să știe dacă te duci la restaurant diseară, zice ea cu ochi scăpărători. Vrea neapărat să te vadă.

— Nu știu, zic eu. Poate că ar trebui să… stau acasă.

Margot clatină din cap.

— Caroline, statul acasă are și el scopul lui. Înțeleg. De fapt, înainte de al avea pe Élian, când eram singură, nimic nu îmi plăcea mai mult decât o seară liniștită, petrecută acasă. Nu trebuia să gătesc pentru nimeni, nici măcar pentru mine. Fumam o țigară și mâncam un măr și era ca în rai.

Zâmbesc.

— O țigară și un măr. Îmi place.

Mă opresc, gândindu-mă la seara perfectă pe care aș petrece-o eu singură, acasă.

— Eu aș mânca o prăjitură cu ciocolată și aș bea un pahar de vin roșu.

Râde, dând din cap.

— Te înțeleg perfect. Dar în seara asta, zice ea clătinând din cap, acesta este un… moment. Ar putea fi unul crucial în povestea voastră. Mă strânge de mână. Ai încredere în mine. Trebuie să te duci.

— Chiar crezi? întreb eu, gânditoare.

— Da.

Margot mă convinge să mă îmbrac cu un pulover și o fustă înainte de a pleca. Sunt atât de pierdută în gânduri, încât nici nu îmi pasă de vânt și de ce îmi face în păr, sau de faptul că tocurile mi s-au prins între pietrele din pavaj de mai multe ori. Iar când văd Bistro Jeanty în depărtare, inima îmi bate mai tare. Îmi pare rău că nu am încrederea lui Margot. Eu, în schimb, mă simt vulnerabilă de când ne-am întors din Provence. *Dacă am făcut o greșeală punându-mi încrederea în Victor? Dacă interesul lui față de mine este pur și simplu… fizic și nimic mai mult?* Ultimul lucru de care am nevoie este o inimă frântă.

— Bună, zice el când ni se întâlnesc ochii în restaurant.

Zâmbesc când îmi ia paltonul, apoi mă conduce într-un colț întunecat al restaurantului, o zonă separată de restul încăperii printr-o cortină din catifea verde-smarald, de obicei rezervată petrecerilor private. Ne așezăm la o masă luminată de un sfeșnic ornamental.

— Am vrut să creez o atmosferă… specială pentru tine în seara asta, zice el.

— E frumos, spun eu, trăgând de inelul de aur de pe degetul de la mâna dreaptă.

L-am găsit în sertarul de la baie și mi l-am pus în dimineața asta.

Victor deschide o sticlă de vin italienesc și toarnă câte un pahar pentru fiecare.

— Pentru amintiri noi, zice el, întinzând paharul spre mine ca să ciocnim.

— Și vechi, zic eu, înainte de a lua o înghițitură.

În timp ce vin felurile de mâncare – unul mai frumos aranjat decât celălalt – vorbim fără nicio greutate, dar nu îi împărtășesc temerile mele, nici nu îndrăznesc să îi spun cât de vulnerabilă mă simt și nici nu cer asigurările de care am disperată nevoie. În schimb, îmi beau vinul, mănânc și încerc să mă bucur de această seară. Poate am fost prea precaută. În definitiv, Victor a fost tot timpul minunat, iar eu sunt obsedată de telefonul dat de femeia aceea când ne aflam în sud și de ceva neimportant pe care i-a spus Inès despre niște flori. Când Victor scoate o altă sticlă de vin pe care o destupă, decid să dau totul uitării.

— Permite-mi să aduc pahare curate, spune el, ridicându-se. Mă întorc imediat.

Zâmbesc când se strecoară dincolo de cortină. Iau ultima înghițitură de vin din pahar. Un nebbiolo perfect, ușor, cu o notă finală de vișină. Mă

întreb dacă îmi place nebbiolo, sau dacă îmi plăcea înainte. Oare toate gusturile și preferințele mele sunt recente? Mă uit la tarta de ciuperci și brânză Gruyère de pe masă și mă întreb dacă fostei mele personalități îi plăceau ciupercile la fel de mult cât îmi plac mie acum sau dacă aceste afinități vor dispărea odată cu revenirea amintirilor mele.

Victor și-a lăsat telefonul pe masă și deodată se aprinde și începe să sune. Nu pot să nu remarc numele de pe ecran: Emma. Obrajii îmi iau foc.

Se întoarce o clipă mai târziu cu două pahare curate, apoi toarnă din a doua sticlă de vin. Când începe să vorbească, eu mă uit fix înainte.

— Ce s-a întâmplat? întreabă el, remarcând schimbarea mea de dispoziție.

— Nimic, zic eu, evitându-i privirea.

— Caroline, te rog, spune el, ce te supără?

Inspir adânc, dorindu-mi să pot evita ce știu că urmează acum: o erupție, mă tem, de dimensiuni vulcanice.

— Cine este… *Emma*? întreb eu. A sunat când eram în Provence și – mă opresc, arătând spre telefonul lui de pe masă – a sunat din nou acum.

Clipește de câte ori, rapid. Îmi dau seama că, indiferent cine ar fi ea, este vorba de ceva incomod și că nu este pregătit să vorbească despre ea.

— Este fosta ta iubită? Cea pe care ai spus că ai iubit-o? Cea pentru care ai cumpărat flori?

Victor clatină din cap. Dar în loc să fie calm și răbdător, pare agitat, ba chiar un pic iritat.

— Te-am invitat aici pentru că am dorit să petrec o seară deosebită cu tine. De ce ai crede că am alte intenții?

— Atunci, cine este femeia aceea și de ce te tot sună?

Urăsc felul cum sună vocea mea. Nesigură. Ca o fetiță speriată. Dar nu îmi pot masca sentimentele.

Își drege glasul.

— Nu este… nu este nimeni. Face o pauză. Stai puțin, de ce te porți așa? Ascultă, Caroline, zice el punând șervetul pe masă și privindu-mă drept în ochi, nu știu ce trebuie să spun ca să ai încredere în mine.

Mă uit în jurul meu, în separeul slab luminat. Nu se văd florile. Poate le-a dat deja Emmei, sau altei femei frumoase cu care și-a petrecut noaptea care a trecut. Oftez și mă ridic în picioare.

— Nu te-aș răni niciodată, zice Victor, ducând mâna la obrazul meu.

— Se poate să fie adevărat, spun eu, ștergându-mi o lacrimă. Dar acum sunt prea fragilă ca să îmi pot da seama dacă să te cred sau nu. Înghit în sec, privindu-l lung. Îmi pare rău. Ar trebui să plec.

— Te rog, spune Victor, Caroline, nu pleca.

Dă să îmi ia mâna, dar nu îl las. Mă strecor dincolo de cortină, îmi croiesc drum prin restaurant și îmi găsesc paltonul înainte de a ieși pe ușă. Mă simt rușinată și supărată în aceeași măsură. Dar sunt mai ales pierdută, categoric pierdută.

∵

Când mă trezesc a doua zi de dimineață, Margot și Élian sunt deja plecați. Detaliile serii dinainte mă izbesc în cap ca un ciocan în timp ce încerc bâjbâind să-mi fac o cafea în bucătărie. Cu fiecare înghițitură, îmi amintesc mai multe din cele pe care i le-am spus lui Victor și cum am plecat cu inima ca un bolovan. Înghit din greu, regretând că seara nu se sfârșise altfel. Dar pentru ce? Pentru a fi înșelată? Pentru a fi păcălită să cred că sunt într-o relație cu cineva care ține cu adevărat la mine, și nu îi este doar milă de mine?

Fac un duș și mă întorc la caietul de schițe; mă uit fix la imaginea unui palmier pe care l-am desenat când aud telefonul sunând.

— Mai este în vigoare întâlnirea de la ora unu?

Este Estelle, iar eu am uitat complet de promisiunea de a lua prânzul împreună.

— În legătură cu asta, încep eu. Sunt…

— Îmi pare rău, zice ea. Sunt în tren și este mare gălăgie. Abia te aud. Voiam doar să spun că voi întârzia câteva minute, bine?

— Bine, zic eu cu un suspin.

∵

Estelle mă așteaptă în față la Jeanty îmbrăcată elegant, într-o pereche de blugi mulați și un pulover cafeniu. Când mă vede, îmi zâmbește și mă sărută pe obraji.

— Cred că am trecut pe lângă acest bistro de o mie de ori; nu îmi vine să cred că nu am luat niciodată masa aici.

Aerul cald mă lovește peste față când intru cu Estelle în urma mea.

— O să îți placă, îi zic eu, privind în jur precaută.

— *Bonjour*, îi spun lui Lorraine, una dintre chelnerițele care lucrează ca hostesă, până se întoarce Margot.

Arunc o privire timidă spre bucătărie.
— Victor e aici?
— A, tocmai ce-a ieșit, zice ea. Dar nu lipsește mult timp. Un drum scurt până la piață. Am rămas fără cartofi.
— Cartofi, zic eu cu un zâmbet, în timp ce flutur o mână spre *Monsieur* Ballard, după care îi fac semn lui Estelle să mă urmeze la masa lui. Acesta este domnul cu care vreau să îți fac cunoștință.
— Bonjour, *Monsieur* Ballard, zic eu, zâmbind. Aș vrea să vă fac cunoștință cu o prietenă. Aceasta este Estelle Olivier.
Îi explic despre proiect, iar el se apleacă spre noi, interesat.
— Vă rog, luați loc, amândouă, zice el, împingând deoparte ziarul. Face semn unui chelner să mai aducă două espresso. Cum te mai simți?
— Bine, zic eu.
Se uită lung la mine.
— Nu cred că ești cinstită cu mine.
Oftez, uitându-mă spre Estelle, apoi înapoi la *Monsieur* Ballard.
— De unde știți?
— Am învățat să citesc fețele la timpul meu, iar fața ta îmi spune că ai… un conflict interior.
— Cred că așa este.
— Ei bine, continuă el, dacă aș putea să îți dau un sfat care să merite ascultat, ți-aș spune ce îmi doresc să îmi spus și mie cineva când eram de vârsta ta.
— Care ar fi acesta?
— Nu îți mai face griji tot timpul.
Zâmbesc.
— Ușor de spus, mai greu de făcut.
Oftează și își ridică mâinile în aer.
— Draga mea, eu nu îți pot spune ce să faci, dar îți pot spune ce regret că nu am făcut eu.
— Să auzim, atunci, spun eu, schimbând o privire cu Estelle, care pare amuzată și curioasă în același timp.
El dă din cap.
— Regret că nu am renunțat la slujba aceea nenorocită de contabil și nu m-am dus în Italia, la Portofino, așa cum doream. Regret că nu am sărutat-o pe fata aceea pe care ar fi trebuit să o sărut când am avut ocazia.

Face o pauză, iar privirea i se pierde în depărtare. Își drege glasul. Regret că nu am petrecut mai multe weekenduri cu copiii mei când erau mici. Regret că nu l-am scuipat în față pe ofițerul neamț care a insultat-o pe mama pe stradă, chiar dacă mi-ar fi tras una în nas. Și regret că nu am…

Vocea i se pierde, iar privirea i se îndreaptă spre dulăpiorul de pe peretele opus și poate spre o amintire de demult.

— Ce? întreb eu. Ce voiați să spuneți?

Își drege vocea.

— Acum nu mai contează. Ideea este, trăiește momentul. Momentul *tău*.

— Cât aș vrea să fie atât de ușor, zic eu.

— Draga mea, răspunde el, este. Te asigur că este. Viața este așa cum o faci tu să fie. Tu știi ce vrei. Se întoarce spre ușă în clipa când intră Victor. Acum du-te și ia ceea ce îți dorești.

În timp ce *Monsieur* Ballard începe să discute cu Estelle, Victor intră în restaurant ducând un coș care dă pe dinafară cu cartofi. Remarc un fir de varză de Bruxelles ițindu-se într-o parte.

— Iată-te, zice Victor când ni se întâlnesc privirile.

Pune jos coșul și se apropie de mine, sărutându-mă pe obraz ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Îmi… pare rău, zic eu. În legătură cu aseară. Nu ar fi trebuit să fiu atât de emotivă.

— Și mie îmi pare rău, zice el. Nici eu… nu ar fi trebuit să fiu reacționez atât de intens.

Dau din cap, căutându-i privirea.

— Știi, zice el, nu trebuie să îți fie teamă când ești lângă mine.

— Știu, spun eu, zâmbind. Sau cel puțin așa cred.

Mă apucă de mână.

— Nu te voi răni. Îți promit.

Zâmbesc.

— Cum stai cu memoria azi?

— La fel.

Răsuflă, strângându-mă de mână.

— Mi-e dor de tine.

— Și mie, zic eu, zâmbind anevoie, întrebându-mă dacă nu cumva am fost prea precaută.

Se apleacă spre mine.

— Când ne putem întâlni?

Mă gândesc din nou la flori și la celelalte dubii ale mele și ajung la concluzia că *sunt* totuși prea precaută.

— Acum ar fi bine? întreb eu.

El zâmbește.

— Da, chiar acum.

— Ce vrei să facem?

— Mai întâi vreau să te sărut, zice el.

De data asta zâmbesc eu.

— Și apoi vreau să te duc la noul restaurant care s-a deschis în cealaltă parte a orașului.

— Bine, zic eu, neputând să mă opresc din zâmbit.

— Vreau doar să anunț angajații că voi fi plecat până la ora cinei.

Îmi iau rămas-bun de la *Monsieur* Ballard și de la Estelle, care sunt angajați într-o discuție intensă.

— Te sun peste câteva zile, spune Estelle.

Zâmbesc satisfăcută când Victor mă ia de mână.

— Oricând.

— E ceva de mers până la restaurant, zice el, privind harta de pe telefon. Vrei să luăm un taxi?

— Nu mă deranjează să merg pe jos, spun eu. Este o zi atât de frumoasă. Dar dacă te grăbești…

— Nu, mergem pe jos, zice el luându-mă de mână și aruncându-mi o privire o clipă mai târziu. La ce te gândești?

— Ce vrei să spui? întreb eu.

— Rumegi ceva, zice el. Se vede.

— A, nimic important, zic eu. Expoziția mea de artă este vineri. M-am tot gândit la ea.

— Mi-ar plăcea mult să vin, zice el, făcând în același timp un semn cu mâna către un om aflat pe cealaltă parte a străzii, dar fără să se oprească pentru a face prezentările.

— Știu că este o perioadă în care nu poți pleca de la restaurant. Nu trebuie să vii.

— Voi fi prezent, spune el. Promit.

— Ei bine, numai dacă poți.

— Ei, ei, face el, oprindu-se. Crezi că aș rata marea expoziție a iubitei mele?

Zâmbesc, căci îmi place că m-a numit iubita lui.

După douăzeci de minute, ajungem la un restaurant numit Chez Sol. Mă uit prin fereastră. Înăuntru atmosfera este animată, cu un decor colorat și mese pline de oameni care își prelungesc prânzul luat târziu, bând cocktailuri.

— Pare aglomerat; crezi că găsim o masă?

El îmi face cu ochiul.

— S-ar putea să am câteva legături speciale.

Înăuntru, un bărbat de aceeași vârstă cu Victor îl întâmpină cu o îmbrățișare. Un șir de oameni așteaptă să fie conduși la masă, dar el ne conduce în grabă la o masă așezată lângă geam.

— Să înțeleg că ești prieten cu proprietarii?

El dă din cap.

— Au un restaurant în Mexic, acolo i-am întâlnit. I-am ajutat să găsească această clădire și să deschidă restaurantul.

Arunc un ochi peste meniu.

— Arată uimitor.

— Stai să încerci tacos de pui cu salsa de ananas.

Când sosește chelnerul, Victor schimbă câteva vorbe cu el, după care comandă pentru noi un platou de feluri diferite de taco și două pahare de margarita mezcal.

— Mezcal?

Înainte de a-mi putea aminti ce este, Victor completează spațiile goale.

— Este tequila cu gust ușor afumat, explică el. Crede-mă, o să-ți placă la nebunie.

Și îmi place. Dar și mai mult îmi place acest moment petrecut cu el. Mă bucur că nu m-am închis în mine. Da, am încă unele temeri, dar le voi rezolva cumva pe toate. *Monsieur* Ballard are dreptate. A venit vremea să îmi trăiesc viața cu hotărâre, nu cu teamă. Comand încă o margarita, apoi îl privesc pe Victor în ochi.

— Mi-a făcut plăcere să pictez și de aceea mă gândesc să transform unul dintre dormitoare într-un studio artistic.

El zâmbește.

— Nu știu dacă voi face ceva vreodată cu picturile mele, dar poate voi vinde câteva într-o bună zi.

— Cred că este o idee excelentă. Ridică paharul. În cinstea ideii tale!

*

— Mulțumesc pentru ziua de azi, zic eu în fața restaurantului.

El mă sărută pe frunte.

— Când ne vom revedea?

— Nu știu, spun eu, privind în lungul străzii.

— Stai puțin. Dacă nu te-ai săturat deja de mine, zice el zâmbind, de ce nu vii în seara asta la restaurant, pe la opt? Julien va prelua atunci serviciul de seară. O să îmi pun șorțul în cui și putem lua cina împreună. Numai noi doi. O rog pe Lorraine să ne rezerve masa din spate.

— Bine, zic eu.

— O să-mi dau osteneala să merite, zice el cu un clipit din ochi. O să vezi.

Zâmbesc în timp ce el se îndreaptă spre bucătărie și îl privesc cum dispare după ușile batante.

∵

Hotărăsc să îmi limpezesc mintea cu o plimbare lungă până la elegantele Galerii Lafayette, ca să caut o rochie pentru expoziția de artă. Inès a catalogat evenimentul drept „unul monden” și sunt convinsă că nu am nimic în șifonier care ar trece drept monden. În timp ce sunt pe drum, mă sună Estelle.

— Ai avut dreptate, zice ea. *Monsieur* Ballard este o mină de informații. Omul este absolut fascinant.

— Mă bucur, zic eu. M-am gândit eu că o să îți placă. Dar ți-a spus ceva util pentru proiectul tău?

— Da, spune ea. Știai că Céline era logodită cu un bărbat care a activat în Rezistență?

— Chiar așa?

— Numele lui era Luc Jeanty.

Fac ochii mari.

— Jeanty, ca în denumirea bistroului Jeanty?

— Da, răspunde ea.

În fundal se aude zgomot.

— Am atâtea să îți spun, dar intru la curs acum.

— Nicio problemă, spun eu. Sună-mă altă dată.

— Bine, așa voi face. A, Caroline, să nu uit, iubitul tău, bucătarul-șef, este foarte atrăgător.

Mi se încălzesc obrajii și zâmbesc în sinea mea.

— Este, nu-i așa?

∵

Galeriile Lafayette sunt splendide. Cu tavanul în formă de dom și nenumăratele etaje care se deschid toate într-un spațiu larg în centru, nu seamănă cu nimic din ce am văzut până acum. Mă gândesc la logodnicul lui Céline și la activitatea lui din Rezistență în timp ce cutreier parterul, printr-un labirint de mese pe care sunt expuse cosmetice și parfumuri. Luc Jeanty. Mă întreb dacă și-a imaginat vreodată că Parisul pentru care a luptat va fi atât de frumos cum este acum. Mă întreb dacă ar fi mulțumit. Dar mai ales mă întreb dacă s-a mai întâlnit cu cei pe care îi iubea: Céline și fiica ei.

Lângă mine, o femeie foarte elegantă, într-o vestă de blană, alege o sticluță maronie de parfum acoperită cu strasuri, apoi își pulverizează parfum pe încheietura mâinii stângi. Fac și eu la fel, apoi mă încrunt, icnind când simt aroma intensă cum îmi înțeapă ochii. Miros de mosc, puternic – nu este deloc genul meu.

Mă întorc la lifturi, urc la primul dintre multele sale etaje și mă opresc când văd în depărtare o rochie neagră pe un manechin. Scurtă și mulată, cu dantelă în jurul corsajului și cu o mică bordură din voal. Simplă, dar elegantă.

— Pot să probez rochia aceasta? o întreb pe o vânzătoare aflată în trecere, arătând spre manechin.

— Ce mărime porți, draga mea?

Mă uit în jos, la corpul meu, apoi din nou spre ea.

— Chiar nu știu.

Femeia zâmbește.

— Îți aduc câteva din care să alegi.

În cabina de probă, îmi trag peste cap prima rochie și o întind peste șolduri, netezind materialul. Este mulată, dar nu excesiv. Zâmbesc către imaginea mea din oglindă. Dintre toate corpurile în care te-ai putea trezi după o comă, aș zice că al meu nu arată defel rău. La expoziție, îmi voi prinde părul în vârful capului și îmi voi evidenția obrajii cu un strop de

fard. Ruj roșu, desigur. Iar în rochia asta, voi arăta perfect. Oare Victor va fi de aceeași părere?

— O iau pe asta, îi spun vânzătoarei la ieșire din cabină.

O urmez către casă. În spatele ei sunt expuse foarte elegant două manechine în blănuri și pantaloni de piele cu ținte – nu este stilul meu – și un ecran TV pe care rulează un fim american alb-negru, din anii șaizeci sau poate de la începutul anilor șaptezeci. Înțepenesc, incapabilă să îmi iau ochii de la ecran. Eu… cunosc acest film. Dar nu este o amintire pasivă, așa ca acelea descrise de doamna doctor Leroy; este una adânc înrădăcinată. Nu pot explica de ce, dar știu că face parte integrantă din persoana mea.

Buzele vânzătoarei se mișcă, dar nu îi aud vocea. De fapt, nu aud nimic. Sunt prea captivată de ecran. Deodată, lumea din jurul meu se oprește cu scrâșnet de roți, iar piesele componente ale vieții mele încep să se lege. Le simt cum își schimbă locul în interiorul creierului, asemenea colțurilor unui puzzle dificil care dau claritate întregii imagini. Îmi rețin lacrimile și ridic privirea când aud din nou vocea vânzătoarei.

— *Mademoiselle*? zice ea. Cardul tău, te rog.

— Te… te rog să mă scuzi, mă bâlbâi eu, căutând în geantă.

Îi întind cardul de credit, apoi mă uit din nou la ecran, unde o blondă fermecătoare se ghemuiește lângă un actor bine făcut, pe o canapea care era la modă la jumătatea secolului trecut. Beau martini. Știu ce urmează. El va pune un disc. Sosesc prieteni la cină. Ea descoperă că el are o aventură cu una dintre prietenele ei. Aruncă sufleul în peretele bucătăriei. O știu! Știu fiecare detaliu! Dar spre deosebire de noianul de cunoștințe acumulate în mintea mea – versurile unor melodii, tot felul de fapte, aparent chiar și lista statelor americane în ordine alfabetică – aceasta este diferită. Știu fără nicio urmă de îndoială că această amintire este profund și inextricabil legată de *mine.*

— *Mademoiselle?*

Din nou, vocea vânzătoarei, care mă scoate din adâncul amintirilor, ce pare cumva o criptă zăvorâtă, a cărei cheie abia acum mi s-a dat.

— Bonul tău.

Se întoarce în interiorul magazinului, unde o femeie și fiica ei adolescentă încearcă să îi atragă atenția.

— O clipă, doamnă, spun eu.

Se întoarce spre mine, iar eu arăt spre ecranul televizorului.

— Filmul acela, actorul acela. Bărbatul. Știți cumva cine este? Tot încerc să îmi dau seama, dar… zic eu, clătinând din cap. Nu reușesc.

Se întoarce către ecran, încrețind din nas întrebătoare.

— Nu este actorul acela american… Wes Williams? Se mai uită câteva secunde, apoi dă din cap afirmativ. Da, sigur el este.

Mă uit fix la bărbatul de pe ecran, la felul cum își aprinde țigara și cum aruncă un zâmbet șarmant.

Femeia se uită la mine de parcă aș fi de pe Marte.

— Credeam că toți americanii îl cunosc pe Wes Williams.

Când se îndreaptă spre ceilalți clienți, eu mai rămân cu privirea ațintită asupra ecranului câteva clipe. Ideea este că eu chiar îl cunosc. Îl cunosc la nivel celular. Wes Williams este… tatăl meu.

Închid ochii și aud din nou sunetul vântului care face să foșnească palmierii, iar clopoțeii să scoată clinchetul acela care mă bântuie. De data asta, sunt mică, nu am mai mult de șapte ani. Alerg pe iarbă, în curtea din spate a unei case din California. San Diego. Este aceeași casă ca în viziunile mele anterioare, dar cu câțiva ani mai devreme.

Lângă piscină, o femeie frumoasă citește o revistă întinsă într-un șezlong. Alerg la ea și îmi fac loc pe șezlong, în stânga ei.

— Mami, spun eu, jucându-mă cu brățara de aur de la mâna ei. Când vine tati acasă?

Ea își scoate ochelarii mari de soare; îmi dau seama că a plâns.

— Nu știu, scumpo, îmi spune ea. În curând, sper.

Fac un salt în timp. Deodată am zece, sau poate unsprezece ani, și sunt îmbrăcată în pantaloni reiați și o helancă. Ling o acadea afară, pe peluză. Aud strigăte în bucătărie. O voce de bărbat. O femeie care plânge. Un pahar care se sparge.

— Wes, oprește-te! Te rog, oprește-te!

Alerg înăuntru și o văd pe mama în genunchi, implorându-l pe tata să nu plece.

— Sunt bolnavă, zice ea. Nu poți să mă părăsești. Nu… nu voi ști ce să fac. Gândește-te la Caroline. Wes, nu ne face asta!

Deodată, mă observă amândoi.

— Draga mea, spune mama, ridicându-se și adunându-se pe cât posibil. Eu și tatăl tău avem o mică neînțelegere.

— Așa este, pisicuțo, spune tata, apropiindu-se de mine.

Este mai în vârstă decât mama cu cel puțin cincisprezece ani. Mă bate pe umăr, apoi își aprinde o țigară.

— De ce nu te duci tu la joacă?

— Mama, zic eu, repezindu-mă spre ea. Chiar ești… bolnavă?

— Ah, nu este nimic grav, draga mea, zice ea. Domnul doctor îmi va da niște medicamente.

Mă uit la tatăl meu, apoi la mama și, deși știu că viața mea nu a fost normală până acum, nu va mai fi niciodată la fel.

Izbucnesc în plâns. Despărțirea îmi zdruncină lumea; la fel și cancerul mamei. O jalnică succesiune de imagini – tuburi intravenoase, un șir nesfârșit de sticluțe cu medicamente, paturi de spital – îmi trece prin fața ochilor. Apoi sunt adolescentă și stau lângă tata la înmormântarea mamei. În dreapta este un morman de pământ, iar doi bărbați îi coboară sicriul în groapă. Țin în mână un trandafir roșu, pe care îl arunc pe sicriul care coboară.

Eu și tata stăm mult timp acolo înainte de a mă întoarce spre el și a-l întreba:

— Crezi că va fi fericită în rai?

— Sigur, puștoaico, zice el, aprinzându-și o țigară. Știi, am vrut să îți spun că trebuie să plec câteva săptămâni. Filmez un proiect nou în Utah.

Dau din cap.

— Vine cineva să aibă grijă de tine. Numele ei este Julia.

Julia. Numele îmi reverberează în urechi.

— Julia este minunată, zice el.

Remarc o sclipire în ochii lui.

— Vei vedea că este o persoană foarte plăcută. Și, cine știe, poate va locui cu noi permanent.

Nici nu s-a așezat pământul pe mormântul mamei, că tata vorbește deja despre o altă femeie. Mă uit pe geamul Porsche-ului său din 1977 și plâng tot drumul către casă.

— Scuză-mă, zice o femeie care mă atinge în trecere și mă readuce în prezent, unde mă trezesc în picioare lângă rafturile cu haine pentru femei de la Galeriile Lafayette.

Sunt amețită, mi-e greață.

Ceața se ridică în cele din urmă și, pe măsură ce se ridică, lumea mea devine clară.

Știu cine sunt.

Mintea îmi este atât de încărcată și procesează atâtea lucruri, încât abia văd drumul înapoi spre rue Cler. Intru plutind în lift și mă materializez în apartament ca o stafie. Toate oasele din corp îmi sunt atinse de o epuizare grea, iar pleoapele mi se închid în timp ce îmi croiesc drum spre dormitor și îmi las capul să cadă pe pernă. Creierul meu, se pare, nu mai poate suporta greutatea amintirilor care se descarcă cu asemenea intensitate. Închid ochii. Somnul este singura mea scăpare.

∵

Când deschid ochii, au trecut ore sau doar câteva minute, dar sunt trezită din somn de țârâitul telefonului din bucătărie. Tresărind, sar din pat și alerg să răspund la al treilea apel.

— Doamna Williams?

Este un american, cu o voce pe care nu o recunosc.

— Da, zic eu dezorientată.

— Vă rog, doamnă, continuă el. Trebuie să vorbesc cu dumneavoastră. Este o chestiune foarte delicată.

— Bine, spun eu precaută.

— Numele meu este Edward Stern, continuă el. Lucrez la o firmă din Los Angeles, executorul testamentar al tatălui dumneavoastră, Wes Williams. Înțeleg că v-ați îndepărtat de el în adolescență, motiv pentru care se poate să nu știți asta.

— Ce să nu știu? întreb eu.

— Ajung acolo imediat, zice el. Când au divorțat părinții, el a cedat casa din San Diego mamei dumneavoastră, iar când a murit, ea v-a lăsat-o dumneavoastră.

— Nu înțeleg.

— Aveți un pic de răbdare, vă rog. Ajung imediat la motivul pentru care vă sun. La momentul morții sale, în urmă cu opt ani, testamentul pe care îl aveam la dosar nu menționa faptul că ar fi avut o fiică.

— Cred că nu este o mare surpriză, zic eu cu un smiorcăit, mintea fiindu-mi asaltată de amintiri din copilărie, multe dintre ele triste. Nu prea îl interesa să fie tată. Îl interesau mai mult femeile.

— Asta este ce vreau să spun, continuă el. Aflându-ne în imposibilitatea de a localiza cea mai apropiată rudă, după plata taxelor, cea mai mare parte a averii sale a intrat într-un depozit bancar, unde se află și în acest moment.

Banii stau acolo și nu îi reclamă nimeni. Își drege vocea. Știți că tatăl dumneavoastră a decedat, nu?

— Da, zic eu, iar alte frânturi de amintiri recuperate mă lovesc ca schijele. Am văzut pe coperta revistei *People*.

— Sunt sigur că știți că în ultimii ani tatăl dumneavoastră a suferit de o demență severă.

Simt un nod în gât și înghit cu greutate. Poate de asta nu m-a căutat niciodată.

— De fapt… asta nu știam.

— Oricum, toate acestea pentru a spune că după moartea sa multe femei au ridicat pretenții asupra unei părți din moștenirea Williams. A fost un adevărat circ. Dar dintre toate, o femeie, Julia Benson, și-a susținut cel mai credibil pretenția.

Julia.

— Ah, îmi amintesc de ea, zic eu. A venit să „aibă grijă de mine” după moartea mamei, ceea ce a echivalat cu aruncarea la gunoi a tuturor lucrurilor mamei mele și trimiterea mea la o școală cu internat.

— Ei bine, continuă el, doamna Benson a prezentat o copie a unui document care părea a fi un testament legal. Părea semnat de domnul Williams, care îi lăsa ei toată averea.

— Nu am așteptat niciodată ceva de la tatăl meu și nici acum nu pretind ceva, dar femeia aceea… Scutur din cap când îmi amintesc cum își bătea joc de rochiile mamei când îi golea dulapurile. Nu ar trebui să primească niciun bănuț.

— Asta-i și ideea. Nu o să primească nimic. Testamentul nu are valabilitate legală, pentru că nu este încheiat la un notar și nici nu conține semnăturile martorilor, dar cel puțin ne-a condus la dumneavoastră.

— Ce vreți să spuneți?

— Testamentul falsificat al doamnei Benson conține o întreagă clauză referitoare la dumneavoastră, stipulând în mod expres că tatăl dumneavoastră dorește să vă excludă de la o eventuală moștenire. Dar nu contează ce pretinde dumneaei că voia tatăl dumneavoastră; ideea este că în documentele falsificate l-a dezvăluit pe adevăratul moștenitor al averii lui Wes Williams, iar persoana aceea sunteți dumneavoastră.

— Eu?

— Sunteți foarte greu de găsit, să știți. Nu aveți cont pe Facebook. Nicio activitate semnificativă on-line. Când ne-am dat în sfârșit seama că vă aflați în Paris, am angajat un detectiv particular să vă găsească.

— Asta explică telefoanele, spun eu. Știam eu că mă urmărește cineva.

— Nu am vrut să vă speriem, zice el. Nu am vrut decât să vă găsim. Oricum, voi trimite prin curier toate documentele săptămâna aceasta. Avem nevoie de semnătura dumneavoastră, iar după ce echipa mea din New York dă autorizarea finală, vă pot înmâna un cec. Asta poate dura o săptămână, poate ceva mai mult. Face o pauză de o clipă. Tatăl dumneavoastră a fost un actor de succes. A făcut vreo patruzeci de filme, așa este?

— Probabil știți mai bine decât mine.

— Veți moșteni o sumă mare de bani. Nu este treaba mea, dar dacă aș fi în locul dumneavoastră, aș căuta un consilier financiar de încredere și aș investi banii cu multă înțelepciune. De asemenea, aș fi atent cui i-aș spune. Există un anumit gen de bărbați care vânează femeile cu bani.

Dau din cap, simțind cum mă ia cu frig.

— Ei bine, zice el. Mă bucur că am putut lua legătura cu dumneavoastră în cele din urmă. Și nu vreau să vă supăr, însă detectivul particular pe care l-am angajat a… ei bine, a…

Vocea îi piere.

— Știu că ați avut un accident și tot restul și de aceea nu știu cum să vă spun asta.

— Ce?

— Ei bine, bărbatul acela cu care vă întâlniți, Victor…

Fac ochii mari.

— Victor? Ce este cu Victor?

— Nimic, doar că ar trebui să știți că…

— Ce să știu?

— Ascultați, eu nu vreau să spun decât că… Nu știu cine credeți că este omul acela.

Clatin din cap.

— Vreți să spuneți să nu am încredere în el?

— Am depășit limita, zice el deodată. Îmi pare rău. Este viața dumneavoastră și veți aranja dumneavoastră treburile într-un fel. Vă doresc mult noroc, doamnă Williams. Din tot sufletul.

Mă uit afară pe fereastra de la bucătărie, cu mintea învârtejită și inima bubuindu-mi în piept. Totul pare ireal, dar cu toate acestea, este real.

∴

— Ești îngrozitor de palidă, zice Margot, cercetându-mi chipul când intră în casă ceva mai târziu. Ești bolnavă? Am auzit că bântuie gripa.

Dau din umeri.

— Nu, dar am multe pe cap.

— Te rog, zice ea întinzând mâna după o farfurie. Lasă-mă să-ți fac ceva de mâncare.

Clatin din cap.

— Mulțumesc, nu mi-e foame.

— Dar trebuie să mănânci, altfel…

— Poți să faci ceva pentru mine? zic eu, întrerupând-o.

— Desigur, orice.

— Poți să suni la restaurant și să îi spui lui Victor că nu vin în seara asta? Mă așteaptă la cină la opt, dar eu… eu nu pot ajunge.

— Dar nu crezi că o să te simți mai bine peste câteva ore? Poate dacă te întinzi un pic? Victor va fi…

— Te rog, sună-l din partea mea, zic eu cu un suspin obosit. Eu pur și simplu nu pot. Nu pot.

— Bine, zice ea încetișor. Îl sun.

Plec în dormitor și închid ușa, scufundându-mă în pat fără să mă mai deranjez să mă schimb de haine sau să mă spăl pe față. Telefonul bâzâie pe noptieră, dar nu răspund și nici nu mă uit la mesaje. Știu că este Victor, dar nu pot să dau ochii cu el încă. În acest moment, nu pot să dau ochii cu nimeni.

Capitolul 18

CÉLINE

S-a întors. Sar în picioare și pun mâna pe ușă, deschizând-o cu atenție, ca să n-o trezesc pe Cosi, apoi mă strecor pe holul întunecat. Îl văd în depărtare scoțându-și paltonul. Este un bărbat masiv, nu doar înalt; are membre lungi și musculoase. Iar în întuneric, când doar lumina lunii se strecoară prin ferestre, pare mai mare și mai înspăimântător ca niciodată.

Nu vreau să dau ochii cu el. Nu vreau să îmi imaginez ce mi-ar putea face. Dar nu vreau să se petreacă ceva acolo unde se află Cosi. Trebuie să merg în grota leului.

— Bună seara, murmur eu.

Mâinile îmi tremură atât de violent, încât sunt nevoită să le încleștez ca să le opresc.

Nu pare să mă audă, așa că zic din nou, mai tare.

— Bună seara.

De data asta se întoarce spre mine. Mă vede. Sunt în mijlocul grotei acum, iar el se îndreaptă spre mine fără preget. El este prădătorul, eu sunt prada.

— Iată-te, nerăbdătoare să mă vezi, zice el.

Își trece mâna grea peste obrazul meu, pe gât, pe lângă sânul stâng și o oprește pe talie, de unde mă apucă și mă trage spre el. Duhnește a țigări și a alcool.

— Am crezut că va trebui să te trezesc în patul tău în seara asta. Ar fi fost amuzant. Imaginează-ți surpriza de a mă găsi cu corpul lipit de al tău, cu mâinile atingându-te în tot felul de locuri…

Icnesc de frică atunci când își bagă mâna între picioarele mele și își lipește buzele de pielea mea, ca niște lipitori.

— Îți place, nu-i așa? zice el, amuzat, bâjbâind după nasturii de la corsajul rochiei mele.

Răbdarea lui dispare după câteva secunde și îmi rupe jumătatea de sus a rochiei, făcând să zboare nasturii. Aud cum unul lovește podeaua din lemn și se rostogolește înainte de a se opri. Îmi rupe și lenjeria intimă, dându-mi la iveală sânii goi, apoi se dă înapoi un pas.

— Nu, zice el. Nu aici. Nu prima dată. Mergem la mine în dormitor.

Mă ridică în brațe de parcă aș fi ușoară ca un fulg și mă duce ca pe un animal pe care l-a înjunghiat în timpul unei expediții vânătorești. Intră pe prima ușă din dreapta. Mă aruncă pe pat. Îmi rețin cu greu lacrimile când își pune mâinile pe mine, apoi închid ochii și… mă prefac.

Deodată, nu mă mai aflu în grota leului – ci beau ceai undeva, la țară, departe, departe. Cosi culege flori de câmp, în timp ce eu citesc o scrisoare de la regele meu. Luc va veni acasă în curând. „Transmite-i dragostea mea prințesei noastre”, scrie el. „Mi-e tare dor de voi două”.

Nici nu observ ce face cu corpul meu, căci nu mă aflu în el. Sunt altundeva, la adăpost, unde nu mă poate găsi. Iar când termină, rămân întinsă, înghețată, până ce se rostogolește într-o parte și începe să sforăie, la început încetișor, dar apoi atât de tare, încât îmi imaginez că se zguduie ferestrele.

Cu grijă, mă strecor afară din patul lui și mă ridic în picioare, străduindu-mă să-mi culeg hainele de pe jos fără să scot niciun sunet. Fac un pas spre ușă, dar scândura de sub picioarele mele scoate un scârțâit amenințător. Țin minte care este scândura și fac un alt pas, la unison cu ritmul sforăiturilor lui Reinhardt, camuflând astfel un alt scârțâit pe care îl scoate podeaua. Încă trei pași. Doi. Dar apoi sforăitul se oprește de tot și el gâfâie în somn. Rămân nemișcată, în pielea goală, până când se rostogolește în partea cealaltă și începe să sforăie din nou.

Reușesc să deschid și să închid ușa fără să-l trezesc, apoi merg la baie. Nici nu pot să mă privesc în oglindă. Tot corpul mă doare. Pe stomac și pe șolduri am urme furioase, care a doua zi vor deveni, fără îndoială, vânătăi. Îmi șterg sângele dintre picioare și îmi trag peste cap rochia. Este ruptă rău și va trebui cusută, căci nu am altceva de purtat. Poate are *Madame* Huiet un ac și ață?

Vreau să fac o baie, să spăl murdăria lui Reinhardt de pe corpul meu, dar zgomotul țevilor ar putea să o trezească pe *Madame* Huiet sau, mai rău, pe el, așa că mă duc în vârful picioarelor înapoi în dormitor, la Cosi. Mă rog să nu îmi fi auzit țipetele de la depărtarea de trei uși de-a lungul holului. Mă rog să fi dormit în timpul asaltului pe care l-am îndurat.

Mă dor picioarele când îngenunchez lângă pat și ridic cuvertura ca să văd ce face, dar spre groaza mea… nu este acolo.

— Cosi? șoptesc eu îngrozită, în întuneric. Verific patul, apoi mă uit în jur. Cosi! șoptesc eu din nou.

Mă așez pe pat, cufundându-mi capul în palme. A fost o greșeală să o aduc aici. O greșeală din egoism. Eram disperată s-o țin lângă mine, s-o protejez. Dar nu am reușit nici măcar asta. Am adus-o în grota leului, cu mine. Cum am putut fi atât de proastă? I-ar fi fost mai bine afară. Ar fi putut găsi o familie drăguță care să o accepte. Ar fi în siguranță acum, și nu prizonieră în această închisoare.

Unde s-a putut duce? I-am spus să rămână sub pat. Nu-i stă în fire să nu facă ce îi spun. Îmi trece prin minte că a ajuns-o foamea și s-ar fi putut strecura în bucătărie, în căutare de ceva de mâncare. Voi verifica acolo.

Mă ridic și mă îndrept spre ușă, dar deodată mă opresc, auzind un sunet ciudat, aproape ca un animal care zgârie peretele. *Probabil nu e decât un șobolan*. Îl ignor și apuc clanța, dar apoi aud un alt sunet. De data asta e diferit: un ciocănit foarte slab. O dată, de două ori, apoi încă o dată. Ascult cu atenție și identific sursa sunetelor, care par să vină de… sub pat.

— Cosi? șoptesc eu, lăsându-mă din nou în genunchi, dar nu este sub pat.

Cu toate astea, loviturile persistă. Mă ghemuiesc la picioarele patului și ciocănesc în scândurile podelei. Una cedează un pic, și reușesc să îmi strecor degetele într-un gol și să ridic un colț, scoțând o bucată mare, pătrată din parchet. O ușă secretă. Mi se taie respirația când văd că sub podea este o încăpere mică, iar inima îmi explodează când o văd pe Cosi stând înăuntru.

— Cosi! strig eu. Ești bine, scumpo?

Întotdeauna i-a fost frică de întuneric, dar dacă acum îi este teamă, preferă să nu o arate.

— Da, șoptește ea. Mama, vezi ce am găsit? O ascunzătoare!

Nu știu ce să cred despre locul întunecos de sub pat. Sunt prea obosită și prea mulțumită că nu a pățit nimic rău ca să mă mai gândesc la altceva.

— Aceasta va fi camera mea, zice ea veselă, până se termină războiul și se întorc acasă papa și Luc.

Mă gândesc că nu este o idee rea. Nimeni nu o va găsi acolo, câtă vreme Reinhardt sau *Madame* Huiet nu știu deja despre existența ei, ceea ce este puțin probabil. Nu o pot ascunde sub cuvertura de pat tot timpul.

— Bine, zic eu. E frig acolo?

— Un pic, zice ea, dar n-o să pățesc nimic.

— Ține, zic eu, trăgând pătura de pe patul meu. Ia pătura asta.

O cobor în spațiul întunecat de sub podea, iar fata își învelește trupușorul în ea.

— Bate dacă ai nevoie de ceva și te ajut eu să deschizi trapa.

— Așa voi face, spune ea. Noapte bună, mama.

— Noapte bună, dulceață. *Ne pas s'envoler*, *mon petit oiseau*.

Nu zbura, păsăruica mea. Așez scândura din podea la loc și mă bag în pat.

Am supraviețuit primei zile petrecute în castelul nostru de pe rue Cler.

*

Soarele se strecoară pe geam a doua zi de dimineață. Deschid ochii scurt, apoi îi închid la loc. Pentru o clipă dulce, în locul acela dintre somn și trezie, nu am habar unde mă aflu. Dar apoi realitatea se înfiripă ca un cancer și îmi amintesc totul, toate detaliile înfricoșătoare. Mă ridic în capul oaselor în pat. Mă doare tot corpul, mai ales picioarele.

— Cosi, șoptesc eu.

Oare e bine?

Îngenunchez și ridic trapa, iar acolo se află fata mea, care ridică ochii spre mine. Lumina dimineții străpunge spațiul întunecat de dedesubt, iar ea mijește ochii până ce se obișnuiesc.

— De câtă vreme ești trează? întreb eu. Ai bătut?

Ea scutură din cap.

— Sunt trează de ceva vreme. Nu știu de când. Am vrut să te las să dormi.

Întind mâna și o ajut să urce în cameră.

— Cum se poate ca fiica mea să fie un înger adevărat, pogorât din ceruri? zic eu, zâmbind.

Dar ea nu răspunde la zâmbetul meu. Pare îngrozită.

— Mama, ce… ce ți s-a întâmplat?

Sare în brațele mele și arată către fața mea.

— Ai sânge pe obraz.

Mă uit la rochie și văd corsajul rupt, de care uitasem.

— Nu s-a întâmplat nimic, absolut nimic, draga mea, zic eu, ducând o mână la piept. Nu îți face tu griji. Sunt bine.

— Asta ți-a făcut omul cel rău? întreabă ea, atingându-mă ușor pe braț.

— Nu îți face griji, iubito, spun eu repede. Acum, cred că ar fi bine să găsesc niște haine de purtat și ceva de mâncat pentru amândouă.

Zâmbește.

— Și prințeselor li se face foame.

∵

După ce Cosi se bagă la adăpost, în cămăruța de sub podea, mă aventurez pe hol. Ușa de la dormitorul lui Reinhardt e deschisă și sunt ușurată să văd că el nu este înăuntru. *Madame* Huiet a făcut deja patul. Pernele sunt înfoiate, iar cuvertura bine întinsă. A văzut sângele meu pe așternuturi?

Precaută, mă îndrept spre camera de zi. Sunt recunoscătoare când nu îi văd pantofii lângă ușă. Apoi observ ceva ce nu am văzut până acum: un zăvor interior pe ușă. Dintr-un motiv sau altul, nu este închis și de aceea încerc clanța, gândindu-mă că poate se va deschide, dar nu se deschide. Oftez. Evident, ușa este încuiată pe dinafară.

— Nici nu te deranja, zice *Madame* Huiet în spatele meu.

Speriată, mă întorc și o găsesc stând în picioare, la numai câțiva pași de mine.

— Eu… eu nu voiam decât să… încep eu să spun, încercând să găsesc un răspuns.

— Nu voiai decât să evadezi? Femeia își dă ochii peste cap spre mine. Inutil. Când pleacă, încuie ușa pe dinafară. Când e acasă, o încuie pe dinăuntru. Iar cheia o avem numai noi doi.

Îi cercetez chipul, căutând un semn de bunătate, dar în zadar.

— Acum, continuă ea, întorcându-se spre bucătărie, presupun că ți-e foame.

Încuviințez din cap.

Îmi vede rochia ruptă și se încruntă.

— În dulapul din al doilea dormitor vei găsi haine de schimb, iar lenjeria de care ai nevoie este în comodă. Au aparținut celorlalte. Dar sigur vei găsi ceva care să ți se potrivească. Lui Reinhardt îi place ca femeile să fie elegante.

Când mă întorc, cu intenția de a-mi căuta o rochie nouă, menajera își drege vocea.

— Mai întâi fă o baie, pentru numele lui Dumnezeu. Găsești prosoape în dulapul de lângă chiuvetă. Nu pierde vremea. Micul dejun este gata într-o jumătate de oră.

Mă îndrept spre celălalt dormitor și deschid dulapul, care emană un miros grețos, un amestec de parfumuri diferite. Îmi trec mâna peste zecile de rochii și șaluri și haine de seară dinăuntru. *Cui au aparținut? Ce a vrut să zică* Madame *Huiet prin „celelalte”? Unde se află ele acum?* Ridic umerașul pe care se află o rochie roșie extraordinară și o măsor pe corpul meu. Este mărimea mea și foarte rafinată. Așa ceva aș fi purtat la o întâlnire cu Luc. Mi se pare că a trecut un deceniu de la acea noapte petrecută împreună, sau poate un secol, dar gândul la ea îmi face inima să bată mai tare.

Cercetez rochia mai atentă și văd că decolteul este mult prea adânc, așa că o pun la loc. Mă uit și la altele, dar în final mă opresc asupra unei rochii simple, albastre, încinse la mijloc cu o curea.

În sertarele comodei găsesc lenjerie intimă atent împăturită și un șir de chiloți de damă, unii din mătase, așa cum nu mi i-am permis niciodată să cumpăr. Încerc să nu mă gândesc la trupurile care au purtat aceste lucruri. Aleg la repezeală câteva obiecte și mă cutremur când închid sertarul peste secretele întunecate pe care le ascunde.

Îmi pregătesc baia, după cum mi-a spus *Madame* Huiet și mă scufund în cadă. Oricât de mult săpun aș folosi, nu voi putea îndepărta oroarea nopții care a trecut, dar mă bucur să fiu curată din nou. Mă usuc, îmi pun rochia cea nouă și mă îndrept spre sufragerie, unde mă așteaptă menajera.

— Mult mai bine, spune ea aprobator, arătând spre scaunul meu, dar eu nu mă așez.

— Vă cer iertare, *Madame* Huiet, spun eu cât pot de dulce. Doar că… nu mă simt *bine* astăzi. Sunt sigură că înțelegeți. Prefer să iau micul dejun în camera mea în această dimineață.

În mod evident o sclavă a obișnuinței, o supără rugămintea mea.

— Vedeți, zic eu, am un… stomac sensibil și mi-ar părea tare rău să murdăresc covorul acesta frumos.

— Înțeleg, zice ea repede. Aduc imediat o tavă.

Cinci minute mai târziu, mă întorc la Cosi, care ia prima masă adevărată în castelul nostru.

∴

Reinhardt nu vine acasă în seara aceea și nici în următoarea. Îmi spune *Madame* Huiet că a fost chemat în sud cu o treabă urgentă. Sper să nu se mai întoarcă niciodată, dar se întoarce, iar eu continui să îndur teroarea.

Uneori este dur și brutal, alteori sentimental și mă roagă să-l țin în brațe așa cum își ține o mamă băiețelul. Fac cum spune, întotdeauna, dar în același timp fug într-o altă lume. Când sunt cu Reinhardt, nu mă aflu acolo. Uneori senzația că spiritul mi s-a detașat de corp este atât de reală, încât mi se pare că plutesc deasupra patului și îl privesc în timp ce mă siluiește.

Urăsc ceea ce îmi face cu fiecare fibră a corpului meu, dar pe măsură ce trec lunile, ajung să îi anticipez tiparele de comportament și fac tot ce trebuie pentru a-l mulțumi. Așa vom supraviețui eu și Cosi.

Zilele noastre au un anume ritm. Aproape întotdeauna reușesc să îi aduc ceva de la micul dejun și o strecor pe furiș în baie. La masa de prânz e mai greu, dar profit de un interval în timpul somnului de la prânz al lui *Madame* Huiet ca să îi aduc pe ascuns câte ceva din cămară. Micuța încăpere a lui Cosi este bine aprovizionată cu hrană uscată, fulgi de ovăz și nuci. A bucurat-o nespus de mult punga cu stafide pe care am găsit-o în fundul cămării. De asemenea, adun cu precauție alte obiecte de prin casă, care să îi ofere un pic de confort: o pernă și o pătură în plus dintr-unul din dormitoarele goale, lucruri cărora nu li se va simți lipsa. O lanternă din sertarul lui Reinhardt, pentru nopțile întunecoase și un teanc de cărți și reviste. Când am găsit un ghem de lână și l-am împerecheat cu două frigărui luate din bucătărie, care să servească drept andrele, s-a pornit să îi tricoteze lui *Monsieur* Dubois un fular. Este aproape gata.

Am reușit să rezolvăm și unele dintre problemele de natură practică. Am recuperat o găleată uitată pe balcon pentru a avea o rezervă mai mare de apă la nevoie. Și, cu toate că nu a avut încă nevoie să îl folosească, un bol în chip de oală de noapte – și niște hârtie dacă are o urgență în timpul nopții sau dacă nu mă aflu în cameră.

Da, ne descurcăm în această închisoare a noastră. Cosi își face de lucru desenând și scriind în jurnal sau jucându-se în lumea ei imaginară, dar știu că s-a săturat să trăiască așa. Și eu m-am săturat.

Izolate de lumea de dincolo de fereastră, nu știu în ce stare este Franța și lumea întreagă. Poate că Hitler s-a mutat la Versailles, cine știe? Dar nu cred. Reinhardt pare mai nervos ca niciodată. Telefonul sună la tot felul de ore din noapte, iar el mă vrea tot mai puțin, ceea ce pentru mine este cea mai mare ușurare, dar și cea mai mare temere.

Mă gândesc la celelalte dinaintea mea, la care *Madame* Huiet a făcut aluzie de mai multe ori. *Unde au dispărut când nu a mai fost interesat de*

ele?

Trebuie să mai rezist o vreme, să îi țin treaz interesul, până când se termină războiul. Franța va fi eliberată și, odată cu ea, eu și Cosi vom fi libere. Dacă soldații pot lupta pe câmpul de luptă, și noi putem lupta aici.

Când stau trează întinsă în pat, mă gândesc la căi de evadare, dar închisoarea lui Reinhardt este impenetrabilă, singura scăpare fiind sinuciderea. După asalturile lui, mă întorc șchiopătând în cameră, deschid fereastra și privesc cu jind la pietrele de pavaj de jos. Aș putea să… sar și să pun capăt durerii pentru totdeauna. Dar apoi mă gândesc la dulcea mea Cosi, cuibărită cu *Monsieur* Dubois în cămăruța ei de sub podea și știu că trebuie să merg mai departe.

Unele zile sunt mai grele decât altele. Ca aceea în care *Madame* Huiet găsește o stafidă pe podeaua dormitorului.

— Ce este asta? întreabă ea, aplecându-se și ridicând-o pentru a o inspecta. Este cumva… o stafidă?

— Nu știu.

— Ba este, zice ea. Cum a ajuns aici?

— Habar nu am.

— Eu nu folosesc stafide decât la müsli-ul lui *Monsieur* Kurt, dar nu mi-a mai cerut müsli de luni întregi. Se uită la mine, suspicioasă. Ai furat din bucătărie?

— Nu, zic eu. Sigur că nu.

Cu toate acestea, raportează incidentul cu stafida lui Reinhardt în seara aceea. El își scoate cureaua și mă biciuiește cu ea.

— Hoațo! strigă el. O lovitură pentru fiecare stafidă. Câte ai luat? Câte?

Îl implor să se oprească, dar nu se lasă înduplecat până când mă prăbușesc la podea. După aceea, spatele îmi este însângerat și învinețit. *Madame* Huiet nu îmi cere scuze, dar în seara aceea îmi aduce în dormitor o pungă cu gheață. După aceea, am senzația că relația dintre noi s-a schimbat. Cu toate că nu voi avea niciodată încredere în ea, îmi place să cred că o parte din gheața din inima ei a început să se topească.

Crăciunul vine și trece ca orice altă zi. Nu ninge, dar o ploaie înghețată lovește geamul dormitorului în rafale. Nu vor fi cadouri pentru Cosi, nici *challah* abia scos din cuptor de papa. Reinhardt pleacă spre sud la primele ore ale dimineții, ceea ce este, probabil, cel mai bun cadou pentru noi toți.

Ianuarie se transformă în februarie, iar eu și Cosi mergem mai departe așa cum putem. În martie, cu vești de la Reinhardt că Aliații pierd controlul asupra Europei, curajul ne piere. Deși spiritul omului este capabil să îndure aproape orice, nu poate continua lupta fără speranță – iar rezervele noastre scad cu rapiditate.

O văd în ochii lui Cosi. Dintr-o aventură veselă, viața a devenit o dezamăgire întunecată, un labirint obositor, fără capăt. Așa cum eu stau cu ochii pierduți pe fereastră, uitându-mă cu jind la străzile pavate cu piatră de dedesubt, după nopțile în care îndur asalturile lui Reinhardt și contemplu sfârșitul grabnic al suferinței mele, Cosi își cântărește și ea strategiile de scăpare. Într-o zi, cu câteva minute înainte ca Reinhardt, întotdeauna punctual la cină, să sosească acasă, Cosi iese pe hol și stă acolo, uitându-se la mine provocatoare. Din fericire, *Madame* Huiet este ocupată în bucătărie, iar eu reușesc să o trag pe Cosi înapoi în dormitor înainte de întoarcerea lui Reinhardt.

— Dacă te-ar fi văzut? o cert eu, abia oprindu-mi lacrimile.

Obrajii ei, trandafirii altă dată, s-au făcut cenușii în aceste luni.

— Și ce dacă? spune ea plângând. Poate m-ar fi trimis departe de aici! Orice ar fi mai bine decât să fiu închisă în camera asta.

Vărs lacrimi care îmi usturǎ ochii pentru durerea fiicei mele. Observ felul în care privește păsările zburând prin fața ferestrei – creaturi care se bucură de mai multă libertate decât ea.

— Copila mea dulce, spun eu, îngenunchind lângă ea. Știu că suferi și urăsc situația asta. Dar crede-mă când îți spun că ce ne așteaptă afară este mult mai rău decât îți poți imagina.

Dă din cap, privind fix într-un colț al camerei deznădăjduită, până când îi ridic bărbia spre mine.

— Nu zbura de la mine, puiule, îi spun eu printre lacrimi. Știu că e greu, dar într-o zi, vei putea zbura din nou. Îți promit.

Zâmbetul ei firav poate să mă întărească cu speranță când o ascund în spațiul întunecat de sub podea, chiar dacă inima îmi este deja îngreunată de un secret pe care îl țin de luni întregi numai pentru mine. Sunt însărcinată și nu voi mai putea ascunde sarcina multă vreme.

∵

Când îi spun în cele din urmă lui Reinhardt, mai întâi râde, ceea ce mă înspăimântă, dar apoi îl cuprinde o tăcere. Face câțiva pași spre mine și își

pune o mână pe pântecele meu. Tremur, ca întotdeauna, la atingerea lui. Dar el îmi ordonă să nu îmi fie teamă.

— Urmașul meu, zice el, iar eu mă cutremur în interior.

Pruncul care crește în mine este la fel de mult al meu ca și al lui și cu toate acestea sunt zdrobită de temeri. Cum voi putea să îi explic cine este adevăratul său tată?

Într-un fel, sarcina este o binecuvântare. După ce a aflat vestea, Reinhardt îmi dă pace aproape tot timpul. Dar dacă mă așteptam la un strop de cordialitate de la *Madame* Huiet, m-am înșelat.

— Nu te flata, zice ea cu dezgust. Nu ești prima pe care a lăsat-o gravidă.

Cosi a remarcat burta care îmi crește, desigur, așa că nu am încotro și îi spun, iar ea este încântată. În fiecare dimineață, își lipește capul de pântecele meu și îi șoptește bebelușului.

— Crezi că el o să mă placă? mă întreabă într-o dimineață, după micul dejun, în timp ce ronțăie bucățelele de mâncare pe care am reușit să i le aduc pe furiș.

— *El?*

Ea dă din cap.

— Întotdeauna mi-am dorit un frățior.

Mă opresc, gândindu-mă cine ar putea fi acest copil și studiind ochii lui Cosi, atât de plini de iubire și de bunătate, la fel că ai tatălui ei. Ar putea fiul unui om rău să se nască… bun?

Mă întorc către ușă, deodată, când aud soneria.

— Stai pe loc, îi șoptesc lui Cosi, în timp ce arunc o privire în lungul holului.

— Semnez aici? întreabă *Madame* Huiet.

Mă apropii tiptil, până ce văd fața curierului care stă în prag. *Nic!*

Privirea lui o întâlnește pe a mea, dar după o scurtă sclipire de recunoaștere, dă din cap cu răceală înspre menajeră.

— Mulțumesc, doamnă, zice el scurt în timp ce ea îi înmânează o monedă.

Înțelege că sunt ținută captivă în apartament? Mă uit la pântecele meu umflat. *Doar nu poate crede că mă aflu aici de bunăvoie.* Inima îmi bate mai tare.

Mă gândesc la cele câteva momente zile întregi, răsucind întâlnirea în minte pe toate părțile, până când, după două zile, soneria sună din nou,

imediat după micul dejun.

O urmez pe *Madame* Huiet la ușă, iar inima aproape că îmi sare din piept văzându-l din nou pe Nic. La fel ca data trecută, nu arată în niciun fel că ne cunoaștem. Dar mă simt întărită de o speranță nouă. *Poate a venit Luc acasă. Poate îi transmite un mesaj.*

— Trebuie să fie o greșeală, zice *Madame* Huiet, clătinând din cap. Nu am dat această comandă.

Nic pare îngrijorat un pic, dar nu-și pierde cumpătul.

— Este un… cadou de la șeful meu, Gabriel. Vrea să vă mulțumească pentru că îi sunteți clientă.

— Aha, face *Madame* Huiet, luând punga pe care i-o întinde Nic. Ei bine, în acest caz, spuneți-i că îi mulțumim pentru gest.

— Așa voi face, zice Nic voios, înainte de a arunca o privire furișă spre mine.

Privirile ni se întâlnesc o clipă și din ochi încerc să îi transmit totul: „*Nic, suntem la ananghie. Eu și Cosi avem nevoie de ajutorul tău!*”

Nu mi-e clar dacă înțelege, și nici măcar dacă îi pasă. Și poate nu încearcă decât să își apere propria piele. În definitiv, cât de bine îl cunosc? În zilele astea, chiar și cei care par cei mai drăguți oameni nu mai au energie decât pentru ei înșiși, așa cum bine ne-a demonstrat-o doctorul nostru de familie.

Dar apoi Nic îmi aruncă o ultimă privire și știu, pur și simplu știu că are un caracter minunat și o inimă mare.

— A, să nu uitați să încercați *pains aux raisins*, zice el. Sunt *specialitatea* noastră.

După ce *Madame* Huiet a închis și încuiat ușa, se îndreaptă spre bucătărie cu produsele de patiserie.

— Așteaptă, crezi că aș putea să iau un corn… acum?

Se uită la mine curioasă. Nu îmi dau seama dacă îi este milă de mine sau mă urăște, sau poate și una, și alta.

— Dar abia ai luat micul dejun.

— Știu, zic eu, apucându-mă de pântece, dar nu am mâncat destul aseară la cină și mi-e încă foame.

— Cum vrei, zice ea, întinzându-mi punga.

Observ două *pains aux raisins* și le iau pe amândouă.

— Măi să fie, zice ea, uitându-se la mine cu un ochi critic.

— Adevărul este că… sunt hămesită în dimineața asta.

— Chiar că ți-e foame, continuă ea. Dar dacă aș fi în locul tău, aș fi mai atentă. Reinhardt nu va fi mulțumit dacă te îngrași prea mult.

— Da, desigur, zic eu, întorcându-mă în dormitor. Mulțumesc, *Madame*.

Închid ușa, iar Cosi iese de sub pat.

— Uite, îi zic eu. Cornuri cu stafide!

Se urcă în pat, lângă mine, cu ochii aprinși.

— Ah, mama, lasă-mă să le ating. Sunt adevărate?

— Sigur că da, iubire, spun eu. Dar înainte de a le mânca, trebuie să căutăm ceva.

— Ce? întreabă Cosi, neînțelegând.

— Un mesaj. De la un prieten.

Nu mă lasă inima să îi spun că Nic a apărut la ușă. Ar plânge la gândul că nu l-a văzut și i-ar spori durerea.

— Cred că avem o speranță.

— Chiar așa? întreabă Cosi cu înflăcărare, aplecându-se mai aproape în vreme ce eu desfac straturile de cocă dulce.

În primul nu găsesc nimic și mă întreb dacă nu cumva mi-am imaginat totul – sau, mai rău, dacă nu cumva Nic crede că locuiesc de bunăvoie în acest apartament, ca amantă a unui soldat german. Iau al doilea corn și îl rup cu atenție, până ce văd o bucățică minusculă de hârtie albă, împăturită într-o fărâmiță. O desfac grabnic, în timp ce Cosi privește peste umărul meu. Scrie așa: „Aveți nevoie de ajutor? Mierc, zece a.m”.

— Ce vrea să însemne? întreabă Cosi.

— Cred că vrea să îi dau un semn, să îl anunț dacă avem nevoie de ajutor.

— O s-o faci?

— Da, zic eu zâmbind. Prietenul nostru și-a asumat un risc mare ca să facă asta pentru noi.

— Mama? spune Cosi, cu chipul strălucitor, așa cum era când fugea până acasă de la școală cu o veste importantă pe care să mi-o dea. După ce vom fi salvate, pot să îi coc prietenului tău un tort? Să-i mulțumesc că ne-a salvat, zice ea zâmbind.

— Da, iubirea mea, zic eu, întorcându-i zâmbetul.

De-ar fi atât de simplu. Întind mâna după o bucată de hârtie de pe birou.

— Cosi, îmi dai, te rog, stiloul tău?

Coboară în cămăruța ei, lucru la care a ajuns să se priceapă de minune, deși la urcare îi este mai greu. Nu este destul de înaltă ca să se ridice în brațe, așa că îi întind mâinile.

— Poftim, mama, zice ea, întinzându-mi stiloul.

Scriu pe o bucată de hârtie, atentă să evit privirile lui Cosi: „Probleme serioase. Ajutor. Însărcinată. Caută-l pe Luc sau pe Esther din blocul meu. Nu vorbi cu nimeni". Nu scriu nimic despre Cosi. Este prea riscant. *Dacă Madame Huiet sau Reinhardt interceptează mesajul* – mă cutremur, interzicându-mi să mă gândesc la consecințele grave.

Cosi mă privește plină de speranță.

— Crezi că va funcționa?

— Sper, iubito.

∴

Miercuri la ora zece mă prefac interesată de plantele din camera de zi, cărora le culeg frunzele moarte, dar trec cincisprezece minute și Nic încă nu a sosit. *Madame* Huiet trece prin încăpere cu un coș plin de haine proaspăt împăturite și îmi aruncă o privire plină de nervi.

— Ce naiba te-a apucat? Distrugi plantele.

— Încercam doar să… înlătur materia moartă, murmur eu. Noi avem o florărie… sau cel puțin aveam înainte. Înghit în sec. Înlăturarea frunzelor moarte le face bine plantelor.

Inima îmi bate în piept ca un gong – atât de tare, încât mă tem că o aude și *Madame* Huiet. *Dacă nu vine Nic? Dacă…?*

Inima îmi stă în loc când aud soneria.

— Cine ar putea fi? spune *Madame* Huiet, lăsând coșul jos cu un pufăit enervat și aruncându-mi o privire suspicioasă.

Nic apare din nou dincolo de ușă.

— Bună ziua, îi spune lui *Madame* Huiet, care pare din nou încurcată din cauza prezenței lui. Tocmai făceam – vocea îi tremură un pic, dar își recapătă îndată controlul – livrările și am descoperit că unul dintre angajații noștri mi-a dat din greșeală o comandă în plus. Oricum, eram în zonă și m-am gândit la dumneavoastră. Zâmbește nervos și îi întinde punga. Poftim.

Madame Huiet nu mușcă momeala.

— Nu, mulțumesc, zice ea, făcând un pas înapoi. Șefului meu nu îi place pomana. Când vom dori produse de patiserie, vom face comandă. O zi bună!

Alerg spre ușă, întinzând mâna prin ușa deschizătura ușii, înainte de a se închide.

— Așteaptă! strig eu, apucând punga cu mâna, moment în care Nic observă bilețelul ascuns în palma mea. Ne-ar face plăcere să le acceptăm.

Madame Huiet închide ușa și îmi aruncă o privire furioasă.

— Nu ar fi trebuit să faci asta.

— Ce să fac? întreb eu, uitându-mă în pungă după o *pain aux raisins.*

Văd numai una și o scot, împreună cu un croasant cu ciocolată pentru Cosi.

— Să te comporți așa, continuă ea. Poate ne face probleme.

Dau din umeri.

— Un curier de la brutărie?

— În vremurile astea, trebuie să fii foarte prudent.

Își încleștează mâna pe cheia pe care o ține pe un lanț în jurul gâtului și, pentru prima dată, descopăr frică în ochii ei.

— Dacă lucrează cu dușmanul? Reinhardt ne-ar împușca pe amândouă în cap.

— Îmi pare rău, zic eu, făcând un pas în spate, în direcția dormitorului. Mi-am zis că este păcat să se risipească asemenea bunătăți.

— Oricum ar fi, îmi spune menajera pe un ton superior, depășind momentul de vulnerabilitate, stai în camera ta până la ora mesei. Nu pot risca să faci o scenă când vor fi aduse rufele de la spălătorie după-amiază.

— Da, *Madame*, zic eu și mă îndrept în grabă spre camera mea, înainte ca ea să îmi ia din mână punga de la brutărie.

— Cosi, șoptesc eu, deschizând trapa.

Dedesubt nu se vede nicio mișcare și mă întreb dacă nu cumva doarme.

— Cosi! șoptesc din nou.

După o clipă, chipul ei dulce apare la lumină. Este mai palidă decât oricând.

— Te simți bine, scumpa mea?

Ea dă din cap că da, dar abia se ține de mine când îi ridic trupușorul în cameră.

— Uite, zic eu. De la patiserie!

Pare neobișnuit de lipsită de interes când scot din pungă *pain aux raisins* și o rup în bucățele până ce găsesc hârtiuța dinăuntru. Inima îmi bate mai tare. Biletul spune așa: „Rezistă. Vine ajutorul”.

Îi zâmbesc lui Cosi, iar ochii mi se umplu de lacrimi.

— Știi ce înseamnă asta, iubito?

Nu îmi răspunde, în schimb pune capul pe pernă.

— Vin după noi. Vom fi salvate! Și în curând vei putea coace tortul acela.

Zâmbește.

— Ține, zic eu, întinzându-i croasantul cu ciocolată.

Ea clatină din cap.

— Nu prea mi-e foame, mami.

— Serios? nu te-am văzut niciodată refuzând un croasant cu ciocolată. Pun mâna pe fruntea ei. Iubito, arzi toată!

O învelesc în pături lângă mine, strângând mai aproape corpul care tremură. Febra i se înrăutățește în timpul după-amiezii, iar la ora cinei delirează și refuză să bea apă.

Când vine ora cinei, îi spun lui *Madame* Huiet că sunt răcită și prefer să iau masa în cameră.

Ea dă din cap, dar când îmi umple farfuria cu o porție mai mare decât de obicei, îmi dau seama că i-am trezit curiozitatea.

— Ciudat, zice ea, înmânându-mi tava și zâmbind ciudat. Nu pari să tușești.

Îmi dreg glasul, dar mi se ridică părul la ceafă.

— Tusea… apare și dispare, zic eu, lovindu-mă peste piept. Oricum, mulțumesc. Și… vă rog să mă iertați pentru deranj.

Îi simt privirea arzătoare sfredelindu-mi spatele când ies din bucătărie și mă întreb dacă știe. Iar dacă știe, oare i-ar spune lui Reinhardt?

Îi duc o lingură la buze lui Cosi, dar ea se ferește și se întoarce cu spatele, la fel cum face când încerc să îi dau apă. Nu pot suporta ideea de a o trimite în spațiul umed și rece de sub podea. Nu în seara asta, nu cât este în această stare. Așa că o strâng bine lângă mine și o țin în brațe până ce adormim amândouă.

Deschid brusc ochii la un moment dat în timpul nopții, la sunetul unei uși trântite, urmate de pași grei pe hol. *Reinhardt.* Nu am timp să o ascund pe Cosi sub podea. E slăbită și delirează, așa că o bag în schimb sub pat.

— Nu scoate niciun sunet, îi șoptesc eu. Vine.

Reinhardt deschide ușa în clipa următoare, în timp ce trag pătura peste mine. Se uită fix la mine, timp de câteva momente. Dincolo de fereastră se mișcă un nor, iar lumina lunii pătrunde în cameră, strălucind peste chipul

lui – tensionat, cu umbre întunecate în jurul ochilor și un strat gros de țepi pe falei. Este beat. Îl miros. Face un pas spre patul meu, iar eu tremur. Nu aici. Oriunde, dar nu aici. Nici nu pot să mă gândesc că va fi martoră la ceea ce are de gând Reinhardt să îmi facă.

În schimb, el se oprește și își drege glasul.

— Plec o lună. Treburi importante, legate de război.

Dau din cap în timp ce el se apleacă, trage cuvertura de pe mine, apoi cearșaful și mă acoperă cu privirea lui ca o pătură de plumb. Respiră greu când își pune mâna mare pe pântecele meu, iar în aer persistă greu mirosul rânced de whisky și țigări.

Își apasă buzele umede pe ale mele, împingându-și limba în gura mea. Gustul respirației lui îmi întoarce stomacul pe dos, iar țepii scurți de pe față îmi ard pielea, dar rămân nemișcată, iar după o clipă se retrage.

— Asta e tot, zice el și închide ușa.

Mai aștept câteva momente, cu inima bătând să-mi spargă pieptul, înainte de a mă uita sub pat.

— A plecat omul cel rău? mormăie Cosi. Ți-a făcut rău?

Îi pipăi fruntea și mi se taie respirația. Febra i s-a înrăutățit. Cu Reinhardt aici, nu este în siguranță în pat, dar nu suport să o trimit în întunericul rece de jos. În schimb, mă strecor lângă ea, sub pat, învelindu-ne pe amândouă cu pătura și strângându-i lângă mine corpul care dârdâie. Dacă se întoarce Reinhardt, voi sări în picioare în clipa în care îi aud pașii și îl voi ademeni afară din cameră. Cu puțin noroc, nu va suspecta prezența lui Cosi.

În timp ce Cosi alunecă într-un somn febril lângă mine, spun o rugăciune mută – pentru protecția noastră. Pentru papa. Pentru victoria forțelor aliate. Iar rugăciunea este ascultată – cel puțin parțial – câteva momente mai târziu, când aud un râs de femeie pe hol. Deși mă doare sufletul pentru orice femeie care împarte patul cu Reinhardt, sunt mulțumită cel puțin că nu-l împarte cu mine. Va sforăi în scurtă vreme – îi cunosc obiceiul iar apoi va pleca. *Treburi importante*, *legate de război.* Cu puțin noroc, vom fi salvate înainte de întoarcerea lui.

Reușesc să o conving pe Cosi să ia o gură de apă, dar nu mai mult, iar după aceea tușește puternic.

— Șșt, îi șoptesc eu. Nu trebuie să faci niciun zgomot. Ne poate auzi cineva.

Reușesc să o calmez, dar apoi, după câteva minute, tusea revine persistentă, inflamată, din piept. Respiră greu, astmatic. O țin în brațe lângă mine și o mângâi pe păr până ce aud pași pe hol din nou. Iar de data aceasta, o bătaie în ușă.

— Da? zic eu, ieșind încet de sub pat și deschizând ușa.

Arunc o privire pe hol, dar acolo nu este nimeni. Sunetele scoase de Reinhardt și însoțitoarea sa au pierit. Iar apoi îmi atrage atenția ceva la picioarele mele. Îngenunchez și găsesc o tavă pe podea. O ridic cu grijă și închid în urma mea ușa. Apoi o așez pe pat și mă uit mai bine: un pahar cu lapte, o farfurie de pâine prăjită cu unt, două șervete rulate, așezate pe un bol cu gheață și ceai cald lângă o sticluță cu aspirină. Iar lângă farfurie, un mic bol cu stafide.

Madame Huiet. Îmi dau lacrimile.

Îi dau lui Cosi o gură de ceai și o conving să înghită o aspirină înainte de a-i pune o compresă rece pe frunte. *Dumnezeu să ne ajute. Să ne ajute să trecem peste această noapte.*

Capitolul 19

CAROLINE

În dimineața următoare, deschid ochii înainte de răsăritul soarelui, mă îmbrac în grabă, apoi îmi fac o cană de cafea în bucătărie. Atentă să nu îi trezesc pe Margot, sau pe Élian, îmi iau carnetul de schițe și mă duc pe vârfuri în balcon, de unde privesc răsăritul. Memoria mea, până acum bine încuiată, încapsulată, pare să fi fost străpunsă de niște găuri minuscule, prin care lumina pătrunde în întuneric. Revelațiile zilei trecute au fost monumentale, dar sunt încă multe umbre, multe colțuri întunecate ale memoriei mele care așteaptă să fie luminate.

Îmi strâng mai bine puloverul pe mine. Diminețile sunt reci, dar frumoase. Când soarele se ivește peste linia orizontului, aruncă o strălucire roz-portocalie pe cer, scăldând orașul într-o căldură trandafirie, liniștitoare.

Mă întorc la carnetul de schițe. Simt că mă invadează o altă amintire. Una importantă. Pe care o aștept de multă vreme.

Aud palmierii, clopoțeii în vânt. Mă liniștesc…

Alma. Nu îmi vine să cred că fetița mea face șapte ani. Parcă mai ieri am aflat că sunt însărcinată. M-am holbat la dunga roz de pe testul de sarcină timp de o oră întreagă. În primăvara aceea, am pictat un perete din camera ei, ceea ce este un lucru normal atunci când ești o femeie însărcinată și artist profesionist. Bujori, trandafiri, lalele, narcise, cârciumărese. Voiam să vadă flori când se trezește și flori când închide ochii, la culcare. Dintre toate lucrările pe care le-am făcut de-a lungul carierei mele, această pictură murală este preferata mea.

— Pune-ți o dorință! spun eu, chiar înainte ca ea să sufle în lumânări.

— Bine, mama, face ea, oprindu-se o clipă ca să se gândească la dorința ei, apoi dând din cap cu aplomb. Mi-am pus.

Închide ochii, apoi inspiră adânc, înainte de a stinge fiecare dintre cele șapte flăcări.

După ce sunt deschise cadourile, farfuriile sunt îndepărtate, mașina de spălat vase este încărcată și după ce a plecat și ultimul oaspete, o întreb pe Alma dacă vrea să vadă ultimul cadou.

— Da! strigă ea nerăbdătoare.

O conduc în spatele casei, pe o parcelă de pământ încălzită de soare. Am pregătit deja solul și o așteaptă aici o pereche de mănuși de grădină roz, o lopățică și câteva alte unelte de grădinărit. Am pictat un indicator pe care scrie: GRĂDINA ALMEI și l-am înfipt în pământ. Apoi îi dau un teanc de pachețele cu semințe și arăt către câteva plante aromatice și flori aflate în vase din plastic.

— Ești pregătită să plantezi prima ta grădină?

Îi întind setul de instrumente roz și mănușile asortate.

Ea mă înconjoară cu brațele.

— A, mama, acesta este cadoul meu preferat!

Îmi place să o fac fericită pe Alma și știu că această grădină o bucură. Va fi aici, afară, tot timpul, plivind, culegând, admirând – privind cum cresc plantele și se schimbă odată cu trecerea anotimpurilor, așa cum am făcut eu împreună cu mama mea, în urmă cu foarte mult timp. Ar fi iubit-o pe Alma, sunt convinsă – la fel de mult cât o iubesc eu.

După ce plantăm grădina, facem curat, iar Alma mă întreabă dacă putem merge să înotăm.

Sunt obosită și am de făcut un milion de treburi, dar este ziua de naștere a Almei.

— Sigur, iubito, zic eu și mă schimb în costumul de baie.

— Să ne prefacem că suntem sirene, zice ea, odată intrate în piscină, câteva minute mai târziu, bălăcindu-se pe lângă mine.

Intru în jocul ei, minunându-mă de imaginația ei, dar văzând și că îi intră părul în ochi.

— Iubito, mă duc să îți caut un elastic pentru păr.

— Nu, mama, sirenele nu folosesc elastice pentru păr.

Eu îi zâmbesc.

— Sigur că folosesc, fetița mea scumpă.

— Sirenelor le place să fie libere, îmi explică ea. La fel și părul.

Bănuiesc că are logică. Ciudat, dar orice spune Alma are logică.

Ne jucăm, ne stropim și îl învingem pe regele caracatiță înainte de a mă uita la telefon și a remarca că se face târziu. Dacă vreau să pregătesc cina în seara asta, trebuie să o pornesc spre magazin, și încă foarte curând.

Alma pare nemulțumită.

— Mama, de ce ieși? Prințul vine cu vaporul următor!

A văzut *Mica Sirenă* odată, anul trecut, când avea gripă și de atunci a transformat casa în sediul central al sirenelor.

— Iubito, trebuie să dau o fugă până la magazin. Întreabă-l pe tati dacă poate înota cu tine.

Oftez, gândindu-mă la cearta pe care am avut-o cu Victor cu o seară în urmă. Urmarea a fost că a dormit pe canapea și abia dacă am schimbat două vorbe la petrecerea Almei. Sunt prea dură cu el? Nu. Scutur din cap în sinea mea. Deși mi-au plăcut călătoriile pe care le făceam înainte de nașterea Almei, acum timpurile s-au schimbat. Nu ne putem muta deodată în Mexic, doar pentru că el are chef să deschidă un nou restaurant acolo. Alma iubește școala la care merge, iar cariera mea artistică progresează aici. Am avut trei noi instalații numai luna aceasta. Și pe lângă asta, ce are Café Flora? Restaurantul a fost un succes de la deschiderea lui, în urmă cu trei ani; ba chiar de curând a fost numit într-o revistă locală cel mai bine păstrat secret din San Diego. De ce nu se poate mulțumi cu atât? Mă uit la casa noastră frumoasă, cea în care am crescut, și mă întreb dacă ea sau noi chiar îi vom fi vreodată de ajuns.

Când iese în curtea interioară venind dinspre camera de zi, îmi feresc privirea.

— Hei, zice el, ai făcut o treabă grozavă cu petrecerea.

— Mersi, zic eu.

Vine mai aproape, dă să îmi apuce mâna și îl las. Când mă trage spre el, mă topesc în îmbrățișarea lui, așa cum o fac mereu de prima dată când m-a ținut în brațe, în seara aceea la Paris, cu mulți ani în urmă.

— Îmi pare rău pentru aseară, continuă el. Ai dreptate. E complet aiurea din partea mea să vă cer să ne mutăm în Mexic.

Oftez.

— Chiar crezi asta?

Dă din cap.

— Pentru că, Victor, nu vreau să mă urăști. Nu vreau să crezi că te-am ținut pe loc. Mă uit în ochii lui mari și negri. Nici eu nu vreau să duc o viață plictisitoare, dar – arunc o privire către Alma, care se bălăcește fericită în piscină – viața noastră este *aici.*

El încuviințează din cap.

— Așa este.

— Știi cât de haotică a fost copilăria mea, zic eu, reținându-mi lacrimile. Nu asta vreau pentru Alma.

— Ai dreptate, spune el, strângându-mă mai tare lângă el. Vom rămâne aici. Îmi pare rău.

Dau din cap, înfășurând prosopul în jurul meu.

— Mai vorbim despre chestiunea asta mai târziu. Trebuie să fac un duș și să mă duc la magazin.

Cum Victor gătește atât de mult la restaurant, încerc să gătesc eu mai mult acasă.

— Poți să o supraveghezi tu pe Alma?

— Sigur, zice el.

— Tati! strigă micuța noastră când el se îndreaptă spre piscină și sare în apă lângă ea.

După ce fac duș, îmi strâng părul în vârful capului și pun pe mine o rochie comodă.

— Voi doi, spun eu, întinzând mâna după chei, vreți somon în seara asta?

— Sună grozav, zice Victor.

Îmi caut geanta în camera de zi, apoi îmi amintesc că am lăsat-o în studio, unde o găsesc aruncată lângă o pictură din această dimineață, care încă se usucă. M-am trezit înainte de răsăritul soarelui ca să lucrez la cea mai recentă pictură a mea, o comandă primită de la un cuplu din Noua Zeelandă.

Victor se usucă așezat pe un scaun de lângă piscină când ies din nou în curtea interioară.

— Nu îți lua ochii de la ea, iubitule, îi șoptesc eu, sărutându-l pe obraz.

Amândoi suntem foarte protectori față de Alma, dar eu uneori exagerez. A luat încă de mică lecții de înot și nu avem de ce să ne facem griji.

— Nu îți face griji, zice el, lăsându-se pe spate în scaun și întinzând mâna spre cartea lui. Nu plec de aici.

— Mă întorc repede.

∵

Somon. Sfeclă. O *lămâie. O baghetă. Câțiva cartofi roșii. A, și o cutie de înghețată pentru Alma. Lapte. Altceva?* Inspectez coșul și îi fac semn cu mâna unei mame de la școală, al cărei nume în scapă, apoi mă îndrept spre casă. Coada e lungă. Ar fi trebuit să mă aștept la așa ceva dacă merg la cumpărături la ora cinei.

Pe drum spre casă, mă gândesc la scuzele lui Victor și zâmbesc în sinea mea. Toate relațiile întâmpină obstacole, dar pot fi fericită că nu a fost unul mare. Victor nu seamănă deloc cu tatăl meu. Întotdeauna va face ce este mai bine pentru Alma și pentru mine. Știu acest lucru în adâncul inimii, chiar dacă se mai strecoară între noi sentimentul meu de vulnerabilitate, așa cum s-a întâmplat cu o seară în urmă.

O iau pe o scurtătură, pe lângă școala Almei și îmi amintesc cum am predat o lecție de artă la clasa a doua la începutul săptămânii. Alma a fost atât de mândră. Încă patru cvartale și ajung în micuțul nostru cartier, dar încetinesc mașina când observ o priveliște ciudată: o mulțime de oameni stând pe stradă. O recunosc fără ezitare pe profesoara de pian a Almei, doamna Wayfair, părul ei roșcat evidențiindu-se în mijlocul mulțimii. Când mașina ajunge lângă ea, văd că plânge; la fel și Greta, femeia în vârstă care locuiește la colțul străzii și își scoate la plimbare cățelul, pe Muffie, de trei ori pe zi. Mai sunt și alții pe care nu îi recunosc, trei mașini de poliție, parcate la întâmplare pe drum, una pe aleea din fața… casei noastre, lângă o ambulanță. Semnalele luminoase scânteiază.

Apăs piciorul pe frână și sar din mașină, trec în goană prin mulțimea care ajunge până la intrarea casei mele și chiar înăuntru, unde ceea ce văd mă face să cad în genunchi.

Alma zace nemișcată pe podeaua camerei de zi. O echipă de paramedici execută manevre de resuscitare, apăsând-o pe piept în timp ce alternativ îi fac respirație gură la gură. Incapabilă să mă țin în picioare, mă târăsc spre fetița mea, cu răsuflarea tăiată. Căutând răspunsuri și țipând.

— Ce s-a întâmplat? Își revine? Ce putem face?

Este udă leoarcă. Sub corpul ei, pe podea, băltește apa. Un smoc din părul ei a fost tăiat sau rupt din scalp. Țip, iar un ofițer de poliție mă ține pe braț.

— Doamnă, zice el, vă rog. Lăsați paramedicii să își facă treaba.

Dau din cap, tremurând din cap până în picioare. *Unde este Victor?*

— Doamnă, continuă ofițerul de poliție. Părul fetiței dumneavoastră pare să se fi prins în sistemul de filtrare al piscinei.

Scutur din cap.

— Nu, nu. Am, am, am chemat pe cineva să îl curețe chiar săptămâna trecută.

— Mă tem că nu contează dacă este curățat sau nu. Așa se întâmplă cu piscinele astea vechi. Sistemul de scurgere – poate fi foarte periculos.

Iar apoi privirea mea se întâlnește cu a lui Victor. Plânge, la fel ca mine. Aleargă către mine și împreună cădem la podea, susținându-ne în suferință.

Rămânem suspendați într-un spațiu paralizat, așteptând ca fata noastră să se ridice, să tușească, să inspire adânc. Dar nu se întâmplă nimic. Fața ei este albastră. Paramedicul care conduce echipa oprește în cele din urmă compresia toracică, apoi lasă capul în jos.

— Îmi pare foarte rău, zice el. Nu am putut să o salvăm.

— Nu! strig eu, alergând lângă Alma și punându-mi obrazul pe al ei. Nu poți face ceva? Nu poți să…

Sunt isterică.

— Doamnă, zice ofițerul, punând o mână pe brațul meu. Nu se mai poate face nimic. Vă rog, lăsați-o să se ducă.

— Nu! țip eu. Nu!

Victor mă înconjoară cu brațele și mă ridică în picioare, iar echipa medicală urcă corpul neînsuflețit al Almei pe o targă.

— Nu-i lăsa s-o ia, Vic. Îl lovesc cu pumnii în piept, dar el mă trage spre el. Cum s-a putut întâmpla așa ceva? Ai promis să ai grijă de ea, spun eu, suspinând.

Victor plânge și el, aflat în aceeași stare de șoc ca și mine. Clatină din cap, de parcă ar încerca să înțeleagă oroarea care s-a petrecut.

— Eu, eu m-am uitat la carte numai o clipă și ea a… dispărut. Am sărit după ea. Era sub apă, la capătul adânc. Nu am mai văzut niciodată așa ceva. I se prinsese părul în filtru.

Cade în genunchi.

— Am scos-o. Am sunat la Urgență. Dar…

— Dar era prea târziu, zic eu, clătinând din cap și plângând. N-o să te iert niciodată! țip eu. Niciodată, cât voi trăi.

Dacă spune ceva, nu-l aud. Oricum, nu mai poate vorbi. Paramedicii o acoperă pe dulcea mea copilă cu un cearșaf și o scot pe targă, luând-o de lângă mine pentru totdeauna.

Capitolul 20

CÉLINE

În dimineața următoare, când mă trezesc, văd chipul lui Cosi privindu-mă. Mă doare spatele și gem când mă întorc pe podeaua fierbinte.

— Bună, mama, zice ea veselă.

Copilul din pântecele mele se mișcă când casc și apoi deschid ochii.

— Nu mai sunt bolnavă.

Îmi duc mâna la fruntea ei rece. *Slavă Domnului.* Febra i-a scăzut în timpul nopții. A fost periculos să o țin cu mine, este adevărat, dar nu o puteam trimite dedesubt, nu cât timp era atât de bolnavă. Dar am supraviețuit, iar Cosi este din nou sănătoasă. Asta e tot ce contează. Ieșim târâș de sub pat și îi dau repede niște apă și produsele de patiserie din seara anterioară, din care mușcă nerăbdătoare. Inspectez *pain aux raisins*, care rămâne pe birou și mă gândesc la mesajul dinăuntru. Sunt atât de naivă încât să cred că Nic va pune la cale un plan de salvare? Și dacă Luc nu s-a întors încă? Dacă Nic nu a găsit-o pe Esther? Îmi reproșez că nu am notat adresa ei pe bilețelul pe care i l-am dat. Nu a fost niciodată la noi acasă, deși eu și papa am discutat de multe ori să îl invităm la cină. De unde să știe cum să dea de ea? Ar putea fi sute, dacă nu chiar mii de femei cu același nume în cartierul nostru, ca să nu mai vorbim de întregul Paris. Dar chiar dacă ar găsi-o, cum ar putea Esther, o simplă asistentă medicală, să organizeze o misiune de salvare?

Cosi se întoarce spre mine când termină de mâncat.

— Sunt gata să zbor, mama.

Zâmbesc.

— Știu că ești, iubita mea. Dar nu încă.

Ea dă din cap a încuviințare.

— Luc va veni.

— Da, zic eu, răspunzând la zâmbetul fetei mele și poruncindu-mi să coagulez în mine aceeași încredere. Da, va veni.

Când surprind privirea lui *Madame* Huiet la cină, îi zâmbesc.

— Mulțumesc, îi spun. Ceea ce ai făcut azi-noapte… a fost incredibil.

— Nu știu despre ce vorbești, zice ea încruntându-se și întorcându-și privirea la farfuria din fața ei.

Dau din cap.

— Îmi pare rău.

Nu vom menționa bunătatea pe care mi-a arătat-o.

∵

În timp ce războiul își continuă furia, absența lui Reinhardt aduce liniște în viețile noastre, dar nu o convinge pe *Madame* Huiet să ne ajute să scăpăm. Continuă să țină ușa încuiată și să mă trateze mai mult sau mai puțin ca pe o prizonieră pe care doar o tolerează, poate din instinct de supraviețuire – Reinhardt s-ar putea întoarce în orice clipă și atunci ce s-ar întâmpla? –, dar îmi place să cred că sub exteriorul ei înghețat zace un strat subțire de bunătate; l-am întrezărit o dată în noaptea în care Cosi a fost bolnavă și de aceea las garda jos din când în când, permițându-i lui Cosi să rămână în pat perioade mai lungi dimineața sau în baie, când mă imploră să o mai las câteva minute, ca să se joace cu bulele de săpun. Într-o după-amiază, când *Madame* Huiet își face somnul de prânz, o las chiar să se ducă în camera de zi. Atinge tapițeria canapelei și își trece degetele peste măsuța de cafea, de parcă ar fi niște artefacte rare găsite pe vreun șantier arheologic din Grecia. A părăsi spațiul strâmt al dormitorului, după toate aceste luni, este ca și cum ar păși pe o altă planetă sau ca și cum ar simți o înghițitură de apă rece după zile întregi de pribegie prin deșertul arid.

Parisul este splendid în iunie și mi-e greu să spun cine este mai nefericită să fie închisă în casă, Cosi sau eu.

— Mi-aș dori să alerg prin parc, așa cum făceam înainte, spune Cosi.

— Vei alerga, în curând, îi răspund eu.

— Vorbești serios? întreabă ea. Sau spui doar așa?

Înghit în sec.

— Sigur că da, iubita mea.

— Atunci de ce nu plecăm de aici? Chiar acum. Putem să o convingem pe menajera aceea rea să ne dea cheile.

— Iubito, spun eu, nu este atât de ușor. Și nu în starea în care mă aflu eu, îi zic, atingându-mi burta.

Ea dă din cap.

— Mă tot gândesc, zice, apoi privește spre fereastră. Dacă asta este toată viața pe care o voi trăi vreodată? Doar aici, în camera asta.

Scutur din cap.
— Nu, iubito. Nu este toată viața pe care o vei trăi.
Ea dă din cap.
— Vezi tu, am hotărât că este în regulă dacă se va întâmpla așa. Oftează. Mereu îmi va fi dor de papa și presupun că voi fi tristă că nu am apucat să îl sărut pe Nic, zice făcând o pauză ca să îmi zâmbească, dar cel puțin sunt mulțumită că sunt cu tine, mama.
Încleștez dinții, încercând să îmi opresc lacrimile.
— Iar eu sunt mulțumită că sunt cu tine, iubito.
— Atunci putem zice că suntem fericite, nu?
Dau din cap, gândindu-mă la băiețelul îmbrăcat în pantaloni scurți, smuls din brațele mamei sale peste drum de casa noastră.
Cosi își strânge ursulețul în brațe.
— Îl am și pe *Monsieur* Dubois.
Zâmbetul îi piere repede și se întoarce spre mine.
— Mama, dacă… mi se întâmplă ceva, ai tu grijă ca *Monsieur* Dubois să fie apărat? O să îl protejezi mereu?
Scutur din cap, nereușind să îmi opresc lacrimile nesupuse care mi se revarsă pe obraji.
— Of, dragostea mea, nu ți se va întâmpla nimic rău.
Privirea îi e neclintită, hotărâtă.
— Promite-mi.
Încuviințez din cap, strângând la piept ursulețul scump al lui Cosi.
— Promit.

∵

Madame Huiet mă informează la micul dejun că Reinhardt va fi reținut mai mult timp. Alte treburi importante în sud, explică ea. Știe că mă bucur, iar eu bănuiesc că și ea se bucură, dar amândouă ne ținem cărțile aproape de piept, până după o săptămână, când interpretez în mod greșit tava cu dulciuri și paharul cu lapte (pentru Cosi, desigur) drept bunătate. În seara aceea, la cină, zâmbesc și spun:
— *Madame* Huiet, vă rog, lăsați-ne să plecăm. Mă opresc și duc mâna la burtă. Înainte să se întoarcă el. Vă rog?
— Drept cine mă iei, o proastă? zice ea, apucând cheia din jurul gâtului.
Îmi amintesc că Reinhardt m-a avertizat că a înzestrat-o pe menajeră cu o armă.

Pe măsură ce trece timpul, încep să mă întreb dacă nu cumva Reinhardt a fost ucis – împușcat de Aliați sau chiar dus la închisoare și va putrezi într-o celulă pentru tot restul vieții lui mizerabile.

Dar apoi, într-o zi de joi caniculară, pe șaptesprezece august, aud ușa de la intrare deschizându-se și pași grei care traversează podeaua din lemn.

— Unde este toată lumea? strigă el de se aude în tot apartamentul. Când ajunge bărbatul acasă, se așteaptă să fie întâmpinat cum se cuvine.

Vocea lui gravă răsună chiar și dincolo de pereți. Eu și Cosi schimbăm o privire îngrijorată în timp ce o ascund în grabă sub podea, îndreptându-mi un pic părul înainte de a inspira adânc și a deschide ușa. Ce părere își va face despre mine acum, o femeie aflată în ultimul semestru de sarcină, cu glezne umflate?

Madame Huiet stă drepți lângă Reinhardt. Pare mai mare decât mi-l amintesc și încerc să-mi potolesc emoțiile când privirea lui cade pe mine.

— Ia uită-te la tine, zice el. Ești cât un cal.

Las capul în jos și pun o mână protectoare pe pântecele meu umflat, în timp ce el îi aruncă haina lui *Madame* Huiet.

— Sunt hămesit. Când este cina?

— Oricând doriți, *Monsieur*, zice *Madame* Huiet supusă.

Dă din cap.

— Sper că treburile dumneavoastră în sud s-au încheiat cu bine, spune menajera.

— Chiar așa, răspunde Reinhardt, privind numai spre mine.

Se apropie și cercetează fiecare centimetru din corpul meu cu ochii.

— Am un cadou pentru tine, Céline.

Bagă mâna în buzunar și scoate un săculeț, pe care mi-l aruncă. Lovește podeaua înainte de a-l putea prinde, scoțând un zăngănit puternic la contact. Mă aplec să-l ridic, deschizând cu grijă șiretul.

Înăuntru este un ceas bărbătesc. La început nu înțeleg. Nimic nu mai are sens. Dar apoi recunosc brățara de piele, forma acelor care indică ora și minutul, inscripția de pe spate de la… mama. *Ceasul lui papa.*

Cad în genunchi.

— De unde… ai asta? țip eu. Ce vrea să însemne asta?

Reinhardt zâmbește plin de el, trecând pe lângă mine în drum spre dormitorul lui.

— Aceasta este toată recunoștința pe care o primesc? Nici măcar un mulțumesc?

Clatină din cap.

— Ar fi trebuit să îl arunc la grămadă, alături de celelalte.

Trântește ușa în urma lui.

Nu-i spun lui Cosi. În schimb, ascund ceasul lui papa sub saltea și îmi șterg lacrimile înainte de a o scoate din ascunzătoarea de sub podea. Vestea ar distruge-o și nu îi pot face asta. În jurnalul ei, face liste cu toate lucrurile pe care vrea să le facă cu papa după ce vom fi salvate, printre care să viziteze Normandia, așa cum i-a promis că vor face.

În seara aceea ne culcăm amândouă fără să mâncăm, pentru că sunt prea îndurerată ca să merg la cină, unde va trebui să dau ochii cu el, dar Cosi nu se plânge și nici nu protestează când îi spun că trebuie să doarmă în întunericul cămăruței ei, și nu în pat cu mine, așa cum s-a obișnuit să facă cât timp a fost plecat Reinhardt. Mă sărută de noapte bună, îl bagă pe *Monsieur* Dubois sub brațul ei micuț și coboară în spațiul întunecat de jos. Lanterna a rămas de multă vreme fără baterii și, odată cu lumina ei, am pierdut aproape orice rază de speranță. Luc și Esther nu ne-au găsit. Papa s-a dus, iar înăuntrul meu mișcă un copil străin, care se pregătește să vină într-o lume mult mai nemiloasă decât cea pe care am cunoscut eu, o lume în care mi-e teamă că nu ar supraviețui nici măcar un lotus.

Capitolul 21

CAROLINE

Arunc o privire spre ceas, consternată că este deja trecut de ora zece dimineața. Am fost atât de prinsă de amintirile care revin, încât am pierdut complet noțiunea timpului. I-am promis lui Inès că trec pe la studio și o ajut să aranjeze expoziția de artă. Mă ridic în grabă, apoi mă prăbușesc din nou pe canapea, cu un oftat de epuizare. Doamna doctor Leroy m-a avertizat că se va întâmpla așa: revenirea rapidă a amintirilor. Seamănă un pic cu trezirea dintr-un vis, cu senzația aceea stranie, eterică, că nu ești nici aici, nici acolo, nicăieri, având totuși tot timpul conștiința profundă și mistuitoare că nimic nu va mai fi la fel.

Ochii îmi sunt iar grei, iar când îmi odihnesc capul pe o pernă decorativă din catifea albastră, aflată în dreapta mea, aud foșnetul palmierilor și cedez în fața noii amintiri care îmi inundă mintea.

Mă aflu în casa din San Diego și sunt cutii împrăștiate peste tot. De la fereastra camerei de zi văd un camion de transport care iese cu spatele de pe aleea din fața casei și se îndepărtează. Renovările au durat mai mult decât ne așteptam, dar după nouă luni îndelungate, avem o bucătărie nou-nouță, podele din lemn de esență tare și o baie enormă. Apartamentul unde stăteam cu chirie era frumos, dar este bine să te afli în sfârșit acasă.

În depărtare se vede un bărbat, același de mai devreme. Stă cu spatele la mine, iar eu sunt cuprinsă de un sentiment pe care nu îl pot înțelege la început. După o clipă, îl recunosc. Îi recunosc marginile ascuțite, stridente. Furia.

Ne certăm. Mi-a promis că va fi acasă în weekendul acesta, ca să mă ajute să despachetez și să aranjez lucrurile în casă, dar, în schimb, pleacă la Los Angeles, la un eveniment care ține de industria alimentară, iar eu sunt furioasă. Îmi masez pântecele umflat – voi intra în a douăzeci și două săptămână de sarcină luni – și ies în curtea interioară, unde mă cufund într-un șezlong și rămân îmbufnată.

După câteva minute, simt o mână caldă pe umăr.

— Hei, zice el. Putem vorbi?

Nu vreau să vorbesc cu el. Nu vreau decât să fie aici. Să mă ajute să despachetez cele douăzeci și șase de mii de cutii. Oftez, privind drept înainte.

— Îți amintești de luna noastră de miere? zice el, îngenunchind lângă mine. De taco acela pe care l-am descoperit în restaurantul cel mic de pe șosea?

Dau din cap, ținând încă privirea ațintite înainte, brațele încrucișate, fermă pe poziție.

— Și acum cred că salsa aceea cu ananas este cel mai bun lucru pe care l-am mâncat vreodată.

— Și eu, zic încet, amintirea aceasta reușind cumva să mă dezarmeze.

— Îmi pare rău că trebuie să plec în weekend, continuă el. Dacă nu ar fi o întâlnire atât de importantă cu investitorii din New York, aș renunța și aș rămâne aici, cu tine. Nu este vorba decât despre două nopți. Lasă cutiile nedesfăcute până mă întorc eu. Îmi ascunde o buclă de păr după ureche. Hei, ce ar fi să fac taco în seara asta la cină?

— Bine, zic eu, lăsând să se întrevadă un zâmbet.

Mă sărută pe obraz și se îndreaptă spre bucătărie.

Este greu să rămâi supărat mult timp pe soțul acesta al meu. Închid ochii, amintindu-mi de luna noastră de miere. Deodată, suntem transportați în Tulum, Mexic.

Victor arată perfect în noua lui cămașă din bumbac, cu un imprimeu tropical cu frunze de bananier. Poate este un pic caraghioasă, dar când am văzut-o în vitrina unui magazin, în urmă cu câteva săptămâni, nu m-am putut abține și i-am cumpărat-o ca s-o poarte în excursie. Orice bărbat trebuie să aibă în dulap o cămașă cu imprimeu tropical. Zâmbesc în sinea mea așezată pe bancheta din spate a taxiului, privindu-l cum studiază harta Mexicului în vreme ce mașina înaintează cu viteză pe drumul pe jumătate pavat, pe jumătate din pământ, de fiecare parte a lui întinzându-se pădurea de palmieri și vegetația tropicală.

Șoferul încetinește și oprește în dreptul unui drum nemarcat.

— Crezi că aici este? întreb eu, sceptică.

Este greu de crezut că ieri ne-am spus jurămintele în bisericuța aceea de pe insula Coronado.

— *Soțul meu.* Ciudat cuvânt, nu-i așa? îl întreb în timp ce stăm în avion.

— La fel și *soția mea*, zice el râzând.

Chiar dacă avem roluri noi acum, suntem aceleași persoane, eu și Victor. Doi oameni îndrăgostiți nebunește, îmbarcându-ne pe vaporul începutului vieții noastre laolaltă.

La început, familia lui, care locuiește la Paris, nu a fost deloc încântată de ideea de a se căsători cu o americancă și de a se muta la San Diego, dar s-au dat pe brazdă, mai ales după acea primă vizită, când au văzut casa în care vom locui, casa copilăriei mele. Când mama lui a dat cu ochii de piscină, cred că și-a dorit să se mute imediat.

— Putem să venim o săptămână la toamnă? a întrebat ea cu o voce dulce în ziua plecării spre casă. Parisul este atât de trist în octombrie.

Zâmbesc în sinea mea când Victor își verifică telefonul.

— Da, adresa este corectă. Uite, zice el, arătând spre un indicator parțial ascuns de o ramură de palmier. HANUL ALMA.

Ne ducem bagajele în sus pe o potecă din nisip, spre recepția aflată în aer liber.

— Bine ați venit! ne spune o femeie, întinzându-ne câte un cocktail pe care nu îl recunosc. Margarita cu mezcal.

— Mezcal? întreb eu.

Ea zâmbește.

— Este tequila cu aromă ușor afumată. Încercați; cred că o vă placă.

Gust din pahar și dau din cap. Într-adevăr, are o aromă afumată și doar un pic dulce – perfect echilibrată.

Îi întinde lui Victor cheile de la camera noastră, după care ne conduce pe o alee șerpuită care duce către plajă. Nimeni nu pare să poarte încălțări aici, așa că îmi arunc sandalele din picioare.

— Iată-ne, zice ea, arătând spre un mic bungalou încântător, cu acoperiș de stuf, plasat atât de aproape de ocean, încât aproape că ai putea sări în apă de pe treptele din fața lui.

— Vic, scot eu un sunet ascuțit. E perfect!

— Vă las, zice femeia, zâmbind sfios. Felicitări!

Mă îndrept spre ușă, dar Victor mă oprește.

— Nu așa, zice el, ridicându-mă în brațe. Așa. Mă trece peste pragul micului nostru bungalou, unde vom petrece următoarele săptămâni unul în brațele celuilalt. Sunt cel mai fericit bărbat de pe fața pământului, zice el.

— Iar eu sunt cea mai fericită femeie, zâmbesc eu, amintindu-mi ceva. Îți aduci aminte ziua în care ne-am cunoscut, la Paris?

El încuviințează din cap.
— Ai crezut că sunt, cum mi-ai spus tu atunci, un Casanova?
Engleza lui este perfectă, dar tot cred că este simpatic felul în care anumite cuvinte pe care le rostește au un puternic accent străin.
— Mda, zic eu. Am crezut că ești un fustangiu, ca toți ceilalți francezi pe care i-am întâlnit în vara aceea.
— Ei bine, mie mi s-a părut că ești încrezută.
Zâmbesc, luându-i mâna.
— Era și timpul să dai peste o femeie care să fie în stare să îți țină piept.
Zâmbește în timp ce eu îi ridic mâna și îi învârt verigheta în jurul degetului.
— Vrei să te uiți acum?
Își scoate inelul. Pe marginea interioară este o inscripție surpriză de la mine. Pe inelul meu se află o altă inscripție. Darurile noastre de nuntă. Am decis să așteptăm până în prima zi a lunii de miere pentru a le citi.
— Acum?
— Așteaptă, zic eu, dându-mă mai aproape de el.
Ținem inelele între degete, așteptând.
— Îți amintești de ziua în care am dat peste acea grădină feerică în Montmartre?
— Cum aș putea să uit?
— Și cum am băut vin și am privit apusul soarelui și am rămas acolo până au răsărit stelele?
El dă din cap.
— Îți amintești ce ai spus, că poveștile vieților noastre sunt…
— Scrise în stele, zicem amândoi în același timp.
Zâmbește.
— Citește inscripția de pe inelul tău.
Mi se face pielea de găină.
— Și tu.
Le ridicăm împreună, citind cuvintele pe care ni le-am lăsat unul altuia.
Zâmbesc, cu ochii înlăcrimați.
— Desigur că am ales aceleași cuvinte.
— Scris în stele, zic eu.
— *Écrit dans les étoiles*, repetă el în franceză.

Afară, valurile se sparg cu zgomot. Îmi strecor inelul pe deget și mă schimb repede într-un costum de baie înainte de a arunca o privire jucăușă în direcția lui Victor.

— Facem întrecere până pe plajă!

Sare în picioare, dar nu destul de repede. I-am luat-o deja înainte și ajung prima la marginea apei. Stropi fini de apă sărată mă împroașcă pe față când mă prinde el de mijloc, mă ridică și mă învârte în aer.

Mă sprijin cu spatele de Victor, care îmi înconjoară drăgăstos mijlocul cu brațele și privim împreună marea turcoaz, pierduți în frumusețea ei, în sunetul lin al valurilor care se sparg la picioarele noastre.

— Știi la ce mă gândesc? zic eu.

— La ce?

— Mă gândesc că dacă vom avea o fetiță, într-o zi… ar trebui să o numim Alma, după locul acesta.

— Alma, spune el, briza oceanului purtându-i vorbele și trimițându-le la mal și dincolo de el, ca un mesaj gata de a fi transmis lumii. Alma să fie.

∵

Simt o mână rece pe braț, iar ochii mi se deschid. Margot stă deasupra mea, iar eu sunt întinsă pe canapea.

— Îmi pare rău că te trezesc, zice ea cu precauție. Dar dormi de atâta timp. Voiam să mă asigur că te simți bine.

— Da, zic eu, tresărind și ridicându-mă în capul oaselor. Adică… încep eu, înghițind în sec și reținându-mi lacrimile.

Nu îmi găsesc cuvintele.

Margot se așază lângă mine și mă strânge de mână.

— Totul va fi bine, șoptește ea.

Un curent de aer rece îmi mângâie pielea, făcându-mă să tremur și să mă întreb cum va mai putea să fie totul bine.

Capitolul 22

CÉLINE

24 AUGUST 1944
Paris

Mi se rupe apa la trei și jumătate. Nu este o scurgere firavă, așa cum știu din poveștile despre nașteri ale altor femei, povestite cu nostalgie la o ceașcă de espresso. Nici cu experiența nașterii lui Cosi nu seamănă. Nu, acest… acest moment este complet diferit. Mă străbate durerea în clipa în care lichidul mi se revarsă printre picioare ca o cascadă furioasă, pătând covorul din dormitor. Voi fi pedepsită pentru asta, desigur. Poate o arsură de țigară pe interiorul coapsei, ca atunci când am scăpat o vază scumpă din cristal în sufragerie. S-a crăpat în trei locuri, împrăștiind un fluviu de apă și tulpini de lalele pe podeaua din lemn. Iar în timp ce Reinhardt se dezlănțuia în legătură cu neprețuita vază, încercând să hotărască ce pedeapsă să îmi aplice, eu nu puteam să îmi iau ochii de la lalelele purpurii și mă gândeam la papa. Cât de mult îi simt lipsa, mai ales acum.

Pata de pe covor este cea mai mică dintre grijile mele. Vine pe lume bebelușul, și se grăbește. Reinhardt nu va ajunge acasă decât peste trei ore, ba chiar mai mult, dacă rămâne la băutură cu ceilalți ofițeri. Realitatea sarcinii l-a nemulțumit și, cu cât m-am făcut mai mare, cu atât mai rar m-a chemat în dormitorul lui, preferând să își petreacă timpul cu alte femei – multe alte femei.

Le-am auzit țipetele din dormitorul nostru noaptea, la fel și Cosi. Am strâns în brațe perna, alinată și în același timp înspăimântată de gemetele și țipetele alternative. Oricât de îngrozitor a fost, cel puțin însemna o scutire de teroarea exercitată de Reinhardt.

Cele zece luni în care am fost ținută ostatică au fost un coșmar, ca să nu spun mai mult. Dar am învățat să supraviețuiesc atacurilor repetate detașându-mă de trupul meu și alunecând în grădina minții mele. Acolo se află Luc, împreună cu papa și Cosi. Sunt bujori și trandafiri, hortensii și flori de liliac. Lalele primăvara, *allium* toamna. Flori pentru fiecare anotimp. Flori care să înece agonia.

Iar agonia nu lipsește. Seara trecută, după cină, Reinhardt și-a turnat un pahar de whisky și m-a chemat pe canapea, ca să îi lustruiesc cizmele.

— Azi am văzut pe cineva apropiat ție, a zis el cu un zâmbet.

Pentru că nu am spus nimic, a continuat să vorbească.

— Nu mă întrebi pe cine am văzut?

Ar fi putut fi oricine; speram doar să nu îi fi făcut ceva lui Luc.

Când m-a înghiontit cu cizma dreaptă, am dat din cap, ascultătoare.

— Pe cine?

— Pe stricata aia mică de Suzette.

Fac ochii mari. Probabil m-a urmărit în ziua aceea când am luat prânzul împreună.

— Nu, nu m-am atins de ea, dacă asta te întrebi. Oricum, ar fi fost imposibil. A râs, mișcându-și cizma stângă tocită ca să o prind mai bine. Vezi tu, am primit un telefon în după-amiaza asta de la unul dintre oamenii mei. Avusese loc un incident pe stradă, undeva, în arondismentul nouă și era nevoie… să se ocupe cineva.

I-am privit chipul, lucru pe care nu îl fac decât dacă sunt silită. Sub ochi avea cercuri negre.

— Curva a sărit de pe acoperișul clădirii în care locuia.

Icnesc și duc mâna la gură.

— Ai văzut vreodată cum arată un corp strivit pe pavajul străzii?

Am simți cum se ridică în mine un val de greață, iar lacrimile mi-au erupt în ochi.

Of Suzette. Nu așa. În minte, i-am văzut chipul frumos, ochii albaștri voioși, pe noi două alergând prin parc după orele de școală, cu părul împletit și legat cu funde. Mi-am amintit de ultima noastră discuție și de speranța mea că vom putea înfrunta dificultățile, așa cum fac florile de lotus. Dar, din păcate, Suzette a căzut pradă apelor întunecate din străfunduri. Nu a găsit lumina, așa cum am sperat să o facă, așa cum am sperat să o facem amândouă. *Oare eu o voi găsi?*

Deodată, simt prima contracție, la început moderată, iar apoi răspândindu-se treptat în toată partea de mijloc. Reinhardt se ridică brusc, când mă prind de pântece, pregătindu-mă pentru un alt val de durere. Care se intensifică cu fiecare minut care trece.

Într-o noapte de beție, Reinhardt a amenințat că mă omoară, că împlântă un cuțit în burta mea și ia două vieți cu o singură mișcare. Uneori îmi

doresc să o fi făcut și gata. Capătul terorii. Deși moartea ar fi violentă, ar fi măcar rapidă. Copilul meu, dacă ar fi fată, nu ar fi supus la teroare și viol în felul în care am fost eu. Nu ar ști niciodată ce loc mizerabil a devenit lumea sub ochii mei.

Dar suntem trei, nu doar două. Cine ar apăra-o pe Cosi, aflată în mica ei ascunzătoare de sub podea? Cum ar scăpa? Știrea despre moartea lui Suzette m-a tulburat de tot și mi-a răpit aproape și ultima rezervă de putere. Dar trebuie să îmi găsesc tărie. Doar un strop.

Din nou în dormitorul meu, contracțiile vin fără oprire, una după alta, ca valurile puternice care se spărgeau pe plajele copilăriei mele. Închid ochii și încerc să îmi amintesc cum chicoteam și țipam, alergând în valuri și apoi ieșind dintre ele, în timp ce mama și papa mă priveau de pe o pătură așezată la ceva depărtare. Dar acestea nu sunt valurile Normandiei. Se izbesc de corpul meu cu putere, iar eu țip în agonie.

Ce ar crede Luc, mă întreb, dacă m-ar găsi așa? M-ar mai iubi? Sau ar fi dezgustat de starea în care mă aflu?

Mă străpunge o nouă săgeată de durere, mai rea decât cele dinainte, în timp ce pașii grei ai lui Reinhardt lovesc podeaua holului, îndreptându-se spre ușă. O aud cum se deschide cu un scârțâit, iar apoi se trântește și sunt recunoscătoare că a plecat, cel puțin deocamdată.

Curge și mai mult sânge acum. Prea mult sânge. Mă simt obosită, amețită. Căldura de august este înăbușitoare, iar de pe frunte mi se scurge sudoarea. Mă întind în pat, iar sângele îmbibă cu rapiditate cearșafurile de sub mine.

Nu am mult timp la dispoziție, știu asta. Deschid gura ca să țip, dar nu iese nimic.

— Cosi, spun eu, formând cu buzele uscate numele fiicei mele, dar vocea îmi este numai o șoaptă, prea firavă ca să fie auzită de ea.

Nu am putere să mă ridic în picioare, iar respirația îmi este slabă. O aud pe fiica mea iubită mișcându-se în mica ei cameră de sub podea. Au trecut ore întregi. Probabil este îngrozită.

— Cosi, spun eu din nou, cu ultimele firicele de putere, înainte de a închide ochii.

∵

Nu mi-e clar cât timp a trecut când mă trezește sunetul unor balamale care scârțâie. Deschid ochii cu greutate, doar o clipă. Nu mai este noapte,

iar lumina se revarsă dinspre ferestre. Deasupra mea văd două chipuri cunoscute: Esther și… Luc!

Nu știu dacă sunt trează sau visez. Închid ochii, apoi îi deschid din nou, luptându-mă cu lacrimile la vederea bărbatului pe care îl iubesc.

— În sfârșit te-am găsit, zice Luc, cu lacrimi în ochi. Ne-a deschis menajera, în timp ce ieșea. Ducea o valiză. Nu știu dacă lucrează cu nemții sau nu, dar cel puțin a avut decența să ne lase să intrăm înainte de a fugi. A zis că te găsim aici.

Informațiile vin către mine atât de repede, încât abia pot să le pricep. Nic, aflu de la el, și-a dus la îndeplinire promisiunea, așa cum sperasem, trimițând vorbă lui Esther despre locul unde mă aflam. Împreună au plănuit salvarea mea. Luc anticipase o confruntare cu cel puțin un neamț și de aceea venise înarmat.

Deschid gura ca să vorbesc, dar nu iese niciun cuvânt. Luc plânge. Își pune mâna într-a mea, în timp ce Esther îmi ridică fusta și îmi desface picioarele. De obicei calmă și stăpână pe sine, acum are chipul cenușiu când ridică privirea spre Luc.

— Îi trebuie un doctor. Acum.

Camera se învârte. Sunt atât de obosită. Îmi simt pleoapele ca două cărămizi, dar mă silesc să le deschid. Trebuie să le spun despre Cosi, să le spun că fetița mea se ascunde în spațiul de sub podea. Cosi îi aude acum, cu siguranță, dar pentru că parchetul înăbușă sunetele, nu poate desluși vocea lui Luc sau a lui Esther. Nu are de unde ști dacă oamenii de deasupra ei se află aici ca să o ajute sau să îi facă rău, așa că va face ceea ce am învățat-o să facă tot timpul: să nu facă zgomot și să aștepte să audă trei bătăi, semnalul că totul este în ordine.

Știu că asta face Cosi acum, iar lucrul acesta îmi frânge inima. Mă uit în ochii lui Luc, copleșită de teroare.

— Cosi, îi șoptesc eu cu o voce abia detectabilă. În… cameră.

Luc și Esther schimbă priviri.

— Cred că încearcă să ne spună ceva, spune el.

Esther clatină din cap.

— Delirează. A pierdut prea mult sânge. Dacă nu o ducem la spital în curând, o pierdem și pe ea, și – înghite cu greutate – bebelușul.

În timp ce Luc iese cu mine în brațe din cameră și spre lift, întind brațele înapoi, spre apartament, cu ultimele firimituri de putere care au rămas în

mine.

— Cosi! strig eu.

De data aceasta, vocea îmi este auzită, iar Luc dă din cap.

— Știu, zice Luc. O vom găsi.

Ei nu înțeleg că se află la numai câțiva pași, blocată într-o închisoare sub podea. În timp ce se grăbesc să intre cu mine în lift, nu mai pot decât să plâng, șoptind numele fiicei mele din nou și din nou – dar tot ce aud Esther și Luc sunt gemete moi.

Nu mai am niciun strop de vlagă. Închid ochii și văd chipul lui Cosi. Îl strânge în brațe pe *Monsieur* Dubois și se află în apartament, împreună cu mine și papa. Vorbesc despre Normandia. Îi aud vocea, ca o melodie liniștitoare.

— *O să mă duci acolo? Într-o zi? Și putem cumpăra o* tarte normande, *ca aceea care îți plăcea când erai fetiță?*

— *Da*, *copil dulce.*

— *Și putem căuta comori pe plajă, să aruncăm pietre în apă și apoi să căutăm stele de mare în bălțile rămase în urma refluxului?*

— *Promit*

Capitolul 23

CAROLINE

— Haide, zice Margot. Te-ai străduit atâta ca să cumperi rochia aceea splendidă și acum nu mai vrei să te duci?

Mă prăbușesc pe canapea cu un oftat de epuizare. De când a revenit avalanșa amintirilor, mi-a pierit orice interes față de expoziția de artă din seara asta.

— Pur și simplu nu mă simt în stare.

— Ți-am văzut picturile, zice ea. Ai talent. Ia rochia de pe umeraș și o ridică. În plus, ai o rochie frumoasă. Ridică-te, fato. Te ajut să te pregătești.

De zile întregi evit telefoanele lui Victor. Nu mă simt în stare să dau ochii cu el, mai ales acum, că știu. Am atâtea întrebări la care nu am răspunsuri – în primul rând de ce mi-a ascuns adevărul. Mă simt trădată. Dar i-am spus lui Inès că voi fi prezentă; pe lângă asta, numele meu apare pe programul tipărit.

— Bine, zic eu, ridicându-mă.

— Așa te vreau, spune Margot.

Îmi ondulează părul, apoi mă machiază. Abia mă mai recunosc în oglindă după aceea.

— Arăți de milioane, zice ea zâmbind din pragul ușii în timp ce îmi trag fermoarul rochiei.

— Mulțumesc, răspund eu, sceptică, întinzând mâna după geantă.

Aș vrea să mă *simt* de milioane, dar adevărul este că mă simt de doi bani.

∵

— Iată-te! exclamă Inès când intru pe ușă.

Studioul este plin de oameni. Cercetez mulțimea și sunt ușurată că nu îl văd pe Victor.

— Arăți uimitor, spune ea, sărutându-mă pe ambii obraji.

— Și tu la fel.

Poartă o rochie lungă, roșie, din mătase, cu mâneci scurte și o eșarfă galbenă la mijloc – o combinație care numai pe Inès poate arăta bine.

— Vrei ceva de băut? Pérrier? Vin?

— Vin, zic eu repede.

Se întoarce cu un pahar de vin alb, din care iau o înghițitură, apoi încă una, în vreme ce oaspeții se învârt în jur, privindu-ne lucrările. Îmi văd picturile în cealaltă parte a încăperii, adunate laolaltă, lângă un indicator pe care sunt numele și fotografia mea.

Inès se apleacă spre mine.

— Nici n-o să îți vină să crezi câți oameni au cerut informații în legătură cu lucrările tale.

Dau din cap, remarcând-o pe Margot care stă de vorbă cu un bărbat foarte atractiv, îmbrăcat într-un costum. Zâmbesc în sinea mea. Pentru prima dată după foarte multă vreme, a angajat o babysitter pentru Élian.

— Nu mă îndoiesc că se vor vinde toate până la sfârșitul serii, continuă Inès.

Ar trebui să fiu fericită, încântată, dar abia reușesc să schițez un zâmbet.

Ea mă privește încruntată.

— S-a întâmplat ceva?

Clatin din cap, apoi mai iau o gură de vin din pahar.

— Nu, nu, totul este bine. Minunat.

Nu este convinsă.

— Parcă nu ești tu.

— Poate pentru că am tot machiajul ăsta pe față, zic eu.

— Nu, nu-i asta.

Mă privește întrebătoare.

— Mi-am recăpătat amintirile, îi zic eu printre lacrimi.

— Dar asta este minunat! spune Inès.

Dau din umeri.

— Nu chiar.

Se uită la mine neînțelegând, în timp ce îmi șterg o lacrimă.

— Inès, acum trei ani eram o artistă care ducea o viață fericită în San Diego. Aveam un soț și o fiică. Aveam o carieră artistică înfloritoare.

— Ce s-a întâmplat?

— Mi-a murit copilul, zic eu, încercând să mă controlez. Oricâtă terapie prin artă ar face cineva, nu cred că ar reuși să treacă peste acest lucru.

Inès mă apucă de mână, uluită.

— Îmi pare atât de rău, îmi șoptește ea.

Ea este persoana care pare mereu să aibă soluția la orice problemă și îmi dau seama cum i se rotesc rotițele în cap.

— Știi ce? zice ea după o clipă. Ar trebui să stai de vorbă cu mama mea.

— Cu mama ta?

Înclină din cap.

— Din păcate nu stă prea bine cu sănătatea, dar mintea-i merge brici și este cea mai puternică persoană pe care o cunosc. Ar putea să îți ofere o perspectivă interesantă asupra suferinței.

Scutur din cap.

— Cum așa?

— Ai încredere în mine, zice ea. Vorbește cu mama.

— Bine, spun eu, întinzând mâna după un alt pahar cu vin.

∵

După o oră și jumătate, am pierdut șirul paharelor de vin băute și mă simt ușoară și amorțită. Au venit câțiva clienți obișnuiți de la Bistro Jeanty, printre care și *Monsieur* Ballard, ceea ce mă face să zâmbesc. Înainte de a pleca, a spus:

— Nu este nevoie de formalități între prieteni. Numele meu este Nicholas. Te rog să îmi spui Nic.

S-ar putea spune că a fost o seară perfectă. Dar oricâte griji mi-aș face în legătură cu posibilitatea de a-l vedea pe Victor, absența lui mă face să sufăr acum. Eram convinsă că după tot ce s-a întâmplat își va face apariția cel puțin, mă va privi în ochi, îmi va oferi scuzele lui, chiar dacă nu le pot accepta. Oftez. Cum le pot accepta?

La nouă și jumătate, decid că este cazul să mă retrag. Margot a plecat deja ca să bea ceva cu tipul drăguț, îmbrăcat în costum. Bravo ei. Dar în ceea ce mă privește pe mine, este timpul să plec acasă.

— Îmi pare rău că n-a venit, spune Inès, lăsându-se în genunchi pentru a recupera un pahar de plastic de pe podea.

— E în regulă, spun eu strâmbând din nas. Este mai bine așa.

Chiar atunci balamalele ușii scârțâie și ne lovește un val de aer rece de afară: Victor. Stă în fața mea, zâmbind nervos.

— A, nu, s-a terminat totul? întreabă el, frecându-și fruntea. Am ratat-o?

Are răsuflarea tăiată, iar chipul străbătut de îngrijorare. Se uită la ceas, apoi își trece o mână prin părul des și ondulat.

Inima îmi tresaltă de emoție.

— Restaurantul a fost un coșmar în seara asta, explică el. Ni s-a stricat unul dintre cuptoare, iar Julien este în concediu medical. Se oprește, făcând

un pas precaut spre mine. Uau, arăți… mai mult decât uluitor.

Inès dispare în camera din spate, în timp ce el continuă să vorbească, dar eu nu îi aud cuvintele. Mă uit la cum i se mișcă buzele. Timp de o clipă, nu simt nici furie, nici tristețe.

El se uită către peretele vestic al galeriei și mă atinge pe braț, iar atunci îmi revine auzul.

— Acelea trebuie să fie ale tale, nu?

Dau din cap, cu ochii fixați asupra lui Victor.

— Ai fost întotdeauna o artistă dăruită cu talent.

Îmi zâmbește, iar ochii îi sunt înlăcrimați. Știe că știu.

— Tu ai fost, zic eu. Întotdeauna tu.

Se apropie de mine încet, ștergându-și o lacrimă.

— Da, dragostea mea.

Înghit în sec, emoționată.

— După… tot ce s-a întâmplat și apoi după divorț, spune el, n-am mai putut suporta. Voiam atât de mult să te găsesc, să sparg zidurile pe care le-ai ridicat. M-am mutat la Paris, am cumpărat restaurantul – totul ca să încercăm încă o dată. Să o luăm de la capăt. Dar tu nu voiai, sau nu puteai, își freacă fruntea. M-a ucis refuzul tău. Iar apoi ai avut accidentul. Eram înnebunit. Veneam în fiecare zi la spital, prefăcându-mă că sunt un străin îngrijorat. Credeam că te-am pierdut. Vocea îi tremură. Dar ți-ai revenit. Și știu că pare o nebunie, dar nu puteam să nu mă întreb dacă amnezia ta era, într-un fel, o ocazie. O ocazie să o luăm de la capăt. În dimineața aceea când ai intrat la Jeanty, mi s-a părut că am primit cel mai neașteptat cadou. Erai tu însăți… din nou.

Îmi feresc privirea, ștergându-mi o lacrimă de pe obraz.

— Am crezut, continuă Victor, cu lacrimile strecurându-i-se printre pleoape, am crezut că dacă primesc o altă șansă, o altă șansă să ajung la inima ta, să te curtez din nou, poate vei înțelege că… că iubirea noastră este și va fi întotdeauna… *scrisă în stele.* Mă atinge ușor pe obraz. Caroline, mă poți învinui că am vrut să profit de șansa aceea?

Clatin din cap și îmi simt inima prea plină de emoții contradictorii.

— Dar de ce nu mi-ai spus adevărul? Fac un pas în spate. M-ai ținut în întuneric pentru a-ți atinge propriul scop.

Arată de parcă i-aș fi tras un pumn în față.

— Am fost tot timpul lângă tine, spune el. După accident, am avut grijă să nu ți se întâmple nimic rău. Se uită lung în ochii mei. Dragostea mea, te rog, încearcă să înțelegi că am făcut toate astea pentru *noi*.

Scutur din cap.

— Și dacă nu îmi recăpătăm memoria? Se întâmplă uneori. Atunci ce s-ar fi întâmplat? Aveai de gând să îmi spui despre fiica noastră? Sau ai fi ținut amintirea ei ascunsă de mine pentru că era în interesul *nostru*?

Izbucnesc în lacrimi, aruncându-mă spre ușă și apoi afară, în stradă. Paltonul meu așteaptă într-un dulap, undeva, dar nu mă obosesc să îl recuperez.

— Caroline! exclamă el, urmându-mă afară.

Mă întorc spre el.

— Bucură-te, tocmai am aflat că am moștenit întreaga avere a tatălui meu. Dar deja știai, nu-i așa?

Clatină din cap.

— Despre ce vorbești?

— Nu contează, zic eu. Spune-mi numai pentru cine erau florile.

— Florile?

— Florile pe care le-ai cumpărat în ziua în care ne-am întors din Provence. Inès te-a văzut cu flori în mână.

— Caroline, erau pentru *tine*! Oftează. În seara aceea când ai plecat în goană din restaurant, urma să… Se oprește, pentru că îl lasă vocea. Urma să îți spun totul și să te întreb dacă ești dispusă să o luăm de la capăt.

Mă uit la el o clipă îndelungată.

— Victor, chiar dacă ar fi așa, chiar dacă spui adevărul, cum să trec peste faptul că fiica noastră a murit în fața ochilor tăi?

Îmi curg lacrimile pe față.

— Nu puteai face ceva? Nimic? Nu puteai să o… salvezi, Vic?

Mă trage spre el, iar eu cedez în îmbrățișarea lui și lacrimile încărcate de machiaj îi pătează reverul blazerului. Plâng, strângându-mă la pieptul lui.

— Iubirea mea, nu știi că port povara asta cu mine în fiecare zi? O simt aici – arată către inimă – când mă trezesc dimineața și când mă duc la culcare seara. De durerea asta nu pot fugi. Inspiră adânc. Și, draga mea, am încercat să o salvez. Am încercat din răsputeri. Am întors scena pe toate fețele în minte, de un milion de ori. Am discutat cu experți și terapeuți, cu

polițiștii care au venit la fața locului. Și, chiar dacă nu mă voi putea ierta niciodată, știu că nu puteam face nimic ca să previn ceea ce s-a întâmplat.

Fac un pas în spate și inspir adânc, privindu-l în ochi. El întinde mâna spre mine, dar nu o apuc. Nu pot.

— Caroline, mă imploră el. Lasă-mă să te iubesc.

— Ah, Vic, zic eu, cu vocea spartă și lacrimi înțepătoare în colțurile ochilor. Aș vrea să pot. Cât de mult aș vrea! Dar… pur și simplu nu sunt în stare.

Amândoi am dezamăgit așteptările fiicei noastre; acesta este prețul pe care trebuie să îl plătim. Fac un pas înapoi, îmi strâng paltonul în jurul umerilor și mă pierd în noapte, singură. Victor nu mă urmează. Cu fiecare pas, simt bine-știutul vrej țepos care îmi crește în jurul inimii. Fără ruj roșu. Fără alte plimbări în Montmartre, fără picturi și schițe prostești.

În toate aceste săptămâni, nu am făcut decât să visez. Iar acum m-am deșteptat – și sunt trează de-a binelea.

Capitolul 24

CÉLINE

25 AUGUST 1944
Paris, Franţa

Reinhardt se trezește cu o durere de cap. Soarele insolent intră pe fereastra dormitorului, înrăutățindu-i starea.

— *Madame* Huiet, strigă el. Vino și trage draperiile imediat!

Pentru că ea nu apare în pragul ușii, o strigă din nou.

— *Madame* Huiet! Am zis să vii aici!

Se ține de cap și se clatină până la geam, trăgând singur draperiile.

— Lua-o-ar dracu' de menajeră, zice el.

Ar trebui să o omoare, ca pe celelalte femei care au locuit aici. Niciuna nu e bună de nimic.

Se întinde înapoi în pat, iar evenimentele din seara precedentă i se limpezesc în minte, ca un vis urât și își amintește că *Madame* Huiet a plecat. Aseară, la întoarcerea acasă, a găsit ușa apartamentului larg deschisă. Camera lui *Madame* Huiet era goală, iar geamantanul de sub patul ei dispăruse, la fel ca și Céline. Singura urmă lăsată de ea, de fapt, erau cearșafurile însângerate.

— Curva! strigase Reinhardt, lovind cu piciorul peretele de lângă pat.

Luase o înghițitură zdravănă de vodcă și coborâse în stradă, urlând numele lui Céline, ca un proprietar furios al cărui câine a fugit și, când va fi găsit, va fi sever pedepsit. A bruftuit câțiva trecători cerându-le informații, dar fără niciun folos. Se pare că Céline dispăruse.

Străzile Parisului i se păreau oarecum diferite. Germania pierdea războiul și, în același timp, controlul asupra orașului. Dar chiar și așa, avea să ia ceea ce îi aparținea de drept. Și când a văzut că bistroul Jeanty era închis, a râs în sinea lui. Cu o lovitură rapidă a bocancului, ușa a rămas atârnată într-o singură balama, iar el a intrat clătinându-se ca un mistreț sălbatic, răsturnând mese și zdrobind paharele de vin proaspăt lustruite în timp ce se îndrepta spre bar, de unde a apucat o sticlă de whisky.

Nu avea voie să plece. Nu așa, fără permisiunea lui și, în plus, sângerând în tot patul. A clătinat din cap. Probabil că i-a omorât copilul, curva. Nu era destul de puternică să îl ducă. Slabă. Dar, în definitiv, vina era a lui. Nu ar fi trebuit să lase gravidă o evreică. A greșit de la un capăt la altul. Avea nevoie de o nemțoaică puternică. Una care i-ar fi născut un copil sănătos. I-ar fi dăruit un moștenitor.

Și totuși, în felul lui strâmb, Reinhardt o iubea pe Céline. Iubea gustul și mirosul ei. Îi iubea linia nasului, forma corpului ei în lumina lunii și mai ales curba adâncă ce se întindea din talie până la șold. Îi iubea și mintea, chiar dacă îl enerva la culme faptul că nu îi inspira frica pe care le-o inspirase celorlalte. Este adevărat, țipa când o bătea cu cureaua, dar durerea este altceva decât frica, iar Céline nu îi știa de frică. Pe alte femei le putea supune, dar nu pe Céline, nici acum, după atâta vreme. Iar din această cauză îl excita ca nicio altă femeie pe care o avusese în Paris. Era preferata lui. Iar acum dispăruse.

Este ora zece și jumătate dimineața, iar Reinhardt este singur în apartament. Se duce în camera de zi și găsește pe masă o telegramă de la unul dintre superiorii săi, pe care nu o remarcase în seara precedentă. Plicul este rupt; *Madame* Huiet a citit-o probabil înainte de a pleca. Plecarea ei l-a zdruncinat probabil la fel de mult ca dispariția lui Céline. Ar fi băgat mâna în foc pentru loialitatea menajerei lui. Dar, după cum se pare, ea este cea care râde la urmă.

Reinhardt ține telegrama cu mâini tremurătoare – numai patru cuvinte scurte, dar ele îi spun tot ce are nevoie să știe: „Aliații sunt pe drum”.

Privește pe fereastră, urmărind ce se întâmplă jos, în stradă. Camarazii lui se înghesuie în mașini în toate părțile; îl recunoaște pe unul dintre ei, cu care a luat cina în urmă cu numai două zile. Un adolescent stă în mijlocul pieței și flutură un steag francez. Lui Reinhardt îi vine să ia imediat pușca din dulapul din hol și să înfigă un glonț în căpățâna idiotului, dar ar atrage atenția asupra lui. Știe că trebuie să plece înainte de a fi prea târziu, deși este deja târziu.

Nu are timp să facă bagaje sau să ia comorile adunate la Paris – picturile neprețuite, hainele, oglinzile aurite pe care le-a furat din apartamentele în care a descins cu brutalitate. Păcat că este nevoit să le lase pe toate în urmă, pradă hoților. Dacă *Madame* Huiet ar fi avut un strop de minte, ar fi luat argintăria, și poate chiar a făcut-o. Nu are timp să verifice.

Se îmbracă în grabă în haine civile, ca să nu fie identificat și își bagă revolverul la curea, înainte de a se îndrepta spre seif. Înăuntrul lui sunt mormane de ceasuri, bijuterii și monede de aur pe care le-a strâns în timpul mandatului său la Paris. Îndeasă cât poate de multe într-o geantă, apoi aruncă o ultimă privire prin apartament. Nu așa și-a imaginat că se vor sfârși lucrurile, printr-o înfrângere. Dar își va construi o viață nouă în Berlin, la fel de grandioasă ca aceea pe care a avut-o aici. Da, la fel de grandioasă.

Dă să se îndrepte spre ușă, dar se oprește când aude plânsetul înfundat al unui… copil. *Straniu*, își zice în minte; în clădirea asta nu locuiește niciun copil. Face câțiva pași pe hol, iar plânsetul se aude mai tare; de fapt, pare să vină din… camera lui Céline!

Împinge ușa, înfiorându-se la vederea cearșafurilor însângerate. I se întoarce stomacul pe dos. Iar apoi aude din nou același sunet. Un copil, o fetiță, care plânge disperată.

— Mama, strigă fata. Mama, lasă-mă să ies!

Zâmbește când îngenunchează pe podea și ascultă țipetele înfundate care vin chiar de dedesubt. Aproape uitase că Céline avea o fetiță. O văzuse în florărie, desigur, iar apoi ofițerii săi o capturaseră împreună cu tatăl ăla evreu al ei, sau… poate că nu?

Furia crește în el ca un foc ațâțat. A ascuns-o pe fii-sa undeva aici. A fost aici tot timpul. Cum de reușise să îl păcălească în felul acesta?

— Te rog, suspină fata. Mama, te rog.

Plânsul ei îl nemulțumește și vrea să o facă să se oprească. Bate cu palmele în podea, apăsându-le pe rând, până ce una dintre ele cedează un pic. O podea falsă. A auzit despre lucruri dintr-astea, despre oameni care ascund evrei în subsoluri și camere secrete, în care trăiesc în întuneric, ca niște șobolani. Clatină din cap. Pune el mâna pe rozătorul ăsta și îi va trage un glonț în cap.

Nu va fi greu, nu pentru Reinhardt. A mai ucis copii și femei. Atât de multe femei! Pe unele chiar în acest apartament. Îi va face o plăcere deosebită să o ucidă pe asta – ultima lui datorie față de Patria-mamă înainte de a fugi.

Ce încântare va fi când va țipa de groază. Degetele lui sunt groase și nu pot pătrunde în îmbinarea dintre scândurile podelei, așa că aduce din dormitorul lui o rangă, care are marginile stropite cu sânge uscat.

— Mama! strigă fetița din nou, în timp ce Reinhardt își pune revolverul pe podea, la îndemână.

— Taci din gură, curvă mică, strigă el, împlântând capătul rângii în podea, ceea ce îl face să se clatine și să își piardă echilibrul.

— Căcat! exclamă el, ridicându-se cu atât mai hotărât să extermine ceea ce se află dedesubt.

Fereastra dormitorului a fost lăsată deschisă și Reinhardt se oprește când aude zarvă jos, în stradă, care îl face să arunce o privire.

Spre groaza lui, vede un tanc armat care trece în viteză, urmat de un altul și apoi altul și soldați americani care mărșăluiesc pe lângă ele. Știe că trebuie să plece. În alte vremuri i-ar fi plăcut să câștige jocul de-a șoarecele și pisica cu o școlăriță prostuță, dar nu acum.

Reinhardt își recuperează revolverul, apoi aleargă spre camera de zi și se oprește în balcon, de unde se vede strada. Știe că dacă aleargă, va fi țintă sigură – va fi împușcat în spate și jupuit ca un… Inima îi bate mai tare. Iar dacă rămâne pe loc… Se oprește, auzind sunet de pași grei în dreptul apartamentului.

Își imaginează țara natală, viața care i s-a promis – cea pe care nu a trăit-o niciodată. A sacrificat totul pentru Germania, iar Germania nu și-a îndeplinit promisiunea. Dar nu cumva el este cel care nu și-a îndeplinit misiunea față de Germania? O lacrimă i se prelinge din ochi când strânge revolverul în mână. Își bagă țeava armei în gură, adânc. Astăzi, singurul destinatar al glonțului tras de el va fi el însuși. Și, într-un ultim act pentru Patria-mamă, Reinhardt apasă pe trăgaci.

Capitolul 25

CAROLINE

Trec zile, apoi săptămâni. Victor nu sună, nu că m-aș fi așteptat să o facă. Mi-am luat rămas-bun de la el și am vorbit serios. Nu are rost să ne mai prefacem, niciunul dintre noi. Sunt sigură că înțelege și el că este mai bine să ne vedem mai departe de viață, fără să ne mai provocăm alte suferințe unul altuia.

Evit Bistro Jeanty, alegând o altă cafenea unde să mănânc. Nu este la fel de bun, iar cafeaua e amară, dar… înapoi nu mă mai duc.

Margot a găsit o grădiniță pentru Élian și s-a întors la restaurant. I-am spus că poate rămâne în apartament cât timp dorește, cu condiția să nu pomenească nimic despre Victor; a fost de acord.

Am cumpărat ceva mobilă nouă, mi-am rezervat bilete pentru o călătorie în Italia în noiembrie. Margot spune că ar trebui să mă apuc de yoga și i-am promis că voi face o încercare.

Deși la început amintirile se întorceau prelingându-se ca niște picături, acum par să curgă într-un un șuvoi furios pe care nu-l pot opri. Nu mai departe de această dimineață, mi-am amintit parola care deblochează ecranul laptopului: „Bujor”.

După micul dejun, tastez cuvântul și, ca prin minune, am acces la sanctuarul interior al laptopului meu, care se dovedește destul de plictisitor. Niciun email semnificativ, niciun profil picant pe site-urile de întâlniri sau pe Pinterest. Dar apoi îmi atrage privirea un document Word aflat în colțul din dreapta sus al ecranului. Este intitulat „Scrisoare către Victor”. O deschid.

19 septembrie, 2007

Dragă Victor,

Acum locuiesc la Paris. M-am gândit că după tot ce s-a întâmplat, ar trebui să îți scriu. Știu că am plecat pe neașteptate și sper să înțelegi că îmi era prea greu să mai rămân în casa noastră. Vreau să știi că poți rămâne acolo cât timp dorești. Chiar și pentru totdeauna.

Îmi place să locuiesc aici. Îmi place că nu mă știe nimeni. Îmi place că nu mă opresc oamenii la piață să mă întrebe cum mă simt, uitându-se la mine ca și cum aș avea cancer.

Este ciudat să mă aflu aici fără tine. Mă gândesc mult la ziua în care ne-am întâlnit, la toate momentele fericite pe care le-am trăit aici. Acele momente par atât de îndepărtate, atât de vagi.

Nu aș fi putut prevedea că ni se va întâmpla asta. Să o pierdem pe Alma. Divorțul. Uneori mă trezesc noaptea scăldată într-o transpirație rece, crezând că totul este un vis oribil. Și apoi realitatea mă lovește în moalele capului și îmi dau seama că visul urât este chiar viața mea.

Întotdeauna ai spus că nu deținem controlul asupra direcției pe care o iau viețile noastre, că se desfășoară dincolo de voința noastră. Dacă este adevărat, atunci așa să facem, să le lăsăm să se desfășoare, fără să forțăm lucrurile și fără să ne opunem. Nu știu unde mă va duce viața. Dar, așa cum spui tu mereu, drumul este deja scris în stele. Dacă povestea noastră are un final fericit sau nu, asta numai stelele știu.

Îmi este foarte greu să scriu aceste cuvinte, dar trebuie să te rog să îmi dai drumul. Nu pot suporta să te văd. Este prea dureros. Te rog nici să nu mă suni, nici să nu-mi scrii.

Te voi iubi mereu, mereu mă voi gândi la tine și voi regreta că nu am fost destul de puternică să nu dau drumul mâinii tale.

Îmi pare foarte rău.

Cu dragoste,
Caroline

Închid laptopul, uluită de propriile cuvinte. Nu îmi amintesc să fi scris scrisoarea. Dacă ar fi primit-o, l-ar fi rănit probabil foarte tare. Dar chiar și așa, a venit totuși la Paris. A încercat.

Privesc afară pe fereastră și încerc să îmi rețin lacrimile în timp ce mă uit la ceas. Va trebui să mă grăbesc. I-am promis lui Inès că mă voi întâlni cu ea la apartamentul mamei ei la ora unu, pentru a lua cafeaua împreună. Voi întârzia dacă nu mă grăbesc.

∴

Oftez când trec pe lângă lift și urc scările către apartamentul de la etajul al doilea, unde locuiește mama lui Inès, pe o stradă liniștită și umbroasă, la zece minute de studioul de pictură. A insistat că îmi va face bine să stau de

vorbă cu mama ei și, cu toate că m-am opus o vreme, nu aveam nici pe departe hotărârea lui Inès.

— Vrea să ia cafeaua cu tine marți, la ora unu, spusese ea. Doar n-ai de gând să dezamăgești o femeie bătrână.

Inès mă întâmpină la ușă și mă invită într-un apartament mic, dar frumos, îmi ia paltonul și îmi face semn către camera de zi luminoasă, unde zeci de fotografii de familie atârnă deasupra șemineului. Lângă fereastră, o femeie subțire, cu părul alb, stă într-un șezlong.

— Vino, zice Inès. Fă cunoștință cu mama mea.

— Mama, a sosit Caroline. Femeia despre care ți-am povestit.

Ochii femeii se aprind.

— Fiica mea mi-a spus că ești o artistă foarte talentată.

Inès dă din cap.

— Are și un studio în California!

— În California! spune bătrâna. Acolo sunt palmieri.

Zâmbesc când Inès îmi aduce o ceașcă de cafea și mă așez pe un scaun, lângă mama ei.

— Am plănuit o călătorie acolo anul trecut, dar mama s-a îmbolnăvit, zice Inès.

— Până în primăvară mă fac bine și putem plănui o altă călătorie împreună, replică femeia.

Zâmbesc, admirându-i tenacitatea.

Telefonul lui Inès sună, iar ea se scuză și se duce în bucătărie, ca să poată răspunde.

— Așadar, zice bătrâna, Inès mi-a spus că ai avut un trecut dificil.

— Da, spun eu.

— Și eu la fel, zice ea privind în stradă. Eram foarte mică atunci când armata germană a intrat mărșăluind în Paris și ne-a schimbat viața pentru totdeauna. Mi-am pierdut toată familia în război.

Duc o mână la inimă.

— Îmi pare foarte rău.

— O parte din tine nu își revine niciodată după o astfel de durere, dar după atâția ani, știi ce am învățat?

Scutur din cap.

— Că durerea și suferința nu vor decât un singur lucru: să te doboare. Ridică pumnul. Iar când reușesc, au câștigat. Cine ar vrea să se întâmple

așa ceva?

Zâmbesc.

— Știu ce crezi: că sunt o bătrână cu idei neroade.

— Nu, eu…

— Este în regulă. Probabil par netoată, într-adevăr. Dar frumusețea vârstei înaintate este că începe să îți pese tot mai puțin de ceea ce cred alții despre tine și, în schimb, te concentrezi asupra lucrurilor care contează cu adevărat. Mă apucă de mână și mă strânge cu putere. Inès mi-a zis că suferi. Mi-a spus povestea ta.

Înghit în sec.

— Fetița ta cea dulce nu ar vrea să te lași înecată în durerea ta. Înoată către mal. O poți face, te asigur. Eu am făcut-o.

Îmi șterg o lacrimă când Inès se întoarce din bucătărie. După aceea, conversația noastră se rezumă la subiecte lipsite de importanță, iar după o jumătate de oră ne spunem la revedere. Mama lui Inès se uită afară, pe fereastră. A început să plouă.

— Sper că nu ai mult de mers, dragă. Afară s-a declanșat musonul.

— Nu este mult, zic eu.

— Caroline locuiește pe rue Cler, adaugă Inès, nu departe de studio.

— Aha, unde?

— Pe rue Cler, la numărul optsprezece, spun eu.

Ochii i se aprind.

— Îl știu pe portarul de acolo.

— *Monsieur* de Goff?

Ea înclină din cap.

— Ca și mine, a fost despărțit de familie în timpul războiului. Un soldat neamț i-a smuls ursulețul din mână, nu departe de apartamentul în care stai. Inspiră adânc. Poate nu știi, dar în spatele tuturor straturilor de durere, se află un om minunat, cu o inimă dintre cele mai pure. Mi-a fost prieten bun și confident.

Mă întreb dacă cei doi au avut o legătură romantică, dar înțeleg că este mai bine să nu întreb.

— Caroline, continuă bătrâna, rămâi cu bine. Nu uita ce ți-am spus.

— Nu voi uita, zic eu zâmbind, apoi o îmbrățișez pe Inès și mă îndrept spre ușă.

∵

Mă uit după *Monsieur* de Goff când mă întorc acasă, dar nu este la postul lui. Cuvintele mamei lui Inès îmi răsună în cap în timp ce mă îndrept spre lift și chiar atunci Estelle intră în goană pe ușă. Îi fac semn cu mâna. Aproape uitasem că urma să vină astăzi.

Ajunse în apartament, își lasă geanta pe măsuța de cafea, lângă caietul meu de schițe, la care probabil s-a uitat Margot și l-a lăsat deschis, pentru că eu l-am pus deoparte de multă vreme.

— Oho, zice ea, e… al tău?

Dau din cap, închizându-l în grabă.

— Nu e mare lucru.

— Cum să nu, continuă ea. Desenele sunt foarte bune. Nu știam că ești artistă.

— Nu sunt, zic eu. Adică, eram odată, dar acum nu mai sunt.

Chipul ei este serios.

— Cu tot respectul, nu cred că îți poți înfrâna adevărata identitate.

— Atunci sunt un artist care nu mai face artă, spun eu. E mai bine așa?

Vocea mea a căpătat o ascuțime pe care nu o avea înainte. O remarc la piață, când vorbesc cu vânzătorii, sau dimineața, când eu și Margot ne aflăm în bucătărie și ea încearcă să facă conversație.

— Îmi pare rău, murmură ea. Nu am vrut să spun nimic…

— Ba nu, replic eu. *Mie* îmi pare rău. Eu… nu m-am simțit în apele mele în ultimul timp.

— Nicio problemă, zice ea.

— Cum merge proiectul?

— Grozav, spune ea, deschizând geanta pentru a da la iveală caietul și un stilou. Am atâtea să îți spun, dar mai întâi, te superi dacă arunc o privire în dormitoarele din spate?

— Sigur că nu, zic eu, conducând-o pe hol, spre dormitorul în care stau Margot și Élian.

Aprind lumina.

— Nu este mare lucru de văzut, dar… intră, te rog.

— Acesta este, zice ea, privind în jur. Acesta este locul. O simt.

— Ce vrei să spui? întreb eu.

Cercetează cu atenție încăperea, studiind fiecare curbă a tencuielii, fiecare cui din rama ferestrei, înainte de a-și întoarce privirea spre mine.

— Cu ajutorul unor prieteni de la laboratorul de chimie, am reușit să salvez mai multe pagini din jurnalul asistentei. Acestea, coroborate cu relatările scrise și toate interviurile mele… ei bine, pe scurt, pot acum să pun cap la cap întreaga poveste.

Dau din cap.

— Imaginează-ți următoarea situație, continuă ea. Este sfârșitul toamnei anului 1943. Te numești Céline și, împreună cu tatăl, tău deții o florărie în apropiere, chiar pe rue Cler. Parisul este ocupat de nemți, iar tu ești nevoită să privești peste umăr oriunde te duci. Tatăl tău este pe jumătate evreu, dar are un nume de familie francez. Nu ar trebui să conteze, îți spui tu. Vă numiți Moreau. Nimeni nu vă va face nimic. Așa că o trimiți pe fetița ta la școală în fiecare zi și continui să ai grijă de florile tale. Cosette, Cosi pe scurt, are opt ani. Ea este întregul tău univers.

— Cosi, repet eu zâmbind.

Estelle inspiră adânc și dă din cap.

— Apoi, într-o zi, de nicăieri, un ofițer german de rang înalt care locuiește pe rue Cler începe să se arate interesat de tine. Poate lua cu sila orice femeie, dar el te vrea pe tine.

Simt cum mă trece un fior.

— Te amenință. Îți spune că tatăl tău va fi trimis la închisoare dacă nu te supui dorințelor lui. Tu nu te lași intimidată și încerci să fugi, dar el îți interceptează orice mișcare. Îți arestează tatăl și fetița. Și ești nevoită să îi privești îndepărtându-se într-un vehicul al naziștilor.

Îmi duc mâna la gură, în vreme ce Estelle continuă să măsoare camera cu pasul.

— Dar, printr-o neașteptată întorsătură a sorții, fetița ta evadează din mâinile celor care au capturat-o și vine pe urmele tale până la imobilul din rue Cler, numărul optsprezece, unde ai în față două variante: să o trimiți singură pe străzi, unde sunt soldați germani la fiecare pas, sau să o strecori pe furiș în apartament, unde o poți apăra cât mai bine.

Înghit cu greu, fără să pierd niciun cuvințel. Cunosc deja unele fragmente ale poveștii, desigur, dar Estelle scoate la lumină multe detalii, iar povestea lui Céline și a lui Cosi îmi pare nu doar familiară, ci parcă face parte din ființa mea.

— Alegi a doua variantă. Pe măsură ce se scurg săptămânile, viața pe care o duci devine un… coșmar. Ofițerul neamț te ține încuiată în

apartament împreună cu o menajeră afurisită, care are grijă să nu fugi. Ești violată și brutalizată. În tot acest timp, micuța Cosi se ascunde chiar în acest dormitor și depinde în totalitate de tine ca să îi aduci puțina apă și hrană pe care poți să le furi pentru ea. Apoi, într-o zi, descoperi o adâncitură în podea, la piciorul patului.

Estelle îngenunchează și lovește încet podeaua cu mâna.

— Bănuiești că sub scândurile podelei se află un mic spațiu, o încăpere ascunsă.

Își trece degetele de-a lungul șanțului îngust dintre două scânduri.

— Îți bagi degetele între două scânduri și reușești să deschizi canatul. Tu și Cosi priviți în interiorul adânciturii întunecate. Este rece și întunecoasă, dar pentru Cosi este un loc sigur. Fetița coboară curajoasă, iar tu îi dai pătura ta, ca să îi țină de cald. Nu se plânge. Este o fetiță curajoasă.

Îmi șterg o lacrimă.

— Abuzurile continuă, ba chiar se înrăutățesc. Într-o zi descoperi că ești însărcinată. În timp ce copilul din tine crește, speranțele tale pier. Te obsedează găsirea unei căi de evadare, a unei modalități de a o păcăli pe menajeră, dar în zadar. Dar apoi ofițerul german pleacă pentru o perioadă mai lungă. Pruncul trebuie să vină pe lume în scurtă vreme. Într-o zi caniculară din august, înțelegi că ți-a venit sorocul. Ai dureri mari, dar încerci să le ascunzi de Cosi. Trebuie să fii curajoasă de dragul ei. Dar când contracțiile se intețesc ca niște cuțite care ți se înfig în spate, iar durerea coboară pe picior, nu mai ai mult timp la dispoziție. Și chiar atunci vine salvarea. Asistenta medicală, Esther – femeia care locuia în apartamentul de sub voi – și Luc, iubirea vieții tale. Nu știi dacă nu cumva halucinezi. Ai pierdut mult sânge. Dar chipurile lor par atât de reale! Trebuie să fie reali.

Mă agăț de fiecare cuvânt.

— Și chiar sunt adevărați. Te ridică din patul pătat de sânge și te scot din această celulă de închisoare uitată de Dumnezeu. Dar fără Cosi. Ea așteaptă în tăcere în micuța încăpere de sub podea. Nu poate să se elibereze singură, oricât de mult ar încerca. Poate dacă ar avea nouă ani, dacă ar fi o fetiță mare. Dar acum nu are decât opt ani și nu este nici pe departe destul de înaltă încât să împingă în sus mica trapă. Iar tu nu ești destul de puternică încât să le spui eliberatorilor tăi că mai au de salvat un suflet. Pe Cosi a ta. Pe dulcea ta Cosette.

— Doamne, Dumnezeule, spun eu, plângând.

— Ai pierdut prea mult sânge. Încerci să le spui, dar nu ai glas. Te afli între lumea aceasta și cealaltă, între viață și moarte. În timp ce ești dusă pe brațe spre un loc sigur, spre un pat de spital, unde doctorii vor încerca să salveze viața ta și pe cea pe care o duci în pântece, nu te poți gândi decât la faptul că ți-ai lăsat fetița în urmă.

— Dumnezeule, zic eu, repezindu-mă la picioarele patului și căzând în genunchi.

Obrajii îmi sunt umezi de lacrimi. Eu și Estelle ne privim în ochi.

— Crezi că este…

Privesc în jos, la podea.

Ea mă strânge de mână.

— Nu știu, dar este timpul să încerce cineva să afle.

— Stai, zic eu, iar inima îmi bate tare. Nu știu dacă eu…

Dar apoi mă gândesc la Alma. Dacă ni s-ar fi întâmplat *nouă* așa ceva? Dacă ar fi fost părăsită în același fel? Dacă ar fi… pierit aici? Vreau să fie găsită, să își găsească odihna. Dar mai vreau ca oamenii să își *amintească* de ea.

— E… în regulă, continui eu. Nu te opri.

Estelle dă din cap, desfăcând scândura podelei. Cu precauție, privim amândouă în întunericul de jos. Estelle întinde mâna în geantă, după o lanternă și cercetează cu grijă fiecare colțișor.

— E goală, spune ea.

Suntem în egală măsură ușurate, perplexe și tulburate.

— Crezi că… a supraviețuit? întreb eu.

Estelle se așază pe pat. Iepurașul din pluș al lui Élian rămâne sub ea.

— Nu sunt sigură. Nu suntem primele persoane care au deschis această trapă. Aruncă o privire la ceas. Dar am de gând să aflu. Mi-ai dat numărul de telefon al cuplului care a cumpărat apartamentul în urmă cu mulți ani și l-a renovat.

Mă gândesc la *Monsieur* de Goff și la motivele pentru care este așa cum este.

— Din fericire, femeia a fost de acord să ne întâlnim. Ar trebui să vii și tu.

— Dar este proiectul tău, mă opun eu. Nu aș fi decât o intrusă.

— Ba deloc, zice ea. Poate sună caraghios, dar am senzația că ești menită să te afli acolo.

Capitolul 26

CAROLINE

— Crezi că s-ar putea să nu fie acasă? zic eu către Estelle, după ce apelează a treia oară prin interfon numărul 304.

— Mai încerc o dată, spune ea, fără să se lase descurajată.

De data aceasta răspunde o femeie.

— Estelle sunt. Putem urca?

— Ah, draga mea, da, zice femeia. Îmi pare său că v-am făcut să așteptați. Vorbeam la telefon și am pierdut noțiunea timpului.

Marcella, înaltă, cu părul negru și cârlionțat, ne întâmpină în pragul apartamentului ei de trei camere. Poartă colanți și un pulover larg, iar încheietura mâinii drepte este acoperită cu nenumărate brățări de aur.

— Vă rog, luați loc, zice ea, arătând spre canapea.

Mă prezint și explic ce legătură am cu proiectul lui Estelle.

— Ah, da, este un apartament maiestuos, nu-i așa? zice ea, cu nostalgia cu care se vorbește despre ceva ce ți-a scăpat printre degete.

Încuviințez printr-o mișcare a capului.

— Este.

— Mă voi întreba mereu dacă am luat decizia corectă când am hotărât să renunțăm la el. Dar aș fi fost nevoită să îmi amintesc mereu ziua aceea…

Estelle se apleacă spre ea, își deschide carnetul și așteaptă cu stiloul pregătit.

— Povestiți-mi despre ziua aceea.

Ochii Marcellei tremură un pic, de parcă ar face efortul de a-și aminti durerea unei iubiri neîmpărtășite.

— Ne căsătoriserăm în vara dinainte și de aproape un an căutam o casă în Paris. S-ar putea spune că eram pretențioși, dar știam cu exactitate ce dorim. Un balcon pentru mine și o bucătărie destul de mare pentru Manuel. Urăște bucătăriile înguste, zice ea, inspirând adânc. Ei bine, am vizitat un apartament dezamăgitor după altul. Asta până la… apartamentul din rue Cler, numărul optsprezece.

Eu și Estelle schimbăm priviri rapide.

— Apartamentul a rămas gol timp de aproape cincizeci de ani până în ziua când a fost scos pe piață, continuă ea. Nimeni nu știe toată povestea, dar agentul de la Sothebys ne-a oferit câteva detalii în informările despre apartament. În timpul ocupației Parisului, se pare că unui ofițer german i-a plăcut și l-a ales ca locuință, trimițându-i pe locatari, o familie de evrei, într-un lagăr de muncă, unde au pierit toți în cele din urmă. După război, guvernul francez a făcut tot posibilul să returneze astfel de case proprietarilor de drept, dar în multe cazuri aceștia erau de mult timp decedați, iar moștenitorii nu puteau fi identificați. Clatină din cap. Multe proprietăți au rămas goale, administrate prin tutelă, soartă pe care a împărtășit-o și apartamentul de pe rue Cler, până când parlamentul a dat o lege nouă, care prevedea ca astfel de proprietăți nerevendicate să fie vândute, iar banii astfel strânși să meargă către anumite programe umanitare și guvernamentale. Oricât de oribil ar fi fost să aflăm că o familie de evrei fusese smulsă din casa aceea și îndurase lucruri inimaginabile, nu puteam face nimic în această privință. Puteam însă cumpăra apartamentul, lăsând banii noștri să fie folosiți pentru o cauză bună. Ni se părea cumva o izbăvire, chiar dacă într-o mică măsură.

Estelle dă din cap, în vreme ce Marcella privește pe fereastră, pierdută în gânduri.

— Ne-am îndrăgostit pe loc de apartament, ceea ce nu este deloc surprinzător. Agentul nostru imobiliar, *Monsieur* Petit, care, apropo, avea un tupeu formidabil – se oprește ca să privească în gol, făcându-și loc printre amintiri, cu un râs nervos. În orice caz, a încercat să ne convingă să nu îl cumpărăm. Are nevoie de multe îmbunătățiri, zicea el, iar licențele sunt greu de obținut. Renovările vor dura ani buni. Femeia clatină din cap. Dar noi nu voiam să auzim nimic. Pur și simplu trebuia să îl cumpărăm. Dar când am ajuns la renovări, ne-am dat seama că agentul nostru imobiliar avea dreptate. Apartamentul avea nevoie de schimbări complete. A fost un proiect imens, dar la momentul acela eram pregătiți să acceptăm provocarea. Treceam în fiecare zi pe acolo, ca să văd cum progresează construcția și era o încântare să văd cum se transformă încet-încet în locul pe care ni l-am imaginat, totul până… într-o zi.

Estelle mijește ochii.

— Ce zi?

— Nu îmi amintesc data exactă, ci doar că era în august. Era foarte cald. Venisem cu bicicleta, așa cum făceam de multe ori, după serviciu. Îi adusesem ceva de mâncare lui Eduardo, zidarul. Se oprește, încruntată. Nu voi uita niciodată privirea de pe chipul lui.

— Ce fel de privire? întreabă Estelle.

— Una de șoc, replică Marcella. A ieșit din ultimul dormitor ținând în mână o rangă, acoperit de praf și dărâmături. Arăta ca și cum ar fi… văzut o stafie. Înghite în sec. Mi-a spus că voia să îmi arate ceva important. Ce bine ar fi fost să fi fost furnici, sau chiar șobolani. Clatină din cap. Era mult mai rău.

Inima îmi bate mai tare.

— Ed pregătea podelele pentru rașchetare când a observat o scândură care se mișca și sub care se ascundea o cameră secretă.

Își duce mâna la gură.

— Îmi amintesc și acum mirosul, acel miros îngrozitor, stătut.

Privirea Lui Estelle rămâne fixată asupra Marcellei.

— Ce ai găsit acolo, mai exact?

— La început, nu am înțeles la ce mă uitam, spune ea. Mâna lui Ed tremura violent.

— Ați găsit rămășițe umane? întreabă Estelle, precaută.

Îmi acopăr gura cu o mână.

— Nu, răspunde Marcella. Dar era evident că acolo fusese ținut un copil, o vreme îndelungată, poate. Este posibil ca rămășițele ei să se fi descompus, să fi fost distruse de un animal sau să fi fost îndepărtate în tăcere în urmă cu mulți ani. Sau poate a fost salvată în cele din urmă. Pur și simplu nu știu.

— Rămășițele ei? întreb eu. De unde știți că era fată?

— Ed a recuperat câteva obiecte, printre care și o rochie mâncată de molii.

Trage o cutie din lemn de sub măsuța de cafea și îi deschide capacul.

— Și lucrurile acestea.

Înăuntrul cutiei este un ursuleț din pluș foarte jerpelit, pe care i-l întinde lui Estelle ca să îl examineze, urmat de un jurnal din piele, decolorat și pătat de apă.

— I-a aparținut ei, spune Marcella. Lui Cosi. Deschide jurnalul și atinge una dintre pagini. Cred că a fost un înger. Îți dai seama de asta citindu-i

cuvintele gingașe. Și să fie ținută în întunericul de acolo în felul acesta…

— Ați mai găsit și altceva?

— Nu, spune ea. Adică nimic important. Cred că Ed a menționat o carafă spartă și o lanternă. Am anunțat poliția, desigur, iar ei au confirmat că la un moment dat a locuit în apartament un ofițer neamț. Dă din cap hotărâtă, întorcându-și atenția către cutia cu relicve din trecut. Nu m-a lăsat inima să le predau poliției. Nu mi se părea corect ca cele mai de preț obiecte ale unui copil să fie încuiate într-o secție de poliție și uitate. De aceea le-am păstrat. Pentru ea. I le întinde lui Estelle. Dar acum aș vrea să le iei tu, spune ea zâmbind.

Estelle zâmbește și ea.

— Ar fi o onoare.

— După aceea, eu și soțul meu am decis să ne luăm la revedere de la apartamentul de pe rue Cler. L-am vândut la scurtă vreme după aceea unei companii de gestionare a proprietăților imobiliare care a dorit să finalizeze renovările, iar apoi să îl adauge la un portofoliu de apartamente oferite spre închiriere pe termen scurt americanilor aflați în căutarea unei locuințe elegante în Paris. Ridică din umeri. Abia așteptam să îl vindem.

— Vă înțeleg perfect.

— Ah, continuă Marcella. Aproape că am uitat de lănțișor.

— Lănțișor? zic eu.

— Da. Mai că l-am ratat, dar l-a găsit Ed într-un ungher. Clatină din cap. Cum de a avut el curaj să coboare acolo, nu știu.

Se grăbește către un birou vechi aflat în cealaltă parte a camerei, ia un plic mic dintr-un sertar, apoi îl deschide și depune conținutul său în mâinile lui Estelle: un medalion pe un lănțișor de aur. Încheietoarea este rigidă, dar ea reușește să o deschidă. Orice ar fi fost odată înăuntru, acum a dispărut.

— Toate acestea sunt… extraordinare, spune Estelle, în mod evident mișcată.

Frunzăresc paginile jurnalului, citind însemnările lui Cosi despre mica ei lume, speranțele ei, visurile și temerile ei. Iar apoi ochii mi se opresc la o pagină aflată către sfârșit. Un anume pasaj îmi atrage atenția:

Am avut atâta timp de gândire aici jos și vreau să spun că, după mine, cele mai importante lucruri în viață sunt recunoștința, iertarea și iubirea. Mama m-a învățat întotdeauna să fiu recunoscătoare. Iar când spui

mulțumesc, îi faci pe oameni fericiți. La fel și iertarea, pentru că viața este prea scurtă ca să fii supărat. În plus, nici distractiv nu este. Iar la final, dar nu cea din urmă, iubirea – pentru că atunci când ai dragoste în inimă, nimeni și nimic nu ți-o poate fura.

— Plângi, remarcă Estelle, și ea cu ochii înlăcrimați.

— Am sperat întotdeauna, zice Marcella, că, după toate lucrurile inimaginabile pe care le-a îndurat Cosi, povestea ei va putea ajuta cândva pe cineva.

Încuviințez din cap.

— Deja a făcut-o.

∴

Eu și Estelle stăm la o cafenea din apropiere multă vreme după ce părăsim apartamentul Marcellei.

— Crezi că a supraviețuit cumva Cosi? întreb eu, luând o înghițitură din al doilea espresso dublu pe care îl beau. Crezi că este încă în viață?

— Poate, zice ea, cu ochii la ursuleț. Deși, din păcate, cred că e puțin probabil.

Cerul este nehotărât: o parte însorită, o altă parte cu nori întunecați, la fel ca prezentul și trecutul, care se luptă ca să-și facă simțită prezența. Rezultatul este încă neclar.

Estelle îmi încredințează cutia înainte de a pleca la curs. Mai rămân o clipă la cafenea, neputând să mă gândesc la altceva decât la Cosi. Ridic capacul cutiei din lemn și scot afară jurnalul.

„Astăzi împlinesc opt ani și jumătate,” începe o notiță. „Papa va cânta, iar eu și mama vom lua câte un croasant de la brutărie.” Sunt cuvintele unui copil dintr-o altă eră, un suflet pe care nu îl voi cunoaște niciodată, și totuși, căruia îi aud vocea, puternică și limpede, de parcă ar sta lângă mine pe băncuța aceasta, dând din picioare, așa cum ar fi făcut și Alma.

Citesc, citesc și iar citesc, despre speranțele și visurile ei, despre grijile pe care și le face pentru mămica ei când o aude țipând în cealaltă cameră, cu „omul cel rău”. Iar apoi ajung la ultima pagină. Scrisul ei este diferit aici, mai slab, neîngrijit, nesigur. Este un rămas-bun, înțeleg lucrul acesta. „Cred că astăzi va fi ultima mea zi. Voi pune deoparte acest caiețel, îl voi ține în brațe pe *Monsieur* Dubois și mă voi ruga să ajung în rai.”

Îmi șterg o lacrimă și îl scot din cutie pe dragul ei ursuleț, *Monsieur* Dubois.

Capitolul 27

COSI

Au trecut patru zile de când au luat-o pe mama. Știu asta datorită firicelului de lumină care se strecoară printre scândurile podelei și îmi arată când devine ziua noapte. Probabil a născut deja. Ar fi frumos să am o mică surioară, dar niciun frate n-ar fi rău. L-aș învăța să joace bile și i-aș spune să nu le tragă niciodată pe fete de codițe. I-am spune Theodore, sau, mai scurt, Teddy. Îl lipesc pe *Monsieur* Dubois de obrazul meu.

— Ar fi un nume frumos, nu-i așa?

Când am auzit focul de armă, m-am speriat, dar după aceea nu am mai auzit vocea omului rău și nici pașii lui grei. Acum este liniște. Prea multă liniște.

Tânjesc după cineva care să vină. Oricine. Când va veni cineva, voi striga tare. Îmi voi folosi toate puterile ca să mă asigur că sunt auzită. Iar apoi mă vor duce la mama și totul va fi bine din nou.

Pun capul pe podeaua rece, regretând că nu mai este apă în carafa, măcar o picătură care să îmi astâmpere gâtul uscat. Dar apă nu mai am de câteva zile. Nici stafide. Mă simt ciudat, mă doare tot corpul și sunt foarte obosită. Mi-e teamă că, dacă închid ochii, s-ar putea să nu mai am destul putere ca să îi mai deschid.

Sunt îngrijorată în legătură cu mama. Ceva s-a întâmplat. Am auzit o voce de bărbat în camera de deasupra mea. A venit să o salveze, dar de ce nu i-a spus despre mine? De ce nu l-a trimis înapoi să mă ia? Ceva s-a întâmplat. Îl strâng mai tare pe *Monsieur* Dubois.

Odată l-am întrebat pe papa despre rai și el mi-a zis că și-a imaginat mereu că raiul seamănă cu casa lui din Normandia: mirosul de flori de măr care dansează în aerul sărat, peștele care se frige pe plită și valurile care se izbesc de țărm. S-ar putea să nu văd niciodată Normandia, dar descrierea raiului făcută de papa îmi ajunge. Mi-l imaginez așteptându-mă acolo, în scaunul lui roșu de lângă foc, cu pipa în buzunarul jachetei și mâinile, urâțite de cicatricele lăsate de spinii trandafirilor, încrucișate în poală.

— Bun venit, Cosette! ar spune el și ar întinde brațele larg spre mine când i-aș sări în poală. Mi-a fost tare dor de tine.

O voi găsi pe mama în bucătărie, cu șorțul legat în talie, îngânând un cântecel în timp ce pregătește cina.

— Fetița mea dragă, va spune ea când o voi înconjura cu brațele.

Clipesc, dar lacrimile nu vin. Sunt ca o lalea din florărie căreia i s-a refuzat apa.

Ochii îmi sunt grei, prea grei. Nu-i mai pot ține deschiși.

— Mergem în rai, îi șoptesc lui *Monsieur* Dubois.

∴

Nu știu dacă sunt trează sau visez, nici măcar dacă mai sunt pe acest pământ. Simt mirosul de aer proaspăt de la mare, care îmi șfichiuiește obrajii. În depărtare sunt meri, așa cum mi-am imaginat. Îmi opresc privirea asupra unei sfere roșii perfecte, care atârnă pe o creangă și îmi imaginez cum îmi înfig dinții în pulpa lui, când îmi aud numele.

— Cosi?

Mă întorc, dar vocea nu vine de undeva de aproape. Vine din altă parte. De departe. Vântul foșnește prin frunzele mărului, iar eu mă întorc, mă ridic pe vârfurile degetelor și întind mâna în sus.

— Cosi! strigă iar vocea, dar de data aceasta este mai aproape și este *cunoscută.*

Pleoapele îmi tremură, apoi se închid, iar când îi deschid din nou, mărul a dispărut. Nu este decât întunericul și pașii grei de deasupra.

— Cosi! Ești acolo, jos?

Luc. E Luc!

— Luc! strig eu, dar vocea de odinioară s-a redus acum la o simplă șoaptă.

— Cosi! strigă el din nou.

Mă ridic în capul oaselor, folosindu-mi ultimele rămășițe de putere, disperată să-mi fac auzită vocea, să fiu salvată din acest întuneric oribil. Pipăi în jur, căutând carafa, iar când mâinile mele îi prind toarta, mă silesc să mă ridic în picioare, apoi o sparg de perete. Carafa se fărâmițează, așa cum mă așteptam, scoțând un zgomot puternic care nu ar putea trece neauzit.

— Cosi! strigă Luc din nou.

Aud cum pipăie cu mâinile scândurile de deasupra, iar apoi razele victorioase de lumină se revarsă în întuneric. Mijesc ochii când privesc în sus, iar privirea mea o întâlnește pe a lui Luc.

— Copil drag, zice el, sărind în spațiul de sub podea și ridicându-mă în brațele lui puternice. Te-am găsit și nu-ți mai dau drumul din brațe niciodată.

Capitolul 28

CAROLINE

În seara aceea îi povestesc lui Margot despre cum mi-am petrecut ziua, despre povestea micuței Cosi, iar ei i se taie răsuflarea.

— Când te gândești că a fost… chiar aici, în dormitorul în care dorm eu.

Hotărâm să rămânem acasă și să facem paste, dar îmi dau seama că nu mai am sos marinara. Élian se joacă fericit în camera de zi.

— Dau o fugă să cumpăr, zic eu. Mă întorc într-o secundă.

Monsieur de Goff este în hol, tocmai încuie micuța încăpere în care își păstrează proviziile. Probabil se pregătește să plece, la finalul turei.

— Bună, zic eu, înaintând spre el.

El mă salută din cap.

— *Monsieur* de Goff, zic eu, cu ochii înlăcrimați.

Îmi lipsesc cuvintele și, înainte să îmi dau bine seama ce fac, îl îmbrățișez și îl strâng tare, ca și cum strânsoarea brațelor mele ar avea puterea de a vindeca suferința pe care o ducem fiecare dintre noi. Dar apoi îmi dau seama că m-am pierdut într-o clipă de emoție.

— Vă cer iertare, spun eu, făcând în grabă un pas în spate.

Îmi șterg lacrimile pe care nu știam că le am pe față.

Bătrânul portar se uită la mine, uluit.

— Eu… am cunoscut-o pe mama lui Inès, explic eu. Proprietara studioului de artă de vizavi. Mi-a povestit despre dumneavoastră, despre copilăria dumneavoastră.

Ochii îi rămân fixați asupra mea.

— Îmi pare atât de rău.

Pentru prima dată, cel puțin în prezența mea, colțurile gurii i se ridică, formând un zâmbet.

— Acum înțeleg, spun eu, de ce vă era atât de greu să răspundeți la întrebările mele despre trecut.

Rămâne tăcut o vreme îndelungată.

— Ne-au răscolit casă, ne-au luat totul, chiar și viețile. Am fost singurul care a supraviețuit. Surorile mele, mama, tata. Toți au murit în lagăr. Nu știu cum, dar eu am trăit. Eram numai piele și os și acoperit de păduchi

atunci când un soldat american m-a scos pe umeri din lagărul acela uitat de Dumnezeu.

Icnesc, copleșită de emoție.

— M-am întors pe rue Cler și am locuit cu o strămătușă care a reușit să supraviețuiască ocupației, continuă el. Ne-am prefăcut că nu s-a schimbat nimic, deși totul se schimbase. Se vedea însă cine fusese nevoit să îndure teroarea. Se vedea în ochii lor. Încă se vede. Își schimbă poziția pe picioare. În vara în care am împlinit treisprezece ani, am cunoscut o fată cu câțiva ani mai mare decât mine. Ea mi-a povestit istoria ei, cum a fost ținută ostatică împreună cu mama ei de către un ofițer neamț, chiar aici, în această clădire.

Duc mâna la gură.

— Cosi, zic eu.

El încuviințează cu o mișcare a capului.

— Fata arăta altfel decât mi-o aminteam eu. Era aproape o femeie, dar nu mi-a luat mult să pun lucrurile cap la cap. Din păcate, mama ei a murit la naștere, la scurtă vreme după ce a fost salvată. Dar prietena mea nu ar fi fost salvată fără grija și sacrificiul mamei ei. Și fără Luc.

— Spuneți-mi mai multe.

Dă din cap.

— După ce Céline a fost salvată, chiar înainte de a muri, Cosi a așteptat să fie eliberată, dar a durat câteva zile până ce logodnicul mamei sale, Luc Jeanty, a pus informațiile cap la cap.

Jeanty.

— Un fost coleg de școală de-al lui trăise într-un apartament asemănător pe rue Cler și deseori se jucaseră în compartimentul ascuns din ultimul dormitor. Avea o bănuială că Céline a ascuns-o pe Cosi într-un loc similar. Și, ce să vezi? Avea dreptate. A ajuns la ea la timp. Piele și os rămăsese de ea, abia se mai agăța de viață.

Îmi înghit lacrimile, în timp ce el continuă povestea.

— Luc a luat-o la el și a crescut-o ca pe propriul copil. Omul cel mai demn de admirație pe care l-am cunoscut vreodată. Oricum, atunci când am început să lucrez aici, Cosi m-a pus să îi promit ceva.

— Ce anume?

— Că voi face tot posibilul ca niciun copil să nu mai sufere între zidurile acestei clădiri, așa cum a suferit ea.

— Sunteți un om bun, *Monsieur* de Goff, zic eu, căutând în ochii lui obosiți. Cosi… se află încă la Paris? Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere decât să o întâlnesc.

Bătrânul zâmbește.

— Dar, *Mademoiselle*, ați cunoscut-o deja.

Scutur din cap.

— Nu înțeleg.

— *Mademoiselle*, zice el, mama lui Inès… este Cosi.

∵

Inima îmi bate cu putere în timp ce traversez scuarul în drum spre piață, atât de pierdută în gânduri când cumpăr un borcan de suc de roșii, încât nici nu observ când casiera îmi înapoiază cardul de credit.

Pe drum spre apartament, o zăresc pe Inès în depărtare, încuind studioul, îi fac semn cu mâna, iar ea vine spre mine, ținând în brațe un teanc de pânze.

— Pot să te ajut?

— Ah, mulțumesc, dar nu am mult de mers. Iau cina cu soțul meu la un restaurant din apropiere, zice ea zâmbind. Are mușchi mai mari decât mine. Îl pun pe el să care toate astea acasă.

Nu zic nimic câteva clipe, gândindu-mă cum să îi spun despre povestea imensă pe care tocmai am pus-o cap la cap, dar nu știu de unde să încep.

— S-a întâmplat ceva? întreabă Inès. Mi se pare că te gândești la ceva important.

Mi se ridică părul pe brațe.

Zâmbesc printre lacrimi.

— Da, ceva important și nu, nu s-a întâmplat nimic rău. Ascultă, este o poveste destul de lungă. Tu ești pe drum spre restaurant acum, așa că ce ar fi să ne întâlnim mâine la prânz și să-ți spun totul?

— Perfect, zice ea, trimițându-mi o bezea înainte de a se întoarce spre mine încă o dată. Ah, am uitat să îți spun că ți-am vândut *toate* picturile de la expoziție.

— Chiar așa?

— Da, pe toate, continuă ea, cu o sclipire în privire. Toate cumpărate de același client.

— Același client?

Ea dă din cap.

— Victor. Le-a cumpărat pe toate.

Înghit în sec.

— Ei, haide, nu fi atât de surprinsă. Este clar pentru oricine că e îndrăgostit de tine, prostuțo. Zâmbește cu subînțeles. Bine, ne vedem mâine.

Îi fac semn cu mâna în timp ce ea se îndepărtează în grabă.

O picătură de ploaie îmi cade pe obraz când privesc înapoi, către blocul cu apartamente. *Monsieur* de Goff tocmai a ieșit din clădire. Îl privesc cum își deschide umbrela și mă gândesc la ceea ce mi-a spus despre promisiunea făcută lui Cosi și la sentimentul de apartenență al celor care au suferit în timpul ocupației.

O altă picătură mă lovește peste față, urmată la scurt timp de o alta, iar apoi un adevărat torent se revarsă din ceruri. În mod normal aș alerga sub o copertină ca să aștept trecerea asaltului violent. Dar nu și acum. Ceva s-a rupt în mine sau poate, așa cum a spus odată un om înțelept, *s-au rupt baierele*. Privesc în sus spre cer, lăsând furtuna să mă spele. Pentru prima dată după multă vreme, nu mă mai tem.

— Alma, șoptesc eu, iar ploaia se amestecă cu lacrimile mele. Mi-e foarte dor de tine, puiule. Și lui tati îi e dor de tine. Of, iubirea mea, nu am vrut să se întâmple asta. Dar știi ceva? Cred că știu ce ne-ai spune acum, dacă ai putea. Cred că mi-ai spune să îi dau lui tati o îmbrățișare, nu-i așa? Și să-l iert.

— *Mademoiselle*, spune un bărbat aflat în trecere. S-a întâmplat ceva rău?

— Nu, zic eu, râzând și plângând în același timp.

Sunt udă până la piele și probabil arăt ca o nebună. Poate că sunt nebună. Nu-mi pasă.

— Nu, zic eu din nou. Nu s-a întâmplat nimic rău.

∴

În timp ce alerg spre Bistro Jeanty, aud vocea micuței Cosi în urechi, aud vorbele de la care nu s-a abătut toată viața: „Vreau să spun că, după mine, cele mai importante lucruri în viață sunt recunoștința, iertarea și iubirea. Mama m-a învățat întotdeauna să fiu recunoscătoare. Iar când spui mulțumesc, îi faci pe oameni fericiți. La fel și iertarea, pentru că viața este prea scurtă ca să fii supărat. În plus, nici distractiv nu este. Iar la final, dar

nu cea din urmă, iubirea – pentru că atunci când ai dragoste în inimă, nimeni și nimic nu ți-o poate fura”.

Capitolul 29

CAROLINE

Când ajung la Jeanty, sunt udă leoarcă și… descurajată. Restaurantul este slab luminat. Ușa încuiată. Un afiș atârnă în geam.

— Nu! țip eu, bătând cu putere în ușă. Victor!

Bărbatul care deține mezelăria de alături și care tocmai închide magazinul îmi aruncă o privire de parcă mi-aș fi pierdut mințile.

— Scuzați-mă, *Monsieur*, zic eu, neputând să îmi amintesc cum îl cheamă. Știți de ce este închis la Jeanty? Unde este Victor?

Bărbatul mă privește cu suspiciune. Arăt probabil ca un dezastru, udă până la piele, dar nu îmi pasă.

— V-a spus ceva? continui eu. Orice?

Omul ridică din umeri.

— Am magazinul acesta de mai bine de patruzeci de ani, dar bistroul nu a fost închis nici o singură zi. Iar apoi vine o americancă și totul se duce de râpă, zice el, ridicând brațele în aer. Eu ce mănânc în seara asta la cină?

În timp ce el se îndepărtează în trombă, observ o mișcare în interiorul restaurantului și alerg din nou la intrare, pentru a bate cu putere în ușa din sticlă, în timp ce silueta dinăuntru se apropie.

Mânerul se învârte, iar ușa se întredeschide. Dar nu Victor este cel care mă întâmpină. În locul lui văd o femeie într-o rochie albastră, strânsă pe corp. Este blondă, bronzată și… frumoasă.

— Emma? Se aude vocea lui Victor din bucătărie.

Îmi piere tot curajul.

— Ah, fac eu, pășind în spate. Mă iertați, eu…

— Stai… Caroline? zice ea, mijind ochii. Nu am ochelarii la mine. *Tu* ești?

Dau din cap în semn că da, încurcată, privind-o cu mai mare atenție. O cunosc?

Ea mă înconjoară cu brațele.

— Îmi pare rău; Victor mi-a spus totul despre accident. Poate nu îți amintești de mine. Eu sunt Emma. Verișoara lui Victor, de la Nisa.

Zâmbesc, dând din cap.

— Desigur!

— Am fost la nunta voastră, continuă ea. Știu că a trecut multă vreme. Între timp mi-am făcut șuvițe în păr. Își trece degetele printre buclele de culoarea mierii. Oricum, mă bucur foarte mult că ești aici! Intră! Eu și prietenul meu, Antoine, ne aflăm în oraș pentru câteva zile, în drum spre Roma, iar Vic nea invitat să stăm la el.

— De ce este închis restaurantul? întreb eu.

Se uită la mine cu o privire întrebătoare.

— N-ai auzit? Victor s-a hotărât să-l vândă.

Mi se taie răsuflarea.

— Ce?

— Știu, e o tragedie, continuă ea. Vezi dacă poți să îi bagi mințile în cap vărului meu.

Continuă să sporovăiască, dar eu nu o mai aud după ce îl văd pe Victor stând la o masă în partea din spate a restaurantului, sorbind în tăcere dintr-un pahar cu vin roșu, la lumina unei lumânări.

Când intru în restaurant trecând pe lângă Emma, privirile ni se întâlnesc, iar ochii mi se umplu cu lacrimi. În furia mea, uitasem că suferința lui Victor este la fel de mare ca a mea. S-ar putea ca suferința să nu treacă niciodată, dar a venit timpul să iert.

— Ah, Victor, plâng eu, îngenunchind lângă el.

Ochii i se aprind când îmi mângâie părul ud.

— Te iubesc atât de mult, spun eu. Îmi… pare atât de rău că am… îmi pare rău pentru tot.

— Și mie îmi pare rău, spune el plângând și luându-mi fața între mâini.

— E vina mea, spun eu. Ar fi trebuit să-i prind părul înainte de a intra în piscină în ziua aceea.

— Ar fi trebuit să angajez pe cineva să inspecteze piscina, zice el, clătinând din cap. Nu știam că sistemul de filtrare era periculos.

Cad în brațele lui și plângem amândoi, îmbrățișați.

— Mă ierți, iubirea mea?

Înclin din cap.

— Tu mă ierți pe mine?

— Da, spune el privindu-mă în ochi. Putem să o luăm de la început? Te rog.

— Da, zic eu, cu lacrimi pe obraji. Da.

Capitolul 30

CAROLINE

DOI ANI MAI TÂRZIU, PRIMĂVARA
Paris

— Numai una și gata, zice fotograful, cu aparatul în mână. Ține cartea un pic mai sus. Așa, nu mișca. Acum privește pe deasupra orașului și zâmbește!

— Nu-i așa că Estelle arată minunat? îi șoptesc eu lui Victor, care stă lângă mine.

Estelle ne-a invitat la un prânz special, pentru a sărbători publicarea cărții ei despre Cosi și Céline, iar eu sunt cât se poate de mândră de ea și de realizarea ei.

Întorc capul spre stânga și admir priveliștea din vârful scărilor din Montmartre. Parisul nu a arătat niciodată mai frumos. Cireși înfloriți și toate soiurile de flori care se trezesc la viață după un lung somn iernatic.

Mă uit la cartea din mâinile mele, admirându-i coperta frumoasă și titlul: *Toate florile Parisului.* Ediția franceză apare peste o săptămână, iar ediția americană peste o lună. Editorul a decis să folosească pictura mea cu bujori pe copertă. La început nu am fost sigură, dar acum, când țin în mâini produsul final, totul se leagă.

Și viața mea s-a legat, într-un final. Eu și Victor ne-am spus încă o dată jurămintele de căsătorie, apoi am petrecut o lună de miere pe insulele grecești. După ce m-am mutat din apartamentul de pe rue Cler, am cumpărat un apartament în Montmartre, nu departe de micuța grădină cu peticul ei de cimbrișor și suntem fericiți acolo, într-o casă cu un balcon însorit, cu vedere spre oraș. Ba chiar am transformat unul dintre dormitoare într-un studio, unde pictez în fiecare zi.

Mi-a fost mai greu decât mi-am imaginat să părăsesc apartamentul. A rămas gol o lungă perioadă de timp, dar publicarea cărții lui Estelle a atras interesul multora și am auzit că se vorbește despre un grup de investitori filantropi care vor să îl transforme într-un muzeu, similar Casei Anne Frank din Amsterdam.

Banii din moștenirea tatălui meu m-au ajutat să înființez o mică organizație non-profit pentru femeile aflate în situații disperate (o coincidență fericită, despre care atât de mult mi-ar plăcea să îi povestesc mamei, dacă s-ar afla printre noi; aș face-o președintă). După multă chibzuială, am numit organizația Alianța CCA după Céline, Cosi și Alma. Avem un număr de urgență pentru victimele violenței domestice și oferim masă, consiliere, pregătire profesională, adăpost și alte forme de ajutor printr-o rețea de voluntari distribuiți în tot Parisul. Nu încercăm să câștigăm Premiul Nobel, dar dacă munca noastră o poate ajuta să se simtă în siguranță pe o fetiță aflată la vârsta la care se joacă cu ursuleții de pluș, când lumea se destramă în jurul ei, atunci merită tot efortul.

Vic nu a vândut restaurantul în cele din urmă, dar a transferat multe dintre sarcinile zilnice pe umerii lui Julien, care s-a dovedit un învățăcel de încredere și foarte talentat, iar acest lucru ne permite să călătorim cât de mult vrem. Victor are ochii ațintiți asupra Islandei ca următoare destinație; eu mă gândesc la Costa Rica.

Monsieur Ballard (Nic) a decedat în ianuarie. Dar pe mine mă va bucura mereu un gând: și-a primit sărutul, ba chiar mai mult. Prietenia de o viață pe care a păstrat-o cu Cosi s-a transformat în ceva mai mult în ultimii ani de viață ai lui Nic, dar eu cred că flacăra a ars întotdeauna.

— Ce ciudat, i-a spus Cosi lui Inès. Am fost îndrăgostită de el toată viața, iar el m-a remarcat abia când am devenit o bătrânică.

Dar a remarcat-o cu adevărat. De fapt, au petrecut împreună doi ani fericiți înainte ca Nic să se îmbolnăvească.

După înmormântare, Victor a dat o masă în onoarea lui la Jeanty. Încă păstrăm masa lui preferată pregătită și îi ducem dorul, dar nimănui nu îi lipsește mai mult decât lui Cosi.

Dar iubirea veche inspiră una nouă, iar la scurtă vreme după înmormântare, tipul cu costum elegant a cerut-o de soție pe Margot. Îl iubește pe Élian la fel de mult ca pe ea, iar familia lui, care deține cea mai mare companie de produse de papetărie din Franța, i-a primit pe amândoi cu brațele deschise. Cu toate acestea, Margot insistă să rămână la Jeanty.

Monsieur de Goff s-a pensionat în cele din urmă din postul său de pe rue Cler, numărul optsprezece, promisiunea lui fiind dusă la îndeplinire. Mă bucur să aud că este sănătos și s-a apucat de bingo.

Cosi a făcut călătoria în California la care a visat întotdeauna, deși, din păcate, fără Nic. În ultima vreme nu a dus-o prea bine cu sănătatea, dar tot a reușit să participe la petrecerea de lansare a cărții și a răspuns cu grație la întrebările presei, citind pasaje din jurnalul ei. I-a oferit lui Estelle tot ajutorul ei, ba chiar a scris și prefața cărții. Sensibilitatea ei mi-a adus lacrimi în ochi.

— Mulțumesc, mi-a spus Inès, ștergându-și o lacrimă, când petrecerea se apropia de sfârșit. N-aș fi bănuit niciodată că una dintre elevele mele ne va aduce limpezimea și vindecarea despre care nici nu știam că avem nevoie.

Din motive doar de ea știute, Cosi nu-i povestise niciodată fiicei sale întâmplările trăite, iar adevărul le-a apropiat mai mult ca niciodată.

— Spune-mi doar, a continuat Inès, ducând o mână la piept. Inima ta s-a vindecat?

— Of, am zis eu, aruncând o privire către ușă, unde mă aștepta Victor. Nu știu dacă inima mea se va vindeca vreodată. Poate nu în totalitate. Dar mă simt mai bine. Sunt din nou întreagă.

— Te-ai descurcat minunat astăzi, zice Victor, strângându-mă de mână.

Toate florile Parisului este povestea lui Cosi și a lui Céline, desigur, dar într-o oarecare măsură, este și a mea și a Almei. Zâmbesc.

— Mulțumesc.

Estelle a făcut o treabă grozavă cu cartea asta, dezgropând atât de multe detalii despre lupta dusă de Cosi și de Céline, care a culminat într-o poveste tragică și sfâșietoare, dar în același timp izbăvitoare și triumfătoare. După câte se pare, și *Madame* Jeanty a suferit o schimbare de atitudine. Deși a fost răpusă de cancer la scurtă vreme după război, înainte de a muri s-a lepădat de legăturile ei cu nemții și l-a implorat pe fiul ei să o ierte. Lui Francine și lui Maxwell Toulouse, vecinii care îi turnaseră pe Céline și pe tatăl ei naziștilor, nu li s-a permis niciodată să intre la Jeanty.

Vântul se întețește, trimițând o rafală care zguduie bătrânul cireș din dreapta noastră, cu ramurile grele de flori roz. Ne oprim un moment și privim miile de petale minuscule care dansează și se învolburează în pala de vânt. Preț de o clipă fermecată, pare un adevărat viscol roz.

— Almei i-ar fi plăcut, zic eu zâmbind, după ce vântul s-a oprit.

Victor încuviințează din cap.

— Da. I-ar fi plăcut.

Putem vorbi despre ea acum fără să ne prăbușim într-un abis emoțional. De fapt, vorbim mult despre ea, despre cum ar fi ca adolescentă (îndrăzneață), dacă i-ar plăcea Parisul sau nu (da, cu siguranță), ce face în acest moment în ceruri (rezerve de vată de zahăr, evident).

— O vom revedea, a spus Victor într-una din zilele trecute.

A fost un simplu comentariu trecător, făcut în timp ce ne aflam în bucătărie, un răspuns la un lucru nesemnificativ pe care l-am spus despre pantofiorii ei de balet, cei pe care insista să îi poarte peste tot. Replica lui mi-a adus liniște în suflet. Pentru că are dreptate. O vom revedea. Asta face dragostea. Îi unește pe oameni cu fire mai puternice decât timpul, mai puternice decât războiul și distrugerea, ticăloșia sau suferința.

Ridic ochii către cer, gândindu-mă la Céline și la Cosi și la fetița mea dulce, în timp ce o petală roz se desprinde din vârtej și îmi aterizează pe obraz. O prind și îi simt moliciunea mătăsoasă între degete.

∴

Adevărul este că toate florile Parisului – până la ultima petală – nu ar putea umple golul pe care l-a lăsat Alma și știu că s-ar putea să plâng după ea toată viața. Dar am învățat că, de fapt, nu putem pierde ceea ce iubim profund și adevărat. Devine parte a ființei noastre.

Închid ochii și mă gândesc la vechea noastră casă din San Diego. Da, Alma și-a dat ultima suflare acolo, în acea zi tragică, dar sub același acoperiș a făcut primii pași, a dansat și a cântat și ne-a lăsat un milion de amintiri frumoase. Îmi readuc în minte bucătăria mare și luminoasă. Toate discurile noastre cu muzică de jazz. Grădina. Studioul meu. Chiar și piscina.

— Vic, zic eu, clipind pentru a-mi alunga lacrimile.

— Da, iubito?

— Cred că sunt pregătită, continui eu înghițind în sec, să merg acasă.

Soțul meu mă prinde cu brațul de talie, iar eu inspir adânc, apoi suflu, trimițând mica petală în aer, cedându-i-o vântului molcom.

virtual-project.eu
Toate
florile Parisului
SARAH JIO

virtual project

[1] Producător de îmbrăcăminte, specializat în haine confortabile și cunoscut mai ales pentru cămășile largi, cu design hawaiian.

[2] „Viața este un somn, iar dragostea îi este visul” (în limba franceză în original) – replică din piesa *La ce visează fetele?,* de Alfred de Musset.

[3] „O să-mi fie dor de tine” (în limba germană în original).

Table of Contents